

2025. évi ... törvény igazságügyi tárgyú törvények módosításáról

[1] A törvény célja egyes igazságügyi tárgyú törvények módosítása.

[2] A jogszabály módosítása biztosítja Magyarország nemzetközi és uniós jogi kötelezettségeinek teljesítését, különösen az (EU) 2024/1226 irányelv végrehajtását, amely előírja a nemzetközi gazdasági szankciók megsértésének büntetőjogi szankcionálását.

[3] A jogszabály célja a büntetőeljárások hatékonyságának növelése és elhúzódásuk visszaszorítása, e megoldások nagyrészt a büntetőeljárások elhúzódásának okait vizsgáló munkacsoport eredményein alapulnak. A módosítások révén egyszerűsödnek az elektronikus adatok eltávolítására és hozzáférhetetlenné tételére vonatkozó eljárások, csökken a párhuzamos eljárások száma, valamint hatékonyabbá válik a pénzmosás és a korrupció elleni küzdelem. A jogszabály biztosítja az egyensúlyt a közbiztonság és az egyéni szabadságjogok védelme között, miközben megerősíti a sértettek jogait és az állam lehetőségeit a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzésére.

[4] A büntetés-végrehajtási szabályok módosításának célja az elítéltek és a sértettek jogainak kiegyensúlyozott védelme, az eljárási határidők pontosítása és az adminisztratív terhek csökkentése. A jogszabály erősíti a sértettek jogait azáltal, hogy lehetőséget biztosít számukra álláspontjuk kifejtésére a feltételes szabadság elbírálásában, valamint fokozott védelmet nyújt számukra az eljárás során. Az elektronikus ügykezelés és az adminisztratív terhek csökkentése hozzájárul a büntetés-végrehajtási rendszer hatékonyabb működéséhez és az ügyintézési idő csökkentéséhez.

[5] Az online csalások visszaszorítása érdekében nemcsak a büntetőjog, hanem a pénzügyi jogterület is változik a módosítások eredményeként. A pénzügyi visszaélések elleni hatékony fellépés érdekében a módosítás lehetővé teszi a pénzügyi szektoron belüli kockázati információk megosztását, biztosítva, hogy a pénzmosás és a terrorizmus-finanszírozás elleni fellépés során a pénzintézetek időben értesüljenek a kockázatos tranzakciókról, és megelőzzék a bűncselekményből származó vagyon elrejtését a vagyon-visszaszerzési tevékenységet végző hatóságok elől.

[6] A jogi személyek büntetőjogi felelősségének reformja lehetővé teszi, hogy a jogi személyekkel szembeni eljárás az állami büntetőjogi igény érvényesítésének, a bűncselekménnyel okozott hátrányok megtérülésének és helyreállításának hatékony eszközévé váljon. A szabályozás egyúttal biztosítja, hogy a természetes személyekre irányadó eljárási garanciák a jogi személyek esetén is érvényesüljenek, biztosítva, hogy a nemzetgazdaságból indokolatlanul ne zárják ki a törvényes működés helyreállítására hajlandóságot mutató jogi személyeket. Mindezek érdekében a jogi személyt érintően is biztosítani szükséges a hatóságokkal történő együttműködés lehetőségét. A módosítások célja egy gyorsabb és hatékony eljárás a jogellenes gazdasági tevékenységet folytató szervezetekkel szemben, amelyben továbbra is érvényesülnek a tisztességes eljárás követelményei.

[7] A jogszabály kiemelt célja az áldozattá vált gyermekek védelme olyan szélsőséges esetekben, amikor a törvényes képviselő nem feltétlenül a gyermek érdekei szerint járna el. A módosítás biztosítja, hogy a gyermek ilyen helyzetekben is – függetlenül a képviselőt ellátó személytől – ténylegesen igénybe vehesse az áldozatsegítő szolgáltatásokat.

[8] A Kormány az igazságügyi hivatásrendekkel együttműködve célul tűzte ki az igazságszolgáltatás hatékonyságának folyamatos fejlesztését, a minőségi igazságszolgáltatás feltételrendszerének szélesítését.

[9] A bírói, ügyészi, közjegyzői hivatás öregségi nyugdíjkorhatár elérését követő, 70. életévig tartó gyakorlására vonatkozó lehetőség megadásával az igazságügyi szervezetrendszer keretei között tartható az akár évtizedek alatt megszerzett és felhalmozódott speciális szaktudás, ami a színvonalas jogalkalmazói gyakorlat folyamatosságát szolgálja.

[10] A digitális technológia rohamos fejlődése alapjaiban változtatja meg a kommunikáció és az információ feldolgozás eddig alkalmazott, hagyományosnak tekinthető módjait. Az Alaptörvény XXVI. cikke kimondja, hogy az állam – a működésének hatékonysága, a közszolgáltatások színvonalának emelése, a közügyek jobb átláthatósága és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében – törekszik az új műszaki megoldásoknak és a tudomány eredményeinek az alkalmazására, ezért Magyarországon - e célok érvényesítése érdekében - az ügyek digitális intézése elsőbbséget élvez.

[11] A bírósági tárgyalások lefolytatásával összefüggésben is megmutatkozik az igény az elektronizációs és telekommunikációs lehetőségek bővítésére, amelyet a közelmúltban lezajlott világméretű koronavírus járvány tapasztalatai még időszerűbbé tettek. A rendelkezésre álló technikai-informatikai eszközök alkalmazásával indokolt megteremteni a bírósági tárgyalások online nyilvánosságát annak érdekében, hogy a bírósági eljárások átláthatósága és ezáltal a törvényesség társadalmi ellenőrzése a kor

technológiai lehetőségeihez igazodva – az állampolgári költség- és időráfordítás szükségletét minimalizálva – növekedhessen.

[12] Az online nyilvánosság megteremtése ugyanakkor nem csak a társadalmi kontroll kiteljesedését szolgálja, hanem a jogi oktatás és tudományos kutatás korszerűsítésében is jelentős szerepet tölthet be. A modern technológiai eszközök és digitális platformok használata ugyanis lehetővé teszi, hogy a jogi vagy államtudományi képzési területen tanuló hallgatók, illetve e képzési területeken képzést folytató oktatók és kutatók is közvetlenül bekapcsolódjanak a tárgyalások követésébe, valós idejű betekintést nyerve a bírósági eljárások működésébe és dinamikájába.

[13] A felesleges adminisztrációs teher csökkentése és az érdemi munkavégzésre fordítható idő növelése érdekében indokolt olyan szabályozás kialakítása, amely alapján az eljáró bíróság elsőfokú polgári ügyekben rövidített indokolást tartalmazó ítéletet hozhat, és csak akkor válik szükségessé az ítélet részletes megindokolása, ha a felek azt kérik, mert jogorvoslati jogukkal valószínűsíthetően élni kívánnak.

[14] A minőségi igazságszolgáltatás feltételrendszerének megteremtése érdekében indokolt a Kúria szerepkörét – a nemzetközi tendenciákhoz is igazodva – a jogegységesítő funkció vonatkozásában bővíteni. A Kúriának ezért a tényleges felülvizsgálatot az elsősorban jogegységi szempontokat figyelembe vevő engedélyezési mérlegelést követően indokolt biztosítani. ezzel párhuzamosan ugyanakkor a felülvizsgálat engedélyezését indokolt kiterjeszteni minden ügyre, ezáltal reális esélyt biztosítva minden egyes ügyben arra, hogy a vitás jogkérdésben a Kúria az egységes jogalkalmazás érdekében állást foglaljon. Ha ugyanis bizonyos pertípusokban, nemperes eljárásokban hozott érdemi határozatok felülvizsgálatára még kivételesen sincs lehetőség, akkor a Kúria jogegységesítő szerepköre nem tud hatékonyan érvényesülni. Ez a szabályozás összhangban van az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága Ajánlásában megfogalmazott követelményekkel is. Az Európa Tanács szerint a harmadik bírósághoz (legfőbb bírói fórumokhoz) folyamodást azokra az ügyekre kell korlátozni, amelyeknél indokolt a harmadfokú felülvizsgálat, mint például amelyek a jog fejlődéséhez, vagy a törvény alkalmazásának egységéhez hozzájárulnak.

[15] A jogegységi és egyéni jogvédelmi funkcióknak ez az egyensúlya tükröződik vissza az Alaptörvény 25. cikkéből, valamint az Európai Unió tagállamainak szabályozásából is, amelyek meghatározó többsége ugyancsak abszolút engedélyezési rendszert vezetett be a legfelsőbb bírói fórum előtti felülvizsgálat vonatkozásában. A szabályozás ugyanakkor – jelentős – kivételt fogalmaz meg: nem szükséges engedélyezés iránti kérelmet előterjeszteni abban az esetben, ha az ítéltábla megváltoztatja a törvényszék mint általános elsőfokú hatáskörrel rendelkező bíróság ítéletét, illetve, ha a törvényszék személyi állapotot érintő perben megváltoztatja a járásbíróság ítéletét. Ezekben az ügyekben tehát főszabály szerint engedélyezési kérelem nélkül is megnyílik az út a jogerős ítélet felülvizsgálatára, a feleket alanyi jogon illeti meg a felülvizsgálati eljárás kezdeményezésének joga. Ehhez képest az általános hatáskörű törvényszék előtt indított ügyekben hozott helybenhagyó másodfokú (egybehangzó) ítéletek és a kivételesen a járásbíróság hatáskörébe utalt ügyekben meghozott jogerős ítéletek kizárólag sikeres engedélyezést követően vizsgálhatók felül.

[16] A megújult felülvizsgálati szabályozás az ügyteher optimalizálásával is hozzájárul ahhoz, hogy a Kúria eleget tudjon tenni az Alaptörvényben konstituált alkotmányos feladatának (egységes jogalkalmazás biztosítása), ugyanakkor az általános hatáskörű bírósághoz tartozó ügyek esetében ellentétes döntések fennállásakor egyedi ügyekben is jogvédelmet biztosítson a peres feleknek. A járásbíróság hatáskörébe tartozó személyi állapotot érintő perek esetén a védett jogtárgy kiemelt fontosságára tekintettel indokolt az eltérő szabályozás, ami elősegíti az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdésében és a XV cikk (5) bekezdésében rögzített személyi kör védelmét. Szükséges azt is kiemelni, hogy ezek az ügyek az állam nemzetközi szerződésekből eredő kötelezettségét is érintik (a család, a kiskorú gyermekek, gondnokoltak védelme), amely szintén alátámasztja az eltérő szabályozás szükségességét.

[17] Valamennyi jogkereső érdeke, hogy a polgári perek és közigazgatási perek észszerű időn belül fejeződjenek be. E cél megvalósítását szolgálja az új jogintézmény, amely alapján a bíróság bármely, törvényben megállapított intézkedési határidő túllépése esetén a határidő lejártát követő naptól kezdve a késedelemmel arányos vagyoni elégtételt nyújt a felek részére.

[18] Az igazságszolgáltatás hatékonyságának növelése érdekében bevezetésre kerül az egyszerűsített polgári per. A per alkalmazásáról maguk a jogkeresők dönthetnek azzal, hogy már az általuk kötött szerződésben ennek az eljárásnak az alkalmazását rögzíthetik és vállalhatják – hasonlóan a választottbírói út kikötéséhez –, hogy jogvitájukat egyszerűsített polgári perben döntse el a bíróság. Az eljárás gyorsaságát, hatékonyságát biztosítja annak írásbelisége, valamint az, hogy az eljárást teljes mértékben a felperesnek kell előkészítenie, már a keresetlevélhez csatolni kell valamennyi okirati bizonyítékot, valamint szakkérdés felmerülése esetén a szakvéleményt. A bíróság az ítéletét a felperes keresetlevele, az alperes ellenkérelme, valamint a szükség esetén beszerzett írásbeli nyilatkozatok, továbbá a keresetlevélhez és az ellenkérelemhez csatolt okirati bizonyítékok és szakvélemény alapján hozza meg rövid határidő alatt.

[19] A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 64/A. §-a 2025. május 1-ig teszi lehetővé, hogy a társasházi közös képviselők ingatlan-nyilvántartási bejegyzés nélkül folytassák tevékenységüket. A jogalkalmazói visszajelzések alapján a társasházak jelentős része a hátralévő időben nem tudja teljesíteni nyilvántartási kötelezettségét, ezért indokolt a türelmi idő meghosszabbítása.

[20] Az igazságszolgáltatás hatékonyságának fejlesztése és a minőségi igazságszolgáltatás feltételrendszerének szélesítése érdekében ezért az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

1. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosítása

1. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. §-a a következő (1c) bekezdéssel egészül ki:

„(1c) Az egyszerűsített polgári perben az illeték az (1) bekezdés a) pontja alapján megállapított illeték 70%-a, de legalább 18.000 forint.”

2. §

Az Itv. 46. §-a a következő (1a) és (1b) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Ha a rövidített indokolást tartalmazó ítélet esetében a fellebbezés előzetes szándékbejelentéshez kötött, a fellebbezési szándék bejelentésének illetéke a fellebbezés illetékének 5%-a, de legalább 5 000 forint, legfeljebb 100 000 forint.

(1b) Az egyszerűsített polgári perben a fellebbezés illetéke az (1) bekezdés alapján megállapított illeték 70 %-a, de legalább 15.000 forint.”

2. A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény módosítása

3. §

A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 18. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek és a § a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A területi kamara elnöksége a közjegyzői szolgálat megszűnése miatt megüresedő vagy megüresedett közjegyzői állásról

a) ha a közjegyzői szolgálat előreláthatólag azért szűnik meg, mert a közjegyző betölti azt a kort, amikor a törvény alapján a közjegyzői szolgálata megszűnik és a közjegyző nem nyújtott be továbbfoglalkoztatás iránti kérelmet, legkésőbb a szolgálat megszűnésének várható időpontját hét hónappal megelőzően; vagy

b) ha a közjegyzői szolgálat a közjegyző halála miatt szűnik meg, a halál tényének a területi elnökség tudomására jutásától számított 8 napon belül tájékoztatja a minisztert. A közjegyzői álláshelyre a pályázatot a miniszter a tájékoztatás kézhezvételét követő 45 napon belül, hirdetmény közzététele útján írja ki.

(3) A közjegyzői álláshelyre a pályázatot a miniszter

a) a közjegyző lemondása esetén a felmentésről szóló határozat véglegessé válását;

b) a közjegyzői szolgálat megszűnése esetén az ennek megállapításáról szóló határozat véglegessé válását;

c) a fegyelmi bíróság hivatalvesztést, érdemtelenséget vagy alkalmatlanságot megállapító jogerős határozatának kézhezvételét;

d) a pályázati eljárás eredménytelenné vagy érvénytelenné nyilvánítását;

e) a közjegyzői álláshely kérelemre történő áthelyezés miatti megüresedését;

f) újonnan létrehozott álláshely esetén az álláshelyet létrehozó jogszabály kihirdetését;

g) a területi kamara elnökségének a (2) bekezdésben foglalt tájékoztatása hiányában az álláshely megüresedéséről való tudomásszerzést; valamint

h) a közjegyző továbbfoglalkoztatás iránti kérelmét visszautasító vagy elutasító döntés véglegessé válását

követő 45 napon belül, hirdetmény közzététele útján írja ki.

(4) A területi kamara a honlapján a közjegyzői álláshely megüresedéséről

a) a (2) bekezdés szerinti tájékoztatás iránti intézkedésével egyidejűleg, vagy

b) a miniszternek a (3) bekezdés szerinti körülmény bekövetkezéséről való tájékoztatása alapján, legkésőbb a miniszteri tájékoztatás közlését követő munkanapon tájékoztatást tesz közzé. A tájékoztatás közzétételétől számított tizenöt napon belül a 20. § (2b) bekezdése szerinti áthelyezési kérelem előterjesztésének van helye.

(5) Nincs helye pályázat kiírásának, ha a közjegyzői álláshely vonatkozásában közjegyző áthelyezési kérelme kerül benyújtásra, ebben az esetben a pályázat kiírásának határideje az áthelyezési kérelmet visszautasító vagy elutasító döntés véglegessé válását követő napon újra kezdődik.”

4. §

A Kjt. 20. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és a § a következő (3a)–(3c) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A miniszter a közjegyzőt kérelmére megüresedett, megüresedő vagy újonnan létrehozott közjegyzői székhelyre (álláshelyre) pályázat kiírása nélkül áthelyezheti. Az áthelyezési kérelmet a betölteni kívánt székhely (álláshely) szerint illetékes területi kamara elnöksége útján kell a miniszterhez benyújtani.

(3a) A területi kamara a kérelmet a benyújtástól számított 8 napon belül véleményével együtt küldi meg a miniszternek. A területi kamara a véleményét

a) a legutóbbi működési vizsgálat eredménye,

b) az áthelyezési kérelem benyújtását megelőző két évben a közjegyzővel szemben felmerült panaszok száma és jellege,

c) a közjegyző továbbképzési kötelezettségének teljesítése, valamint

d) a kamarában végzett tevékenysége

alapján alakítja ki.

(3b) A miniszter a kérelemről, annak kézhezvételétől számított harminc napon belül dönt.

(3c) A miniszter a kérelem elbírálása során mérlegeli a területi kamara véleményében foglaltakat és döntéséről értesíti a területi kamara elnökségét.”

5. §

A Kjt. 21/A. §-t követően a következő alcímmel egészül ki:

„A közjegyző szolgálati jogviszonyt megszüntető életkor betöltését követő továbbfoglalkoztatása

21/B. §

(1) A közjegyző kérheti a szolgálati jogviszonyát megszüntető életkor betöltését követő közjegyzői szolgálati jogviszonyban történő továbbfoglalkoztatását, az ezen alcím szerinti feltételekkel.

(2) A kérelem engedélyezése esetén a közjegyzői szolgálati jogviszonyban történő továbbfoglalkoztatás felső korhatára a betöltött hetvenedik életév.

(3) A kérelem benyújtásának feltétele, hogy a közjegyző a továbbfoglalkoztatás érdekében rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálaton vegyen részt.

(4) A kérelem engedélyezésének – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – előfeltétele, hogy a közjegyző

a) a rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálaton alkalmas minősítést kapjon, valamint

b) a szolgálati jogviszonyt megszüntető életkor betöltése előtt, a szolgálati viszony várható megszűnésével összefüggésben lefolytatott működési vizsgálat eredményeként megfelelt értékelést kapjon.

(5) Ha a szolgálati viszony várható megszűnésével összefüggésben lefolytatott működési vizsgálat eredményének megállapítására a kérelem benyújtásáig nem kerül sor, a továbbfoglalkoztatás engedélyezése során a közjegyző működésének értékelésére nem kerül sor, a közjegyző az egyéb feltételek fennállása esetén a továbbfoglalkoztatásra jogosult.

(6) Az e § szerinti rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálat, valamint a szolgálati viszony várható – meghatározott életkor betöltése miatti – megszűnésével összefüggésben lefolytatott működési vizsgálat során e törvény pályaalkalmassági vizsgálatra, valamint a közjegyzők működési vizsgálatára vonatkozó szabályait kell – a jelen alcím szerinti eltérésekkel – alkalmazni.

21/C. §

(1) A kérelmet a területi kamara elnöksége útján kell a miniszterhez benyújtani.

(2) A kérelmet legkorábban azon a napon lehet benyújtani, amely a szolgálati jogviszonyt megszüntető életkor betöltésének napját egy évvel megelőzi. A kérelmet legkésőbb azon a napon lehet benyújtani, amely a szolgálati jogviszonyt megszüntető életkor betöltésének napját nyolc hónappal megelőzi.

(3) A közjegyzőnek a kérelem benyújtásával egyidejűleg igazolnia kell, hogy rendelkezik érvényes – a továbbfoglalkoztatás érdekében elvégzett, a kérelem benyújtásának időpontjában hat hónapnál nem régebbi – rendkívüli pályaalakmassági vizsgálati eredménnyel.

21/D. §

(1) A területi kamara a kérelmet – véleményével és az elbíráláshoz szükséges iratokkal együtt – a benyújtástól számított 8 napon belül küldi meg a miniszternek. A területi kamara a véleményét

a) a szolgálati jogviszony várható – meghatározott életkor betöltése miatti – megszűnésével összefüggésben lefolytatott működési vizsgálat eredménye,

b) a kérelem benyújtását megelőző két évben a közjegyzővel szemben felmerült panaszok száma és jellege,

c) a közjegyző továbbképzési kötelezettségének teljesítése, valamint

d) a kamarában végzett tevékenysége,
alapján alakítja ki.

(2) A miniszter a kérelemről, annak kézhezvételétől számított harminc napon belül dönt.

(3) A miniszter a kérelem elbírálása során

a) vizsgálja, hogy a kérelem engedélyezésének előfeltételei a közjegyző vonatkozásában teljesülnek-e, valamint

b) mérlegeli a területi kamara véleményében foglaltakat,
és döntéséről értesíti a területi kamara elnökségét.

(4) Nincs helye pályázat kiírásának, ha a közjegyző a szolgálati jogviszonyt megszüntető életkor betöltését követő továbbfoglalkoztatás iránti kérelmet nyújt be, ebben az esetben a pályázat kiírásának határideje a továbbfoglalkoztatás iránti kérelmet visszautasító vagy elutasító döntés véglegessé válását követő napon újra kezdődik.

(5) A miniszter a közjegyző ezen alcím szerinti továbbfoglalkoztatása ügyében az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény rendelkezései szerint jár el.”

6. §

A Kjt. 22. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A közjegyzői szolgálat megszűnik:

a) a közjegyző felmentéséről szóló határozatban megjelölt napon, ha e napig a felmentésről szóló határozat nem válik véglegessé, akkor a határozat véglegessé válásának,

b) a közjegyzői szolgálat megszűnését megállapító határozatban megjelölt napon, ha e napig a közjegyzői szolgálat megszűnését megállapító határozat nem válik véglegessé, akkor a határozat véglegessé válásának,

c) a közjegyzői fegyelmi bíróság hivatalvesztést, a közjegyző alkalmatlanságát vagy érdemtelenységét megállapító határozata jogerőre emelkedésének,

d) a szolgálati jogviszony megszűnését eredményező életkor közjegyző általi betöltésének,

e) a közjegyző halálának,

f) a szolgálati jogviszonyt megszüntető életkor közjegyző általi betöltését követően a továbbfoglalkoztatás iránti kérelmet visszautasító vagy elutasító döntés véglegessé válásának, vagy

g) a szolgálati jogviszonyt megszüntető életkor betöltését követő továbbfoglalkoztatás esetén a hetvenedik életév betöltésének napján.”

7. §

A Kjtv. 24/A. § (1) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

(A közjegyző közjegyzői szolgálata szünetel)

„d) ha a közjegyző a szolgálati jogviszonya megszűnését eredményező életkor betöltését követő közjegyzői szolgálati jogviszonyban történő továbbfoglalkoztatását kéri és e kérelem elintézésére az e bekezdés szerinti életkor betöltése napjáig nem kerül sor, az e bekezdés szerinti életkor betöltésének napját követő naptól a kérelem végleges vagy jogerős elbírálása napjáig.”

8. §

A Kjtv. 24/A. § (1) bekezdés c) pontjában az „időtartama alatt” szövegrész helyébe az „időtartama alatt, vagy” szöveg lép.

3. A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény módosítása

9. §

A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nbjt.) 20. § (1) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Fővárosi Törvényszék)

„g) a miniszter útján kiegészítő információkat kérhet, ha megítélése szerint a megkereső állam igazságügyi hatósága által közölt tények és adatok nem elégségesek a kiadatás tárgyában történő határozathozatalhoz, amelynek megküldésére az e törvényben meghatározott határidők figyelembevételével észszerű határidőt szabhat;”

10. §

Az Nbjt. 23. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha a miniszter az egyszerűsített kiadatási eljárásban a kiadatáshoz hozzájárult, de a kiadni kért személy átadására a 25. § (1) bekezdésében meghatározott határidő alatt nem került sor, azonban a megkereső állam a kiadatási kérelmet megfelelő időben előterjesztette, a miniszter a hozzájáruló nyilatkozatát visszavonja, és az ügyiratokat a kiadatási kérelemmel együtt a bíróság részére küldi vissza. Az ügyiratok visszaérkezését követően a bíróság a (3) bekezdés szerinti végzését hatályon kívül helyezi, és az eljárást a kiadatási kérelem alapján a 20–22. §-ban foglaltak szerint folytatja le.

(5) Ha a kiadatás kérdésében tartott tárgyaláson a kiadni kért személy az egyszerűsített kiadatási eljárásban tett hozzájárulását fenntartja, a kiadatási letartóztatás legfeljebb három hónapig tarthat, amelyet a Fővárosi Törvényszék egy alkalommal legfeljebb három hónappal meghosszabbíthat.”

11. §

Az Nbjt. 24. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A megkereső állam által a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete (Interpol) útján kiadatás céljából előterjesztett nemzetközi elfogatóparancsot ideiglenes kiadatási letartóztatás iránti kérelemnek kell tekinteni.”

12. §

Az Nbjt. 25. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az ideiglenes kiadatási letartóztatást meg kell szüntetni, ha annak elrendelésétől számított negyven napon belül a kiadatás iránti megkeresés nem érkezik meg. Ha a kiadatás iránti megkeresést utóbb előterjesztik, az ideiglenes kiadatási letartóztatás megszüntetése nem zárja ki a 24. § (1) bekezdés szerinti ideiglenes

kiadatási letartóztatás ismételt elrendelését.”

13. §

Az Nbjt. 82. § (1) bekezdésében a „jogosultnak” szövegrész helyébe a „jogosult igazságügyi hatóságnak” szöveg lép.

4. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény módosítása

14. §

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 218. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a halál oka és körülményei vizsgálatánál bűncselekmény gyanúja merül fel, a büntetőeljárás szabályai szerint – kormányrendeletben meghatározott kivétellel – igazságügyi orvosi boncolást kell elrendelni.”

5. A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény módosítása

15. §

(1) A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Jszbt.) 1. § (1) bekezdés 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„1. jogi személy: minden szervezet és annak önálló képviseleti joggal rendelkező szervezeti egysége, amelyet jogszabály jogi személyként ismer el, valamint az a szervezet, amely a polgári jogi viszonyok önálló jogalanya lehet, és a tagoktól elkülönülő vagyonnal rendelkezik, ideértve a Polgári Törvénykönyv szerinti előtársaságokat is, valamint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 459. § (1) bekezdés 8. pontja szerinti gazdálkodó szervezetet.”

(2) A Jszbt. 1. § (1) bekezdése a következő 3. és 4. ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában)

„3. jogi személy vezetője: a jogi személy vezető tisztségviselője, a képviseletre feljogosított tag, alkalmazott, tisztségviselő, cégvezető, valamint felügyelőbizottsági tag, illetve ezek megbízottja.

4. eljárás alá vont jogi személy: az a jogi személy, amellyel szemben a 12. § alapján közölték, hogy a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedésnek van helye.”

(3) A Jszbt. 1. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A jogi személyre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni

a) akkor is, ha a jogi személy a bűncselekmény elkövetése után a jogerős ügydöntő határozat meghozatala előtt jön létre, illetve

b) a külföldi jogi személyre is.”

16. §

A Jszbt. 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. §

(1) Jogi személlyel szemben az e törvényben meghatározott intézkedések az alábbi bűncselekmény

elkövetése esetén alkalmazhatók:

a) a Btk. XXVII. fejezete szerinti korrupciós bűncselekményt a jogi személy vezetője a jogi személy tevékenységi körében követte el,

b) a bűncselekményt a jogi személy vezetője

ba) követte el és a bűncselekmény elkövetése a jogi személy javára előny szerzését célozta vagy eredményezte, vagy

bb) a jogi személy tevékenységi körében, a jogi személy tevékenységének, eszközeinek, erőforrásainak felhasználásával követte el,

c) a jogi személy tagja vagy alkalmazottja

ca) a jogi személy tevékenységi körében a Btk. XXVII. fejezete szerinti korrupciós bűncselekményt követett el,

cb) a bűncselekményt a b) pont ba) alpontjában meghatározott célból, vagy a b) pont bb) alpontjában meghatározott módon a jogi személy tevékenységi körében követte el,

és a jogi személy vezetője szándékosan vagy a tőle elvárható figyelem, illetve körültekintés elmulasztásával nem teljesítette az irányítási vagy ellenőrzési kötelezettségét, amely a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna, vagy

d) az a)–c) pont szerinti bűncselekményeket más személy követte el, és a jogi személy vezetője a bűncselekmény elkövetéséről tudott.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazása szempontjából a jogi személy vezetőjének kell tekinteni azt a személyt is, aki a bűncselekmény elkövetése után, a jogi személy vezetőjévé.

(3) A jogi személy javára előny szerzés érdekében elkövetett bűncselekmény vonatkozásában a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának e törvény alapján a Btk. XIII–XX. Fejezete, XXIII. Fejezete, XXV. Fejezete, XXXI. Fejezete, XXXIV–XLIII. Fejezete szerinti bűncselekmények esetén van helye.

(4) Jogi személlyel szemben az e törvényben meghatározott intézkedések alkalmazhatóak a jogi személy jogutódja ellen is.

(5) Nincs helye az e törvényben meghatározott intézkedések alkalmazásának az olyan bűncselekmény tekintetében, amelynek a jogi személy a sértettje.”

17. §

A Jszbt. 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. §

(1) A bíróság a jogi személlyel szemben a következő intézkedéseket alkalmazhatja:

a) a jogi személy megszüntetése,

b) a jogi személy tevékenységének korlátozása,

c) pénzbírság.

(2) Az (1) bekezdés szerinti intézkedések alkalmazásának nem akadálya, ha az elkövető halála, kegyelem, kóros elmeállapot vagy tevékeny megbánás miatt nem büntethető, vagy vele szemben törvényben meghatározott egyéb büntethetőséget megszüntető ok állapítható meg vagy az elkövetőt megrovásban részesítették.

(3) A jogi személlyel szemben az intézkedés alkalmazásának célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy a jogi személy érintettségével újabb, a 2. §-ban meghatározott bűncselekményt kövessenek el.

(4) A jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedést úgy kell megállapítani, hogy az igazodjon a

a) a bűncselekmény tárgyi súlyához,

b) a jogi személy vezetője bűnösségének a fokához, illetve a 2. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott személyek ellenőrzésére vonatkozó kötelezettség elmulasztásának mértékéhez, valamint

c) a jogi személlyel szembeni intézkedés céljával kapcsolatos egyéb körülményhez.

(5) Az (4) bekezdés c) pontja szempontjából figyelembe kell venni különösen, hogy a jogi személy

a) számára a bűncselekmény elkövetése milyen előny szerzését célozta vagy eredményezte,

b) a bűncselekménnyel okozott kárt megtérítette-e,

c) a bűncselekményből származó előnyt átadta-e a hatóságnak,

d) a bűncselekmény káros következményeit helyreállította-e, és

e) foganatosított-e olyan intézkedéseket, amellyel biztosította, hogy a továbbiakban az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetésére a jogi személy érintettségével ne kerülhessen sor.

(6) A jogi személlyel szemben az intézkedés alkalmazása mellőzhető, ha az az intézkedés céljára tekintettel már nem szükséges, ideértve azt az esetet is, ha a jogi személlyel szemben a büntetőeljárás tárgyát képező cselekménnyel azonos cselekmény miatt közigazgatási hatóság, állami adó- és vámhatóság végleges határozatában vagy közigazgatási perben a bíróság jogerős határozatában joghátrány alkalmazására került sor, és erre tekintettel nem indokolt a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazása.

(7) Ha a (6) bekezdésben meghatározott esetben a közigazgatási hatóság, állami adó- és vámhatóság végleges határozatában vagy közigazgatási perben a bíróság jogerős határozatában megállapított fizetési kötelezettséget a pénzbírság összegének meghatározásánál figyelembe kell venni.”

18. §

(1) A Jszbt. 4. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A bíróság a jogi személyt megszünteti, ha jogszerű gazdasági tevékenységének helyreállítása nem várható és

a) a jogi személy bűncselekmény eredményeképpen jött létre,

b) a jogi személyt bűncselekmény elkövetésének leplezése céljából, bűncselekmény elkövetése érdekében, vagy a bűncselekményből származó előny biztosítása érdekében hozták létre, vagy

c) a jogi személy tevékenysége elsődlegesen bűncselekmény elkövetésének a leplezését szolgálja.

(2) A jogi személyt meg kell megszüntetni, ha más módon nem biztosítható, hogy a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedést megalapozó újabb bűncselekmény elkövetésére ne kerüljön sor.”

(2) A Jszbt. 4. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A jogszerű gazdasági tevékenységének helyreállítása várható különösen akkor, ha a jogi személy

a) a bűncselekménnyel okozott kárt megtérítette,

b) a bűncselekményből származó vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadta,

c) a bűncselekmény káros következményeit más módon helyreállította, illetve

d) megfelelő intézkedéseket vezetett be annak érdekében, hogy a jogi személy vezetője, tagja vagy alkalmazottja ne kövessen el újabb, a 2. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott bűncselekményt, vagy a 2. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott esetekre vonatkozóan a más által elkövetett bűncselekménnyel szemben a jogi személy vezetője fellépjen.”

19. §

(1) A Jszbt. 5. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bíróság a jogi személy tevékenységét a (2) bekezdésben meghatározott körben egy évtől öt évig terjedő időtartamra korlátozhatja, ha ez a jogszerű gazdasági tevékenységének helyreállítása érdekében szükséges. A korlátozás tartamát években kell meghatározni. A korlátozás kiterjedhet a (2) bekezdésben felsorolt valamennyi tevékenység vagy egyes tevékenységek gyakorlására.”

(2) A Jszbt. 5. § (2) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az eltiltás ideje alatt a jogi személy)

„g) nem folytathat egyéb olyan – a jogi személlyel szemben alkalmazott intézkedést megalapozó bűncselekménnyel összefüggő – tevékenységet, amelynek gyakorlásától a bíróság eltiltotta.”

20. §

A Jszbt. 6. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. §

(1) A pénzbírság mértékét úgy kell megállapítani, hogy az igazodjon a jogi személy vagyoni és jövedelmi helyzetéhez is.

(2) A jogi személlyel szemben kiszabható pénzbírság legalacsonyabb mértéke egymillió forint, legnagyobb mértéke

a) három évet meghaladó tartamú szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén a jogi személynek a bűncselekmény elkövetését megelőző évben elért forgalmának 5 %-a,

b) három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén a jogi személynek a bűncselekmény elkövetését megelőző évben elért forgalmának 3 %-a.

(3) Ha a jogi személynek a bűncselekmény elkövetését megelőző évben elért forgalma nem állapítható meg, a pénzbírság (2) bekezdés szerinti legnagyobb összegét az alábbiak szerint megállapítható legnagyobb forgalom alapul vételével kell meghatározni:

a) a jogi személy bűncselekmény elkövetésének ideje szerinti évben elért forgalma, vagy

b) a jogi személynek a pénzbírság kiszabását megelőző év szerinti forgalma.

(4) Ha a bűncselekményt több éven keresztül követték el, a pénzbírság (2) bekezdés szerinti legnagyobb összegét a bűncselekményt megelőző, valamint a bűncselekmény elkövetésének ideje szerinti évek forgalma közül a legnagyobb forgalom alapul vételével kell meghatározni. Ha ez alapján a pénzbírság legnagyobb összege nem állapítható meg a pénzbírság (2) bekezdés szerinti legnagyobb összegét a pénzbírság kiszabását megelőző év szerinti forgalom alapul vételével kell meghatározni.

(5) Ha a jogi személy forgalma a (2)–(4) bekezdés alapján nem határozható meg, a pénzbírság legnagyobb összegét a jogi személy forgalmára vonatkozóan rendelkezésre álló adatok alapul vételével becsléssel kell megállapítani.

(6) Ha a jogi személy vagyona e törvény alapján zár alá vételt rendeltek el, a pénzbírság akkor is kiszabható, ha a jogi személyt a felszámolási eljárásban megszüntették.

(7) A pénzbírságot – meg nem fizetése esetén – az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló törvény szabályai szerint kell behajtani.

(8) E § alkalmazásában forgalom alatt a számvitelről szóló törvényben meghatározott eredménykimutatásban vagy összevont (konszolidált) eredménykimutatásban szerepeltetett – a belföldi és az exportértékesítés – összesített árbevétele értendő.”

21. §

A Jszbt. I. Fejezete a következő alcímmel egészül ki:

„A jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazásának elévülése

6/A. §

(1) Ha a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedéseket a 2. §-ban meghatározott személy elleni büntetőeljárásban alkalmazzák, akkor az intézkedések alkalmazhatósága mindaddig nem évül el, ameddig az eljárás tárgyát képező cselekmény büntetethősége el nem évült.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározottakon kívül a Btk. 26. §-át kell alkalmazni azzal, hogy az elévülést a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedés érdekében foganatosított büntetőeljárási cselekmény szakítja félbe.

(3) A jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazását megalapozó bűncselekmény elkövetése miatt hozott ügydöntő határozat jogerőre emelkedését, valamint az ügyészségnek vagy a nyomozó hatóságnak a további jogorvoslással nem támadható eljárást megszüntető határozata meghozatalát követő egy év elteltével a jogi személlyel szemben büntetőeljárás nem indítható, valamint a jogi személlyel szemben a büntetőeljárás megindításától számított két év elteltével nem kerülhet sor a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazásának indítványozására.”

22. §

A Jszbt. 7. §-a a következő (3) és (4) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az ügyészség, a nyomozó hatóság és az előkészítő eljárást folytató szerv az eljárása során hivatalból vizsgálja, hogy a jogi személlyel szemben van-e helye intézkedés alkalmazásának, és minden szükséges intézkedést köteles megtenni ennek felderítése és az ehhez szükséges bizonyítási eszközök biztosítása érdekében.

(4) A büntetőeljárásban a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazásához szükséges bizonyítási

eszközök beszerzése érdekében minden, a Be.-ben meghatározott bizonyítási cselekmény, eljárás és vagyont érintő kényszerintézkedés alkalmazható, ha annak törvényi feltételei egyébként fennállnak.”

23. §

(1) A Jszbt. „A bíróság hatásköre és illetékessége” alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az eljáró szervek hatásköre és illetékessége”

(2) A Jszbt. 8. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. §

(1) A jogi személlyel szembeni eljárásban a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság hatáskörére és illetékességére a Be. általános szabályai irányadók, azzal, hogy azok alkalmazása során jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását megalapozó, a 2. §-ban meghatározott bűncselekményt kell figyelembe venni.

(2) Ha a Be. 21. §-a vagy 22. § (1)–(2) bekezdése alapján más illetékesség ok nem állapítható meg, vagy a büntetőeljárást a jogi személlyel szemben önállóan folytatják le, az eljáró bíróság illetékességét a jogi személy székhelye is meghatározhatja.”

24. §

(1) A Jszbt. „A jogi személy érdekében eljáró ügyvéd” alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az eljárás alá vont jogi személy védője és a jogi személy képviselője”

(2) A Jszbt. 9. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„9. §

(1) Az eljárás alá vont jogi személy érdekében meghatalmazás vagy kirendelés alapján ügyvéd vagy meghatalmazás alapján kamarai jogtanácsos, európai közösségi jogász, alkalmazott ügyvéd vagy alkalmazott európai közösségi jogász (a továbbiakban együtt: jogi személy védője) jár el.

(2) Ha az eljárás alá vont jogi személy védőjének meghatalmazására nem kerül sor, akkor a jogi személy védőjét a bíróság, az ügyészség, vagy a nyomozó hatóság rendeli ki. Ebben az esetben a jogi személy védőjének kijelölése az eljáró bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság székhelye szerint illetékes területi ügyvédi kamara feladata.

(3) Az eljárás alá vont jogi személy védője részére meghatalmazást – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – a jogi személy törvényes képviselője adhat.

(4) A terhelt védője nem lehet az eljárás alá vont jogi személy védője.

(5) A jogi személy védőjére – a (6) bekezdésben meghatározott eltérésekkel – a védőre vonatkozó szabályok irányadók. Ha az eljárás alá vont jogi személy részére több védő meghatalmazására kerül sor, akkor a Be. 42. § (6) bekezdését kell megfelelően alkalmazni.

(6) Az eljárás alá vont jogi személy védője

a) a vádemelés előtt jelen lehet

aa) az általa, illetve az eljárás alá vont jogi személy törvényes képviselője által indítványozott tanú kihallgatásán, és az ilyen tanú részvételével tartott bizonyítási cselekményen, valamint az eljárás alá vont jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazását megalapozó, a 2. §-ban meghatározott bűncselekményt érintő körben a szakértő meghallgatásán, a szemlén, a helyszíni kihallgatáson, a bizonyítási kísérleten, a felismerésre bemutatáson, és szembesítésen,

ab) a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazását megalapozó, a 2. §-ban meghatározott bűncselekménnyel összefüggésben foganatosított kutatáson,

b) az eljárás jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazását megalapozó, a 2. §-ban meghatározott bűncselekménnyel összefüggő ügyiratait a Be. 100. §-ának megfelelő alkalmazásával megismerheti,

c) az eljárás alá vont jogi személyt érintő körben bizonyítékot terjeszthet elő, indítványokat és észrevételeket tehet, és a bírósági eljárásban felszólalhat.”

25. §

A Jszbt. „Az eljárás alá vont jogi személy védője és a jogi személy képviselője” alcíme a következő 9/A. §-sal egészül ki:

„9/A. §

(1) A jogi személy törvényes képviselőjeként az a személy járhat el, aki a jogi személyre vonatkozó jogszabályok, valamint a jogi személy létesítő okirata alapján jogosult a jogi személy képviseletére és ezt megfelelően igazolja.

(2) Ha az eljárás alá vont jogi személy ügyvezetését több vezető tisztségviselő vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület látja el, akkor a jogi személy törvényes képviselőjeként az a személy járhat el, akit az érintettek közül kijelölnek. Megegyezés hiányában az eljárás alá vont jogi személy törvényes képviselőjét az eljáró nyomozó hatóság, ügyészség vagy bíróság – a jogi személy nyilvánvaló érdekére figyelemmel – jelöli ki. Ha a jogi személy nyilvánvaló érdeke nem határozható meg, a jogi személy döntéshozó szervét kell megkeresni.

(3) A jogi személy törvényes képviselője a tárgyaláson jelen lehet, valamint gyakorolhatja a 9. § (6) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott jogokat.

(4) A jogi személy törvényes képviselője személyesen vagy meghatalmazott képviselője útján is eljárhat.

(5) Ha a jogi személy törvényes képviselője az eljárásban terheltként vesz részt, az e törvényben meghatározott jelenléti jogát a nyomozás során meghatalmazott képviselője útján is gyakorolhatja.”

26. §

A Jszbt. 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. §

(1) A jogi személlyel szemben zár alá vétel pénzbírság biztosítása érdekében is elrendelhető, ha megalapozottan lehet tartani attól, hogy a pénzbírság végrehajtását megghiúsítják.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feltétel vizsgálata során különösen az alábbi körülményeket kell vizsgálni:

a) a jogi személy folytat-e jogszerű gazdasági tevékenységet,

b) a jogi személy vagyoni helyzetét és ehhez képest a biztosítandó vagyon mértékét,

c) a bűncselekmény elkövetését követően a jogi személy vagyonát csökkentő ügyleteket, pénzügyi műveleteket vagy az erre irányuló kísérleteket,

d) a jogi személy által a bűncselekménnyel okozott kár megtérítését vagy az előnynek a hatóság rendelkezésére bocsátását, a bűncselekmény káros következményeinek helyreállítását, az ezek érdekében kifejtett magatartást, valamint az annak érdekében tett intézkedéseket, hogy az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetésére ismételten ne kerülhessen sor,

e) a jogi személy együttműködését a bűncselekmény felderítésében.

(3) A pénzbírság biztosítása érdekében zár alá kell venni a jogi személlyel kötött egyezség alapján a jogi személy által rendelkezésre bocsátott összeget. Ha az egyezség alapján biztosítandó összeg kisebb, mint az eljárás során pénzbírság biztosítása érdekében korábban zár alá vett vagyon, akkor a zár alá vételt az egyezségben meghatározott összegen felüli részben fel kell oldani. Ha az eljárás során pénzbírság biztosítása érdekében korábban zár alá vett vagyon helyett az egyezség alapján a jogi személy más pénzösszeget bocsát rendelkezésre, a zár alá vételt a jogi személy által rendelkezésre bocsátott pénzösszegre kell elrendelni, amellyel együtt a korábban elrendelt zár alá vételt fel kell oldani.

(4) A pénzbírság biztosítása érdekében a zár alá vételről – a vádemelés előtt az ügyészség indítványára – a bíróság határoz.

(5) A pénzbírság biztosítása érdekében elrendelhető zár alá vétel vonatkozásában a Be. 327. § (5) bekezdését alkalmazni kell.

(6) A zár alá vételt elrendelő határozat rendelkező részében meg kell jelölni, hogy a zár alá vétel pénzbírság biztosítására szolgál, valamint azt, hogy a zár alá vétel mekkora összeg biztosítására szolgál.

(7) Ha a zár alá vételt elrendelő határozat nem tartalmazza a (6) bekezdésben foglaltakat, a bíróság – a vádemelés előtt az ügyészség, a terhelt, valamint a vagyoni érdekelt vagy a jogszabály alapján a bűnügyi

hitelezői igény képviselőjére jogosult egyéb érdekelt indítványára, a vádemelés után hivatalból – a (6) bekezdésnek megfelelően határoz a zár alá vételről rendelkező határozat megváltoztatásáról.

(8) A (6) és (7) bekezdés szerinti határozatokat haladéktalanul kézbesíteni kell a vagyoni érdekeltnek, valamint a jogszabály alapján a büntelmi hitelezői igény képviselőjére jogosult egyéb érdekeltnek is.

(9) A pénzbírság biztosítása érdekében elrendelt zár alá vétel esetén a zár alá vétel megváltására a Be. 329. § (1)–(6) bekezdését kell alkalmazni azzal, hogy

a) a megváltásnak nincs helye, ha a jogi személlyel szemben felszámolást rendeltek el,

b) a megváltás nem utasítható el, ha a bíróság végzésében meghatározott, biztosítandó összeg kifizetését vállalják,

c) a zár alá vétel megváltását a jogi személy vagy a jogi személy védője indítványozhatja.

(10) A pénzbírság biztosítása érdekében elrendelt zár alá vételt fel kell oldani akkor is, ha

a) az elrendelés feltételei már nem állnak fenn,

b) a jogi személlyel szembeni eljárást megszüntetik.

(11) A pénzbírság biztosítása érdekében elrendelt zár alá vételnek a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló törvényben meghatározott cégjegyzékbe történő bejegyzése érdekében az eljárás alá vont jogi személyt nyilvántartó bíróság megkeresésének akkor van helye, ha a 12/A. § (1), illetve (2) bekezdésben meghatározott értesítésre kerül sor.”

27. §

A Jszbt. II. Fejezete a következő alcímmel egészül ki:

„Szigalizáció, jogsértő tevékenység folytatásának megakadályozása

11/A. §

A jogi személlyel szembeni eljárás során a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság köteles az eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására jogosult szerv tájékoztatására, ha a jogi személy 2. §-ban meghatározott bűncselekménnyel összefüggő jogsértő tevékenysége folytatásának megszüntetése érdekében indokolt.”

28. §

A Jszbt. 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„12. §

(1) Ha a rendelkezésre álló adatok, illetve bizonyítási eszközök alapján megalapozottan feltehető, hogy az eljárás tárgyát képező bűncselekmény vonatkozásában a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedésnek van helye, akkor a nyomozó hatóság, illetve az ügyészség – írásban vagy szóban – közli az eljárás alá vont jogi személy törvényes képviselőjével a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedést megalapozó bűncselekmény tényállását és annak Btk. szerinti minősítését, a jogi személy 2. §-ban meghatározott érintettségére vonatkozó tényállást, valamint azt, hogy a jogi személy a 2. § mely rendelkezése vagy rendelkezései szerint érintett a bűncselekmény elkövetésével.

(2) A jogi személy érintettségének az (1) bekezdésben meghatározottak szerinti közlésére szóban a jogi személy törvényes képviselőjének a terhelti vagy tanúként történő kihallgatása során kerülhet sor.

(3) A jogi személy törvényes képviselőjének az indítványára a jogi személy törvényes képviselőjének – a büntetőeljárásban való részvételéhez igazodóan – a gyanúsítottként vagy tanúként történő kihallgatása érdekében három hónapon belül intézkedni kell.

(4) A jogi személy törvényes képviselőjének a figyelmét a terhelti vagy tanúként történő kihallgatásra szóló idézésben fel kell hívni a 9. § (2)–(4), (8) és (9) bekezdésében foglaltakra is.

(5) Az (1) bekezdésben foglaltak közlését követően az eljárás alá vont jogi személy törvényes képviselőjét figyelmeztetni kell az alábbiakra:

a) a 9. § (6) és (7) bekezdésében foglaltakra,

b) arra, hogy az eljárás alá vont jogi személy érintettségével kapcsolatban közöltek vonatkozásában az azt közlő hatóságnál panaszt terjeszthet elő,

c) arra, hogy írásban vagy szóban, tanúkénti kihallgatás – vagy, ha az eljárás alá vont jogi személy

képviselője az eljárásban terheltként vesz részt, akkor gyanúsított kihallgatás – keretében indítványt és észrevételt tehet, valamint

d) a jogi személy együttműködésének lehetőségére.

(6) A jogi személy törvényes képviselője a jogi személy érintettségével kapcsolatban közöltek vonatkozásában panaszt terjeszthet elő. A panaszt jogi személy törvényes képviselője a jogi személy érintettségének az (1) bekezdésben meghatározott szóbeli közlésekor, vagy írásbeli közlés esetén a kézbesítéstől számított nyolc napon belül terjesztheti elő. A panaszra egyebekben a gyanúsítás elleni panaszra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

(7) Ha a jogi személlyel szemben a pénzbírság biztosítása érdekében a 11. § alapján zár alá vettelt rendeltek el, akkor az (1) bekezdésben meghatározott közlést tizenöt napon belül kell végrehajtani.

(8) Az eljárás alá vont jogi személy törvényes képviselőjének terhelti vagy tanúként történő kihallgatásán a jogi személy védőjének jelenléte nem kötelező.

(9) A jogi személy törvényes képviselője a terhelti vagy tanúként történő kihallgatásán nem jelenik meg és észrevételt tesz arról, hogy nem kíván védőt meghatalmazni, a nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomban védőt rendel ki. Egyebekben a Be. 387. § (3)–(5) bekezdését kell megfelelően alkalmazni.”

29. §

A Jszbt. „A nyomozás” alcíme a következő 12/A–12/C. §-sal egészül ki:

„12/A. §

(1) Ha megalapozottan feltehető, hogy a jogi személy 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott megszüntetése szükséges, a nyomozó hatóság vagy az ügyészség az eljárás alá vont jogi személy érintettségének közlését követően értesíti az eljárás alá vont jogi személyt nyilvántartó bíróságot, valamint az eljárás alá vont jogi személy felett törvényességi, illetve szakmai felügyeletet gyakorló szervet is, amennyiben ez nem azonos a jogi személyt nyilvántartó bírósággal.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott értesítés mellőzhető, ha megalapozottan feltehető, hogy a jogi személy megszüntetése nem szükséges.

(3) A (2) bekezdés alapján az értesítés különösen abban az esetben mellőzhető, ha a rendelkezésre álló adatok alapján várható, hogy a jogi személy

a) a bűncselekménnyel okozott kárt megtéríti,

b) a bűncselekményből származó vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadja,

c) a bűncselekmény káros következményeit más módon helyreállítja, illetve

d) megfelelő intézkedéseket vezet be annak érdekében, hogy a jogi személy vezetője, tagja vagy alkalmazottja ne kövessen el újabb, a 2. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott bűncselekményt, vagy a 2. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott esetekre vonatkozóan a más által elkövetett bűncselekménnyel szemben a jogi személy vezetője fellépjen.

(4) A nyomozó hatóság vagy az ügyészség (1), illetve (2) bekezdés szerinti intézkedéséről értesíteni kell az eljárás alá vont jogi személy törvényes képviselőjét és a jogi személy védőjét, akik az értesítéstől számított nyolc napon belül panaszt terjeszthetnek elő az intézkedést elrendelő nyomozó hatóságnál vagy ügyészségnél.

(5) A nyomozó hatóság vagy az ügyészség az (1) vagy (2) bekezdés alapján értesített bíróságot vagy szervet értesíti arról, hogy az (1), illetve a (2) bekezdés szerinti értesítés alapján tett intézkedést meg kell szüntetni, ha

a) az (1), illetve a (2) bekezdés szerinti értesítés feltételei már nem állnak fenn,

b) a jogi személlyel szemben az eljárást megszüntették.

(6) A nyomozó hatóság vagy az ügyészség (3) bekezdés szerinti intézkedése ellen panasznak nincs helye.

12/B. §

(1) A nyomozó hatóság a jogi személy képviselőjének meghallgatásától számított nyolc napon belül megküldi az ügyészségnek a nyomozás ügyiratait, egyidejűleg beszámol a nyomozás állásáról, javaslatot tesz a vizsgálat során szükségesnek tartott eljárási cselekményekre vagy a nyomozás befejezésére.

(2) A jogi személlyel szemben a nyomozást az eljárás alá vont jogi személy érintettségével kapcsolatos közlést követően a vizsgálat szabályai szerint kell folytatni.

(3) Ha az eljárás adatai alapján a jogi személy érintettségével kapcsolatban a 12. § (5) bekezdésében

foglaltak változására került sor, a nyomozó hatóság vagy az ügyészség az érintettséggel kapcsolatos változás közlésekor a 12. §-ban foglaltak megfelelő alkalmazásával jár el.

12/C. §

(1) A nyomozás során a Be. 100. §-ának rendelkezéseit folyamatosan és oly módon kell alkalmazni, hogy a jogi személy képviselője és a jogi személy védője az eljárás ügyiratát a vádemelés előtt legalább egy hónappal, teljes terjedelmében megismerhesse, és indítványait, észrevételeit megtehesse.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott időköz a jogi személy képviselőjének és a jogi személy védőjének a hozzájárulásával rövidíthető vagy mellőzhető.”

30. §

A Jszbt. II. Fejezete a következő alcímekkel egészül ki:

„A jogi személlyel szembeni eljárás megszüntetése, felfüggesztése, az eljárás elkülönítése, egyesítése

12/D. §

(1) A nyomozó hatóság vagy az ügyészség a jogi személlyel szembeni eljárást megszünteti, ha

a) az eljárási adatai alapján az eljárás alá vont jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedés feltételei nem állnak fenn,

b) az eljárás alá vont jogi személy jogutód nélkül megszűnt és a pénzbírság kiszabásának a 6. § (5) bekezdése alapján sincs helye.

(2) A jogi személlyel szembeni eljárás a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedést megalapozó bűncselekmény miatt folytatott nyomozástól csak akkor különíthető el, ha

a) a jogi személlyel szemben az eljárás a 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján önállóan is lefolytatható, vagy

b) a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazását megalapozó bűncselekmény miatt vádemelésnek van helye, és a jogi személlyel szembeni eljárás a terhelttel szembeni vádemelés indokolatlan elhúzódását eredményezné.

(3) Az eljárás megszüntetéséről, felfüggesztéséről, folytatásáról, elkülönítéséről vagy egyesítéséről szóló határozatot a jogi személy részére is kézbesíteni kell.

Együttműködés a jogi személlyel

12/E. §

(1) Az ügyészség és az eljárás alá vont jogi személy a vádemelés előtt egyezséget köthet, ha a jogi személy képviselője a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedést megalapozó bűncselekmény vonatkozásában az eljárás alá vont jogi személy 2. § szerinti érintettségét elismeri, és vállalja, hogy

a) a bűncselekménnyel okozott kárt megtéríti vagy előnyt a hatóságnak rendelkezésre bocsátja,

b) a bűncselekmény káros következményeit helyreállítja

c) olyan intézkedéseket fogyanatosít, amelyek biztosítják, hogy az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetésére ismételten ne kerülhessen sor,

d) együttműködik a bűncselekmény felderítésében, a rendelkezésére álló adatokat, okirati és egyéb bizonyítási eszközöket a hatóság rendelkezésére bocsátja, illetve

e) a megállapodás szerinti pénzbírság összegét rendelkezésre bocsátja.

(2) Ha a jogi személy képviselője terheltként vesz részt a büntetőeljárásban, akkor az egyezségkötés feltétele az is, hogy a bűncselekmény elkövetését beismerje.

(3) Az (1) bekezdés e) pontja szerint rendelkezésre bocsátott összeget a pénzbírság biztosítása érdekében zár alá kell venni.

(4) Az egyezség megkötésének nem akadály, ha a jogi személy az (1) bekezdés szerinti feltételeket részben vagy egészben már teljesítette.

(5) Az egyezség megkötését a jogi személy képviselője, a jogi személy védője és az ügyészség egyaránt kezdeményezheti. Az egyezség megkötése érdekében az ügyészség, a jogi személy képviselője és a jogi személy védője egyeztetést folytathat. Az ügyészség a jogi személy képviselőjével a jogi személy védője

nélkül is, illetve a jogi személy képviselőjének hozzájárulásával a jogi személy védőjével külön is egyeztetethet.

(6) Ha az egyezség nem jön létre, a kezdeményezés, az ezzel összefüggésben keletkezett ügyiratok a büntetőeljárásban bizonyítékként, illetve bizonyítási eszközként nem használhatók fel, azok nem képezik az eljárás ügyiratainak részét.

(7) Az egyezséget a jogi személy képviselőjének meghallgatásáról készült jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(8) Az ügyészség az egyezség megkötése érdekében történő meghallgatáshoz a nyomozó hatóságot is igénybe veheti.

(9) Ha az ügyészség a jogi személlyel egyezséget köt, az ügyészség a 12/A. § (1) bekezdés alapján értesített bíróságot vagy szervet értesíti arról, hogy az értesítés alapján tett intézkedést meg kell szüntetni.

(10) A bíróságot és az ügyészséget nem köti az egyezség, ha

a) a jogi személy az előkészítő ülés megkezdéséig az egyezségben vállalt megtérítési, helyreállítási kötelezettségét nem teljesítette vagy annak teljesítésére vonatkozó megfelelő garanciát nem nyújtott,

b) a jogi személy az előkészítő ülés megkezdéséig az újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzésére alkalmas intézkedését nem hajtja végre,

c) a jogi személy a bűncselekmény felderítésével kapcsolatos együttműködését a vádemelésig nem teljesíti,

d) a jogi személy az előkészítő ülés megkezdéséig az egyezségben meghatározott pénzbírság összegét nem bocsátja rendelkezésre,

e) az egyezség jóváhagyásának megtagadására került sor.”

31. §

A Jszbt. 13. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. §

(1) A jogi személlyel szemben e törvény szerint intézkedés alkalmazásának akkor van helye, ha az ügyészség a jogi személlyel szemben e törvény szerinti intézkedés alkalmazását – ha e törvény másként nem rendelkezik – az azt megalapozó bűncselekmény miatt a bírósághoz benyújtott vádiratban indítványozza.

(2) A vádiratnak tartalmaznia kell

a) a jogi személynek a bírósági nyilvántartásban történő azonosítására alkalmas adatait,

b) a jogi személy védője, a törvényes képviselője, valamint a meghatalmazott képviselője adatait,

c) a vád tárgyát képező bűncselekmény és a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazhatóságát alátámasztó körülményeket, valamint a jogi személy 2. § szerinti érintettségének pontos leírását, valamint

d) indítványt arra, hogy a bíróság a jogi személlyel szemben – e törvény szerinti – intézkedést alkalmazzon.

(3) A vádiratban az ügyészség indítványt tehet a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedésekre és azok mértékére arra az esetre, ha a jogi személy képviselője az előkészítő ülésen a jogi személlyel szembeni intézkedést megalapozó bűncselekménnyel kapcsolatban a jogi személy érintettségét elismeri.

(4) Ha az ügyészség a jogi személlyel egyezséget kötött, a vádirat tartalmazza az egyezségkötés tényét, valamint jogi személlyel szemben az egyezségben meghatározott intézkedések alkalmazására és azok mértékére vonatkozó indítványát is.

(5) Ha az ügyészség a vádiratban a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását indítványozza, a vádemelésről tájékoztatja a jogi személy törvényes képviselőjét és a jogi személy védőjét.”

32. §

A Jszbt. „A vádemelés” alcíme a következő 13/A. §-sal egészül ki:

„13/A. §

(1) Az ügyészség a jogi személlyel szemben e törvény szerint akkor indítványozhatja önállóan a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedést, ha

a) a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását megalapozó bűncselekmény miatt bírósági eljárás van folyamatban, vagy

b) a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását megalapozó bűncselekmény elkövetése miatt büntetőjogi felelősséget megállapító jogerős határozatot hoztak.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a jogi személlyel szemben indult eljárást a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását megalapozó bűncselekmény miatt folyamatban lévő elsőfokú eljáráshoz kell egyesíteni.

(3) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a bíróság az eljárást felfüggeszti, ha a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását megalapozó bűncselekmény miatt másod- vagy harmadfokú eljárás van folyamatban. Ebben az esetben a bíróság az eljárás folytatását hivatalból rendeli el, ha a jogi személlyel szemben az eljárás az (1) bekezdés b) pontja alapján lefolytatható.”

33. §

A Jszbt. 15. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az ítélet és az ügydöntő végzés az alábbiakat is tartalmazza:

a) a rendelkező rész:

aa) a jogi személynek a bírósági nyilvántartásban történő azonosítására alkalmas adatait,

ab) a jogi személlyel szemben alkalmazott intézkedést, az erre irányuló indítvány elutasítását, az intézkedés alkalmazásának mellőzését, vagy – ha e törvény másként nem rendelkezik – az eljárás jogi személlyel kapcsolatos részének megszüntetését,

b) az indokolás az eljárás tárgyát képező bűncselekmény és a jogi személy kapcsolatának bíróság által megállapított, a döntés alapjául szolgáló tényét és körülményeit, valamint a jogi személy 2. § szerinti érintettségének leírását és azon bizonyítékoknak a megjelölését, amelyekre a bíróság e döntését alapozta, valamint annak rövid indokolását, hogy a bíróság a jogi személy érintettségének megállapításánál milyen bizonyítékokat és miért vagy miért nem fogadott el.”

34. §

A Jszbt. „A bírósági eljárás általános szabályai” alcíme a következő 15/A. §-sal egészül ki:

„15/A. §

(1) A jogi személy törvényes képviselője a tárgyaláson jelen lehet, a jogi személy védőjének jelenléte a tárgyaláson kötelező.

(2) Ha az eljárás több bűncselekmény miatt folyik, a jogi személy védőjének jelenléte nem kötelező a tárgyalásnak a jogi személlyel szembeni intézkedést megalapozó bűncselekménytől eltérő bűncselekményt érintő részében.”

35. §

A Jszbt. 16/B. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„16/B. §

(1) Ha az ügyészség a vádiratban a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását indítványozza, az előkészítő ülésen a jogi személy törvényes képviselőjének és védőjének jelenléte kötelező.

(2) Az előkészítő ülésre szóló idézésben a bíróság arra is figyelmezteti a jogi személy törvényes képviselőjét és a jogi személy védőjét, hogy

a) az előkészítő ülésen kifejtetik az álláspontjukat a jogi személyt érintő intézkedést megalapozó bűncselekménnyel, a jogi személy érintettségével, valamint a jogi személyt érintő ügyészségi indítvánnyal kapcsolatban, ennek keretében a jogi személy törvényes képviselője a jogi személyt érintő intézkedést megalapozó bűncselekménnyel kapcsolatban a jogi személy érintettségét a vádiratban foglaltakkal egyezően elismerheti,

b) jogi személlyel kötött egyezség esetén nyilatkozhatnak az abban foglaltakkal, valamint az egyezségben vállaltak teljesítésével kapcsolatban,

c) előadhatják a jogi személyt érintő tényeket és ezek bizonyítékait, illetve bizonyítás lefolytatását és bizonyíték kirekesztését indítványozhatják.

(3) A jogi személy törvényes képviselője részére szóló figyelmeztetésnek ki kell terjednie a Be. 500. § (2) bekezdés d) pontjában foglaltakra is.

(4) A bíróság a jogi személy képviselőjét az előkészítő ülésen nyilatkoztatja, hogy a jogi személyt érintő intézkedést megalapozó bűncselekménnyel kapcsolatban a jogi személy érintettségét a vádiratban foglaltakkal egyezően elismeri-e.

(5) A bíróság az eljárás ügyiratai alapján vizsgálja meg, hogy a jogi személy érintettségének elismerését elfogadja-e. A bíróság az elismerő nyilatkozatot akkor fogadja el, ha a jogi személy érintettségét az eljárás ügyiratai alátámasztják és azzal összefüggésben észszerű kétely nem merül fel. A bíróság a jogi személy érintettségének elismerését végzésével fogadja el. E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

(6) Ha a bíróság a jogi személy érintettségének elismerését elfogadta, a jogi személy érintettségére nézve a bizonyítást mellőzi és a jogi személy érintettségét az elismerés elfogadására és az eljárás ügyirataira alapítja.

(7) A jogi személy képviselője és a jogi személy védője a védőt követően a vádlotthoz és a polgári jogi igény tekintetében a magánfélhez kérdést intézhetnek.

(8) Ha a bíróság nem látja akadályát az ügynek a jogi személlyel szemben az előkészítő ülésen történő elintézésének, akkor az ügyész, a jogi személy törvényes képviselője és a jogi személy védője felszólalhat. A bíróság ezt követően a jogi személlyel szemben az előkészítő ülésen is ügydöntő határozatot hozhat.

(9) Ha a jogi személy képviselője, illetve a jogi személy védője az előkészítő ülésen nem jelenik meg, az az előkészítő ülés megtartásának nem akadálya, ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a jogi személy képviselője a jogi személyt érintő intézkedést megalapozó bűncselekménnyel kapcsolatban a jogi személy érintettségét nem ismerte el.

(10) Az ügy előkészítő ülésen történő befejezésének önmagában nem akadálya, ha az ügyészség a vádiratban a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását indítványozta.

(11) Ha az eljárás jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazására irányuló része az előkészítő ülésen nem intézhető el, akkor a bíróság a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazásáról tárgyalás alapján határoz.”

36. §

A Jszbt. 17. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„17. §

(1) A bizonyítási eljárás során a jogi személy védője, valamint a törvényes képviselő a védőt követően terjeszthet elő indítványokat és észrevételeket, és a kihallgatottakhoz a védőt követően jogosult kérdéseket feltenni.

(2) A bíróságnak nem kell bizonyítani azon tényeket, amelyek valóságát a jogi személy érintettsége vonatkozásában az ügyész, valamint a jogi személy képviselője, illetve a jogi személy védője együttesen elfogadják.

(3) Ha az ügyész a tárgyalás eredményéhez képest úgy látja, hogy a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedés feltételei a vádiratban megjelölt más bűncselekmény vonatkozásában is fennállnak, a vádat e körben kiterjesztheti. A vád kiterjesztése esetén a bíróság az ügyész, a jogi személy képviselője vagy a jogi személy védője indítványára vagy hivatalból a tárgyalást legalább nyolc napra elnapolhatja.

(4) A Be. 520. § (1)–(7) bekezdésének rendelkezéseit a jogi személy védőjének indítványára is megfelelően alkalmazni kell az első olyan tárgyalási határnapot követően, amelyen jelen volt, vagy jelen lehetett.

(5) Az ügyész a perbeszédben indokolt indítványt terjeszt elő arra, hogy a bíróság a jogi személlyel szemben milyen intézkedést alkalmazzon, de az intézkedés meghatározott mértékére nem tehet indítványt.

(6) A védő perbeszéde után a jogi személy képviselője, valamint a jogi személy védője felszólalhat, és a jogi személyt érintő körben indítványokat és észrevételeket tehet.

(7) A jogi személy védője, valamint a jogi személy képviselője a jogorvoslati nyilatkozatot a védő jogorvoslati nyilatkozata után teheti meg.”

37. §

A Jszbt. 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. §

(1) Ha az ügyészség a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását indítványozza, a bíróság

ítéletében

a) a jogi személlyel szemben intézkedést alkalmaz,
b) az indítványt elutasítja, vagy
c) az intézkedés alkalmazását különös méltánylást érdemlő esetben mellőzi, ha – a bűncselekménnyel okozott kár vagy előny megtérítésére, a bűncselekmény káros következményeinek helyreállítására, a jogi személy által az eljárás tárgyát képező bűncselekmény ismételt elkövetésének elkerülése érdekében foganatosított intézkedésekre, valamint a jogi személynek a bűncselekmény felderítésében való közreműködésére figyelemmel – az a jogi személyre nézve méltánytalan hátrányt jelentene.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja nem alkalmazható a 4. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott esetekben.

(3) Ha az ügyészség és a jogi személy egyezsége kötött, a bíróság

a) a jogi személy megszüntetéséről nem határozhat,

b) a jogi személlyel szemben az egyezségben meghatározott pénzbírságot szab ki,

c) a jogi személy tevékenységét az egyezségben meghatározott módon és mértékben korlátozhatja.

(4) Ha a bíróság a jogi személy képviselőjének a jogi személy érintettségére vonatkozó elismerését elfogadta

a) a jogi személlyel szemben az ügyészség indítványában megjelölt pénzbírságnál magasabb összegű pénzbírságot nem szabhat ki,

b) a jogi személy tevékenységét az ügyészség indítványában megjelöltnél súlyosabban nem korlátozhatja.”

38. §

A Jszbt. 26/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„26/A. §

(1) E törvény rendelkezéseit az ezen alcímben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni, ha jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának van helye, de

a) nyomozás nem indult,

b) a büntetőeljárást azért függesztették fel, mert

ba) az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható,

bb) az elkövető tartós, súlyos betegsége vagy a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt az eljárásban nem vehet részt,

bc) az elkövető ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodik, vagy

c) a büntetőeljárást azért szüntették meg vagy a terheltet azért mentették fel, mert

ca) nem ő követte el a bűncselekményt,

cb) a rendelkezésre álló adatok, illetve bizonyítási eszközök alapján nem volt megállapítható, hogy a bűncselekményt ő követte el.

(2) Az ügyészség vagy a nyomozó hatóság az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén a jogi személlyel szemben intézkedés feltételeinek tisztázása érdekében nyomozást rendelhet el. A nyomozást az a nyomozó hatóság folytatja le, amely a jogi személlyel szemben intézkedés alapjául szolgáló bűncselekmény miatt a nyomozás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkezik.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott nyomozás során az e törvényben meghatározottak szerint

a) adatszerző tevékenység folytatása,

b) bizonyítási eszköz beszerzése, valamint bizonyítási cselekmény elvégzése,

c) a személyi szabadságot érintő kényszerintézkedések kivételével kényszerintézkedés rendelhető el.

(4) A 12. §-ban meghatározott meghallgatásra a jogi személy részére védőt kell kirendelni, ha a jogi személy törvényes képviselője ismeretlen helyen tartózkodik.”

39. §

A Jszbt. „Eljárás a büntetőeljárás felfüggesztése, megszüntetése esetén” alcíme a következő 26/B. §-sal egészül ki:

„26/B. §

Ha a rendelkezésre álló adatok alapján a jogi személlyel szembeni intézkedések alkalmazásának van helye, az ügyészség a 13/A. § alapján tesz indítványt a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazására. A továbbiakban az eljárást az általános szabályok szerint kell lefolytatni.”

40. §

A Jszbt. a következő 30. §-sal egészül ki:

„30. §

Ez a törvény az uniós korlátozó intézkedések megsértése bűncselekményi tényállásainak és szankcióinak meghatározásáról és az (EU) 2018/1673 irányelv módosításáról szóló, 2024. április 24-i (EU) 2024/1226 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.”

41. §

A Jszbt.

a) 19. § (5) bekezdésében a „meghatalmazással a jogi személy érdekében eljáró ügyvéd” szövegrész helyébe az „– amennyiben meghatalmazás alapján jár el – a jogi személy védőjének” szöveg,

b) 20. § (1) bekezdésében, 23. § (3) bekezdésében, 24. § (3) bekezdésében, 25/D. § (3) és (4) bekezdésében a „jogi személy érdekében eljáró ügyvéd és a törvényes képviselő” szövegrész helyébe a „jogi személy törvényes képviselője és a jogi személy védője” szöveg,

c) 20. § (4) bekezdésében a „másodfokú bíróság hivatalból” szövegrész helyébe a „másodfokú bíróság a vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése esetén hivatalból” szöveg

d) 25/D. § (5) bekezdésében a „(6)–(8) bekezdésben” szövegrész helyébe a „(6) és (7) bekezdésben” szöveg,

e) 25/D. § (7) bekezdésében a „hátrányosabb” szövegrész helyébe a „súlyosabb” szöveg

lép.

42. §

Hatályát veszti a Jszbt.

a) 7. § (1) bekezdése,

b) 16/A. §-a és az azt megelőző alcím,

c) 20. § (3) bekezdése,

d) 21/A. § (2) bekezdés c) pontja,

e) 25/C. §-a,

f) 25/D. § (8) bekezdése.

6. A bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvény módosítása

43. §

A bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvény (a továbbiakban: 2002. évi LIV. törvény) 16/D. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A magyar bűnüldöző szerv által továbbított információ bizonyítékként történő felhasználásához a bűnüldöző szerv járulhat hozzá. Ha a továbbított információ büntetőeljárásban kezelt adat, a bizonyítékként történő felhasználáshoz az ügyészség járulhat hozzá. A bizonyítási eszközként történő felhasználást ki kell zárni, ha az információ magyar büntetőeljárásban bizonyítékként nem használható fel.”

44. §

A 2002. évi LIV. törvény a következő 16/I. §-sal egészül ki:

„16/I. §

A 16/A–16/E. § vonatkozásában bűnüldöző szerv alatt a nyomozást folytató ügyészséget is érteni kell.”

7. A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény módosítása

45. §

A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 64/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„64/A. §

A közgyűlés által megválasztott közös képviselő vagy az intézőbizottság elnöke a közösség ügyintézését ellátó tevékenységet 2026. október 31. napjáig – nyilvántartásba vételtől függetlenül – elláthatja, ha a tevékenység végzésére való jogosultságát hitelt érdemlő módon igazolja.”

8. Az igazságügyi szakértő nemperes eljárásban történő kirendeléséről és ezzel összefüggésben a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról szóló 2005. évi XLVIII. törvény módosítása

46. §

(1) Az igazságügyi szakértő nemperes eljárásban történő kirendeléséről és ezzel összefüggésben a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról szóló 2005. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Sznptv.) 3. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szakértő kirendelése iránti kérelemben meg kell jelölni az eljáró bíróságot, a kérelmező nevét, lakóhelyét (székhelyét), a szakértői vizsgálat tárgyát és annak helyét, a rövid tényállást, a kérelem előterjesztésének indokait, valamint azokat a kérdéseket, amelyekre a szakértőnek véleményt kell nyilvánítania. Ha az igazságügyi szakértő kirendelését a kérelmező az egyszerűsített polgári perben történő felhasználás céljából kéri, a kérelemben meg kell jelölni az ellenfél nevét, lakóhelyét (székhelyét) is.”

(2) Az Sznptv. 3. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Ha a szakértő kirendelésére az egyszerűsített polgári perben felhasználandó szakvélemény elkészítése céljából kerül sor, a kirendelő végzésben a szakértőt tájékoztatni kell a 3/A. §-ban foglalt kötelezettségeiről.”

47. §

A Sznptv. a következő 3/A. §-sal egészül ki:

„3/A. §

A szakértő az egyszerűsített polgári perben történő felhasználás céljából kért szakvélemény esetében köteles

a) az ellenfelet értesíteni a kirendelés tárgyáról, a vizsgálandó kérdések köréről, az általa kitűzött helyszíni szemlérről és vizsgálatról,

b) lehetővé tenni, hogy az ellenfél a kirendelés tárgyára vonatkozó nyilatkozatát, a vizsgálat tárgya szempontjából lényeges észrevételeit előterjessze,

c) a szakvéleményét az ellenfél vele közölt nyilatkozatát, észrevételeit is értékelő módon elkészíteni.”

48. §

Az Sznptv. 4. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szakértő a szakvéleményt a szakértőt kirendelő végzés kézhezvételétől számított 30 napon belül – az egyszerűsített polgári perben történő felhasználás céljából kért szakvélemény esetében 45 napon belül – köteles előterjeszteni. A bíróság a szakértő – határidő lejárt előtt előterjesztett – kérelmére a határidőt egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbíthatja.”

9. A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény módosítása

49. §

A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ást.) 4. §-a a következő (7a) bekezdéssel egészül ki:

„(7a) Az áldozati státusz igazolása alapján az áldozat eltulajdonított személyazonosító igazolványának kiállításáért, illetve annak belföldön, postai úton könyvelt küldeményként történő kézbesítéséért igazgatási szolgáltatási díjat nem kell fizetni.”

50. §

Az Ást. 20. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az e törvény szerint a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére nyújtható támogatások esetében nem járhat el a jogosult törvényes képviselője a hozzájáruláshoz kötött cselekményeknél, amennyiben a törvényes képviselőt a bűncselekménnyel érintett büntetőeljárásból kizárták. A kizárással nem érintett törvényes képviselő a hozzájáruláshoz kötött cselekményeknél továbbra is eljárhat. Amennyiben kizárással nem érintett törvényes képviselő nincs, a hozzájáruláshoz kötött cselekményeknél a kiskorú érdekeinek képviselőjére kijelölt személy járhat el.”

51. §

Az Ást. 43/A. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A büntetőeljárásról szóló törvény szerinti zárt adatkezelés esetén az általános nyomozó hatóság az érintett zártan kezelt adatait a (4) bekezdésben foglaltaktól eltérően papíralapon továbbítja az áldozatsegítő szolgálat részére, ha a zártan kezelt adatok információátadási szolgáltatás útján történő továbbításának technikai feltételei nem biztosítottak.”

52. §

Az Ást.

a) 4. § (3) bekezdésében az „egyezik meg” szövegrész helyébe az „egyezik meg, legalacsonyabb megállapítható összege az alapösszeg 10 százaléka” szöveg,

b) 11. § (1) bekezdésében az „a támogatás igénybevételéhez állít ki” szövegrész helyébe az „a támogatás igénybevételéhez, valamint az eltulajdonított személyazonosító igazolvány díjmentes kiállításához igazolást állít ki” szöveg,

c) 43/A. § (1) bekezdésében a „kihallgatásakor” szövegrész helyébe a „kihallgatásakor, vagy a sértett halála esetén a Be. alapján a sértett helyébe lépett jogutódot az 1. § (1) bekezdés szerint saját jogán az eljárásban történő első fellépésekor” szöveg

lép.

10. Az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény módosítása

53. §

(1) Az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Kjnp.) 23. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az igazságügyi szakértő kirendelése iránti kérelemben ellenfelet megjelölni – a (3) bekezdés szerinti kivétellel – nem kell.”

(2) A Kjnp. 23. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha az igazságügyi szakértő kirendelését a kérelmező az egyszerűsített polgári perben történő felhasználás céljából kéri, a kérelemben meg kell jelölni az ellenfél nevét, lakóhelyét (székhelyét) is.”

54. §

A Kjnp. 25. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Ha a szakértő kirendelésére az egyszerűsített polgári perben felhasználandó szakvélemény elkészítése céljából kerül sor, a kirendelő végzésben a szakértőt tájékoztatni kell a 25/A. §-ban foglalt kötelezettségeiről.”

55. §

A Kjnp. a következő 25/A. §-sal egészül ki:

„25/A. §

A szakértő az egyszerűsített polgári perben történő felhasználás céljából kért szakvélemény esetében köteles

a) az ellenfelet értesíteni a kirendelés tárgyáról, a vizsgálandó kérdések köréről, az általa kitűzött helyszíni szemléről és vizsgálatról,

b) lehetővé tenni, hogy az ellenfél a kirendelés tárgyára vonatkozó nyilatkozatát, a vizsgálat tárgya szempontjából lényeges észrevételeit előterjessze,

c) a szakvéleményét az ellenfél vele közölt nyilatkozatát, észrevételeit is értékelő módon elkészíteni.”

56. §

A Kjnp. 26. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szakértő a szakvéleményt a szakértőt kirendelő végzés kézhezvételétől számított 30 napon belül – az egyszerűsített polgári perben történő felhasználás céljából kért szakvélemény esetében 45 napon belül – köteles előterjeszteni. A közjegyző a szakértő - határidő lejárta előtt előterjesztett - kérelmére a határidőt egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbíthatja.”

11. A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény módosítása

57. §

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény a következő III/A Fejezettel és 17/C.-17/I. §-sal egészül ki:

„III/A. Fejezet

ELÍTÉLTTEL SZEMBEN ELRENDELHETŐ MEGELŐZŐ TÁVOLTARTÁS

17/C. §

(1) Az elítélttel szemben elrendelt távoltartás az elítélt tartózkodási szabadságát, cselekvési szabadságát, valamint a kapcsolattartás és kapcsolat kezdeményezés jogát korlátozza.

(2) Az elítélt sértettől való távoltartását kell elrendelni, ha az elítéltet a sértett sérelmére elkövetett személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték és a távoltartás elrendelését a sértett kérelmezi. Fiatalkorú elítélttel szemben távoltartás elrendelésének nincs helye.

(3) Az elítélt távoltartása végleges hatályú.

(4) Az elítélt a sértettől való távoltartás elrendelése esetén köteles

a) magát a sértettől távol tartani, vétlen találkozás esetén a sértett felhívására tőle a lehetséges mértékben eltávolodni,

b) a sértett lakóhelyétől és munkahelyétől magát távol tartani,

c) tartózkodni attól, hogy a sértettel közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen és

d) tartózkodni attól, hogy a sértett magánéletébe, illetve mindennapi életébe egyéb módon önkényesen beavatkozzon.

(5) A bíróság a sértett indítványára vagy a terhelt kezdeményezésére a sértett hozzájárulásával, a (4) bekezdésben meghatározott korlátozások végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat, illetve ezzel kapcsolatban az elítélt részére magatartási szabályokat határozhat meg.

(6) A távoltartás nem akadályozza annak, hogy az elítélt

a) a sértett képviselője útján vagy jogszabályban meghatározott más módon kapcsolatfelvételt kezdeményezzen vagy

b) hivatalos eljárásban a jogait gyakorolja.

17/D. §

(1) Az elítélt sértettől való távoltartását a sértett

a) a büntetőeljárásban a jogerős ítélet meghozataláig a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint,

b) a büntetés végrehajtása során a büntetés-végrehajtásról szóló törvényben meghatározottak szerint,

c) a szabadságvesztés büntetés kitöltését követő legfeljebb egy év elteltéig az e törvényben meghatározott szabályok szerint kérelmezheti.

(2) A kérelemről az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a büntetőeljárás során eljáró bíróság, az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a büntetés-végrehajtási bíró, az (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben az e törvény szerint eljáró bíróság dönt.

17/E. §

(1) A 17/D. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben az elítélt sértettől való távoltartásának elrendeléséről, illetve a 17/I. § szerinti utólagos kérelemről a bíróság polgári nemperes eljárásban dönt.

(2) Az elítélt sértettől való távoltartásának elrendelésére irányuló nemperes eljárásban azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket e törvény eltérően nem szabályoz, a Pp. szabályait a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló törvénynek a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Az eljárásra a sértett tartózkodási helye szerinti járásbíróság illetékes.

(4) A Pp. kizárásra irányuló szabályait azzal kell alkalmazni, hogy nem járhat el bíróként és ügyészként az ideiglenes megelőző távoltartás során eljáró rendőr, valamint annak Ptk. szerinti hozzátartozója sem.

(5) Az eljárásban nem járhat el bírósági titkár.

17/F. §

(1) A kérelemnek tartalmaznia kell:

a) az eljárás lefolytatására irányuló kérelmet,

b) a büntetést kiszabó ítéletet hozó bíróság megnevezését és ügyszámát,

c) a kérelmező nevét, lakóhelyét.

(2) A kérelmet írásban lehet előterjeszteni, vagy az illetékes bíróságon jegyzőkönyvbe lehet mondani.

17/G. §

(1) A bíróság az elítélés alapjául szolgáló ítéletet hivatalból szerzi be.

(2) A bíróság a feleket szükség esetén, kérelemre a 17/C. § (5) bekezdésében meghatározottak tisztázása érdekében meghallgatja. Kérelemre indult eljárásban nem akadályozza a döntés meghozatalának az, ha az elítélt nem jelenik meg személyesen a meghallgatáson.

(3) A (2) bekezdésben foglaltakra a feleket a személyes meghallgatásra szóló idézésben figyelmeztetni kell.

(4) Az eljárásban felfüggesztésnek és szünetelésnek nincs helye.

(5) Az eljárást a kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül le kell folytatni.

(6) A személyes meghallgatáson a bíróság gondoskodik annak megakadályozásáról is, hogy a bántalmazott és a bántalmazó a bíróság épületében személyesen találkozzon. A határozat közlésére ez esetben is a 17/H. § (2) bekezdését kell megfelelően alkalmazni.

17/H. §

(1) A bíróság határozata előzetesen végrehajtható. A bíróság határozatában arra is figyelmezteti az elítéltet, hogy a távoltartó határozat szabályainak szándékos megszegése bűncselekményt valósít meg.

(2) Ha a bíróság meghallgatást tart, a bíróság a határozatát a meghallgatás alkalmával közli a felekkel, azt nekik átadja. Ha a bíróság meghallgatást nem tart vagy a meghallgatáson az elítélt nem jelent meg, a bíróság – szükség esetén elektronikus úton – a rendőrség útján intézkedik a kézbesítésről. A rendőrség köteles a határozat kézbesítéséről gondoskodni és a kézbesítés megtörténtéről a bíróságot haladéktalanul tájékoztatni.

(3) A határozatban foglaltak nemteljesítése esetén bírósági végrehajtásnak nincs helye.

(4) A bíróság határozata ellen a közléstől számított három munkanapon belül van helye fellebbezésnek. A fellebbezést az arra jogosult a személyes meghallgatáson szóban is bejelentheti.

(5) Fellebbezés bejelentése esetén az elsőfokú bíróság – ha a fellebbezési határidő valamennyi fellebbezésre jogosultra letelt – az iratokat haladéktalanul felterjeszti a másodfokú bírósághoz. A felek a fellebbezésre észrevételeiket az iratok felterjesztéséig az elsőfokú bíróságnál, az iratok felterjesztését követően a másodfokú bíróságnál tehetik meg. Ha a fél a fellebbezésre vonatkozó észrevételét az iratok felterjesztését követően az elsőfokú bírósághoz nyújtja be, az elsőfokú bíróság azt haladéktalanul továbbítja a másodfokú bírósághoz.

(6) A másodfokú bíróság a fellebbezést az iratok alapján egy hónapon belül bírálja el. Az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésének a Pp. 381. §-a alapján nincs helye. A másodfokú bíróság határozatát a rendőrség útján közli az elítélttel.

17/I. §

(1) A bíróság a sértett kérelmére utóbb

a) az elítélttel szemben elrendelt távoltartást megszünteti vagy

b) a 17/C. § (5) bekezdésében meghatározott feltételeket módosítja.

(2) A bíróság a sértett vagy az elítélt kérelméről nemperes eljárásban dönt.”

12. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény módosítása

58. §

A Bszi. 37. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az indítványt – ha azt nem a legfőbb ügyész nyújtotta be, és a jogegységi panasz tanács vagy a tanács elnöke nem utasította vissza – a jogegységi panasz tanács elnöke az indítvánnyal érintett bírósági határozat kiadmányával együtt megküldi a legfőbb ügyésznek. A legfőbb ügyész a 32. § (1) bekezdés a) pontja esetében az indítvány kézbesítésétől számított harminc napon belül, a 32. § (1) bekezdés b) pontja esetében az indítvány kézbesítésétől számított tizenöt napon belül megküldi nyilatkozatát a Kúriának.”

59. §

A Bszi. 76. § (5) bekezdése a következő k) ponttal egészül ki:

(Az OBH elnöke a személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében)

„k) dönt – elutasítás esetén az OBT egyetértésével – a bíró általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatásáról,”

60. §

A Bszi. 103. § (3) bekezdése a következő r) ponttal egészül ki:

(Az OBT a személyzeti területen)

„r) egyetértési jogot gyakorol az OBH elnökének és a Kúria elnökének a bíró általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatása iránti kérelmét elutasító döntése tekintetében.”

61. §

A Bszi. 117. § (1) bekezdése a következő u) ponttal egészül ki:

(A Kúria elnöke)

„u) dönt – elutasítás esetén az OBT egyetértésével – a kúriai bíró általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatásáról.”

62. §

A Bszi. 41/B. § (1) bekezdésében a „jogsértést határozatában” szövegrész helyébe a „jogsértést – lehetőség ellenére – határozatában” szöveg lép.

13. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény módosítása

63. §

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) a következő 13/A. alcímmel egészül ki:

„13/A. A bíró általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatása

25/B. §

(1) A bíró kérheti az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdése szerinti általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatását, az ezen alcím szerinti feltételekkel.

(2) A kérelem engedélyezése esetén a bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatás felső korhatára a betöltött hetvenedik életév.

(3) A kérelem benyújtásának feltétele, hogy a bíró a továbbfoglalkoztatás érdekében

a) rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálaton vegyen részt, valamint

b) maga kérje soron kívüli értékelését.

(4) A kérelem engedélyezésének előfeltétele, hogy a bíró

a) a rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálaton alkalmas minősítést kapjon, valamint

b) a továbbfoglalkoztatással összefüggésben lefolytatott soron kívüli értékelés eredményeként legalább kiválóan alkalmas értékelést kapjon.

(5) A rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálat, valamint a soron kívüli értékelés során e törvény pályaalkalmassági vizsgálatra, valamint a bíró munkájának soron kívüli értékelésére vonatkozó szabályait kell – a jelen alcím szerinti eltérésekkel – alkalmazni.

25/C. §

(1) A kérelmet a munkáltatói jogkör gyakorlójához kell benyújtani.

(2) A kérelmet legkorábban azon a napon lehet benyújtani, amely az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdése szerinti általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napját egy évvel megelőzi. A kérelmet legkésőbb azon a napon lehet benyújtani, amely az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdése szerinti általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napját hat hónappal megelőzi.

(3) A bírónak a kérelem benyújtásával egyidejűleg

a) igazolnia kell, hogy rendelkezik érvényes – a továbbfoglalkoztatás érdekében elvégzett, a kérelem benyújtásának időpontjában hat hónappal nem régebbi – rendkívüli pályaalakalmassági vizsgálati eredménnyel, valamint

b) nyilatkoznia kell, hogy a továbbfoglalkoztatás érdekében saját maga kéri soron kívüli értékelését.

25/D. §

(1) A munkáltatói jogkör gyakorlója a hiányos kérelmet benyújtó bírót rövid határidő tűzésével felhívja a hiányok pótlására.

(2) A munkáltatói jogkör gyakorlója visszautasítja a kérelmet, ha az idő előtti, elkészt vagy ha a bíró a hiánypótlási felhívás ellenére a kitűzött határidőben nem pótolja kérelme megjelölt hiányait.

(3) A (2) bekezdés szerinti visszautasító döntést a bíró annak közlésétől számított 3 napon belül az elsőfokú szolgálati bíróság előtt kifogásolhatja. Az elsőfokú szolgálati bíróság a kifogást, annak előterjesztését követő 8 napon belül – a felek meghallgatása nélkül, tanácsulésen – bírálja el, és döntését nyomban közli a bíróval és a munkáltatói jogkör gyakorlójával. Ha az elsőfokú szolgálati bíróság a kérelemnek helyt ad, a visszautasító döntést hatályon kívül helyezi. Az elsőfokú szolgálati bíróság határozatával szemben további jogorvoslatnak nincs helye.

(4) A kérelmet idő előttiség, elkészttség, vagy a hiányok pótlásának elmaradása miatt visszautasító döntéssel szemben benyújtott kifogás elbírálása iránti eljárást a szolgálati bíróság – a (3) bekezdésben foglalt eltérésekkel – a fegyelmi eljárás szabályainak megfelelő alkalmazásával folytatja le azzal, hogy

a) a kifogást a döntéshozónál az elsőfokú szolgálati bírósághoz címezve írásban kell benyújtani,

b) a kifogást a döntéshozó a kifogásra vonatkozó nyilatkozatával és a döntését megalapozó iratokkal együtt 3 munkanapon belül megküldi az elsőfokú szolgálati bíróságnak,

c) a kifogás elbírálására vizsgálóbiztos kijelölése és előzetes vizsgálat nélkül, tanácsulésen, szükség esetén iratok beszerzése és a felek meghallgatása mellett kerül sor.

(5) Ha a kérelem érdemi vizsgálatra alkalmas, a munkáltatói jogkör gyakorlója a bíró soron kívüli értékelését a kérelem – ha a kérelem csak hiánypótlást követően válik érdemi vizsgálatra alkalmassá, a hiánypótlás – előterjesztésétől, ha pedig a kérelmet visszautasító döntés hatályon kívül helyezésére kerül sor e döntés közlésétől számított nyolc napon belül elrendeli.

(6) Ha a soron kívüli értékelés eredményével szembeni jogorvoslati határidő valamennyi jogosulttal szemben lejárt vagy az azzal szemben benyújtott jogorvoslat tárgyában hozott határozat jogerőre emelkedett, a munkáltatói jogkör gyakorlója – ha a kérelem elbírálására nincs jogosultsága – a kérelmet és a kapcsolódó iratokat a jogorvoslati határidő lejártától, vagy kifogásolás esetén a jogorvoslat tárgyában hozott jogerős határozat közlésétől számított három napon belül felterjeszti a kérelem elbírálására jogosultnak.

25/E. §

(1) A kérelem elbírálója az OBH elnöke vagy – kúriai bíró esetén – a Kúria elnöke.

(2) A kérelem elbírálója

a) vizsgálja, hogy a kérelem engedélyezésének előfeltételei a bíró vonatkozásában teljesülnek-e, valamint

b) mérlegeli, hogy munkaszervezést, munkaterhelést vagy költségvetést érintő igazgatási szempontok figyelembevétele mellett indokolt-e a továbbfoglalkoztatás.

(3) A kérelem elbírálója a (4)–(6) bekezdés szerinti intézkedéseket

a) – ha munkáltatói jogkör gyakorlójaként jogosult a kérelem elbírálására – a soron kívüli értékelés eredményével szembeni jogorvoslati határidő lejártától vagy kifogásolás esetén a jogorvoslat tárgyában hozott jogerős határozat közlésétől, vagy

b) – felterjesztés esetén – a kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül teszi meg.

(4) Ha a kérelem engedélyezésének bármely előfeltétele a bíró vonatkozásában nem teljesül, a kérelem elbírálója az indok megjelölésével a kérelmet hivatalból elutasítja. A kérelmet hivatalból elutasító döntést a bíró annak közlésétől számított 3 napon belül az elsőfokú szolgálati bíróság előtt a 25/D. §-ban foglalt eljárásrend szerint kifogásolhatja.

(5) Ha a kérelem engedélyezésének előfeltételei a bíró vonatkozásában teljesülnek és a továbbfoglalkoztatás igazgatási szempontok alapján is indokolt vagy azt igazgatási szempontok nem teszik indokolatlanná, a kérelem elbírálója a bíró továbbfoglalkoztatását indokolt határozatával engedélyezi, e határozattal szemben további jogorvoslatnak nincs helye.

(6) Ha a kérelem engedélyezésének előfeltételei a bíró vonatkozásában teljesülnek, de a továbbfoglalkoztatás igazgatási szempontok alapján nem indokolt, a kérelem elbírálója a bíró továbbfoglalkoztatását indokolt határozatával elutasítja és határozatát egyetértés beszerzése céljából megküldi az OBT-nek.

(7) Az OBT a bíró továbbfoglalkoztatását elutasító döntés tárgyában annak közlésétől számított tizenöt napon belül határoz és e határidőn belül döntését közli is a kérelem elbírálójával. Ha a továbbfoglalkoztatást elutasító döntéssel egyetért, azt határozatával megerősíti, ellenkező esetben az egyetértési jog gyakorlását megtagadja.

(8) Ha a kérelem elbírálója és az OBT az egyetértési jog gyakorlását megtagadó határozatnak a kérelem elbírálójával való közlésétől számított harminc napon belül nem jut egyetértésre a továbbfoglalkoztatás kérdésében, e határidő lejártát követő napon a bíró továbbfoglalkoztatását elutasító határozat hatályát veszti és a bíró e törvény erejénél fogva továbbfoglalkoztatásra jogosult.

(9) A kérelem elbírálója – ha személye nem egyezik meg a munkáltatói jogkör gyakorlójával – értesíti a kérelem elbírálásának eredményéről a munkáltatói jogkör gyakorlóját. A munkáltatói jogkör gyakorlója az eljárás eredményéről írásban tájékoztatja a bírót.”

64. §

A Bjt. 88. §-a a következő (1b) bekezdéssel egészül ki:

„(1b) Ha a bíró az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdése szerinti általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatását kéri és e kérelem elintézésére az e bekezdés szerinti nyugdíjkorhatár betöltése napjáig nem kerül sor, a bíró szolgálati viszonya az e bekezdés szerinti nyugdíjkorhatár betöltésének napját követő naptól a kérelem végleges elbírálása napjáig szünetel. A szünetelés időtartama – ha a bíró továbbfoglalkoztatásra válik jogosulttá – szolgálati viszonyban töltött időnek minősül. Ha a bíró továbbfoglalkoztatásra válik jogosulttá, a bírót a szünetelést megelőző szolgálati helyére kell beosztani.”

65. §

A Bjt. 90. § h) pontja a következő (hc)–(he) alponttal egészül ki:

*(A bírót fel kell menteni,
ha a bíró)*

„hc) az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdése szerinti általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatását kéri és e kérelem az e pont szerinti nyugdíjkorhatár betöltését követően elutasításra kerül,

hd) az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdése szerinti általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő továbbfoglalkoztatása esetén betölti a hetvenedik életévét,

he) az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdése szerinti általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő továbbfoglalkoztatása esetén maga kéri nyugállományba helyezését,”

66. §

A Bjt. 221. § (1) bekezdésében a „vagy közalkalmazotti” szövegrész helyébe a „, közalkalmazotti vagy köznevelési foglalkoztatotti” szöveg lép.

14. A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény módosítása

67. §

A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Üsztv.) 23. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az (1), a (3) és az (5) bekezdésben említett munkáltatói intézkedést az újonnan megválasztott legfőbb ügyész, ennek hiányában a legfőbb ügyész helyettes teszi meg. A volt legfőbb ügyészt a Legfőbb Ügyészségen vagy kérésére alacsonyabb szintű ügyészségen más – lehetőleg vezető – ügyészi munkakörbe kell áthelyezni. A volt legfőbb ügyészt áthelyezése esetén „címzetes főügyész” cím és legalább főosztályvezető ügyészi illetmény illeti meg.”

68. §

(1) Az Üsztv. 24. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A legfőbb ügyész helyettes megbízatása megszűnik:)

„c) ügyészségi szolgálati viszonya megszűnését eredményező életkora betöltésével;”

(2) Az Üsztv. 24. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A (3) és (5) bekezdésben említett munkáltatói intézkedést a legfőbb ügyész teszi meg. A volt legfőbb ügyész helyett a Legfőbb Ügyészségen vagy kérésére alacsonyabb szintű ügyészségen más – lehetőleg vezető – ügyészi munkakörbe kell áthelyezni. A volt legfőbb ügyész helyett áthelyezése esetén „címzetes főügyész” cím és legalább főosztályvezető-helyettes ügyészi illetmény illeti meg.”

69. §

Az Üsztv. a következő 10/A. alcímmel egészül ki:

„10/A. Az ügyész általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő ügyészségi szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatása

26/A. §

(1) Az ügyész kérheti az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő ügyészségi szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatását, az ezen alcím szerinti feltételekkel.

(2) A kérelem engedélyezése esetén az ügyészségi szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatás felső korhatára a betöltött hetvenedik életév.

(3) A kérelmet a legfőbb ügyészhez kell benyújtani.

(4) A kérelmet legkorábban azon a napon lehet benyújtani, amely az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napját tizenöt hónappal megelőzi. A kérelmet legkésőbb azon a napon lehet benyújtani, amely az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napját egy évvel megelőzi.

26/B. §

(1) Az idő előtti vagy elkéssett kérelem érdemben nem bírálható el.

(2) A kérelem elbírálója a legfőbb ügyész, aki a továbbfoglalkoztatást engedélyezi vagy a kérelmet elutasítja.

(3) A kérelem elbírálásának eredményéről a kérelmező ügyészt a kérelem benyújtását követő három hónapon belül írásban kell tájékoztatni.”

70. §

Az Üsztv. 34. §-a a következő p) ponttal egészül ki:

(A legfőbb ügyész által kinevezett ügyész ügyészségi szolgálati viszonya megszűnik:)

„p) az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő továbbfoglalkoztatása esetén betölti a hetvenedik életévét.”

71. §

Az Üsztv. 36. § (1) bekezdés f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, és a bekezdés a következő g) ponttal egészül ki:

(Az ügyész ügyészségi szolgálati viszonyát a legfőbb ügyész felmentéssel akkor szüntetheti meg, ha)

„f) – az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt – a Tny. 18. § (2) vagy (2a) bekezdésében foglalt öregségi nyugdíj jogosultság feltételeivel legkésőbb a felmentési idő leteltekor rendelkező ügyész felmentését e jogcímre hivatkozással maga kéri, vagy

g) – az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követően – a továbbfoglalkoztatott ügyész hetvenedik életévének betöltése előtt felmentését maga kéri.”

72. §

Az Üsztv. 37. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az ügyész felmentési ideje egy hónap, ha felmentése

a) – egészségügyi okot kivéve – alkalmatlansága miatt történik, vagy

b) – az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő továbbfoglalkoztatása esetén – hetvenedik életévének betöltése előtt saját kezdeményezésére történik.”

73. §

Az Üsztv. 77. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Az ügyész a beosztási pótlékára a korábbi beosztásának megfelelően jogosult. A legfőbb ügyészségi ügyész a korábbi illetményére jogosult. Ha az ügyész korábban járási ügyészségen működött, részére a főügyészségi ügyészre vonatkozó mértékű beosztási pótlékot kell megállapítani, és a minisztériumba beosztott ügyészként eltöltött szolgálati idő tartamát főügyészségen eltöltött időnek kell tekinteni. A minisztériumba beosztott ügyész a beosztási pótlékon felül az ügyészi illetményalap összegének harminc százalékára jogosult. Ez az összeg a legfőbb ügyészségi ügyészt nem illeti meg.

(3) Az igazságügyért felelős miniszter által vezetett minisztériumban szakmai vezetői álláshelyen foglalkoztatott ügyész – a legfőbb ügyészségi magasabb vezető állású és vezető állású ügyész kivételével – vezetői pótlékra a következők szerint jogosult:

a) a főosztályvezető vezetői pótléka az ügyészi illetményalap száz százaléka,

b) az osztályvezető vezetői pótléka az ügyészi illetményalap hatvan százaléka.”

74. §

Az Üsztv. 139. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„139. §

(1) A szolgálati időt – a (2)–(3) bekezdésben foglalt kivétellel – a kinevezés (alkalmazás) napjától kell számítani.

(2) Szolgálati időként kell figyelembe venni az igazságügyi szolgálati jogviszonyban hasonló jellegű munkakörben eltöltött időt.

(3) Részben vagy egészben szolgálati időként lehet figyelembe venni a 154. § (1), (3) és (4) bekezdésében felsorolt jogviszonyokban, illetve a szakirányú végzettségnek megfelelő tevékenységgel eltöltött időt.

(4) A szolgálati idő kezdetének megállapítása során a kezdő évet (töredékévet) egész évként kell figyelembe venni.”

75. §

Az Üsztv. 147. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A tisztviselő és az írnok esetén a pótszabadság mértéke a szolgálati idő 4. évétől 2 munkanap, 8. évétől 4 munkanap, 12. évétől 6 munkanap, 19. évétől 8 munkanap, 26. évétől 10 munkanap, 31. évétől 12 munkanap, 36. évétől 13 munkanap. Az ügyészségi megbízott esetén a pótszabadság mértéke 3 év szolgálati időig 1 munkanap, a szolgálati idő 4. évétől 3 munkanap, 8. évétől 5 munkanap, 12. évétől 7 munkanap, 19. évétől 9 munkanap, 26. évétől 11 munkanap, 31. évétől 13 munkanap. A tisztviselő, az írnok és az ügyészségi megbízott pótszabadságának mértéke a tizenhárom munkanapot nem haladhatja meg.”

76. §

Az Üsztv.

a) 41. § (1) bekezdésében a „hathavi átlagilletményének” szövegrész helyébe a „hathavi, a 34. § p) pontjában említett esetben egyhavi átlagilletményének” szöveg,

b) 61. § (1) bekezdésében az „ügyészség” szövegrész helyébe az „ügyészségi” szöveg,

c) 64. § (5) bekezdésében az „illetményére” szövegrész helyébe az „illetményre”, valamint a „minősül” szövegrész helyébe a „minősül különösen” szöveg,

d) 131/A. § (2) bekezdés a) pontjában az „írnok a” szövegrész helyébe az „írnok, fizikai alkalmazott a” szöveg,

e) 135. § (1) bekezdésében az „A tisztviselőt, írnokot és fizikai alkalmazottat” szövegrész helyébe az „A tisztviselők, írnokok és fizikai alkalmazottak tekintetében” szöveg,

f) 137. § (1) bekezdés b) pontjában az „elismerést” szövegrész helyébe az „elismerés” szöveg,

g) 148. § c) pontjában az „alapilletmény” szövegrész helyébe az „illetmény” szöveg

lép.

77. §

Hatályát veszti az Üsztv.

a) 11. § (4a) bekezdés b) pontjában és a 34. § d) pontjában az „Alaptörvény 29. cikk (3) bekezdése szerinti”, szövegrész.

b) 24/A. §-ában az „Alaptörvény 29. cikk (3) bekezdésében meghatározott” szövegrész.

15. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítása

78. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 72. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Ha az (1) bekezdésben meghatározott esetben a dolog tulajdonosa meghalt, továbbá ha a gazdálkodó szervezet jogutódlással vagy jogutód nélkül megszűnt, akkor az elkobzás a jogutóddal szemben vagy a megszűnt gazdálkodó szervezettel szemben rendelhető el, feltéve hogy azt a (3) bekezdés nem zárja ki.”

79. §

A Btk. 74. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A vagyonelkobzás a gazdálkodó szervezettel szemben akkor is elrendelhető a gazdálkodó szervezet vagyont érintő kényszerintézkedéssel biztosított vagyonára, ha a gazdálkodó szervezet a vagyont érintő kényszerintézkedés elrendelését követően jogutód nélkül megszűnt.”

80. §

A Btk. a 77. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele kiterjed minden olyan adatra, amely azonos a véglegesen hozzáférhetetlenné tett elektronikus adattal.”

81. §

A Btk. 219. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a személyes adattal visszaélést
a) hivatalos személyként,
b) közmegbízatus felhasználásával, vagy
c) bírósági tárgyalásról a helyszínen vagy a tárgyalás online nyilvánosságáról szóló jogszabály megsértésével készített kép- vagy hangfelvétellel, illetve kép- és hangfelvétellel követik el.”

82. §

A Btk. 327. §-a helyébe a következő rendelkezés lép és ezt követően a következő 327/A–327/D. §-sal egészül ki:

„327. §

(1) Aki nemzetközi korlátozó intézkedésben elrendelt tilalom megsértésével vagy a tilalom megsértése érdekében a tilalommal érintett személlyel, gazdálkodó szervezettel, külföldi gazdálkodó szervezettel vagy ezekre tekintettel más személlyel, gazdálkodó szervezettel, külföldi gazdálkodó szervezettel ügyletet köt, gazdasági tevékenységet folytat vagy részére pénzügyi, gazdasági vagy egyéb szolgáltatást nyújt, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott tevékenységgel összefüggő közvetítő tevékenységet végez, vagy az ott meghatározott tevékenység végzéséhez más módon segítséget nyújt.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a nemzetközi korlátozó intézkedésben elrendelt tilalom megsértésével vagy a tilalom megsértése érdekében a nemzetközi korlátozó intézkedésben elrendelt tilalommal összefüggésben kiadott engedély kereteit túllépi, vagy az engedélyben meghatározott kötelezettségét nem teljesíti.

(4) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki nemzetközi korlátozó intézkedésben elrendelt tilalom kijátszása céljából

a) a zárolási kötelezettséggel érintett vagyon eredetét, a vagynon fennálló jogot, a vagyon helyét, ezek változását elfedi vagy elleplezi, ideérve a zárolási kötelezettséggel érintett vagyon tényleges tulajdonosára vonatkozó valótlan vagy megtévesztő adat szolgáltatását is,

b) a zárolási kötelezettséggel érintett vagyont mástól átveszi, elrejt, átalakítja, átruházza, elidegenítésében közreműködik, felhasználja, azzal összefüggésben pénzügyi tevékenységet végez, pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe vagy arról rendelkezik, vagy

c) az a) vagy b) pontban meghatározott tevékenységgel összefüggő közvetítő tevékenységet végez vagy e tevékenység végzéséhez más módon segítséget nyújt.

(5) Az (1)–(4) bekezdés szerinti bűncselekmény egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ha a bűncselekményt

a) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként,

b) jelentős értékű vagyonra,

c) üzletszerűen,

- d) bünszövetségben,
 - e) a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható árukra,
 - f) lőfegyver, lőszer, robbanóanyag, robbantószer, ezek felhasználására szolgáló készülék vagy egyéb katonai célú felhasználásra szánt termékre,
 - g) az Európai Unió közös katonai listáján szereplő termékre vagy kettős felhasználású termékre követik el.
- (6) Az (1)–(4) bekezdés szerinti bűncselekmény két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ha
- a) a hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy által elkövetett cselekmény az (5) bekezdés b)–g) pontja szerint is minősül,
 - b) a jelentős értékű vagyona elkövetett cselekmény az (5) bekezdés c)–g) pontja szerint is minősül,
 - c) a bűncselekményt különösen jelentős vagy azt meghaladó értékű vagyona követik el.
- (7) Aki az (1) bekezdésben meghatározott és az (5) bekezdés e), f), illetve g) pontja szerint minősülő bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

327/A. §

- (1) Aki nemzetközi korlátozó intézkedésben elrendelt, jogszabályban meghatározott vagyon zárolási kötelezettségét megszegi, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt
- a) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként,
 - b) jelentős értékű vagyona,
 - c) üzletszerűen,
 - d) bünszövetségben követik el.
- (3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha
- a) a hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy által elkövetett cselekmény a (2) bekezdés b), c), illetve d) pontja szerint is minősül,
 - b) a jelentős értékű vagyona elkövetett cselekmény a (2) bekezdés c) vagy d) pontja szerint is minősül,
- vagy
- c) különösen jelentős vagy azt meghaladó értékű vagyona követik el.

327/B. §

- (1) Aki nemzetközi korlátozó intézkedésben elrendelt tilalom megsértésével vagy a tilalom megsértése érdekében a tilalommal érintett személy részére az országba történő belépéshez, az országból történő kilépéshez vagy az ország területén történő átutazáshoz segítséget nyújt, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdés szerinti bűncselekményt hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként követik el.

327/C. §

- (1) Az a nemzetközi korlátozó intézkedés alapján zárolási kötelezettséggel érintett vagyon tulajdonosa vagy az azzal rendelkezni jogosult más személy, aki a nemzetközi korlátozó intézkedésben elrendelt tilalom kijátszása céljából a jogszabályban meghatározott bejelentési vagy adatszolgáltatási kötelezettségét megszegi, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (2) Az a foglalkozásánál fogva bejelentésre kötelezett személy, aki a nemzetközi korlátozó intézkedésben elrendelt tilalom kijátszása céljából a zárolt vagy zárolási kötelezettséggel érintett vagyonnal kapcsolatban jogszabályban meghatározott bejelentési vagy adatszolgáltatási kötelezettségét megszegi, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (3) A büntetés büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdés szerinti bűncselekményt hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként követik el.

327/D. §

A 327–327/C. § alkalmazásában:

a) nemzetközi korlátozó intézkedés: az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 75. cikke vagy 215. cikke alapján elfogadott rendelet, az e rendelet felhatalmazása alapján elfogadott rendelet vagy határozat, az Európai Uniót létrehozó szerződés 29. cikke alapján elfogadott tanácsi határozat, az ezeket végrehajtó nemzeti jogszabály, valamint az ezekhez hasonló célt szolgáló, Magyarország számára nemzetközi jogi kötelezettséget keletkeztető szabály,

b) tényleges tulajdonos: a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben meghatározott tényleges tulajdonos,

c) a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áru: 2019/125 (EU) európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletében meghatározott áru, ha a nemzetközi jogi kötelezettség alapján a kötelezettséget, illetve tilalmat kihirdető jogszabály eltérően nem rendelkezik.”

83. §

A Btk. a 330. §-t követően a következő alcímmel egészül ki:

„Értelmező rendelkezés

330/A. §

E Fejezet alkalmazásában kettős felhasználású termék alatt a 2021/821 (EU) európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikk 1. pontjában meghatározott terméket kell érteni.”

84. §

A Btk. 332/A. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény csak magánindítványra büntethető.”

85. §

(1) A Btk. 465. § (1) bekezdése a következő o) ponttal egészül ki:

(E törvény)

„o) 327–327/D. §-a az uniós korlátozó intézkedések megsértése bűncselekményi tényállásainak és szankcióinak meghatározásáról és az (EU) 2018/1673 irányelv módosításáról szóló, 2024. április 24-i (EU) 2024/1226 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek”

(való megfelelést szolgálja.)

(2) A Btk. 465. § (2) bekezdés b) pontja a következő 32. alponttal egészül ki:

*(E törvény
327. §-a)*

„32. a kettős felhasználású termékek kivitelére, az azokkal végzett brókertevékenységre, az azokkal kapcsolatos technikai segítségnyújtásra, valamint azok tranzitjára és transzferjére vonatkozó uniós ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/821 európai parlamenti és tanácsi rendelet 25. cikkének,”

(végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.)

(3) A Btk. 465. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„cb) a kettős felhasználású termékek kivitelére, az azokkal végzett brókertevékenységre, az azokkal kapcsolatos technikai segítségnyújtásra, valamint azok tranzitjára és transzferjére vonatkozó uniós ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/821 európai parlamenti és tanácsi rendelet 25. cikkének,”

(végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.)

86. §

A Btk.

a) 222. § (1a) bekezdés b) pontjában a „távoltartás” szövegrész helyébe a „távoltartás, illetve a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény III/A. Fejezete alapján elrendelt távoltartás” szöveg,

b) 328. § (1) bekezdésében a „nemzetközi” szövegrész helyébe az „a 327–327/B. §-ban meghatározott nemzetközi” szöveg

lép.

87. §

Hatályát veszti a Btk. 330. § (4) bekezdés b) pontja.

16. Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény módosítása

88. §

Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: EÜtv.) 18. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A Fővárosi Törvényszék a (3) bekezdésben meghatározott határidőt legfeljebb tíz nappal meghosszabbíthatja

a) a tagállami igazságügyi hatóság kérelmére, ha a garancia előterjesztése érdekében szükséges,

b) a 16. § (2) és (3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával, ha kivételes esetben az átadási letartóztatásról és egyszerűsített átadásról szóló határozat határidőn belül nem hozható meg.”

89. §

Az EÜtv. 16. alcíme a következő 29/A. §-sal egészül ki:

„29/A. §

(1) Ha a magyar igazságügyi hatóság az európai elfogatóparancsot büntetőeljárás lefolytatása céljából bocsátja ki, az elfogatóparancsban – az e törvény 2. mellékletének f) pontjában megjelölve – kérheti, hogy a tagállami igazságügyi hatóság az írásban történt közös megállapodásban meghatározott feltételek szerint rendelje el a terhelt ideiglenes átszállítását.

(2) Ha az európai elfogatóparancs kibocsátását követően a terhelt ideiglenes átszállítása válik indokolttá, a magyar igazságügyi hatóság közvetlenül a tagállami végrehajtó igazságügyi hatóságtól kérheti – az írásban kötött közös megállapodásban meghatározott feltételek szerint – a terhelt ideiglenes átszállítását.

(3) Ha a terhelt ideiglenes átszállításának indoka az (1) bekezdésben foglalt büntetőeljárásen kívüli másik büntetőeljárásban merül fel, az ebben a büntetőeljárásban eljáró magyar igazságügyi hatóság a terhelttel szemben újabb európai elfogatóparancsot bocsát ki. Az európai elfogatóparancs kibocsátására az (1) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

(4) Az e §-ban foglalt megállapodásokra a 23. § (3) bekezdését értelemszerűen alkalmazni kell.”

90. §

(1) Az EÜtv. 71. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az ügyészség az (1) bekezdés szerinti közvetlen tájékoztatás adásához, illetve kéréséhez a nyomozó hatóságot is igénybe veheti.”

(2) Az EÜtv. 71. §-a a következő (3)–(8) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Késedelmet nem tűrő esetben – így különösen a bűncselekmény befejezésének vagy újabb bűncselekmény elkövetésének megakadályozása végett – a nyomozó hatóság a tagállami igazságügyi hatóságtól vagy bűnüldöző szervtől közvetlenül tájékoztatást kérhet, illetve annak tájékoztatást adhat. A tájékoztatás tényéről és tartalmáról a nyomozó hatóság az ügyészséget haladéktalanul értesíti.

(4) A közvetlen tájékoztatás iránti megkeresés nem teljesíthető, ha

a) a teljesítés

aa) Magyarország alapvető nemzetbiztonsági érdekét sérti, vagy

ab) folyamatban lévő nyomozás vagy bűnüldözési, bűnmegelőzési feladatok ellátását, illetve valamely személy biztonságát veszélyezteti, vagy

b) a kért információ

ba) jelentősége nem áll arányban a megkeresésben foglalt céllal, illetve a cél szempontjából lényegtelen,

bb) csak külön engedély alapján hozzáférhető, és ezen engedély hiányzik, vagy

bc) csak más tagállam vagy harmadik ország hozzájárulásával adható át, és ezen hozzájárulás hiányzik.

(5) A (4) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglalt kérdésben a legfőbb ügyész állásfoglalása irányadó.

(6) A közvetlen tájékoztatás iránti megkeresés teljesítése megtagadható, ha a kérelem olyan bűncselekményre vonatkozik, amely egy évnél rövidebb időtartamú szabadságvesztéssel vagy elzárással büntetendő.

(7) A magyar igazságügyi hatóság a közvetlen tájékoztatás útján átadott információ bizonyítási eszközként történő felhasználását meghatározott feltételhez kötheti, vagy azt kizárhatja. A bizonyítási eszközként történő felhasználást ki kell zárni, ha az információ magyar büntetőeljárásban bizonyítékként nem használható fel.

(8) A közvetlen tájékoztatás útján kapott információ az átadó által meghatározott feltételek szerinti használható fel, az átadott bizonyíték a büntetőeljárásban bizonyítási eszközként nem használható fel, ha ahhoz az átadó nem járult hozzá.”

91. §

Az EÜtv. 116. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A bíróság az átvétel végrehajtásának megtagadásáról

a) az ügyiratok alapján dönt, amennyiben annak feltételei fennállnak;

b) minden esetben indokolt ügydöntő végzést hoz.”

92. §

Hatályát veszti az EÜtv.

a) 71/A–74/C §-a,

b) 3. és 4. számú melléklete.

17. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény módosítása

93. §

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény

a) 3:321. § (1) bekezdésében az „a leválás esetét kivéve” szövegrész helyébe a „a leválást kivéve” szöveg

b) 6:20. § (1) bekezdésében az „Az eljáró hatóság” szövegrész helyébe az „A gyámhatóság” szöveg,

c) 6:20. § (5) bekezdésében az „Az eljáró hatóság” szövegrész helyébe az „A gyámhatóság” szöveg,

lép.

18. Az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló 2013. évi CLXXVI. törvény módosítása

94. §

Az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló 2013. évi CLXXVI. törvény

- a) 6. § (6) bekezdésében az „átalakulásról és” szövegrész helyébe az „átalakulásáról, valamint” szöveg,
- b) 14. § (4) bekezdésében a „tervet,” szövegrész helyébe a „tervet, akkor” szöveg,
- c) 18. § (5) bekezdésében az „elfogadja,” szövegrész helyébe az „elfogadja, akkor” szöveg,
- d) 32. §-ában az „és” szövegrész helyébe a „ , valamint” szöveg

lép.

19. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény módosítása

95. §

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény

- a) 49. § (3) bekezdésében a „volt vagy” szövegrész helyébe a „volt, illetve” szöveg,
- b) 66. § (1) bekezdés i) pontjában az „illette” szövegrész helyébe az „és” szöveg

lép.

20. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény módosítása

96. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 20. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Ha a kérelmet nem a végrehajtásért felelős szerv elbírálásra jogosult szervezeti egységéhez nyújtották be, a kérelem áttételéről a kérelem beérkezésétől számított öt munkanapon belül, kivéve, ha az ügy jellege soron kívüli elintézetést kíván, a végrehajtásért felelős szerv azon szervezeti egységének vezetője intézkedik, ahová a kérelmet benyújtották.”

97. §

(1) A Bv. tv. 22. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A kérelemnek vagy panasznak helyt adó határozatot nem kell indokolni. A kérelemnek vagy panasznak érdemi vizsgálat nélküli elutasítása esetén az indokolásban elegendő az alkalmazott jogszabályhelyre utalni.”

(2) A Bv. tv. 22. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A határozatot azzal kell közölni, aki a kérelmet vagy panaszt benyújtotta, illetve akire nézve az rendelkezést tartalmaz. A határozatot a jelenlévőkkel kihirdetés, egyéb esetben kézbesítés útján kell közölni. A határozat kihirdetését írásban kell igazolni. A határozat kézbesítése iránt a meghozatalát követő három

munkanapon belül intézkedni kell. A határozat közlésének napja az a nap, amelyen azt kihirdették vagy kézbesítették.”

98. §

A Bv. tv. „A végrehajtásért felelős szerv határozata” alcíme a következő 23/A. §-sal egészül ki:

„23/A. §

(1) A végrehajtásért felelős szerv, illetve szervezeti egység vezetője hivatalból vagy panasz alapján a határozatát módosítja vagy visszavonja, ha megállapítja, hogy a határozat jogszabályt sért.

(2) A módosításról és a visszavonásról önálló határozatot kell hozni és mindazokkal közölni kell, akikkel az alaphatározatot közölték, valamint akikre nézve a megváltoztatás folytán rendelkezést tartalmaz.

(3) A módosítással és a visszavonással szemben ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint amely az eredeti határozattal szemben benyújtható. Ha a határozat visszavonása eredményeként új határozat meghozatala szükséges, de a végrehajtásért felelős szerv azt elmulasztja, erre tekintettel panasz nyújtható be.

(4) Nincs helye a határozat módosításának vagy visszavonásának, ha a határozat közlésétől számítva három hónap eltelt.

(5) A (4) bekezdés nem alkalmazható, ha a végrehajtásért felelős szervet a törvényességi felügyeletet ellátó ügyész hívja fel, illetve rendelkezik arról, hogy saját hatáskörben intézkedjék.”

99. §

(1) A Bv. tv. 26. § (4) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Nem terjed ki a megismerés joga)

„c) a bv. szerv előterjesztésének a döntésre vonatkozó javaslatát tartalmazó részére és az előterjesztéshez csatolt, valamint a kötelező kegyelmi eljárás lefolytatásához szükséges előkészítő iratként készült pszichológusi véleményre,”

(2) A Bv. tv. 26. § (4) bekezdés h) pontja helyébe a következő rendelkezés lép és a bekezdés a következő i) ponttal egészül ki:

(Nem terjed ki a megismerés joga)

„h) a sértett 188/A. § (1) bekezdés szerinti nyilatkozatára és a sértett meghallgatása esetén a nyilatkozatáról felvett jegyzőkönyvre, valamint

i) azon iratokra, amelyeknek a megismerésére a kérelmező törvény szerint nem jogosult.”

100. §

A Bv. tv. 48. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztés, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés és a rendbíróság helyébe lépő elzárás esetén, ha az elítélt vagy az elzárásra kötelezett szabadlábon van, a büntetés, illetve az elzárás végrehajtásának megkezdésére szóló felhívást a büntetés-végrehajtási bíró adja ki.”

101. §

(1) A Bv. tv. 51. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Fellebbezésre jogosult az ügyész, az elítélt, a védő az elítélt hozzájárulása nélkül is, és a fiatalok törvényes képviselője, továbbá e törvényben meghatározott esetben a sértett, a kényszergyógykezelt házastársa, élettársa és törvényes képviselője.”

(2) A Bv. tv. 51. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és a § a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha a feltételes szabadságra bocsátásról hozott határozattal szemben kizárólag a sértett jelentett be fellebbezést a távoltartás elrendelésének mellőzése miatt, a másodfokú bíróság a büntetés-végrehajtási bíró határozatát kizárólag e tekintetben bírálja felül.

(6) A büntetés-végrehajtási bíró és a törvényszék másodfokú határozatával szemben a Be. szerinti törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatnak van helye. A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján hozott határozat tekintetében a Be. 669. §-ában meghatározott rendelkezések nem képezik akadályát annak, hogy a Kúria az elítélre nézve hátrányosabb határozatot hozzon, így a Kúria a törvénysértés megállapítása esetén a megtámadott határozatot

a) megváltoztathatja, vagy

b) hatályon kívül helyezheti, és az eljárást megszüntetheti, vagy szükség esetén az eljárás új eljárásra utasíthatja.”

102. §

A Bv. tv. III. Fejezete a következő alcímmel egészül ki:

„Az elítélttel szemben elrendelhető távoltartás

75/A. §

A büntetés-végrehajtási bíró a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény III/A. Fejezete alapján a sértett indítványára a szabadságvesztés büntetését töltő elítélt sértettől való távoltartását rendeli el, ha a sértett sérelmére elkövetett személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt ítélték végrehajtandó szabadságvesztésre.”

103. §

A Bv. tv. 76. § (2) bekezdés q) pontja helyébe a következő rendelkezés lép.

[Az (1) bekezdés szerinti adatkezelés kiterjed]

„q) a büntetőeljárásban vagy az elítélttel kapcsolatos egyéb – bírósági, ügyészségi, közjegyzői, közigazgatási – eljárásban keletkezett azon iratokra, amelyeket jogszabály rendelkezése alapján a végrehajtásért felelős szerv részére meg kell küldeni, továbbá az elítélttel vagy az egyéb jogcímen fogvatartottal szemben a bv. intézetben elkövetett bűncselekmény gyanúja miatt tett feljelentés alapján indult büntetőeljárási ügyiratokra, ideértve a mintavétel alapján beküldött anyagminta szerológia szakértői vizsgálatának eredményét,”

104. §

A Bv. tv. 86. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A BVOP a kiadott felhívásokat a bv. intézet számára hozzáférhetővé teszi.”

105. §

A Bv. tv. 92. § (3) bekezdésének b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az (1) bekezdés szerinti vizsgálatot – ideértve a 14. § (3) bekezdés alkalmazásával foganatba vett újabb szabadságvesztést, vagy ha már a befogadáskor ismert, hogy az elítélten több szabadságvesztést kell végrehajtani –]

„b) az a) pontban meghatározott kivétellel a KKMI agglomerációs szervezeti egysége végzi, ha a szabadságvesztés vagy több szabadságvesztés esetén azok együttes tartama, illetve a Btk. 92-92/B. §-a szerinti

beszámítás esetén a még végrehajtásra váró tartama az öt évet meghaladja, továbbá ha az elítélt kategória-besorolása abban a bv. intézetben esedékes, amelyben a szervezeti egység működik.”

106. §

A Bv. tv. 106. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és a § a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1) Gyógyító-terápiás részlegre kell elhelyezni – pszichiátriai kivizsgálást követően – azt az elítéltet,

a) akinek korlátozott beszámítási képességét állapították meg,

b) akit a szabadságvesztés végrehajtása alatti időben – kóros elmeállapota miatt – az IMEI-ben kezeltek, és elmeállapota olyan mértékben javult, hogy az a szabadságvesztés bv. intézetben történő folytatását nem akadályozza,

c) akinek a pszichiátriai zavar jellege, vagy annak súlyossága miatt a gyógyító-terápiás részlegen való elhelyezése indokolt.

(1a) Az (1) bekezdés a) és b) pontja esetén az elítélt pszichiátriai kivizsgálását az IMEI végzi.”

107. §

A Bv. tv. a következő 108/A. §-sal egészül ki:

„108/A. §

(1) A kémiai-szerhasználatot kezelő részlegre az az elítélt helyezhető, akinek a kémiai-szerhasználatából, így különösen alkohol, kábítószer, új pszichoaktív anyag, vagy más pszichoaktív szer rendszeres fogyasztásából eredően a szerhasználatról való leszoktatása speciális elhelyezést és kezelést igényel.

(2) A BFB a bv. orvos – pszichiáter bevonásával megtett – javaslatára az elítéltet hat hónap időtartamra a kémiai-szerhasználatot kezelő részlegre helyezi. Az elhelyezést a bv. orvos – pszichiáter bevonásával megtett – javaslatára legfeljebb további három hónappal a BFB meghosszabbíthatja.

(3) A kémiai-szerhasználatot kezelő részlegen a végrehajtás rendje a IV. kategória-besorolás szabályaihoz igazodik azzal, hogy az elítélt

a) az intézet elhagyásával járó kapcsolattartási formák kivételével a kategória-besorolásának megfelelően jogosult a kapcsolattartásra,

b) részére a csomagot a kapcsolattartó kizárólag a bv. intézet területén működő, a személyes szükségletekre fordítható összeg levásárlására kijelölt üzletben állíttathatja össze, valamint

c) részére érkezett levélnek a másolata adható át.

(4) A bv. orvos – pszichiáter bevonásával – a részlegre helyezés alatt jogszabályban meghatározott rendszerességgel megvizsgálja az elítéltet. A bv. orvos pszichiáter bevonásával az elítélt egészségi állapotában bekövetkezett kedvező változásra figyelemmel kezdeményezheti a BFB-nél az elítélt részlegről történő kihelyezését, vagy ha ennek a 108. § (1) bekezdésében meghatározott feltételei fennállnak, a drogrevenüciós részlegre helyezését.

(5) A (2) bekezdésben meghatározott időtartam elteltével az elítélt is kezdeményezheti a drogrevenüciós részlegre helyezését.”

108. §

A Bv. tv. „Egyéb végrehajtási szabályok” alcíme a következő 115. §-sal egészül ki:

„115. §

Ha a szabadságvesztés végrehajtása során a pártfogó felügyelői vélemény és a környezettanulmány elkészítésével, a 185. § (6) bekezdés a)–d) pontja szerinti gondozás körébe tartozó tevékenységgel, a reintegrációs őrizettel, a pártfogó felügyelettel, valamint az utógondozással kapcsolatos feladatok elvégzésére vonatkozó illetékességi szabály szerinti vármegyében nincs bv. intézet, a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka által kijelölt bv. intézet büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelője jár el.”

109. §

A Bv. tv. 122. § k) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az elítélt jogosult)

„k) jogszabályban meghatározottak szerint saját ruha viselésére, illetve használati tárgyak tartására; az elítélt magánál tartható tárgyainak köre a bv. intézet rendjére és biztonságára figyelemmel, valamint az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint korlátozható,”

110. §

A Bv. tv. 129. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az elítélt magánál tartható tárgyainak köre és mennyisége a bv. intézet rendjére és biztonságára – így különösen fegyelemsértés, illetve önsértés megakadályozása, biztonsági elkülönítés, fegyelmi elkülönítés és magánelzárás fenytés érvényesítése érdekében – figyelemmel korlátozható, valamint az az egyes kategóriákban eltérhet. A korlátozás – a magánelzárás fenytés végrehajtását kivéve – a tankönyvekre, illetve a tanszerekre, a könyvtári könyvekre és az engedélyezett sajtótermékekre nem terjedhet ki. A családi fényképek és levelek, valamint az engedélyezett kegytárgyak és az imakönyv birtokban tartása nem korlátozható. A biztonsági elkülönítés, a fegyelmi elkülönítés és a magánelzárás fenytés esetén az ideiglenes elhelyezésre figyelemmel a birtokban tartható tárgyak mennyisége is korlátozható.”

111. §

A Bv. tv. 142. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A panasz elbírálására jogosult a határozatban

- a) a döntés, intézkedés jogszerűségének megállapítása esetén a panaszt elutasítja,
- b) a jogsértő döntést megváltoztatja vagy megsemmisíti, és ezzel egyidejűleg az elsőfokú eljárás lefolytatóját új eljárásra utasítja,
- c) az intézkedésre jogosultat a jogszerű intézkedés megtételére utasítja,
- d) mulasztás esetén felhívja a jogosultat a döntés meghozatalára, illetve az intézkedés megtételére.”

112. §

A Bv. tv. 170. §-a a következő (7)–(9) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Fegyelmi ügyben az eljárás alá vont elítélt elkülönítése akkor rendelhető el, ha az eredményes vizsgálat érdekében indokolt, így különösen, ha tartani lehet az összebeszélés veszélyétől, valamint attól, hogy a tanút, illetve sértettet befolyásolná. A fegyelmi elkülönítés az első fokú eljárás tartamáig, de legfeljebb húsz napig tarthat, amely idő alatt a fogvatartott nem érintkezhet a fegyelemsértés többi elkövetőjével, a tanúkkal és a sértettekkel.

(8) A (7) bekezdésben meghatározott cél biztosítása érdekében a fegyelmi elkülönítés ideje alatt az elítélt

- a) a munkáltatásból kivehető, ha a többi elkövetőtől, vagy a tanúktól, illetve sértettektől való elkülönítése másképp nem biztosítható,
- b) az intézet csoportos művelődési, sportolási és szabadidő lehetőségeit nem veheti igénybe abban az esetben, ha a többi elkövetőtől vagy a tanúktól, illetve sértettektől való elkülönítése másképp nem biztosítható,
- c) önképzést folytathat,
- d) magánál tartható tárgyainak köre és mennyisége korlátozható.

(9) Fegyelmi elkülönítés esetén, ha az egyszemélyes elhelyezéssel jár, a 146. § (5) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.”

113. §

(1) A Bv. tv. 188. § (1a) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feltétel szempontjából a büntetés-végrehajtási bíró különösen]

„c) az elítéltnak az általa elkövetett bűncselekményhez való viszonyulását és a bűncselekménnyel okozott hátrány jóvátételét eredményező vagy azt célzó magatartását,”

(vizsgálja.)

(2) A Bv. tv. 188. § (2a) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Ha a feltételes szabadságra bocsátásnak a Btk. 38. § (5) bekezdésében meghatározott bűncselekmény vonatkozásában van helye, az előterjesztéshez csatolni kell]

„d) a Btk. XIX. Fejezetében meghatározott, tizennyolcadik életévet be nem töltött sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény miatti elítélés esetén az elítéltről – az előterjesztést megelőző két hónapon belül – készült pszichológusi véleményt.”

(3) A Bv. tv. 188. § (2b) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és a § a következő (2c) bekezdéssel egészül ki:

„(2b) A (2a) bekezdés d) pontja szerinti pszichológusi véleményt megalapozó pszichológiai vizsgálatot a KKMI módszertani iránymutatása alapján – lehetőség szerint – az elítélt alapellátásában részt nem vevő pszichológus végzi. A pszichológusi vélemény tartalmazza az erre a célra rendszeresített mérőeszkővel mért visszaesési kockázat eredményét is. A pszichológusi véleményt a KKMI állományába tartozó pszichológusokból álló háromfős bizottság véglegezi, és a KKMI közvetlenül küldi meg a büntetés-végrehajtási bírónak;

(2c) Ha a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt feltételes szabadságra bocsátását rendelte el, de annak esedékességeig az elítélt súlyos fegyelmi vétséget követett el, a bv. intézet erről haladéktalanul értesíti.”

114. §

(1) A Bv. tv. 188/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A sértett az (1) bekezdés szerinti nyilatkozatában

a) az adatainak a zártan kezelését kérheti,

b) a nyilatkozata lényegének az elítélttel történő ismertetésének a mellőzését kérheti,

c) az elítéltnak a személyétől, valamint rá való tekintettel hozzátartozójától vagy más személytől történő távoltartásának elrendelését indítványozhatja.”

(2) A Bv. tv. 188/A. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A sértett nyilatkozatának lényegét a (6a) bekezdésben foglaltak kivételével az elítélttel a meghallgatásán ismertetni kell.”

(3) A Bv. tv. 188/A. §-a a következő (6a) bekezdéssel egészül ki:

„(6a) A büntetés-végrehajtási bíró a sértett kérelmére a sértett nyilatkozata lényegének ismertetését mellőzi. A büntetés-végrehajtási bíró a sértetti nyilatkozat lényege ismertetésének mellőzése esetén is vizsgálja a nyilatkozatban szereplő tényállítás valóságtartalmát. A büntetés-végrehajtási bíró a sértetti nyilatkozat lényegének ismertetését akkor is mellőzheti, ha az elítélt feltételes szabadságra bocsátását más indok alapján nem engedélyezte.”

(4) A Bv. tv. 188/A. §-a a következő (11) és (12) bekezdéssel egészül ki:

„(11) Ha a sértett az elítélt távoltartásának elrendelését indítványozta, és a büntetés-végrehajtási bíró a feltételes szabadságra bocsátás engedélyezésekor annak elrendelését mellőzte, a sértett részére a határozatot

kézbesítenie kell azzal a tájékoztatással, hogy a határozattal szemben a kézbesítéstől számított nyolc napon belül fellebbezést jelenthet be.

(12) Ha sértett az eljárás során nyilatkozatot tett, és a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt feltételes szabadáságra bocsátását nem rendelte el, a határozat jogerő emelkedésével erről a sértettet tájékoztatja.”

115. §

(1) A Bv. tv. 288. § (2) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

(A büntetés-végrehajtási bíró a közérdekű munka végrehajtását hivatalból vagy az elítélt kérelmére félbeszakítja, ha az elítélt)

„d) legénységi állománycsoportba tartozóként a honvédek jogállásáról szóló jogszabály szerinti szolgálati viszonyt (a továbbiakban: szolgálati viszony) létesített, egy évi időtartamra.”

(2) A Bv. tv. 288. § (3) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

[A (2) bekezdés alkalmazása esetén a büntetés végrehajtását haladéktalanul folytatni kell, ha]

„d) az elítélt szolgálati viszonya egy év eltelte előtt megszűnik.”

116. §

A Bv. tv. 289. §-a a következő e) ponttal egészül ki.

(A közérdekű munka vagy annak hátralévő része nem hajtható végre, ha az ügydöntő határozat jogerőre emelkedése után az elítélt)

„e) legénységi állománycsoportba tartozóként legalább egy évig katonai szolgálatot teljesített.”

117. §

A Bv. tv. 324. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Ha a Btk. 77. § (1a) bekezdése alapján az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele kiterjed a véglegesen hozzáférhetetlenné tett elektronikus adattal azonos adatra (a továbbiakban: érintett elektronikus adat másolata), és az érintett elektronikus adat másolatára vonatkozóan határozat meghozatala nélkül került sor a hozzáférhetetlenné tételre, akkor büntetés-végrehajtási bíró hivatalból vagy a vagyoni érdekelt indítványára dönt arról, hogy az érintett elektronikus adat másolata az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételéről hozott határozat hatálya alá tartozik-e. A vagyoni érdekelt az indítványát az ügyészségen teheti meg, amelyet az ügyészség továbbít a büntetés-végrehajtási bíróhoz.”

118. §

A Bv. tv. 404. §-a a következő (3) és (4) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A letartóztatott – a rendelkezési jogkör gyakorlójának látogatófogadásra vonatkozó korlátozó vagy tiltó rendelkezésének figyelembevételével – személyes érintkezést lehetővé tevő látogatófogadáson

a) az általános és az enyhébb rezsimszabályok esetén a besorolás napjától kezdődően,

b) szigorúbb rezsimszabályok esetén a besorolás napjától számított hat hónap elteltével, azt megelőzően kivételesen, a bv. intézet parancsnokának engedélyével vehet részt.

(4) A letartóztatott – a rendelkezési jogkör gyakorlójának látogatófogadásra vonatkozó korlátozó vagy tiltó rendelkezésének figyelembevételével – kötetlen látogatófogadáson

a) az általános és az enyhébb rezsimszabályok esetén a besorolás napjától számított hat hónapot elteltével,

b) szigorúbb rezsimszabályok esetén a besorolás napjától számított egy év elteltével

c) az a) és b) pontban meghatározott időtartam elteltét megelőzően kivételesen, a bv. intézet parancsnokának engedélyével vehet részt.”

119. §

A Bv. tv. 432. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtására a VII. Fejezetben foglaltakat az (1a)–(3) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. A rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának megkezdése érdekében a bv. csoport intézkedik.”

120. §

A Bv. tv. 436/B. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Ha a Mód. tv. 1. hatálybalépésekor az elítélt reintegrációs őrizetben, feltételes szabadságon volt, vagy a szabadságvesztés végrehajtását vele szemben félbeszakították, ezek megszüntetése esetén, illetve a félbeszakítás leteltével az elítélt újbóli befogadásakor a bv. intézet elvégzi az elítélt rezsimbe sorolásának az (1) bekezdés szerinti kategória-besorolás szerinti megfeleltetését, kivéve, ha az elítélttel szemben a 14. § (3) bekezdésének az alkalmazásával újabb szabadságvesztést kell fogamatba venni.”

121. §

A Bv. tv.

- a) 20. § (3) bekezdésében a „benyújtásától” szövegrész helyébe a „beérkezésétől” szöveg,
- b) 20. § (4) bekezdésében az „a hiánypótlásnak” szövegrész helyébe az „a (3a) bekezdés szerinti áttételnek, a hiánypótlásnak” szöveg,
- c) 23. § (2) bekezdésében a „ha az ügy” szövegrész helyébe a „ha jogszabály által előírt kötelező tartalmi elem hiányzik, vagy az ügy” szöveg,
- d) 85. § (6) bekezdésében, és 92. § (9) bekezdésében az „igényű részlegre” szövegrész helyébe az „igényű elítéltek részlegére” szöveg,
- e) 92. § (6) bekezdésében az „igényű részlegre helyezésére” szövegrész helyébe az „igényű elítéltek részlegére helyezésre” szöveg,
- f) 92. § (11) bekezdésében az „igényű részlegre helyezésére” szövegrész helyébe az „igényű elítéltek részlegére helyezésre” szöveg, valamint a „BVOP-t” szövegrész helyébe a „BVOP elhelyezésért felelős szakterületét” szöveg,
- g) 95. § (6) bekezdésében a „BVOP-nál” szövegrész helyébe a „BVOP elhelyezésért felelős szakterületéténél” szöveg,
- h) 96. § (1) bekezdés 1) pontjában az „a kezdeményezése” szövegrész helyébe az „a szükség szerinti kezdeményezése” szöveg,
- i) 99. § (4) bekezdésében az „a 97. § (3) bekezdése szerinti kedvezőbb” szövegrész helyébe az „a legalább a 97. § (3) bekezdés b), illetve d) pontja szerinti szigorúbb” szöveg,
- j) 99. § (9) bekezdésében az „Ez utóbbi feltételnek” szövegrész helyébe az „A hathavi összesítés időszakában a legalább három kreditpont megszerzésére vonatkozó feltételnek” szöveg,
- k) 106. § (2) bekezdésében az „az IMEI-be történő” szövegrész helyébe az „a pszichiátriai” szöveg,
- l) 188/A. § (1) bekezdésében a „bocsátásával kapcsolatban” szövegrész helyébe a „bocsátása esedékes, és hogy” szöveg,
- m) 188. § (3) bekezdésében a „kérheti” szövegrész helyébe az „indítványozhatja” szöveg

lép.

122. §

Hatályát veszti a Bv. tv.

- a) 26. § (4) bekezdés g) pontjában a „valamint” szövegrész,
- b) 92. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontjában a „tettesként történő” szövegrész,
- c) 169. § (8) bekezdése.

21. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény módosítása

123. §

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) a következő 147/A. §-sal egészül ki:

„147/A. § [A határidő túllépése]

(1) Ha a bíróság a számára törvényben megállapított intézkedési határidőt túllépi, a határidő lejártát követő naptól kezdve naponta a – késedelem első napján érvényes – minimálbér 3 százalékának megfelelő mértékű vagyoni elégtételt nyújt hivatalból a felek részére.

(2) A vagyoni elégtételt az a bíróság nyújtja, amelynek eljárásában a határidő túllépés megvalósult. Ha az eljáró bíróság nem jogi személy, a vagyoni elégtételt az a jogi személyiséggel rendelkező bíróság nyújtja, amelynek illetékességi területén az eljáró bíróság található.

(3) A bíróság a vagyoni elégtétel nyújtására vonatkozó kötelezettségről – a vagyoni elégtételre jogosultak nevének, lakóhelyének (székhelyének), valamint a vagyoni elégtétel összegének megjelölésével – a határidő túllépéssel érintett intézkedés megtételétől számított nyolc napon belül értesíti a vagyoni elégtételt nyújtó bíróság gazdasági hivatalát. A gazdasági hivatal az értesítés kézhezvételétől számított 30 napon belül intézkedik a kifizetés iránt.”

124. §

(1) A Pp. 157. § (1) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

(A fél az ügyben eljáró bíróság előtt kifogást nyújthat be, ha)

„d) a bíróság a határidő túllépés miatti vagyoni elégtétel megfizetése iránt határidőben nem intézkedett.”

(2) A Pp. 157. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A kifogást az ügyben eljáró bíróságnál írásban lehet benyújtani, a kifogás elbírálására hatáskörrel rendelkező bírósághoz címezve, kérve a kifogás elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróságtól a mulasztás tényének megállapítását, valamint – megfelelő határidő tűzésével – a mulasztó bíróságnak az (1) bekezdés a), c) és d) pontjában foglalt esetben az elmulasztott eljárási cselekmény, intézkedés elvégzésére vagy határozat meghozatalára, az (1) bekezdés b) pontjában foglalt esetben pedig az adott ügyben leghatékonyabb intézkedés foganatosítására történő utasítását.”

125. §

A Pp. 158. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a kifogást elbíráló bíróság a kifogásban foglaltaknak helyt ad, a mulasztó bíróságot határidő tűzésével a 157. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt esetekben az ügy továbbviteléhez szükséges intézkedés megtételére, a 157. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt esetben az intézkedés megtételére, a 157. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt esetben pedig az adott ügyben leghatékonyabb intézkedés foganatosítására hívja fel. A felhívásban – a 157. § (1) bekezdés a) és d) pontjában foglalt esetet kivéve – a kifogást elbíráló bíróság az eljáró bíróságot meghatározott eljárási cselekmény lefolytatására nem utasíthatja. A kifogás alaptalansága esetén azt indokolt határozattal elutasítja.”

126. §

A Pp. 160. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Ha az elsőfokú bíróság az ítélete kihirdetésekor felhívja a jelen lévő feleket, hogy nyilatkozzanak, kérnek-e részletes indokolást tartalmazó ítéletet, a bíróság ennek megtörténtét, valamint a nyilatkozatok tartalmát a jegyzőkönyvben – folyamatos felvétel készítése esetén a jegyzőkönyv írásbeli kivonatában is – feltünteti.”

127. §

A Pp. 231. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Az eljáró bíróság a hallgatóság azon tagjának tárgyaláson – vagy annak egy részén – történő részvételét is kizárhatja, akinek jelenléte a bizonyítás eredményességének hátrányos befolyásolására valószínűsíthetően alkalmas lehet. A bíróság e személyt a tárgyalóteremből kiutasíthatja, illetve kivezetheti.”

128. §

A Pp. a következő 69/A. alcímmel egészül ki:

„69/A. A tárgyalás online nyilvánossága

232/A. § [Online hallgatósággént történő részvétel a tárgyaláson]

(1) A hallgatóság online felületen keresztül is részt vehet a tárgyaláson (a továbbiakban: online hallgatóság), ha az ehhez szükséges technikai feltételek a bíróságon rendelkezésre állnak. A tárgyalás nyilvánosságára vonatkozó rendelkezéseket a tárgyalás online nyilvánossága tekintetében – a jelen alcímben foglalt eltérésekkel – alkalmazni kell.

(2) Az (1) bekezdés szerinti online felületet, valamint a tárgyalás ideje alatt az eljáró bíróság és az online hallgatóság közötti egyirányú – a kapcsolatfelvétel szükségessége esetén kétirányú – kép- és hangkapcsolatot biztosító összeköttetést, az erre szolgáló informatikai rendszer működtetésével, az Országos Bírósági Hivatal biztosítja.

(3) Egy tárgyaláson online hallgatósággént legfeljebb az első 100 eredményesen regisztráló nagykorú természetes személy vehet részt.

(4) Az online hallgatósággént történő részvétel feltétele az arra szolgáló elektronikus felületen történő regisztráció, amely nem minősül e törvény szerinti eljárási cselekménynek. A regisztráció a Dáptv. szerinti eAzonosításhoz kötött.

(5) Az online hallgatósággént jelentkező személynek a regisztráció során kifejezett nyilatkozatával el kell fogadnia az online hallgatósággént történő részvétel szabályait, valamint nyilatkoznia kell, hogy a személyes adatok védelmére vonatkozó tájékoztatást megismerte. Ezek hiányában eredményes regisztrációra nem kerülhet sor.

(6) Ha a tárgyaláson az online hallgatósággént történő részvétel biztosított, az eljáró bíróság a tárgyalás megkezdését követően tájékoztatja a jelenlévőket, hogy

- a) a tárgyalás online felületen keresztül is követhető,
- b) az online hallgatóság mely tagjának kizárására került sor, valamint
- c) mennyi a regisztrált online hallgatók száma.

232/B. § [Online hallgatósággént történő részvétel tanulmányi, oktatási, illetve kutatási célból]

(1) A felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi képzési területén tanuló hallgatót, valamint a felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi karán foglalkoztatott oktatóját vagy kutatóját – jogszabályban meghatározott – elsőbbségi regisztrációs jog illeti meg, ha tanulmányi, oktatási, vagy kutatási célból kíván online hallgatósággént a kitűzött tárgyaláson részt venni és hallgatói, oktatói, vagy kutatói minősége az oktatási nyilvántartásról szóló törvény szerinti felsőoktatási információs rendszer adatai alapján igazolást nyer.

(2) Az oktató felel azért, hogy a tárgyalás tanóra keretében, online felületen keresztül történő nyomon követése, illetve a megtekintett tárgyaláson történtek megvitatása során, a tanóra helyszínén

- a) kizárólag egyénileg visszaigazolt regisztrációval rendelkező személyek legyenek jelen, valamint
- b) ne legyen jelen olyan személy, akinek a tárgyaláson történő részvételét – az oktató tudomásával – az eljáró bíróság kizárta.

232/C. § [A személyiségi jogok védelmének és a tárgyalás eredményességének biztosítása]

(1) Az online hallgatóság a tárgyalásról kép- vagy hangfelvételt, illetve kép- és hangfelvételt nem készíthet, a tárgyalás nyomon követését más személynek egyidejű vagy késleltetett hozzáférés lehetővé tételével nem biztosíthatja, a tárgyalás anyagát más módon, részben vagy egészben nyilvánosságra nem hozhatja. Az online hallgatóság tagjait előzetesen figyelmeztetni kell, hogy a tárgyalásról történő felvételkészítés illetve a felvétel, vagy a tárgyalás anyagának nyilvánosságra hozatala, valamint más személy részére a tárgyalás nyomon követésének bármilyen módon történő lehetővé tétele büntetőjogi-, illetve polgári jogi felelősség megállapítását vonhatja maga után.

(2) Az eljáró bíróság – ha arról hivatalos tudomást szerez – az online hallgatóság tagjai közül kizárja azt a személyt, akinek az (1) bekezdésben meghatározott okból korábban büntetőjogi-, illetve polgári jogi felelősségét jogerős, végleges, vagy egyéb, további jogorvoslattal nem támadható határozat megállapította.

(3) Az eljáró bíróság az online hallgatóság tagjai közül kizárja azt a személyt, aki a hallgatósággént történő részvétel szabályait megszegi.

(4) A tárgyaláson résztvevő peres fél, más perbeli személy, közreműködő, illetve érdekelt a tárgyalás megkezdése előtt kérheti a tárgyalásra online hallgatósággént regisztrált személyek viselt és születési nevének, valamint arcképmásának megismerését, amelyet az eljáró bíróság a kérelmező számára biztosít.

(5) Ha az arra jogosult az online hallgatósággént regisztrált személyek nevének és arcképmásának megismerését követően úgy nyilatkozik, hogy meghatározott személy tárgyaláson történő részvételét kizáró ok áll fenn és ezt valószínűsíti, a bíróság döntése előtt az ezzel kapcsolatos körülményeket megvizsgálja. A bíróság szükség szerint az online hallgatósággént bejelentkezett személyt, valamint a tárgyaláson részt vevő egyéb érintetteket megnyilatkoztathatja, illetve szembesítheti.

(6) A bíróság az online hallgatóság tárgyaláson történő részvételét a tárgyalás kitűzésekor előzetesen kizárhatja, ha a tárgyalásra megidézett személyek és közreműködők jelentős számára tekintettel az online hallgatóság tagjainak kizárásával kapcsolatos körülmények vagy a tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követésének feltételeivel kapcsolatos körülmények ellenőrzése veszélyeztetné a tárgyalás időszerű lefolytatását.

(7) A bíróság a tárgyaláson történő részvétel kizárása esetén az online hallgatósággént regisztrált személy bejelentkezését meggátolhatja, a bejelentkezett személy vonatkozásában az összeköttetést megszakíthatja.

232/D. § [Az online hallgatósággént történő részvétellel kapcsolatos egyedi adatkezelés]

(1) A Dáptv. szerinti digitális állampolgárság szolgáltató a hallgatósággént regisztráló személy azonosíthatósága érdekében az eAzonosítást követően átadja az Országos Bírósági Hivatal részére a regisztráló személy következő azonosító adatait:

- a) viselt neve,
- b) születési neve,
- c) születési helye,
- d) születési ideje,
- e) anyja neve,
- f) lakcíme, valamint
- g) arcképmása.

(2) Az oktatási nyilvántartás vezetéséért felelős szerv a rendelkezésére álló adatok alapján – az eAzonosítást követően – tájékoztatást nyújt a felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi képzési területén tanuló hallgatóként, illetve a felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi karán foglalkoztatott oktatóként vagy kutatóként regisztráló személy hallgatói, oktatói, illetve kutatói minősége fennállásáról vagy fenn nem állásáról.

(3) Az Országos Bírósági Hivatal a regisztráció eredményes befejezését követően haladéktalanul tájékoztatja az eljáró bíróságot az online hallgatósággént regisztrált személyre vonatkozó (1) és (2) bekezdés szerinti adatokról.

(4) Az online hallgatóságnak jelentkező személy eredményes regisztrációját követően, a személye és az általa követni kívánt tárgyalás azonosítására szolgáló, összekapcsolt adatokat az Országos Bírósági Hivatal, valamint az eljáró bíróság az eljárás tárgyát képező ügy iratainak selejtezéséig vagy levéltárba adásáig kezeli.

(5) Az online hallgatóságnak jelentkező személy viselt és születési nevén kívül az egyéb személyes adatait az eljáró bíróság zártan kezeli, azokat csak a bíróság, a jegyzőkönyvvezető, a leíró, az ügyész vagy az annak megismerésére törvény alapján feljogosított személy jogosult megismerni, azokról felvilágosítás csak a 162. § (4) bekezdése szerinti feladat ellátása érdekében adható.”

129. §

(1) A Pp. 347. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az ítélet rövidített indokolást tartalmaz, ha

a) az ítélet jogról való lemondáson vagy a jog és a kérelem elismerésén alapul,

b) az ügy ténybeli és jogi megítélése egyszerű,

c) a fellebbezésre jogosultak e jogukról a határozat kihirdetését követően valamennyien lemondtak,

d) – fellebbezéssel támadható ítélet esetén – annak kihirdetésekor egyik fél sincs jelen, vagy

e) – fellebbezéssel támadható ítélet esetén – annak kihirdetésekor, bírói felhívás ellenére, a jelenlévő felek egyike sem kér részletes indokolást tartalmazó ítéletet.”

(2) A Pp. 347. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az (1) bekezdés d) és e) pontja szerinti esetekben az ítélet perorvoslati része a fellebbezési szándék előzetes bejelentésével és a fellebbezés előterjesztésével kapcsolatos különös eljárási szabályokra vonatkozó tájékoztatást is tartalmaz.”

130. §

A Pp. 351. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) A bíróság a rövidített indokolást tartalmazó ítéletet annak meghozatalától számított legkésőbb nyolc napon belül írásba foglalja és az írásba foglalást követő három napon belül elrendeli annak kézbesítését.”

131. §

A Pp. 358. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A 347. § (1) bekezdés d) és e) pontja szerinti rövidített indokolást tartalmazó ítélet a fellebbezési szándék bejelentésére nyitva álló határidő leteltét követő naptól kezdve jogerős, ha az arra jogosultak egyike sem jelentette be fellebbezési szándékát vagy valamennyi bejelentett fellebbezést a bíróság jogerősen visszautasította.”

132. §

A Pp. 365. §-a a következő (6a) és (6b) bekezdéssel egészül ki:

„(6a) A 347. § (1) bekezdés d) és e) pontja szerinti rövidített indokolást tartalmazó ítélet esetében a fellebbezőnek fellebbezési szándékát az elsőfokú bíróságnál az ítélet kézbesítésétől számított öt munkanapon belül írásban be kell jelentenie és ezzel egyidejűleg igazolnia kell a fellebbezési szándékbejelentés illetékének megfizetését, vagy – ha arra korábban nem került sor – költségkedvezmény iránti kérelmet, illetve költségkedvezményre történő hivatkozást kell előterjesztenie. E határidő elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

(6b) Ha a szándékbejelentésre előírt határidő valamennyi féllel szemben lejárt, és valamennyi fellebbezni szándékozó bejelentését hiánytalanul megtette, az elsőfokú bíróság ítéletét tizenöt napon belül részletes indokolással látja el, és az írásba foglalást követő három napon belül azzal a felhívással rendeli el annak kézbesítését, hogy a határozat közlésétől számított tizenöt napon belül a fellebbező a 371. §-nak megfelelő tartalmú fellebbezést terjesszen elő és – ha szükséges – felhívja, hogy a fellebbezési

szándékbejelentés illetékét a fellebbezési eljárás illetékére egészítse ki. E fellebbezés vonatkozásában – eltérő rendelkezés hiányában – a bíróság e törvény fellebbezésre vonatkozó általános szabályainak alkalmazásával jár el.”

133. §

A Pp. 366. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Az elsőfokú bíróság a 347. § (1) bekezdés d) és e) pontja szerinti rövidített indokolást tartalmazó ítélettel szemben bejelentett fellebbezést akkor is visszautasítja, ha

a) a fellebbezési szándék bejelentése elkésztett;

b) a fellebbezési szándék bejelentésére nyitva álló határidőben a fellebbező nem igazolta a fellebbezési szándékbejelentés illetékének megfizetését és – ha arra korábban nem került sor – költségkedvezmény iránti kérelmet, illetve költségkedvezményre történő hivatkozást sem terjesztett elő; vagy

c) a fellebbezési szándék bejelentését követően a bíróság felhívása ellenére – az arra nyitva álló határidőben – fellebbezést nem terjesztett elő.

E végzések ellen külön fellebbezésnek van helye.”

134. §

A Pp. 406. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Felülvizsgálatnak van helye az ítélettel szemben, ha

a) a törvényszék hatáskörébe tartozó perben és a személyi állapotot érintő perben az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság megváltoztatta,

b) azt sajtó-helyreigazítás iránt indított perben, közérdekű adat megismerésére irányuló igénnyel összefüggésben indítható perben, vagy személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perben kezdeményezik, vagy

c) ha a Kúria azt az e fejezetben foglalt feltételek fennállása esetén engedélyezi.”

135. §

A Pp. 407. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„407. §

Nincs helye felülvizsgálatnak

a) az elsőfokon jogerőre emelkedett ítélet ellen, kivéve, ha azt törvény lehetővé teszi,

b) abban az esetben, ha a fél a fellebbezési jogával nem élt és a másik fél fellebbezése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta,

c) a jogerős ítéletnek a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére, a teljesítési határidőre, a részletfizetésre vonatkozó rendelkezései ellen vagy a jogerős ítéletnek csupán az indokolása ellen,

d) a Kúria által hozott ítélet ellen,

e) – a 406. § (3) bekezdés a) és b) pontjában foglalt kivétellel – a másodfokú bíróság ítélete ellen, valamint

f) ha azt törvény egyéb esetben kizárja.”

136. §

A Pp. 409. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„409. § [A felülvizsgálat engedélyezésének feltételei]

(1) Ha felülvizsgálatnak a 407. § e) pontja alapján nincs helye, a Kúria engedélyezheti a felülvizsgálatot, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

a) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,

b) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,
c) – a másodfokú bíróság erről való döntése hiányában – az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége, illetve
d) a fél alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, illetve az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés miatt indokolt.

(2) Ha felülvizsgálatnak a 407. § f) pontja alapján nincs helye, a Kúria engedélyezheti a felülvizsgálatot, ha az a joggyakorlat egységének biztosítása miatt indokolt.

(3) Ha felülvizsgálatnak a 407. § e) vagy f) pontja alapján nincs helye, de az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér, a Kúria engedélyezi a felülvizsgálatot.

(4) Nincs helye felülvizsgálat engedélyezésének – az (1)–(3) bekezdésben foglaltaktól eltérően –

a) a házasságot érvénytelenítő vagy felbontó ítélet vonatkozásában az érvénytelenítés vagy felbontás kérdésében, valamint

b) az apaság vélelmét megdöntő ítélet apaság vélelmét megdöntő része vonatkozásában, ha az apaság vélelmének megdöntését követően a gyermeket valamely személy teljes hatályú apai elismeréssel a magáénak ismerte el, vagy az apaságot jogerős bírói ítélet állapította meg.”

137. §

A Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A Kúria tárgyaláson kívül, harminc napon belül határoz a felülvizsgálat engedélyezéséről vagy annak megtagadásáról. A Kúria a felülvizsgálatot mérlegelési jogkörében csak olyan okból engedélyezheti, amelyre a fél az engedélyezés iránti kérelmében hivatkozik.

(2) A felülvizsgálat megtagadásáról szóló végzést röviden, kizárólag annyiban kell megindokolni, hogy a felülvizsgálat engedélyezésére milyen okból nem került sor. A felülvizsgálat engedélyezésének indokait az érdemi határozat indokolásában kell megjelölni.”

138. §

A Pp. 412. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha felülvizsgálatnak a 407. § e) vagy f) pontja alapján nincs helye, a felülvizsgálat engedélyezésének kezdeményezése esetén a felülvizsgálati kérelemnek elkülönülten kell tartalmaznia a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet. A felülvizsgálati kérelmen ebben az esetben a felülvizsgálat engedélyezésének illetékét kell leróni.”

139. §

(1) A Pp. 413. § (1) bekezdés b) és c) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell:)

„b) a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését vagy a jogsértés tényének megállapítását milyen okból kívánja,

c) – ha a felülvizsgálat engedélyhez kötött – az engedélyezést megalapozó

ca) okokat, amelyek a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében indokolják a felülvizsgálat engedélyezését,

cb) jogkérdés megjelölését, amelynek különleges súlya vagy társadalmi jelentősége indokolja a felülvizsgálat engedélyezését,

cc) jogkérdés megjelölését, amely az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségességét indokolja,

cd) a fél alapvető eljárási joga sérelmének vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés megjelölését, illetve

ce) – a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén – a Kúria közzétett

határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér,”

(2) A Pp. 413. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A felülvizsgálati eljárásban hiánypótlás elrendelésének csak az alaki kellékek hiányossága miatt van helye.”

140. §

A Pp. 415. § (1) bekezdés d)–f) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az eljárás bármely szakaszában visszautasítja, ha)

„d) felülvizsgálatnak nincs helye a 407. § a)–d) pontja alapján,

e) felülvizsgálatnak nincs helye a 407. § e) vagy f) pontja alapján és a fél nem kéri a felülvizsgálat engedélyezését,

f) a felülvizsgálati kérelem nem felel meg a törvény által meghatározott követelményeknek, és az ennek megfelelő kiegészítése a kérelem benyújtására biztosított törvényes határidőn belül nem történt meg, vagy”

141. §

A Pp. 419. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a felülvizsgálatnak a Kúria engedélye alapján van helye, a felülvizsgálatot engedélyező végzést és a felülvizsgálati kérelmet a Kúria azzal küldi meg az ellenérdekű félnek, hogy csatlakozó felülvizsgálati kérelmet a Kúria végzése által meghatározott jogértelmezési kérdéssel összefüggő, az ügy érdemi elbírálására kiható jogszabálysértésre hivatkozással terjeszthet elő.”

142. §

A Pp. 424. §-a a következő (3a) és (3b) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta, és a Kúria azt állapítja meg, hogy ez a határozat az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő, a Kúria a határozatot részben vagy egészben hatályon kívül helyezi és az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

(3b) Ha a felülvizsgálat engedélyezésére olyan ügyben került sor, amelyben törvény kizárja a felülvizsgálatot és a Kúria megállapítja, hogy a határozat az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő, illetve jogkérdésben eltér a Kúria hivatkozott, közzétett határozatától, de a jogszabálysértés a jogviszony természete vagy a beállt joghatások jellege miatt nem orvosolható, a Kúria kizárólag a jogsértés tényét állapítja meg.”

143. §

A Pp. a következő 435/A. §-sal egészül ki:

„435/A. § [A tárgyalás online nyilvánosságának kizártsága]

Személyi állapotot érintő perekben a tárgyalás online felületen keresztül nem követhető a hallgatóság számára.”

144. §

A Pp. a következő NYOLCADIK/A RÉSSZEL egészül ki:

„NYOLCADIK/A RÉSZ

591/A. § [Az általános szabályok alkalmazása]

Az egyszerűsített polgári perben e törvény rendelkezéseit az e részben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

591/B. § [Az egyszerűsített polgári per szabályainak alkalmazása]

(1) Az egyszerűsített polgári per szabályai alkalmazásának – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a felek közös megegyezésén alapuló szerződéses kikötése alapján van helye.

(2) Az egyszerűsített polgári perre vonatkozó kikötésnek nincs helye

a) személyi állapotot,

b) az 508. § (1) bekezdése szerinti jogviszonyt, valamint

c) fogyasztói jogviszonyt érintő jogvitában.

(3) Az egyszerűsített polgári perre vonatkozó kikötéssel érintett követelés fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesíthető.

591/C. § [Az egyszerűsített polgári perre vonatkozó általános rendelkezések]

(1) Az egyszerűsített polgári perben a jogi képviselet kötelező.

(2) Az egyszerűsített per nem különül el perfelvételi és érdemi tárgyalási szakra.

(3) Az egyszerűsített polgári perben előterjesztett kereset nem kapcsolható össze más keresettel.

(4) Az egyszerűsített polgári perben nincs helye

a) keresetváltoztatásnak,

b) ellenkérelem-változtatásnak,

c) beavatkozásnak,

d) viszontkereset előterjesztésének,

e) beszámításnak,

f) szünetelésnek,

g) tárgyalás és meghallgatás tartásának,

h) csatlakozó fellebbezésnek, és

i) felülvizsgálatnak.

(5) A Pp. 121. § (1) bekezdés c)–f) pontjában meghatározott ok bekövetkezése esetén a pert az általános szabályok szerint kell folytatni.

(6) A bíróság az egyszerűsített polgári perben soron kívül jár el, a bíróság általános intézkedési kötelezettségének határideje legfeljebb nyolc nap.

591/D. § [Bizonyítás]

(1) Az egyszerűsített polgári perben kizárólag okirati és szakértői bizonyításnak van helye.

(2) Az egyszerűsített polgári perben

a) az igazságügyi szakértőkről szóló törvény szerinti, megbízás alapján eljáró,

b) közjegyzői nemperes eljárásban kirendelt, vagy

c) polgári nemperes eljárásban kirendelt

szakértő – szakvéleménye használható fel.

(3) A szakértő az egyszerűsített polgári perben történő felhasználás céljából kért szakvélemény esetében köteles

a) az ellenfelet értesíteni a kirendelés tárgyáról, a vizsgálandó kérdések köréről, az általa kitűzött helyszíni szemlérről és vizsgálatról,

b) lehetővé tenni, hogy az ellenfél a kirendelés tárgyára vonatkozó nyilatkozatát, a vizsgálat tárgya szempontjából lényeges észrevételeit előterjessze,

c) a szakvéleményét az ellenfél vele közölt nyilatkozatát, észrevételeit is értékelő módon elkészíteni.

(4) Aggályos a szakvélemény akkor is, ha a szakértő a (3) bekezdésben foglalt kötelezettségeit nem teljesítette.

(5) A szakvélemény kiegészítésének, új szakértő, más szakértő alkalmazásának a perben nincs helye.

591/E. § [Keresetlevél]

(1) A keresetlevélnek a 170. §-ban meghatározottakon túl tartalmaznia kell az egyszerűsített polgári perre vonatkozó kikötést tartalmazó szerződésre történő utalást.

(2) A keresetlevélhez a 171. §-ban meghatározottakon túl csatolni kell az egyszerűsített polgári perre vonatkozó kikötést tartalmazó szerződést, valamint az okirati bizonyítékok mellett – amennyiben a perben szakértői bizonyítás szükséges – az e rész szerint előírásoknak megfelelő szakértői véleményt.

591/F. § [Ellenkérelem, további írásbeli nyilatkozat, áttérés az általános szabályokra, egyezség]

(1) Az írásbeli ellenkérelem előterjesztésére nyitva álló határidő a keresetlevél kézbesítésétől számított tizenöt nap, amelynek határideje nem hosszabbítható meg.

(2) A bíróság az ellenkérelem előterjesztését követően – a felperesnek az ellenkérelmet is megküldve – rövid határidővel felhívja a feleket, hogy írásban nyilatkozzanak

a) kéri-e a per általános szabályok szerinti folytatását, vagy

b) esetleges megegyezési szándékukról és azzal egyidejűleg nyújtsák be egyezségi megállapodásukat.

(3) Ha a felek közösen kéri a per általános szabályok szerinti folytatását, a bíróság perfelvételi tárgyalást tűz ki, és a továbbiakban az általános szabályok szerint folytatja az eljárást.

(4) Ha a felek benyújtják egyezségi megállapodásukat a bírósághoz, a perbeli egyezséget a bíróság – ha az egyezség jóváhagyásának feltételei fennállnak – az írásbeli eljárás keretében végzésével jóváhagyja.

(5) A bíróság – szükség esetén – az írásbeli ellenkérelem előterjesztését követően, kizárólag a korábban megtett állítások, tagadások, vitatások, csatolt okiratok vonatkozásában, legfeljebb egy alkalommal, rövid határidővel írásbeli nyilatkozattételre hívhatja fel bármelyik felet.

591/G. § [Ítélet]

A bíróság az 591/F. § (2) bekezdés szerinti felhívás kiadásától számított harminc napon belül ítéletet hoz.

591/H. § [Fellebbezés, másodfokú eljárás]

(1) Az egyszerűsített polgári perben a fellebbezési határidő nyolc nap.

(2) Végzés elleni fellebbezés esetén a fellebbező fél ellenfele az észrevételét öt nap alatt teheti meg. A végzés elleni fellebbezést a másodfokú bíróság tizenöt napon belül bírálja el.

(3) Az ítélet elleni fellebbezésnek az elsőfokú eljárás szabályainak lényeges megsértésére vagy az ügy érdemi elbírálásának alapjául szolgáló jogszabály téves alkalmazására hivatkozással van helye.

(4) A (3) bekezdés alkalmazásában lényeges eljárási szabálysértésnek az olyan jogszabálysértés minősül, amelynek az ügy érdemi elbírálására kihatása volt.

(5) Az ítélet elleni fellebbezést az elsőfokú bíróság az iratok felterjesztését megelőzően azzal a figyelmeztetéssel kézbesíti a fellebbező fél ellenfelének, hogy a fellebbezés átvételétől számított nyolc napon belül az elsőfokú bíróságnál fellebbezési ellenkérelmet terjeszthet elő.

(6) Az ítélet elleni fellebbezés esetén az elsőfokú bíróság legkésőbb a fellebbezési ellenkérelem előterjesztésére nyitva álló határidő letelte után az iratokat felterjeszti a másodfokú bírósághoz.

(7) A másodfokú bíróság az ítélet elleni fellebbezést harminc napon belül bírálja el.”

145. §

A Pp. 628. § (2) bekezdése a következő o) ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy)

„o) a polgári per tárgyalásán online hallgatóságként történő részvételre”

(vonatkozó részletes szabályokat rendeletben állapítsa meg.)

146. §

A Pp.

a) 231. § (3) bekezdésében a „kizáró végzését” szövegrész helyébe a „kizáró vagy korlátozó végzését” szöveg,

b) 351. § (3) bekezdésében a „– kivéve, ha az ítélet meghozatalát és kihirdetését elhalasztotta –” szövegrész helyébe az „– a (4) és (4a) bekezdésben foglalt kivétellel –” szöveg,

c) 358. § (3) bekezdésében a „határozat a fellebbezési” szövegrész helyébe a „határozat – a (3a) bekezdés szerinti kivétellel – a fellebbezési” szöveg

d) 416. §-ában a „bírósnak” szövegrész helyébe a „Kúriának” szöveg,

e) 417. § (1) bekezdésében az „eljáró tanács” szövegrész helyébe az „eljáró tanács előzetes döntéshozatali indítvány előterjesztésével” szöveg

lép.

147. §

Hatályát veszti a Pp.

a) 408. §-a,

b) 410. §-a, valamint

c) 523. §-a.

22. A közigazgatási perrendtartásról 2017. évi I. törvény módosítása

148. §

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 36. § (1) bekezdés e) pontjában a „határidőre” szövegrész helyébe a „határidőre és határidő túllépésre” szöveg lép.

23. A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény módosítása

149. §

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.) a következő 46/A. § és 46/B. §-sal egészül ki:

„46/A. §

(1) A pénzügyi információs egység operatív elemzése keretében tájékoztatást küldhet az általa meghatározott szolgáltató részére az operatív elemzés keretében megismert, a szolgáltató e törvényben meghatározott kötelezettségeinek teljesítése szempontjából releváns adat megküldésével (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: adatmegosztás).

(2) Az adatmegosztás kizárólag a 29. § szerinti nemzeti kockázatértékelésben meghatározott kockázatok kezelése érdekében történhet.

(3) Az adatmegosztás az adatmegosztásban részesülő szolgáltató megnevezését, a nemzeti kockázatértékelésben meghatározott kockázatot, a kockázat kezeléséhez szükséges adatot, a tájékoztatás időpontját és a megosztott adat felhasználhatóságának időtartamát tartalmazza. A felhasználhatóság időtartama legfeljebb kilencven nap lehet, ugyanakkor ez nem akadályozza annak, hogy az adat vonatkozásában ismételt adatmegosztásra kerüljön sor, ha az a kockázatok kezelése érdekében egyébként indokolt.

(4) A szolgáltató az adatmegosztás pénzügyi információs egység általi elküldésével jogosultságot szerez az adatmegosztásban szereplő adat, titok megismerésére.

(5) Az adatmegosztás tartalmát a szolgáltatók kockázatértékelési és a 11–12. §-ban meghatározott monitoring tevékenységük során felhasználhatják.

46/B. §

(1) Ha a pénzügyi információs egység az adatmegosztásban szereplő adat felülvizsgálata alapján megállapítja, hogy az adatmegosztás megalapozatlan volt, erről haladéktalanul értesíti a szolgáltatókat.

(2) Az adatmegosztásban meghatározott időtartam leteltét követően a megosztott adat a továbbiakban nem használható fel.

(3) A pénzügyi információs egységet – jóhiszeműsége esetén – akkor sem terheli polgári jogi vagy büntetőjogi felelősség az adatmegosztásért, ha az utóbb megalapozatlannak bizonyul.”

150. §

A Pmt. 54. § (1) bekezdésében a „valamint a 44. § és a 46. § alapján megkeresett szerv” szövegrész helyébe az „a 44. § és a 46. § alapján megkeresett szerv, valamint a 46/A. § alapján adatmegosztásban részesülő szolgáltató” szöveg lép.

24. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény módosítása

151. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 43. §-a a következő (2a) és (2b) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Az ügyben tanúként vagy más személy segítőjeként részt vett védő

a) a nyomozás során és vádemelést követően eljárhat, ha a terhelt a vádemelésig,

b) az elsőfokú bírósági eljárásban és az azt követő jogorvoslati eljárás során eljárhat, ha a terhelt az elsőfokú bíróság ügydöntő határozat meghozatal céljából történő visszavonulásig,

c) a másodfokú bírósági eljárás és az azt követő jogorvoslati eljárás során eljárhat, ha a terhelt a másodfokú bíróság ügydöntő határozat meghozatal céljából történő visszavonulásig,

d) a harmadfokú bírósági eljárás és az azt követő jogorvoslati eljárás során eljárhat, ha a terhelt a harmadfokú bíróság ügydöntő határozat meghozatal céljából történő visszavonulásig,

e) a rendkívüli jogorvoslati eljárásban, ha a terhelt a Kúria határozat meghozatal céljából történő visszavonulásig

nem indítványozza a védő kizárását.

(2b) A terhelt a (2a) bekezdésben meghatározott indítványát akkor érvényesítheti, ha valószínűsíti, hogy az annak alapjául szolgáló tényről az indítvány előterjesztését megelőző nyolc napon belül szerzett tudomást.”

152. §

A Be. 45. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy vagy a terhelt mind az általa, mind az (1) bekezdésben meghatározott segítő által meghatalmazott védő meghatalmazását bármikor visszavonhatja. Amennyiben a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy vagy a terhelt az eljárási cselekmény napján vagy az azt megelőző nyolc napon belül, a büntetőeljárás ugyanazon szakaszában ismételten vonja vissza a védő meghatalmazását, a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság hivatalból haladéktalanul védőt rendel ki.”

153. §

A Be. 46. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság védő kirendeléséről határoz, ha a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező, és a terheltnek vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személynek nincs meghatalmazott védője. A kirendelés alapján a védőként eljáró ügyvéd kijelölése – a 45. § (4) bekezdésében foglalt kivétellel – az eljáró bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság székhelye szerint illetékes területi ügyvédi kamara feladata.”

154. §

A Be. 48. §-a a következő (2a) és (2b) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A kirendelés nem veszti hatályát, ha a meghatalmazás (2) bekezdés szerinti benyújtására, vagy a meghatalmazás rendelkezési nyilvántartásba vételének bejelentésére az eljárási cselekmény napján vagy az azt megelőző nyolc napon belül, a büntetőeljárás ugyanazon szakaszában ismételtten kerül sor. A bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a kirendelt védőt indokolt esetben a kirendelés alól felmenti.

(2b) A (2a) bekezdésben meghatározott esetben vezető védőnek a meghatalmazott védőt kell tekinteni azzal, hogy az ügyiratokat – ideértve az idézést és az értesítést is – a kirendelt védőnek is kézbesíteni kell. Perbeszéd tartására a kirendelt védő akkor jogosult, ha a vezető védő nem kíván élni ezzel a jogával.”

155. §

A Be. „Védelem az önkényes kapcsolatfelvétellel szemben” alcíme a következő 51/B. §-sal egészül ki:

„51/B. §

(1) A személy elleni erőszakos bűncselekmény sértettje indítványozhatja, hogy a bíróság a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény III/A. Fejezete alapján a terhelt sértettől való távoltartását rendelje el.

(2) A sértett az (1) bekezdés szerinti indítványát a nyomozás során, valamint az ügydöntő határozat meghozatalát megelőzően bármikor előterjesztheti. A sértett az indítványát bármikor visszavonhatja.

(3) A sértett úgy is nyilatkozhat, hogy attól a személytől kéri az (1) bekezdés szerinti távoltartást, akinek a büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős ügydöntő határozatában a vele szemben elkövetett bűncselekmény elkövetőjeként megállapítja.”

156. §

A Be. 107. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A nyilvánosság tájékoztatására, illetve a büntetőeljárásról történő tájékoztatásra vonatkozó szabályok nem érintik a tárgyalás nyilvánosságára és a tárgyaláson a telekommunikációs eszköz útján történő nyomon követésére vonatkozó szabályok alkalmazását.”

157. §

A Be. 174. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Ha a médiatartalom-szolgáltató, valamint a vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy a tanúvallomásaival a számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétét vagy az átadott információt felfedné, az ezzel kapcsolatos kérdésben a tanúvallomást megtagadhatja, kivéve, ha a bíróság az információt átadó személy kilétének vagy az átadott információnak a felfedésére kötelezte.

(2) A bíróság akkor kötelezheti a médiatartalom-szolgáltatót, valamint a vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személyt a számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétének vagy az átadott információnak a felfedésére, ha

a) három évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény felderítése érdekében az információt átadó személy kilétének vagy az átadott információnak az ismerete nélkülözhetetlen,

b) az ettől várható bizonyíték mással nem pótolható, és

c) a bűncselekmény felderítéséhez fűződő érdek – különösen a bűncselekmény tárgyi súlyára tekintettel – olyan kiemelkedő, amely az információforrás vagy az átadott információ titokban maradásához fűződő érdeket egyértelműen meghaladja.”

158. §

A Be. 190. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és a § a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A terhelt és a védő szakértőnek magánszakértői vélemény elkészítésére adhat megbízást, ha
a) a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a szakértő kirendelésére vonatkozó indítványukat elutasította,
b) az ügyészség vagy a nyomozó hatóság nem az indítványukban megjelölt szakértő kirendeléséről határozott, vagy
c) a perújítási indítványhoz kívánnak szakvéleményt csatolni.
(2a) Az (2) bekezdés c) pontja kizárólag akkor alkalmazható, ha a 637. § (1) bekezdés a) pontja szerinti perújítási ok alátámasztása érdekében kívánnak szakvéleményt csatolni.”

159. §

A Be. 234. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök a szándékosan elkövetett minősített adattal visszaélés, a vesztegetés, a hivatali visszaélés, a közfeladati helyzettől visszaélés, a hivatalos személy elleni erőszak, a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak, a nemzetközileg védett személy elleni erőszak, a nemzetközi gazdasági tilalom megszegése, a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítása, a jogosulatlan pénzügyi tevékenység és a piramisjáték szervezése esetén is alkalmazhatók.”

160. §

(1) A Be. 281. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bünyügyi felügyelet a terhelt szabad mozgáshoz és a lakóhely, a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogát, illetve a cselekvési szabadságát korlátozza.”

(2) A Be. 281. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A bíróság a bünyügyi felügyelettel elérni kívánt célt biztosító további magatartási szabályokat is előírhat, ideértve

a) a pártfogó felügyelet külön magatartási szabályaként meghatározható olyan magatartási szabályokat is, amelyek célja a bűnisméltés lehetőségének a megakadályozása, illetve

b) hogy a terhelt – a bíróság által meghatározott határidőn belül – szüntesse meg a bűncselekmény elkövetéséhez használt, a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló törvény szerinti fizetési számláját, a tőkepiacról szóló törvény szerinti ügyfélszámláját vagy az egyes fizetési szolgáltatókról szóló törvény szerint elektronikuspénz-kibocsátó intézmény által vezetett, fizetési számlának nem minősülő, elektronikus pénz nyilvántartására szolgáló számláját (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: számla) vagy más jogosult számlája fölött fennálló rendelkezési jogát, továbbá tartózkodjon a mindezekre vonatkozó újabb szerződéskötéstől.”

(3) A Be. 281. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A bíróság a (3) bekezdés b) pontjában meghatározott magatartási szabályként nem írhat elő olyan magatartási szabályt, amely alapján a terhelt nem rendelkezhet egyetlen, a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló törvény szerinti fizetési számlával sem.”

161. §

A Be. 319. §-a a következő (10)–(12) bekezdéssel egészül ki:

„(10) A bíróság, valamint a vádemelés előtt az ügyészség vagy a nyomozó hatóság elrendelheti az élőlény tulajdonának ingyenes átruházását, ha a (2) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott feltételek fennállnak és

a) feltehető, hogy az élőlény értékesítése azért nem vezetne eredményre, mert az élőlénynek nincs pénzben kifejezhető értéke, vagy

b) az élőlény értékesítése eredménytelen volt.

(11) A (10) bekezdésben meghatározott tulajdonátruházás elrendelése előtt legalább nyolc napos legfeljebb tizenöt napos határidő tűzésével fel kell hívni az élőlény tulajdonosát, valamint – ha a lefoglalt élőlényvel kapcsolatban megalapozott igényt jelentettek be – a megalapozott igényt bejelentő személyt (e § alkalmazásában a továbbiakban: megkeresett személy), hogy írásban nyilatkozzon, a tulajdonjog ingyenes átruházása helyett vállalja-e az élőlény tárolási, gondozási és kezelési költségeinek a megelőlegezését. A felhívásban meg kell jelölni az élőlény tárolási, gondozási és kezelési költségeinek pontos havi összegét. Amennyiben a megkeresett személy a felhívásra nem nyilatkozik, vagy a költségek előlegezését nem vállalja, az ingyenes tulajdonátruházás haladéktalanul elrendelhető.

(12) Amennyiben a megkeresett személy, több megkeresett személy esetén bármelyik személy a kitűzött határidőn belül írásban vállalja a költségek megelőlegezését és az aktuális naptári hónapra vonatkozó havi költséget megelőlegezi az élőlény tárolásáért, gondozásáért és kezeléséért felelős szervnek, akkor a (10) bekezdésben meghatározott ingyenes tulajdonátruházás elrendelésének nincs helye. Egy hónapot meghaladó lefoglalás esetén a (10) bekezdésben meghatározott ingyenes tulajdonátruházást mindaddig nem lehet elrendelni, amíg a megkezdett újabb naptári hónap ötödik napjáig megtörténik az aktuális naptári hónapra eső költség előlegezése. Az élőlény tárolásáért, gondozásáért és kezeléséért felelős szerv részére megelőlegezett költség bűnügyi költség.”

162. §

A Be. 336. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Az eltávolításra kötelezett az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására vagy visszaállítására vonatkozó kötelezettség elmulasztása miatt rendbírsággal sújtható.”

163. §

A Be. „Az elektronikus adat ideiglenes eltávolítása” alcíme a következő 336/A. §-sal egészül ki:

„336/A. §

Az elektronikus adat ideiglenes eltávolításáról szóló határozat hatálya kiterjed minden olyan adatra, amely azonos az elektronikus adat ideiglenes eltávolításáról szóló határozatban szereplő adattal (e § alkalmazásában a továbbiakban: érintett elektronikus adat másolata). Az érintett elektronikus adat másolatának ideiglenes hozzáférhetetlenné tételéről újabb határozat meghozatala nem szükséges. A bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a vagyoni érdekelt indítványára határoz arról, hogy az érintett elektronikus adat másolata az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételéről hozott határozat hatálya alá tartozik-e.”

164. §

(1) A Be. 337. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság elrendeli az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozását, ha

a) az eltávolításra kötelezett az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására vonatkozó kötelezettséget – rendbírság kiszabását követően – sem teljesítette,

b) az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására vonatkozóan a külföldi hatóság jogsegély iránti megkeresése a megkeresés bíróság általi kibocsátásától számított egy hónapon belül nem vezetett eredményre,

c) az eltávolításra kötelezett azonosítása lehetetlen, vagy aránytalan nehézséggel járna, vagy

d) nem várható, hogy az eltávolításra kötelezett teljesíti az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására vonatkozó kötelezettséget vagy a külföldi hatóság jogsegély iránti megkereséstől eredmény nem várható vagy az aránytalan nehézséggel járna.”

(2) A Be. 337. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) Az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozása megszüntetéséről vagy megszűnéséről szóló határozatot akkor kell kézbesíteni az elektronikus adat felett rendelkezésre jogosultnak, ha az eljárás addigi adatai alapján személye és elérhetősége ismert. E határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.”

(3) A Be. 337. § (11) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(11) Az elektronikus hírközlési szolgáltató az elektronikus adathoz való hozzáférés ideiglenes megakadályozására vagy a hozzáférés újbóli biztosítására vonatkozó kötelezettség elmulasztása miatt rendbírsággal sújtható.”

165. §

A Be. 342. § (3) bekezdése a következő 29. és 30. ponttal egészül ki:

(Az előkészítő eljárás során adatkérés keretében adatszolgáltatás kizárólag)

„29. TRACES rendszerből,

30. az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló személyek nyilvántartásából, a közszolgálati alapnyilvántartásból, a személyügyi alapnyilvántartásból”

(kérhető.)

166. §

A Be. 351. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek, és a § a következő (5)–(7) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A nyomozás határideje

a) a három évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt folyamatban lévő eljárásban a gyanúsított kihallgatásától számított egy év,

b) az a) pontban meg nem határozott esetben a gyanúsított kihallgatásától számított két év,

c) a nyolc évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő, vagy bünszövetségben vagy bűnszervezetben elkövetett bűncselekmény miatt folyamatban lévő eljárásban a gyanúsított kihallgatásától számított három év.

(4) A nyomozás (3) bekezdés szerinti határidejét az ügyész legfeljebb hat hónappal meghosszabbíthatja.

(5) A nyomozás (3) bekezdés szerinti határidejét a felettes ügyész – a (4) bekezdés szerinti hosszabbítást követően – legfeljebb egy évvel meghosszabbíthatja, ha az eljárás elhúzódását az eredményezte, hogy

a) külföldi állam területét érintő eljárási cselekmény elvégzésére került sor,

b) a bűncselekményt információs rendszer felhasználásával követték el, és ezzel kapcsolatban különleges szakértelem igénybe vétele volt szükséges,

c) az eljárásban több mint 10 gyanúsított vagy több mint 50 sértett vesz részt,

d) gyanúsított megszökött vagy elrejtőzött,

e) a gyanúsított által a nyomozás ügyiratainak teljes körű megismerését követően előterjesztett indítvány végrehajtása érdekében szükséges, és ahhoz a gyanúsított hozzájárul.

(6) Több bűncselekmény miatt vagy több gyanúsított ellen folyamatban lévő eljárásban a (4) bekezdés alkalmazására akkor kerülhet sor, ha a gyanúsított vagy a cselekmény vonatkozásában az eljárás elkülönítésének nincs helye, vagy az az eljárás eredményes lefolytatását veszélyeztetné.

(7) Az (5) bekezdés nem alkalmazható, ha a gyanúsított egy évet meghaladó letartóztatásban van.”

167. §

A Be. 394. § (1) bekezdés a) és b) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek és a bekezdés a következő c) ponttal egészül ki:

(Az ügyességi és a nyomozó hatóság felfüggeszti az eljárást, ha)

- „a) az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható,
b) az elkövető tartós, súlyos betegsége vagy a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt az eljárásban nem vehet részt, vagy
c) az elkövető ismeretlen helyen tartózkodik és a távollévő terhelttel szemben a CI. Fejezet alapján a bírósági eljárás lefolytatásának nincs helye.”

168. §

(1) A Be. 404. § (2) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az ügyészség)

„d) vádemelés esetén a 422. § (3) bekezdése szerinti indítvány megtételét, valamint a XCVIII. és C. Fejezetben meghatározott külön eljárás érdekében szükséges intézkedések megtételét”

(helyezheti kilátásba, ha a felsorolt intézkedések vagy határozatok e törvényben meghatározott – a bűncselekmény elkövetésének beismerésén, illetve az együttműködésen kívüli – feltételei fennállnak.)

(2) A Be. 404. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az ügyészi intézkedés vagy határozat kilátásba helyezésének nem akadály, ha a gyanúsított a bűncselekmény elkövetését beismerte.”

169. §

A Be. 408. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az (1) bekezdés alkalmazása szempontjából nincs akadály annak, hogy az ügyészség az egyezség tárgyát képező bűncselekmény tényállását és Btk. szerinti minősítését a terhelt által szolgáltatott bizonyítékok, illetve a terhelt által szolgáltatott bizonyító tények alapján beszerzett bizonyítási eszközök alapján állapítsa meg.”

170. §

A Be. 409. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha az ügyészség és a terhelt nem kötött egyezséget, a kezdeményezés, valamint az ezzel összefüggésben keletkezett ügyiratok – különösen a 408. § (3) bekezdése alapján tett terhelti vallomás, valamint az annak alapján beszerzett bizonyítási eszközök – bizonyítékként, illetve bizonyítási eszközként nem használhatók fel, azok nem képezik az eljárás ügyiratainak részét. Ebben az esetben az ügyészség az egyezség megkötésére irányuló kezdeményezésről sem tájékoztathatja a bíróságot.”

171. §

A Be. „Az egyezség tartalma” alcíme a következő 411/A. és 411/B. §-sal egészül ki:

„411/A. §

(1) A megkötött egyezség az előkészítő ülés megkezdése előtt – az ügyészség és a terhelt egyetértésével – módosítható, ha az eredeti egyezséghez képest a tényállás vagy a minősítés változott, vagy egyéb, az egyezségbe foglalt körülmény utóbb megváltozott.

(2) Az egyezség módosítását a vádemelés előtt a gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyvbe, a vádemelést követően a XCIX. Fejezet alapján megtartott előkészítő ülésről felvett jegyzőkönyvbe kell foglalni.

411/B. §

(1) Az ügyészség

a) az egyezségben meghatározott bűncselekmény tényállási elemeit egyoldalúan módosíthatja olyan tényre nézve, amely a bűncselekmény minősítését, a büntetés kiszabását, illetve az intézkedés alkalmazását – az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező intézkedéseket leszámítva – nem befolyásolja,

b) az egyezségben meghatározott bűncselekmény törvénysértő minősítését módosíthatja, ha a módosítás eredményeképpen az egyezségben kiszabható büntetés, a büntetés helyett alkalmazott intézkedés, illetve mértéke és tartama nem változik.

(2) Ha az eljárás adatai, különösen a terhelt vallomása alapján az egyezség megkötését követően megállapítható, hogy a terhelt az egyezségben meghatározott bűncselekménytől eltérő bűncselekményt követett el, a megkötött egyezség érvénytelen, a 409. § (4) bekezdése nem alkalmazható, és új egyezség megkötésére kerülhet sor.

(3) Ha az eljárás adatai, különösen a terhelt vallomása alapján az egyezség megkötését követően megállapítható, hogy a terhelt az egyezségben meghatározott bűncselekménytől eltérő bűncselekményben is bűnös és az egyezség módosítására nem kerül sor,

a) ha az eljárás elkülönítése nem kizárt, azonban arra nem kerül sor, az egyezség érvénytelen, és a 409. § (4) bekezdése irányadó,

b) ha az eljárás elkülönítése kizárt, a megkötött egyezség érvénytelen és a 409. § (4) bekezdése nem alkalmazható.”

172. §

A Be. 419. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az ügyészség a feltételes ügyészi felfüggesztéssel egyidejűleg elrendelheti a gyanúsított pártfogó felügyeletét. Az ügyészség a (2) bekezdés e) pontja szerinti kötelezettség előírása esetén elrendeli a gyanúsított pártfogó felügyeletét.”

173. §

A Be. a következő LXXI/A. Fejezettel egészül ki:

„LXXI/A. FEJEZET HALLGATÓSÁG ONLINE JELENLÉTE A TÁRGYALÁSON

438/A. §

(1) Ha annak a technikai feltételei fennállnak, a hallgatóság számára a nyilvános tárgyalás nyomon követése jogszabályban meghatározottak szerint, a bíróság által biztosított telekommunikációs eszköz útján is megvalósulhat (a továbbiakban: online hallgatóság).

(2) A tárgyalás ideje alatt az eljáró bíróság és az online hallgatóság közötti egyirányú – a kapcsolatfelvétel szükségessége esetén kétirányú – kép- és hangkapcsolatot biztosító összeköttetést, az erre szolgáló informatikai rendszer működtetésével, az Országos Bírósági Hivatal biztosítja.

(3) A tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követése esetén – ha jogszabály kivételt nem tesz – a használt telekommunikációs eszközzel felvételt kell rögzíteni.

438/B. §

(1) Az online hallgatóság létszáma legfeljebb száz személy lehet.

(2) Az online hallgatóságnak a nyilvános tárgyalás nyomon követéséhez regisztrálnia kell. A regisztráció a Dáptv. szerinti eAzonosításhoz kötött.

(3) A nyilvános tárgyaláson online hallgatósággént az első száz eredményesen regisztráló nagykorú természetes személy vehet részt.

(4) A regisztráció eredménytelen, ha a jelentkező kifejezett nyilatkozatával nem fogadja el az online hallgatóságra vonatkozó szabályokat, valamint nem nyilatkozik arról, hogy a személyes adatok kezelésére vonatkozó tájékoztatást megismerte.

438/C. §

(1) A felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi képzési területén tanuló hallgatót, valamint a felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi karán foglalkoztatott oktatóját vagy kutatóját – jogszabályban meghatározott – elsőbbségi regisztrációs jog illeti meg, ha tanulmányi, oktatási, vagy kutatási célból kíván online hallgatóságként a kitűzött tárgyaláson részt venni és hallgatói, oktatói, vagy kutatói minősége az oktatási nyilvántartásról szóló törvény szerinti felsőoktatási információs rendszer adatai alapján igazolást nyer.

(2) Az oktató felel azért, hogy online hallgatóságként, illetve a megtekintett tárgyaláson történtenek megvitatása során, a tanóra helyszínén

- a) kizárólag egyénileg visszaigazolt regisztrációval rendelkező személyek legyenek jelen, valamint
- b) ne legyen jelen olyan személy, akit online hallgatóként – az oktató tudomásával – a bíróság kizárt.

438/D. §

Az online hallgató a tárgyalásról kép- vagy hangfelvételt, illetve kép- és hangfelvételt nem készíthet, a tárgyalás nyomon követését más személynek egyidejű vagy késleltetett hozzáférés lehetővé tételével nem biztosíthatja, a tárgyalás anyagát más módon, részben vagy egészben nyilvánosságra nem hozhatja. Az online hallgatót előzetesen figyelmeztetni kell, hogy a tárgyalásról történő felvételkészítés illetve a felvétel, vagy a tárgyalás anyagának nyilvánosságra hozatala, valamint más személy részére a tárgyalás nyomon követésének bármilyen módon történő lehetővé tétele büntetőjogi-, illetve polgári jogi felelősség megállapítását vonhatja maga után.

438/E. §

(1) A Dáptv. szerinti digitális állampolgárság szolgáltató a hallgatóságként regisztráló személy azonosíthatósága érdekében az eAzonosítást követően átadja az Országos Bírósági Hivatal részére a regisztráló személy következő azonosító adatait:

- a) viselt neve,
- b) születési neve,
- c) születési helye,
- d) születési ideje,
- e) anyja neve,
- f) lakcíme, valamint
- g) arcképmása.

(2) Az oktatási nyilvántartás vezetéséért felelős szerv – az eAzonosítást követően – tájékoztatást nyújt a felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi képzési területén tanuló hallgatóként, illetve a felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi karán foglalkoztatott oktatóként vagy kutatóként regisztráló személy hallgatói, oktatói, illetve kutatói minősége fennállásáról vagy fenn nem állásáról.

(3) Az Országos Bírósági Hivatal a regisztráció eredményes befejezését követően haladéktalanul tájékoztatja a bíróságot az online hallgatóként regisztrált személyre vonatkozó (1) és (2) bekezdés szerinti adatokról.

(4) Az online hallgató eredményes regisztrációját követően, a személye és az általa követni kívánt tárgyalás azonosítására szolgáló, összekapcsolt adatokat az Országos Bírósági Hivatal, valamint a bíróság az eljárás tárgyát képező ügyirat selejtezéséig vagy levéltárba adásáig kezeli.

(5) Az online hallgatóságnak jelentkező személy viselt és születési nevén kívül az egyéb személyes adatait a bíróság zártan kezeli.

438/F. §

(1) Nincs helye a tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követésének,

- a) ha a bíróság zárt tárgyalást rendelt el,
- b) nemi élet szabadsága vagy nem erkölcs elleni bűncselekmény miatt folyamatban lévő eljárásban,
- c) gyermekek érdekét sértő és a család elleni bűncselekmények miatt folyamatban lévő eljárásban,
- d) ha az különleges bánásmódot igénylő személy kímélete vagy védelme érdekében szükséges,
- e) ha védett adat védelme más módon nem biztosítható,
- f) ha az eljárás adatai alapján feltételezhető, hogy a hallgatóság online jelenlétének biztosítása a bizonyítás eredményes lefolytatását veszélyeztetné,
- g) ha az más büntetőeljárás eredményességét veszélyezteteti, valamint

h) ha a tárgyaláson jelen lévő vádlottak vagy más, büntetőeljárásban részt vevő személyek jelentős számára tekintettel az online hallgatóság tagjának kizárásával kapcsolatos körülmények vagy a tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követésének feltételeivel kapcsolatos körülmények ellenőrzése veszélyeztetné a tárgyalás időszerű lefolytatását.

(2) A bíróság kizárja az online hallgatóság azon tagját,

a) akinek a tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követésével kapcsolatos szabályok megszegése miatt büntetőjogi-, illetve polgári jogi felelősségét jogerős, végleges, vagy egyéb, további jogorvoslással nem támadható határozat megállapította,

b) aki a tárgyaláson hallgatósággént nem vehet részt, valamint

c) aki a tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követésével kapcsolatos szabályokat megszegi.

438/G. §

(1) Ha a tárgyalást online hallgatóság nyomon követi, akkor a bíróság a tárgyalás megkezdését követően tájékoztatja a jelenlévőket arról, hogy

a) a tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követésére kerül sor,

b) az online hallgatóság mely tagjának kizárására került sor, valamint

c) mennyi a regisztrált online hallgatók száma.

(2) A tárgyalás megkezdését megelőzően az ügyész, a terhelt és a védő, valamint a tárgyaláson jelen lévő személyek indítványra az online hallgatók viselt és születési nevét, valamint arcképmását megismerhetik és indítványt tehetnek a hallgatóság online jelenlétének, illetve az online hallgatók kizárására.”

174. §

A Be. 488. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A bíróság felfüggesztheti az eljárást, ha)

„a) a vádlott ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodik, és a távollevő terhelttel szemben a CI. vagy a CII. Fejezet alapján a bírósági eljárás lefolytatásának nincs helye,”

175. §

A Be. 492. § (2) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A bíróság az eljárást nem ügyszűntető végzéssel megszünteti, ha)

„b) az ügyészség a 409. § alapján kötött érvényes egyezség ellenére, nem a XCIX. Fejezet szerint emel vádat vagy vád és a 424. § (2) bekezdése szerinti indítványok a jegyzőkönyvbe foglalt egyezségtől – ideértve annak módosítását is – olyan tényre nézve térnek el, amely a bűncselekmény minősítését, a büntetés kiszabását, illetve az intézkedés alkalmazását – az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező intézkedéseket – befolyásolja.”

176. §

A Be. 518. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a tanács összetételében változás történt, vagy a korábbi tárgyalási határnap óta hat hónap eltelt, az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványozhatja a korábban lefolytatott bizonyítási eljárás lényegének ismertetését, valamint bizonyítás felvételére irányuló indítványt terjeszthet elő, ideértve a korábban már kihallgatott tanú kihallgatására, szakértő meghallgatására vagy más eljárási cselekmény elvégzésére irányuló indítványt is.”

177. §

A Be. 527. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az egyesbíró vagy a tanács elnöke a tanúnak az eljárás során korábban tett vallomásának lényegét hivatalból ismertetheti vagy az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára felolvashatja, illetve a jegyzőkönyvvezetővel felolvastathatja, ha)

„c) az 518. § (3) bekezdése alapján a tanú vallomásának ismertetése szükséges,”

178. §

A Be. 540. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„540. §

(1) A bizonyítási eljárás lefolytatása után, ha bizonyítási indítványt nem tettek, vagy azt a bíróság elutasította, az egyesbíró vagy a tanács elnöke a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánítja, és felhívja a jogosultakat a perbeszédék és a felszólalások megtartására.

(2) A 48. § (2a) bekezdésében meghatározott esetben a bíróság a tárgyalást a meghatalmazott védő indítványára, a védő perbeszédének megtartása érdekében egy alkalommal elnapolhatja.”

179. §

A Be. 570. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„570. §

A bíróság hivatalból vagy az ügyészség indítványára az elektronikus adat végleges hozzáférhetlenné tételének végrehajtását az elektronikus adathoz való hozzáférés végleges megakadályozásával rendeli el, ha

a) az elektronikus adathoz való hozzáférésnek a 337. § (1) bekezdése szerinti ideiglenes megakadályozása volt elrendelve, és a hozzáférés megakadályozása továbbra is indokolt,

b) az eltávolításra kötelezett azonosítása lehetetlen vagy aránytalan nehézséggel járna, vagy

c) nem várható, hogy az eltávolításra kötelezett teljesíti az elektronikus adat ideiglenes eltávolítására vonatkozó kötelezettséget vagy a külföldi hatóság jogsegély iránti megkereséstől eredmény nem várható vagy az aránytalan nehézséggel járna.”

180. §

A Be. az 572. §-t követően a következő alcímmel egészül ki:

„Az elítélttel szemben elrendelhető távoltartás

572/A. §

A bíróság a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény III/A. Fejezete alapján a sértett indítványára a vádlott sértettől való távoltartását rendeli el, ha a vádlottat a sértett sérelmére elkövetett személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítéli.”

181. §

A Be. 576. § (1) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

(Az állam viseli)

„c) azt a költséget, amely a 45. § (4) bekezdés vagy a 48. § (2a) bekezdés alapján eljáró kirendelt védő azon eljárási cselekményen való jelenlétével kapcsolatban merült fel, amelyen a terhelt meghatalmazott védője jelen volt.”

182. §

A Be. 581. §-a a következő h) ponttal egészül ki:

(Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésre jogosult)

„h) a sértett az elítélttel szemben elrendelhető távoltartásra irányuló indítvány elutasítása ellen.”

183. §

(1) A Be. 637. § (1) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép és a bekezdés a következő h) ponttal egészül ki:

(A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatával befejezett büntetőeljárás esetén perújításnak van helye, ha)

„g) az alapügyet a CI. Fejezet szerint fejezték be, vagy

h) az alapügyet a CII. Fejezet szerint fejezték be és végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabására került sor.”

(2) A Be. 637. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az (1) bekezdés h) pontjában meghatározott esetben a perújítás lefolytatása kötelező, ha a terhelt Magyarországon tartózkodik.”

184. §

A Be. 639. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A terhelt és a védő a 637. § (1) bekezdés h) pontjára alapított perújítási indítványt attól a naptól számított egy hónapon belül terjesztheti elő, amelyen a terhelt

a) magyarországi tényleges tartózkodási helyét a bírósággal közölte,

b) a terheltet Magyarországon elfogták, vagy

c) a terheltet Magyarországra szállították.”

185. §

(1) A Be. 644. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A 637. § (1) bekezdés g) és h) pontja alapján a perújítást csak a másodfokú, illetve csak a harmadfokú bírósági eljárásra vonatkozóan kell elrendelni, ha a terhelt vagy a külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében csak a másodfokú, illetve csak a harmadfokú bírósági eljárást folytatták le.”

(2) A Be. 644. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az alaptalan, illetve a törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó vagy elkésett perújítási indítványt a bíróság nem ügydöntő végzésével elutasítja. A bíróság a perújítási indítványt elutasítja akkor is, ha

a) az indítványozó, illetve a 637. § (1) bekezdés g) pontjára alapított perújítási indítvány esetén a terhelt elérhetetlenné vált vagy

b) a 637. § (1) bekezdés h) pontjára alapított perújítási indítvány esetén a terhelt tényleges magyarországi tartózkodási helye megszűnt vagy elérhetetlenné vált.”

186. §

A Be. 647. § (2) bekezdés a) és b) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek és a bekezdés a

következő c) ponttal egészül ki:

(A bíróság a perújítást elutasítja, ha)

„a) azt alaptalannak találja,

b) a 637. § (1) bekezdés g) pontja alapján elrendelt perújítás során a terhelt elérhetetlenné vált, illetve,

c) a 637. § (1) bekezdés h) pontjára alapított perújítási indítvány esetén a terhelt tényleges magyarországi tartózkodási helye megszűnt vagy elérhetetlenné vált.”

187. §

A Be. 650. § (1) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

(Nincs helye felülvizsgálatnak)

„d) a terhelt terhére a halála esetén.”

188. §

A Be. 655. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A felülvizsgálati indítványt a Kúria öt hivatásos bíróból álló tanácsa bírálja el tanácsülésen vagy nyilvános ülésen.”

189. §

A Be. 674. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A bíróság az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező kérdésben végzéssel határoz. Ha az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban a bíróság a próbára bocsátás megszüntetéséről határoz, akkor a törvénynek megfelelő halmazati büntetést ítéletben szabja ki.”

190. §

A Be. 691. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Fiatalkorú elleni büntetőeljárásban a tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követésének nincs helye.”

191. §

A Be. 721/A. §-a a következő (10) bekezdéssel egészül ki:

„(10) A (8) és (9) bekezdésben meghatározott döntés meghozatala érdekében, a 653. § (2) bekezdésében meghatározott bíróság, a felülvizsgálati indítvány felterjesztése előtt megteszi a (2) bekezdésben meghatározott intézkedéseket.”

192. §

A Be. 728. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Bíróság elé állítás esetén a tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követésének nincs helye.”

193. §

A Be. 734. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha a bíróság az egyezség jóváhagyását megtagadta, az ügyészség az előkészítő ülésen az 502. § (1) bekezdése szerint indítványt tehet a büntetés vagy intézkedés mértékére, illetve tartamára arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri. Ebben az esetben a bíróság a továbbiakban az eljárást az általános szabályok szerint folytatja.

(5) Ha a bíróság az egyezség jóváhagyását 734. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott okból megtagadta és a tárgyaláson lefolytatott bizonyítás eredménye alapján az egyezségben szereplő tényállást, minősítést állapítja meg, akkor – a 736. § (3a) bekezdésben meghatározott kivétellel – az egyezségben szereplő büntetést szabja ki, illetve intézkedést alkalmazza, valamint egyezség tartalmával egyező egyéb rendelkezéstől nem térhet el.”

194. §

A Be. 735. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A bíróság akkor is jóváhagyja egyezséget és az egyezségben foglaltaktól eltérő tényállást vagy a bűncselekmény eltérő minősítését állapítja meg, ha az eljárás adatai és a terhelt beismerése alapján

a) a bűncselekmény egyezségben meghatározott tényállási elemeit a bűncselekmény minősítését nem befolyásoló mértékben szükséges módosítani,

b) az egyezségben meghatározott bűncselekmény törvényes minősítése eredményeképpen a kiszabható büntetés mértéke nem változik.”

195. §

A Be. 736. § (3a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3a) A bíróság

a) abban az esetben térhet el a vádtól és a 424. § (2) bekezdése szerinti indítványoktól, ha az eltérés a bűncselekmény minősítését, a büntetés kiszabását, illetve az intézkedés alkalmazását – az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező intézkedéseket – nem befolyásolja,

b) az ítéletben az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező kérdésben a törvénynek megfelelő rendelkezést hoz, ha azt az egyezség nem vagy nem a törvénynek megfelelően tartalmazza.”

196. §

A Be. 747. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„747. §

(1) Az előkészítő eljárás és a nyomozás lefolytatásának nem akadálya, ha az elkövető, a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy vagy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik vagy elérhetatlenné vált.

(2) A távollévő terhelttel szemben a bíróság eljárásának akkor van helye, ha

a) a vád tárgyává tett cselekmény tekintetében sor került a gyanúsított kihallgatására,

b) a vádlott az eljárás során elszökött, elrejtőzött, vagy megalapozottan feltehető, hogy a büntetőeljárás elkerülése érdekében más módon elérhetatlenné vált,

c) a vádiratban az ügyészség a terhelttel szemben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabására vagy javítóintézeti nevelés alkalmazására indítványt tesz, és

d) az eljárás lefolytatása a cselekmény tárgyi súlyára, az elkövetés körülményeire, az ügy megítélésére tekintettel nem mellőzhető és a bizonyítási eljárás a terhelt személyes részvétele nélkül is lefolytatható.

(3) A távollévő terhelttel szembeni eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(4) A távollévő terhelttel szemben a (2) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekménytől eltérő további bűncselekmény miatt vádemelésnek és azt követően a bíróság eljárásának akkor van helye, ha a további bűncselekmény a (2) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekménnyel szoros összefüggésben van és ezért együttes elbírálásuk célszerű.

(5) A (2) bekezdés b) pontjában meghatározott feltétel akkor állapítható meg, ha

- a) a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy felkutatása érdekében bizonyítási eszközök beszerzésére, adatszerző tevékenység folytatására, vagy – ha annak feltételei fennállnak – leplezett eszközök alkalmazására került sor,
 - b) a nyomozó hatóság, ügyészség vagy a bíróság elfogatóparancsot bocsátott ki, és
 - c) az elfogatóparancs a kibocsátásától számított tizenöt napon belül nem vezetett eredményre.
- (6) Ha a távollévő terhelttel szembeni eljárás lefolytatásának feltételei nem állnak fenn, a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság az eljárást felfüggeszti.
- (7) A távollévő terhelttel szembeni eljárásban a védő részvétele kötelező.”

197. §

A Be. 748. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„748. §

- (1) Ha a távollévő terhelttel szemben vádemelésnek lehet helye, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a terhelt részére védőt rendel ki, ha a terheltnek nincs védője.
- (2) A terhelt védője részére az ügyiratok megismerését a 352. § (1) bekezdése rendelkezései szerint biztosítani kell.
- (3) Ha a távollévő terhelttel szemben vádemelésre került sor, az ügyészség tájékoztatja a terheltet, hogy
- a) az ügyészség a terhelt távollétében vádat emelt,
 - b) a védő kirendeléséről és a védő elérhetőségéről, ha az (1) bekezdés alapján védő kirendelésére került sor,
 - c) az elfogatóparancs kibocsátására került sor, valamint
 - d) az eljárásról a továbbiakban a nyomozó hatóságnál vagy az ügyészségnél kaphat tájékoztatást, megjelölve az érintett hatóságok elérhetőségét.
- (4) A (3) bekezdés szerinti tájékoztatást az ügyészség és a nyomozó hatóság központi elektronikus tájékoztatásra szolgáló honlapján, és a Kormány által rendeletben meghatározott közzétételi felületen olyan módon kell közzétenni, hogy az interneten keresztül széleskörűen elterjedt böngészőprogramokkal folyamatosan elérhető és megtekinthető legyen, és a honlapon belül kereshető legyen legalább
- a) a tájékoztatást közzétevő ügyészség vagy nyomozó hatóság megnevezése alapján,
 - b) az ügy száma alapján,
 - c) a tájékoztatás közzétételének időpontja alapján,
 - d) az eljárás tárgyát képező bűncselekmény, több bűncselekmény esetén valamennyi bűncselekmény megnevezése alapján, és
 - e) a terhelt neve alapján.
- (5) A terhelt részére a (3) bekezdés szerinti tájékoztatást az eljárás befejezéséig kell közzétenni.
- (6) A (3) bekezdés szerinti tájékoztatás közzétételét követően az ügyészség és a nyomozó hatóság a terhelt részére kézbesítendő ügyirat kézbesítését mellőzi.”

198. §

A Be. 749–751. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„749. §

- (1) A bíróság a távollévő terhelttel szemben az ügyészség erre irányuló indítványára járhat el.
- (2) A távollévő terhelt tekintetében előkészítő ülés tartásának nincs helye.
- (3) Az egyesbíró vagy a tanács elnöke felfüggeszti az eljárást, ha
- a) az ügyészség a vádiratban, vagy ha a vádlott a vádemelés után vált elérhetetlenné, a bíróságnak az erről való tájékoztatását követő tizenöt napon belül nem tesz indítványt, hogy a tárgyalást a távollévő vádlottal szemben folytassák, vagy
 - b) a távollévő terhelttel szembeni eljárás lefolytatásának nincs helye.
- (4) Az eljárás (3) bekezdés szerinti felfüggesztése nem akadályozza annak, hogy az ügyészség az indítványát utóbb előterjessze.

750. §

(1) Ha az ügyészség indítványt tett a távollévő terhelttel szembeni eljárás lefolytatására és annak feltételei fennállnak, akkor a bíróság a vádlott részére védőt rendel ki, ha a terheltnek nincs védője.

(2) Ha az ügyészség a bírósági eljárás távollévő terhelttel szembeni lefolytatását indítványozza, és annak feltételei fennállnak, akkor a bíróság tájékoztatja a terheltet, hogy

a) a bíróság ez eljárást a terhelt távollétében folytatja,

b) a védő kirendeléséről és a védő elérhetőségéről, ha a (2) bekezdés a) pontja alapján védő kirendelésére került sor,

c) az elfogatóparancs kibocsátására került sor,

d) arról, hogy az eljárásról a továbbiakban a bíróságon kaphat tájékoztatást, megjelölve az érintett bíróság elérhetőségét.

(3) A (2) bekezdés szerinti tájékoztatást a bíróság központi elektronikus tájékoztatásra szolgáló honlapján és a Kormány által rendeletben meghatározott közzétételi felületen olyan módon kell közzétenni, hogy

a) az interneten keresztül széleskörűen elterjedt böngészőprogramokkal folyamatosan elérhető és megtekinthető legyen, és

b) a honlapon belül kereshető legyen legalább

ba) a tájékoztatást közzétevő bíróság megnevezése alapján,

bb) az ügy száma alapján,

bc) a közzététel időpontja alapján,

bd) az eljárás tárgyát képező bűncselekmény, több bűncselekmény esetén valamennyi bűncselekmény megnevezése alapján, és

be) a terhelt neve alapján.

(4) A terhelt részére a (2) bekezdés szerinti tájékoztatást az eljárás befejezéséig kell közzétenni.

(5) A (2) bekezdés szerinti tájékoztatás közzétételét követően a bíróság a terhelt részére kézbesítendő határozat – ide értve az ügydöntő határozatot is – vagy egyéb ügyirat kézbesítését mellőzi.

(6) Ha a bíróság a távollévő vádlott részére védőt rendel ki, a bíróság a tárgyalást a tárgyalás korábbi anyaga lényegének ismertetésével folytatja.

(7) A távollévő terhelttel szemben folytatott eljárásban – a távollévő terhelt vonatkozásában –

a) a kihirdetés előtt írásba foglalt rendelkező rész kézbesítésének és az 562. § (1)–(3) bekezdés szerinti rövidített indokolásnak nincs helye,

b) a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes körűen és arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

(8) Az (1)–(7) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a másodfokú és a harmadfokú bírósági eljárásban is.

751. §

(1) Ha az ügyészség távollévő terhelttel szemben emelt vádat, és a vádlott elérhetősége a tárgyalás megkezdéséig ismertté válik, a bíróság tájékoztatja az ügyészséget és az eljárást az általános szabályok szerint kell folytatni.

(2) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozatala előtt eredményre vezettek, a bíróság a tárgyalást a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével folytatja, szükség esetén a bizonyítási eljárást az 547. § alapján újra megnyitja.

(3) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozatala után vezettek eredményre, a vádlott a fellebbezésre nyitva álló határidőn belül fellebbezést jelenthet be.

(4) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések a másodfokú bírósági eljárásban vezettek eredményre, a másodfokú bíróság tárgyalást tűz ki, és azon a vádlottat kihallgatja, ha arra a bírósági eljárás korábbi szakaszában nem került sor. A bíróság a tárgyaláson ismerteti a vádlott távollétében tartott tárgyalás anyagának lényegét, valamint – ha szükséges – a vádlott vagy a védő által indítványozott további bizonyítást vesz fel.

(5) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések a harmadfokú bírósági eljárásban vezettek eredményre, a harmadfokú bíróság – feltéve, hogy a 625. § (3) bekezdés alkalmazásának nincs helye – a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

(6) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések a harmadfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése ellen bejelentett jogorvoslat elbírálása során vezettek eredményre, a Kúria a másodfokú és a harmadfokú bíróság határozatát hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

(7) Ha a terhelt tartózkodási helye a jogerős ügydöntő határozat meghozatala után válik ismertté, a javára

perújítási indítványt lehet előterjeszteni.”

199. §

A Be. 754. és 755. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„754. §

(1) Az előkészítő eljárás és a nyomozás lefolytatásának nem akadálya, ha az elkövető, a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy vagy a terhelt külföldön ismert helyen tartózkodik.

(2) Külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében a bíróság eljárásának akkor van helye, ha

a) a vád tárgyává tett cselekmény tekintetében sor került a gyanúsított kihallgatására,

b) az eljárás lefolytatása a cselekmény tárgyi súlyára, az elkövetés körülményeire, az ügy megítélésére tekintettel nem mellőzhető és a terhelt személyes részvétele nélkül is lefolytatható, és

c) biztosított, hogy a terhelt a részére kézbesítendő ügyiratokat átvegye.

(3) A külföldön ismert helyen lévő terhelt távolléte esetén e törvény rendelkezéseit az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(4) A külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távolléte esetén a (2) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekménytől eltérő további bűncselekmény miatt vádemelésnek és azt követően a bíróság eljárásának akkor van helye, ha a további bűncselekmény a (2) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekmény tényállásával szoros összefüggésben van és ezért együttes elbírálásuk célszerű.

(5) A külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távolléte esetén a külföldön ismert helyen tartózkodó vádlott tekintetében előkészítő ülés tartásának nincs helye.

(6) A külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távolléte esetén a védő részvétele kötelező.

(7) Nincs helye külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében a bíróság eljárásának, ha a külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében folytatott eljárás során a terhelt elérhetetlenné vált, majd külföldi elérhetősége ismét ismertté válik. Ebben az esetben az eljárást a CI. Fejezet szerint folytatható.

755. §

(1) Ha az ügyészség az Európai Unió tagállamának területén ismert helyen tartózkodó terhelttel szemben emelt vádat, a külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében a bírósági eljárás lefolytatásának az 754. § (1) bekezdésében foglaltak esetén is csak akkor van helye, ha

a) a terhelt szabadlábon van,

b) a vádlott szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, a tárgyaláson való jelenlét jogáról nem mondott le és jelenléte a tárgyaláson nemzetközi bűnügyi jogsegélykérelem alapján telekommunikációs eszköz útján biztosított jelenléttel, illetve egyszerűsített telekommunikációs eszköz útján biztosított jelenléttel sem biztosítható,

c) európai elfogatóparancs kibocsátásának nincs helye, vagy arra azért nem kerül sor, mert a vádiratban az ügyészség végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabására vagy javítóintézeti nevelés alkalmazására nem tesz indítványt, az európai elfogatóparancsot a terhelt elfogását követő tizenkét hónapon belül nem hajtották végre vagy a végrehajtását megtagadták.

(2) Ha az ügyészség az Európai Unió tagállamán kívüli ország területén ismert helyen tartózkodó, szabadlábon lévő terhelttel szemben emelt vádat, a külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében a bírósági eljárás lefolytatásának a 754. § (1) bekezdésében foglaltak esetén is csak akkor van helye, ha

a) a vádlott szabadlábon van,

b) a vádiratban az ügyészség a külföldön tartózkodó terhelt vonatkozásában végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabására tett indítványt, vagy az indítványozott büntetés végrehajtásának átadása nemzetközi bűnügyi jogsegély útján a terhelt tartózkodási helye szerinti államba lehetséges,

c) a külföldön tartózkodó terhelt tartózkodási helye szerinti államba a nemzetközi bűnügyi jogsegély szabályai alapján az ügyiratok közvetlen kézbesítésére lehetőség van, vagy az ügyiratok a terhelt részére elektronikus kapcsolattartás – ideértve az egyszerűsített elektronikus úton történő kézbesítést is – útján kézbesíthetők,

d) a vádlott szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, a tárgyaláson való jelenlét jogáról nem mondott le, és jelenléte a tárgyaláson nemzetközi bűnügyi jogsegélykérelem alapján telekommunikációs eszköz útján biztosított jelenléttel, illetve egyszerűsített telekommunikációs eszköz alkalmazása útján nem biztosítható,

e) a vádlott vonatkozásában kiadatási kérelem előterjesztésének nincs helye, a kiadatási kérelmet a

terhelt elfogását követő tizenkét hónapon belül nem hajtották végre vagy a kiadatási kérelem végrehajtását megtagadták.

(3) Ha a bíróság megállapítja, hogy a bírósági eljárás a külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében folytatható, erről tájékoztatja az ügyészséget.

(4) Az egyesbíró vagy a tanács elnöke az eljárást felfüggeszti, ha

a) a bíróság megállapítja, hogy a bírósági eljárás külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében történő lefolytatásának nincs helye,

b) az ügyészség a (3) bekezdés szerinti tájékoztatás kézbesítésétől számított 15 napon belül nem indítványozza a bírósági eljárás külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében történő lefolytatását.

(5) Az eljárás felfüggesztése nem akadályozza annak, hogy az ügyészség az indítványát utóbb előterjessze.

(6) A bíróság a vádlott részére védőt rendel ki, ha a terheltnek nincs védője. A tárgyalást a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével kell folytatni.

(7) A bíróság tájékoztatja a vádlottat, hogy

a) a bíróság az eljárást a távollétében folytatja,

b) a védő kirendeléséről és a védő elérhetőségéről, ha a (4) bekezdés alapján védő kirendelésére került sor,

c) megjelenése a tárgyaláson nem kötelező, a tárgyalásról a bíróság a vádlottat a továbbiakban értesíteni fogja, az egyéb kézbesítendő ügyiratokat a vádlott részére kézbesíti,

d) védekezéshez való jogát írásban gyakorolhatja, amely keretében előadhatja, hogy személyes jelenléte és kihallgatása nélkül az eljárás miért nem folytatható, továbbá arról, hogy írásban észrevételt, indítványt tehet, a tárgyaláson megjelenhet és indítványozhatja, hogy a tárgyaláson való jelenlétét egyszerűsített telekommunikációs eszköz útján biztosítsák,

e) a bíróság a tárgyalást abban az esetben is a külföldön ismert helyen tartózkodó vádlott távollétében fogja lefolytatni, ha a vádlott a tárgyaláson megjelenik vagy más módon önként részt vesz.

(8) A (7) bekezdés szerinti tájékoztatást követően a vádlott jelenléte a tárgyaláson nem kötelező.

(9) A bíróság az eljárást az általános szabályok szerint folytatja, ha

a) a terhelttel szemben kibocsátott európai elfogatóparancsot vagy a kiadatási kérelmet végrehajtják,

b) a terhelt az ítélet kihirdetésekor jelen van.

(10) A külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távolléte estén – a külföldön tartózkodó terhelt vonatkozásában –

a) a kihirdetés előtt írásba foglalt rendelkező rész kézbesítésének és az 562. § (1)–(3) bekezdése szerinti rövidített indokolásnak nincs helye,

b) a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet – a (12) bekezdésben meghatározott kivétellel – teljes körűen és arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

(11) Az (1)–(10) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a másodfokú és a harmadfokú bírósági eljárásban is, azzal, hogy a vádlottat a (7) bekezdés alapján a bírósági eljárásban egy alkalommal kell tájékoztatni, amikor a külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében a bírósági eljárás megindul.

(12) A külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt távollétében folytatott eljárásban az 590. § (3)–(4) bekezdése szerinti felülbírálatnak is helye van.”

200. §

A Be. 773. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Magánvádas eljárásban a tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követésének nincs helye.”

201. §

A Be. 866. § (2) bekezdése a következő 6. ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy)

„6. a büntetőeljárásban a tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követésére,”

(vonatkozó részletes szabályokat rendeletben állapítsa meg.)

202. §

A Be. 874. §-a a következő (2a) és (2b) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A ... törvény hatályba lépésekor folyamatban levő büntetőeljárásban a nyomozási határidőket a korábbi jogszabály szerint kell számolni.

(2b) A (2a) bekezdésben meghatározott határidő lejártát követően,

a) ha az ügyészség a ... törvény hatályba lépését megelőzően nem hosszabbította meg a nyomozás határidejét, akkor a 351. § (4) és (6) bekezdésének az alkalmazásának van helye,

b) ha az ügyészség a ... törvény hatályba lépését megelőzően már meghosszabbította a nyomozás határidejét akkor a 351. § (5) és (7) bekezdésének az alkalmazásának van helye.”

203. §

A Be. 878. §-a a következő 37. ponttal egészül ki:

(Ez a törvény)

„37. az uniós korlátozó intézkedések megsértése bűncselekményi tényállásainak és szankcióinak meghatározásáról és az (EU) 2018/1673 irányelv módosításáról szóló, 2024. április 24-i (EU) 2024/1226 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek”

(való megfelelést szolgálja.)

204. §

A Be. „Az Európai Unió jogának való megfelelés” alcíme a következő 878/C. §-sal egészül ki:

„878/C. §

Ez a törvény a belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1083 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.”

205. §

A Be.

a) 101. § (1) bekezdésében a „nyomozó hatóság,” szövegrész helyébe a „nyomozó hatóság, büntetés-végrehajtási szerv,” szöveg,

b) 335. § (3) bekezdésében, 336. § (2) bekezdésében, 337. § (2) és (6) bekezdésében, 337. § (10) bekezdésében a „bírság” szövegrész helyébe a „bírság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság” szöveg,

c) 337. § (5) bekezdésében a „fellebbezést” szövegrész helyébe a „jogorvoslatot” szöveg,

d) 342. § (3) bekezdés 7. pontjában az „adatra vonatkozóan” szövegrész helyébe az „adatra, valamint az egészségügyi igazgatási feladatok ellátására létrehozott központi hivatalként működő szervtől az általa kezelt adatra vonatkozóan” szöveg,

e) 374. § (1) bekezdés h) pontjában a „felfüggesztéséről” szövegrész helyébe a „felfüggesztéséről vagy az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételéről” szöveg,

f) 445. § (1) bekezdés i) pontjában a „hallgatóság jelen van-e” szöveg helyébe a „hallgatóság jelen van-e vagy az online hallgatóság a tárgyalást nyomon követi-e” szöveg,

g) 646. § (6) bekezdés a) pontjában a „g) pontjában” szövegrész helyébe a „g) és h) pontjában” szöveg

lép.

206. §

Hatályát veszti a Be.

- a) 335. § (5) bekezdésében a „külön” szövegrész,
- b) 394. § (3) bekezdés a) pontja,
- c) 518. § (4) bekezdése,
- d) 633. § (5) bekezdésében a „vagy felolvashatja” szövegrész,
- e) 633. § (6) bekezdésében az „vagy felolvasható” szövegrész,
- f) 633. § (8) bekezdésében az „vagy felolvasását,” szövegrész,
- g) 655. § (2) bekezdése,
- h) 734. § (1) bekezdés a) pontja,
- i) 736. § (6) bekezdésében a „, tárgyalás alapján” szövegrész,
- j) 752. §-a,
- k) 756. §-a.

25. Az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. évi LXXXIX. törvény módosítása

207. §

Az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. évi LXXXIX. törvény 7. §-a a következő (40) bekezdéssel egészül ki:

„(40) Az oktatási nyilvántartás vezetéséért felelős szerv a felsőoktatási információs rendszerből adatot szolgáltat az Országos Bírószági Hivatal részére a felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi képzési területén tanuló hallgatójának hallgatói, valamint a felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi karán foglalkoztatott oktatójának, illetve kutatójának oktatói vagy kutatói jogviszonya igazolása érdekében, a bírósági tárgyaláson online hallgatóságként történő elsőbbségi részvétel biztosítása céljából.”

26. A polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény módosítása

208. §

A polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény 8. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha a bíróság törvényben megállapított intézkedési határidő túllépése miatt a bírósági eljárásban vagyoni elégtételt nyújt a felek részére, akkor ugyanezen bírósági eljárás vonatkozásában további vagyoni elégtétel iránti igény csak a nyújtott elégtétellel nem kompenzált időszak vonatkozásában érvényesíthető. Ez utóbbi esetben – a bírósági eljárás figyelembe vehető időtartamának számítása során – a bírósági eljárásban nyújtott elégtétellel érintett napokat is figyelembe kell venni, ugyanakkor e napok tekintetében további vagyoni elégtétel nem érvényesíthető.”

27. Záró rendelkezések

209. §

(1) Ez a törvény – a (2)–(5) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Az 1. alcím, a 8. alcím, a 10. alcím, a 11. alcím, a 12. alcím, az 58. §, a 60. §, a 62. §, a 66–67. §, a 68. § (2) bekezdése, a 73–75. §, a 76. § b)–g) pontja, a 86. § a) pontja, a 93. § b) és c) pontja, a 96–117. §, a 119–126. §, a 129–142. §, a 144. §, a 146. § b)–e) pontja, a 147. §, a 155. §, a 172. §, a 180. §, a 182. § és a 27. alcím a kihirdetését követő 61. napon lép hatályba.

(3) A 3. alcím, a 4. alcím, a 6. alcím, a 9. alcím, a 78–80. §, a 82–85. §, a 86. § b) pontja, a 87. §, a 16. alcím, a 151–154. §, a 157–166. §, a 168–171. §, a 176–179. §, a 181. §, a 187–189. §, a 191. §, a 193–195. §, a 202–204. §, a 205. § a)–e) pontja és a 201. § a), c)–i) pontja 2025. szeptember 1. napján lép hatályba.

(4) A 2. alcím, az 5. alcím, az 59. §, a 61. §, a 63–65. §, a 68. § (1) bekezdése, a 69–72. §, a 76. § a) pontja, a 77. §, a 81. §, a 127–128. §, a 143. §, a 145. §, a 146. § a) pontja, a 156. §, a 167. §, a 173–174. §, a 183–186. §, a 190. §, a 192. §, a 196–201. §, a 205. § f) és g) pontja, a 206. § b), j), k) pontja, valamint a 25. alcím 2026. január 1. napján lép hatályba.

(5) A 23. alcím 2026. július 1. napján lép hatályba.

210. §

(1) A 12. alcím az Alaptörvény 25. cikk (6) és (8) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

(2) A 63–65. § az Alaptörvény 25. cikk (8) bekezdése és 26. cikk (1) és (2) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

(3) A 67–37. § és 76–77. § az Alaptörvény 29. cikk (7) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

(4) A 159. § az Alaptörvény 46. cikk (6) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

211. §

(1) E törvény

a) 20. §-a, 40. §-a, 82. §-a, 83. §-a, 85. § (1) és (2) bekezdése, 86. § b) pontja, 87. §, 159. §-a és 203. §-a az uniós korlátozó intézkedések megsértése büncselekményi tényállásainak és szankcióinak meghatározásáról és az (EU) 2018/1673 irányelv módosításáról szóló, 2024. április 24-i (EU) 2024/1226 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,

b) 163. §-a, 170. §-a, 179–182. §-a, 192–195. §-a, 201. § h) pontja és 201. § b), i)–j) pontja a büntetőeljárás során az ártatlanság vételeme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának erősítéséről szóló 2016. március 9-i 2016/343/EU parlamenti és tanácsi irányelvnek

való megfelelést szolgálja.

(2) A 83. § és az 85. § (3) bekezdése a kettős felhasználású termékek kivitelére, az azokkal végzett brókertevékenységre, az azokkal kapcsolatos technikai segítségnyújtásra, valamint azok tranzitjára és transzferjére vonatkozó uniós ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/821 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Általános indokolás

I.

A törvényjavaslat az alábbi jogszabályok büntetőjogi tárgyú módosítását tartalmazza:

1. a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.),
2. a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.),
3. a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.),
4. a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Jsztb.),
5. a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nbjt.),
6. az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: EUtv.),
7. a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ást.),
8. a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.),
9. a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvény,
10. hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény,
11. az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény.

II.

Az igazságügyi miniszter, a Kúria elnöke, az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke és az Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) elnöke 2024. november 22-én megállapodást (a továbbiakban: Megállapodás) kötött. A Megállapodásban rögzítésre került, hogy a szerződést megkötő felek az igazságszolgáltatás hatékonyságának fejlesztése érdekében együttműködnek, a minőségi igazságszolgáltatás növelését kiemelt szempontnak tekintik.

Az igazságszolgáltatás hatékonyságának javításával összefüggésben a Megállapodás többek között tartalmazza a hivatásgyakorlás öregségi nyugdíjkorhatár elérését követő, 70. életévig tartó lehetőségének megadását. Az elmúlt időszakban többször is megfogalmazódott az igazságügyi hivatásrendek tekintetében a szolgálati jogviszony megszűnésére vonatkozó rendelkezések módosítása. Fontos jogpolitikai cél, hogy az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő továbbfoglalkoztatás lehetőségével a felhalmozódott speciális szaktudás ne vesszen el, hanem az továbbra is gazdagíthassa a jogalkalmazói gyakorlatot. Indokolt ennek feltételeit a bírói, ügyészi, közjegyzői hivatás tekintetében megteremteni. Indokolt továbbá a közjegyzők vonatkozásában a 70. életévig tartó továbbfoglalkoztatás lehetőségének megteremtése mellett a felesleges adminisztrációs terhek csökkentése érdekében arra is lehetőséget biztosítani, hogy a megüresedő vagy egyébként betöltetlen közjegyzői álláshelyre már szolgálatban lévő közjegyző – pályázati eljárás lefolytatása nélkül – áthelyezési kérelmet terjeszthessen elő.

A Megállapodás célként tűzte ki annak elérését is, hogy a bírák és az igazságszolgáltatásban dolgozók munkakörülményei, munkafeltételei megfeleljenek a modern kor elvárásainak, és növekedjen az állampolgárok bizalma az igazságszolgáltatásban. E célkitűzések megvalósítása érdekében a Megállapodásban szerepel a tárgyalásokon való online jelenlét lehetőségeinek szélesítése mind a tárgyalás résztvevői, mind a hallgatóság és a jogászképzésben résztvevők számára. Az Alaptörvény XXVI. cikke kimondja, hogy az állam – a működésének hatékonysága, a közszolgáltatások színvonalának emelése, a közügyek jobb átláthatósága és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében – törekszik az új műszaki megoldásoknak és a tudomány eredményeinek az alkalmazására. A bírósági tárgyalások lefolytatásával összefüggésben mind a jogkeresők részéről, mind a jogalkalmazók részéről komoly igény mutatkozik az elektronizációs és telekommunikációs lehetőségek bővítésére, amelyek sikeres működését a COVID járvány alatt bevezetett elektronikus tárgyalások pozitív tapasztalatai is alátámasztották. A rendelkezésre álló technikai-informatikai eszközök alkalmazásával ezért indokolt megteremteni a bírósági tárgyalások online nyilvánosságát annak érdekében, hogy a bírósági eljárások átláthatósága és ezáltal a törvényesség társadalmi ellenőrzése a kor technológiai lehetőségeihez igazodva növekedhessen. Az online nyilvánosság megteremtése ugyanakkor nem csak a társadalmi kontroll kiteljesedését szolgálja, hanem a jogi oktatás és tudományos kutatás korszerűsítésében is jelentős szerepet

tölthet be. A modern technológiai eszközök ugyanis lehetővé teszik, hogy a jogi vagy államtudományi képzési területen tanuló hallgatók, illetve e képzési területeken képzést folytató oktatók és kutatók is közvetlenül bekapcsolódhassanak a tárgyalások online követésébe.

A felesleges adminisztrációs teher csökkentése és az érdemi munkavégzésre fordítható idő növelése érdekében indokolt olyan szabályozás kialakítása, amely alapján az eljáró bíróság elsőfokú polgári ügyekben rövidített indokolást tartalmazó ítéletet hozhat, és csak akkor válik szükségessé az ítélet részletes megindokolása, ha a felek azt kérik, mert jogorvoslati jogukkal valószínűsíthetően élni kívánnak.

A Javaslat a Kúria megváltozott felülvizsgálati szerepéhez igazodó eljárási szabályokat jelenít meg a polgári perrendtartásban is, a közigazgatási perrendtartás mintájára. Általános tendenciaként figyelhető meg az Európai Unió tagállamainak többségében, hogy a legfelsőbb bírói fórum szerepe az egyéni jogvédelmi funkciót biztosító hatáskörök gyakorlása mellett az ítélkezés egysége biztosítására is kiterjed. Az ilyen megoldást alkalmazó nemzeti szabályozások az egyéni jogvédelmi funkció mellett úgy biztosítják a legfőbb bírói fórum joggyakorlat-egységesítő funkcióját, hogy a rendkívüli perorvoslati eljárást nem alanyi jogon teszik elérhetővé a felek számára, hanem azt akár a másodfokon eljáró fellebbviteli bíróság akár a legfőbb bírói fórum általi engedélyhez kötik. Számos külföldi perjogi modellben ismert a „kapunál történő kiválasztás” jogintézménye. A felülvizsgálat mint rendkívüli perorvoslat előzetes engedélyezési eljáráshoz vagy legalábbis mérlegelési jogkörben hozott befogadhatósági vizsgálathoz kötése számos európai uniós tagállam jogában ismert eljárásjogi megoldás, így pl. a német polgári perrendtartásban, az osztrák polgári perrendtartásban, a finn bírósági eljárási törvényben (Oikeudenkäymiskaari), a cseh polgári perrendtartásban és a svéd bírósági eljárási törvényben. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2015-ben Kormány által elfogadott Konceptiója megállapította, hogy „a felülvizsgálatot mint rendkívüli perorvoslatot szükséges fenntartani. A jogerő védelme érdekében a felülvizsgálatra csak indokolt esetben kerülhetne sor, amit az engedélyezéshez kötött felülvizsgálat biztosíthatna.”

A Pp. Országgyűlés által elfogadott változata a Konceptió által előírányzott engedélyezési eljárást a megfelelő átmenet biztosítása érdekében egy szűkebb ügycsoportra korlátozva vezette be a vagyoni jogi perek egy részében. A Pp. engedélyhez kötött felülvizsgálatra vonatkozó és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény engedélyezési eljárással kapcsolatos pozitív tapasztalatai alapján időszerűvé vált a felülvizsgálati eljárás szabályozásának akként történő módosítása, amely kiterjeszti a felülvizsgálat engedélyezési eljáráshoz kötését a polgári ügyek jelentős részében.

A Kúriának a tényleges felülvizsgálatot az elsősorban jogegységi szempontokat figyelembe vevő engedélyezési mérlegelést követően indokolt biztosítani. Mindezek alapján a Javaslat a felülvizsgálható határozatok körét úgy határozza meg, hogy főszabály szerint engedélyezéshez köti a felülvizsgálatot, ezzel párhuzamosan azonban a felülvizsgálat engedélyezését – amely a hatályos szabályok szerint csak bizonyos ügytípusok esetén lehetséges – kiterjeszti minden ügyre, ezáltal reális esélyt biztosítva minden egyes ügyben arra, hogy a vitás jogkérdésben a Kúria állást foglaljon. Ezt a társhivatásrendek – így elsősorban a közjegyzői és ügyvédi kar –, valamint az ítélőtáblák, illetve törvényszékek jelzései is indokolják. Ha ugyanis bizonyos pertípusok, nemperes eljárásokban hozott érdemi határozatok felülvizsgálata még kivételesen sem jut el a Kúriára, akkor a jogegységesítési szerepkör nem tud hatékonyan érvényesülni. Ez a szabályozás összhangban van az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága Ajánlásában megfogalmazott követelményekkel is. Az Európa Tanács szerint a harmadik bírósághoz (legfőbb bírói fórumokhoz) folyamodást azokra az ügyekre kell korlátozni, amelyeknél indokolt a harmadfokú felülvizsgálat, mint például amelyek a jog fejlődéséhez, vagy a törvény alkalmazásának egységéhez hozzájárulnak [Európa Tanács Miniszteri Bizottsága R (95) 5 számú Ajánlás a polgári és kereskedelmi jog területén jogorvoslati eljárások és rendszerek bevezetéséről és gyakorlásának javításáért, 6.]. A jogegységi és egyéni jogvédelmi funkcióknak ez az egyensúlya tükröződik vissza az Alaptörvény 25. cikkéből, továbbá az Európai Unió tagállamainak szabályozásából is, amelyek meghatározó többsége a Javaslatához hasonlóan abszolút engedélyezési rendszert vezetett be.

A Javaslat abból kiindulva, hogy a Pp. hatásköri szabálya a törvényszéki permodellre épül, az engedélyezés alá eső határozatok köréből – jelentős – kivételt fogalmaz meg: nem szükséges engedélyezés iránti kérelmet előterjeszteni abban az esetben, ha az ítélőtábla megváltoztatja a törvényszék mint általános elsőfokú hatáskörrel rendelkező bíróság ítéletét, illetve ha a törvényszék személyi állapotot érintő perben megváltoztatja a járásbíróság ítéletét. A két eltérő döntésre figyelemmel tehát engedélyezési kérelem nélkül is megnyílik az út a jogerős ítélet felülvizsgálatára. Ugyancsak alanyi jogon illeti meg a felülvizsgálati eljárás

kezdemenyezésének a joga a feleket a sajtó-helyreigazítás iránt indított perben és a közérdekű adat megismerésére irányuló igénnyel összefüggésben indítható perben, amely tárgykörök vonatkozásában a rendkívüli jogorvoslat igénybeviteléhez kiemelt közérdek fűződik, a társadalmi nyilvánosság egységes jogi kereteinek biztosítása érdekében.

Az OBH honlapján közzétett, a 2023. évi statisztikai adatokról készült részletes elemzés tanúsága szerint a törvényszéki elsőfokon indult polgári-gazdasági ügyeket elbíráló ítélőtáblák a fellebbezések alapján a döntések 5,5%-át helyezték hatályon kívül, 46,9 %-ot helybenhagytak, következésképpen a megváltoztatás százalékos aránya 46,6%. Ezekben az ügyekben a feleket alanyi jogon illeti meg a felülvizsgálati eljárás kezdemenyezésének joga. Ehhez képest az általános hatáskörű törvényszék előtt indított ügyekben hozott helybenhagyó másodfokú (egybehangzó) ítéletek és a kivételesen a járásbíróság hatáskörébe utalt ügyekben meghozott jogerős ítéletek kizárólag sikeres engedélyezést követően vizsgálhatók felül. Ez a szabályozás az ügyteher optimalizálásával is hozzájárul ahhoz, hogy a Kúria eleget tudjon tenni az Alaptörvényben konstituált alkotmányos feladatának (egységes jogalkalmazás biztosítása), ugyanakkor az általános hatáskörű bírósághoz tartozó ügyek esetében ellentétes döntések fennállásakor egyedi ügyekben is jogvédelmet biztosítson a peres feleknek. Ugyanakkor a járásbíróság hatáskörébe tartozó személyi állapotot érintő perek esetén a Pp. XXXI–XXXV. Fejezetében szabályozott védett jogtárgy kiemelt fontosságára tekintettel indokolt az eltérő szabályozás. Ezekben a különleges perekben a Pp. számos speciális rendelkezést tartalmaz, ezekhez illeszkedik a felülvizsgálat engedélyezésének eltérő szabálya. Az eltérő rendelkezés elősegíti az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdésében és a XV cikk (5) bekezdésében rögzített személyi kör védelmét. Szükséges azt is kiemelni, hogy ezek az ügyek az állam nemzetközi szerződésekből eredő kötelezettségét is érintik (a család, a kiskorú gyermekek, gondnokoltak védelme), amely szintén alátámasztja az eltérő szabályozás szükségességét.

Az igazságszolgáltatás hatékonyságának javítása kiemelt fontos terület. A cél az, hogy a jogkeresők a lehető legrövidebb idő alatt jussanak jogerős, végrehajtható döntésekhez, a jogvitájuk megnyugtató lezárásához. A perek gyors lezárása a gazdaság teljesítőképességére is pozitív hatást gyakorol, hiszen minél előbb behajtásra kerülnek a gazdálkodó szervezetek kintlévőségei, annál hatékonyabban tudják a pénzügyi eszközeiket a fejlődésük érdekében felhasználni.

A fenti cél elérése érdekében a Javaslat több intézkedést is megvalósít.

A Javaslat új jogintézményt vezet be, amely alapján, ha a bíróság a polgári és közigazgatási perben bármely, törvényben megállapított intézkedési határidőt túllép, a határidő lejártát követő naptól kezdve vagyoni elégtételt nyújt a felek részére. E vagyoni elégtétel külön kérelem nélkül hivatalból kerül megállapításra, és kifizetésre a felek számára.

A digitalizáció és a modern technológia fejlődésével egyre nagyobb az igény arra, hogy a jogkeresők jogvitájukban gyors érdemi döntéshez jussanak. Az Európai Unió országainak jelentős részében létezik olyan egyszerűsített vagy gyorsított pertípus, amelyet a felek jellemzően önkéntes alapon vehetnek igénybe, és amely alkalmas arra, hogy rendkívül gyors eljárásban szülessen döntés a jogvitájukban. Egyes országokban értékhatárhoz kötött vagyonjogi perekben vehető igénybe ilyen egyszerűsített eljárás (pl. Észtországban, Lettországban, Szlovákiában), míg más esetekben egyszerűbb megítélésű polgári perekben (jellemzően birtokperekben, bérlettel kapcsolatos jogvitákban, tartási ügyekben), de létezik olyan megoldás is, hogy általános jelleggel elérhető az egyszerűsített per és a felek kérelméhez kötött annak alkalmazhatósága. Több országban, így például Ausztriában és Németországban a folyamatban lévő igazságügyi reform részét képezi a felek megállapodásán alapuló gyorsított eljárások bevezetése. Az ún. „Fast-Track” típusú eljárásokban a gyors jogvita rendezés a felek megállapodása alapján felülírja az eljárási garanciák teljeskörű alkalmazásának követelményét. Az általános szabályoktól való eltérés a felek eljárási autonómiájával igazolható.

A külföldi megoldásokra is figyelemmel a Javaslat szerinti módosítás bevezeti az egyszerűsített polgári pert. Az egyszerűsített polgári per alkalmazásáról – néhány kivételtől eltekintve, mint például a személyi állapotot, a munkaviszony jellegű jogviszonyokat, a fogyasztói jogviszonyt érintő jogviták – maguk a felek dönthetnek azzal, hogy a szerződésükben rögzítik, jogvitájukról a bíróság ebben a perben döntsön. Az egyszerűsített perben a bíróság a sajátos szabályoknak köszönhetően az ítéletét rövid határidő alatt, a felperes keresetlevele, az alperes ellenkérelme, valamint a szükség esetén beszerzett írásbeli nyilatkozatok, továbbá a keresetlevélhez és az ellenkérelemhez csatolt okirati bizonyítékok és szakvélemény alapján hozza meg.

Az egyszerűsített polgári perben az eljárás időszerűségét az is biztosítja, hogy – a kötelező jogi képviselő előírásából következően – az eljárásban az elektronikus kapcsolattartás teljes körűen érvényesül.

Tekintettel arra, hogy az egyszerűsített polgári per tárgyalás és meghallgatás nélkül, írásban kerül lefolytatásra, a Javaslat e per esetében illetékkedvezményt is biztosít a jogkeresők számára.

2024. október 1-jén lépett hatályba a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Tht.) 55/A. § (2) bekezdése, amely szerint a közgyűlés által megválasztott közös képviselő vagy az intézőbizottság elnöke (a továbbiakban együtt: közös képviselő) a közösség ügyintézését ellátó tevékenységet csak akkor láthat el, ha a tisztség keletkezésének tényét az ingatlanügyi hatóság - az erre irányuló kérelme alapján - az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezte. A Tht. közös képviselők nyilvántartását előíró rendelkezéséhez átmeneti rendelkezés is kapcsolódott, amely türelmi időt állapított meg a közös képviselők részére. A Tht. 64/A. §-a tartalmazza, hogy a közgyűlés által megválasztott közös képviselő a közösség ügyintézését ellátó tevékenységet 2025. május 1. napjáig – nyilvántartásba vételtől függetlenül – elláthatja, ha a tevékenység végzésére való jogosultságát hitelt érdemlő módon igazolja. A törvény alapján a bejegyzésnek – tehát nemcsak a kérelem benyújtásának – meg kell történnie 2025. május 1-jéig. A jogalkalmazói visszajelzések alapján a társasházak jelentős része a hátralévő időben nem tudja teljesíteni nyilvántartási kötelezettségét, ezért indokolt a türelmi idő meghosszabbítása.

A Javaslatban szereplő törvénymódosítások e célkitűzések megvalósítására irányulnak. A Javaslat mindezek alapján a következő törvények módosítását célozza:

- az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.),
- a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjtv.),
- a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Tht.),
- az igazságügyi szakértő nemperes eljárásban történő kirendeléséről és ezzel összefüggésben a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról szóló 2005. évi XLVIII. törvény,
- az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény,
- a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.),
- a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.),
- a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Üsztv.),
- a Btk.,
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.),
- a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.),
- a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.),
- Be.,
- az oktatási nyilvántartásról szóló 2018. évi LXXXIX. törvény (a továbbiakban: Onytv.),
- a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (Pevtv.).

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1. §

Illetékv. 42. § (1c) bek.

A Javaslat új jogintézményként bevezeti az egyszerűsített polgári pert. E per tárgyalás és meghallgatás nélkül, írásban kerül lefolytatásra. A bíróság az ítéletét a felperes keresetlevele, az alperes ellenkérelme, valamint a szükség esetén beszerzett írásbeli nyilatkozatok, továbbá a keresetlevélhez és az ellenkérelemhez csatolt okirati bizonyítékok és szakvélemény alapján hozza meg. Erre figyelemmel a Javaslat e per esetében kedvezményes illetéket vezet be. Az illeték az általános szabályok szerint lefolytatott per illetékének a 70 %-a.

2. §

Illetékv. 46. § (1a) és (1b) bek.

A polgári perekben indokolt a felesleges adminisztrációs teher csökkentése és az érdemi munkavégzésre fordítható idő növelése érdekében olyan szabályozás kialakítása, amely alapján az elsőfokú eljárásban rövidített indokolást tartalmazó ítélet hozható, ha a felek az elsőfokú ítélet kihirdetésén nem jelennek meg, vagy az elsőfokú ítélet kihirdetésekor a bíróság felhívása ellenére nem kérnek részletes indokolást. A rövidített indokolást tartalmazó ítélet új esetkörei esetén ugyanakkor a feleknek – ha élni kívánnak jogorvoslati jogukkal, fellebbezési szándékukat – még az indokok előadása nélkül – az ítélet kézbesítésétől számított 5 munkanapon belül be kell jelenteniük és ezzel egyidejűleg a fellebbezési szándékbejelentés illetékének megfizetését is igazolniuk kell, amelynek mértéke a fellebbezés illetékének 5%-a, de legalább 5 000 forint, legfeljebb 100 000 forint. Ha a fél fellebbezési szándékot jelent be, az elsőfokú bíróság ítéletét részletes indokolással látja el és azzal a felhívással kézbesíti a fellebbező számára, hogy a határozat közlésétől számított 15 napon belül a Pp. 371. §-nak megfelelő tartalmú fellebbezést terjesszen elő, egyidejűleg a fellebbezési szándékbejelentés illetékét a fellebbezési eljárás illetékére egészítse ki, azaz a szándékbejelentés illetékének összegét a fellebbezés illetékébe be kell számítani. Lehetőség van arra, hogy a fél adott esetben az ítélet részletes indokai alapján meggondolja magát és mégse éljen fellebbezéssel. A félnek ugyanakkor már korábban is lett volna lehetősége nyilatkoznia arról, hogy részletes indokolást kér, az ítélet kihirdetésén is megjelenhetett volna, így az eljárás szükségtelen elhúzódása és a szükségtelenül felmerülő adminisztrációs teher következményeit a fellebbezési szándékbejelentés illetékének megfizetése kompenzálja, ami ilyen esetben nem jár vissza.

3. §

Kjtv. 18. § (2)-(5) bek.

A Kjtv. 18. § (2) és (3) bekezdésének módosítását a közjegyzői hivatás öregségi nyugdíjkorhatár elérését követő, 70. életévig tartó gyakorlásának, a továbbfoglalkoztatás lehetőségének megadása indokolja. Értelemszerűen a területi kamara elnökségének akkor kell a várhatóan megüresedő álláshelyről tájékoztatnia a minisztert pályázat kiírása érdekében, ha az álláshelyen szolgálatot teljesítő közjegyző nem nyújtott be továbbfoglalkoztatás iránti kérelmet. A továbbfoglalkoztatás iránti kérelem engedélyezése esetén ugyanis pályázat kiírása nem szükséges. A tájékoztatásnak a hatályos szabályok szerint a szolgálati jogviszony megszűnését eredményező életkor betöltése előtt legalább hat hónappal kell megtörténnie, indokolt azonban ezt a határidőt hét hónapra módosítani. Ennek indoka, hogy a miniszternek a tájékoztatástól számított 45 nap áll rendelkezésére, hogy kiírja a pályázatot, majd a kiírással kezdődik meg a pályázati eljárás. Ahhoz, hogy a pályáztatás a szolgálati hely tényleges megüresedéséig lehetőség szerint eredményesen lezáruljon, indokolt a pályáztatásra biztosított határidő meghosszabbítása. Ha pedig a továbbfoglalkoztatás iránti kérelem visszautasításra, vagy elutasításra kerül, akkor e döntés véglegessé válását követően indul meg a pályázat kiírására biztosított határidő. A továbbfoglalkoztatás iránti kérelmet legkésőbb a szolgálati jogviszony megszűnését eredményező életkor betöltésének napját nyolc hónappal megelőzően lehet előterjeszteni, ezért a területi kamara a tájékoztatási kötelezettségének teljesítése előtt megbizonyosodhat róla, hogy továbbfoglalkoztatás iránti kérelmet nem terjesztettek elő, ezért gondoskodni kell a pályázat kiírása iránt a miniszter tájékoztatása útján.

A Kjtv. 18. §-a új (4) és (5) bekezdéssel egészül ki. A Javaslat lehetőséget biztosít arra is, hogy a megüresedő vagy egyébként betöltetlen közjegyzői álláshelyre már szolgálatban lévő közjegyző áthelyezési kérelmet terjesszen elő. Ebben az esetben pályázati eljárás lefolytatására nincs szükség. A területi kamarának a honlapján tájékoztatást kell közzétennie a megüresedő álláshelyről annak érdekében, hogy a közjegyzők arról értesüljenek és áthelyezési kérelmüket ennek ismeretében tizenöt napon belül előterjeszthessék. A tájékoztatást egyrészt azzal egyidejűleg kell a honlapon közzétenni, hogy a területi kamara tájékoztatja a minisztert az adott álláshelyen szolgálatot teljesítő közjegyző haláláról, vagy arról, hogy a közeljövőben a jogszabályban meghatározott életkor betöltése miatt közjegyzői álláshely fog megüresedni. Ezekben az esetekben a miniszter megkezdheti a pályázat kiírás előkészítését, ugyanakkor a rendelkezésére álló 45 napos határidőben indokolt megvárnia, hogy a közjegyzők számára előírt 15 napos határidőben terjesztenek-e elő áthelyezési kérelmet. Áthelyezési kérelem előterjesztése esetén ugyanis nincs helye pályázat kiírásának, mert az álláshely áthelyezéssel történő betöltése esetén a pályázat kiírása okafogyottá válik. Ha azonban az áthelyezési kérelem

visszautasításra vagy elutasításra kerül, e döntés véglegessé válását követő napon a pályázat kiírásának határideje újra kezdődik. Másrészt a honlapon történő tájékoztatást, ha az a miniszter döntési kompetenciájába tartozó intézkedés [lásd Kjtv. 18. § (3) bekezdés] alapján válik szükségessé, legkésőbb az erről történő miniszteri tájékoztatás közlését követő munkanapon szükséges közzétenni.

4. §

Kjtv. 20. §

A Javaslat lehetőséget biztosít arra, hogy a megüresedő vagy egyébként betöltetlen közjegyzői álláshelyre már szolgálatban lévő közjegyző áthelyezési kérelmet terjesszen elő. Ebben az esetben pályázati eljárás lefolytatására nincs szükség. Az áthelyezési kérelemről a miniszter dönt, a területi kamarát véleményezési jog illeti meg. A területi kamara a véleményét a közjegyzőre vonatkozó legutóbbi működési vizsgálat eredménye, az áthelyezési kérelem benyújtását megelőző két évben a közjegyzővel szemben felmerült panaszok száma és jellege, a közjegyző továbbképzési kötelezettségének teljesítése, valamint a kamarában végzett tevékenysége alapján alakítja ki. A miniszter a kérelemről harminc napon belül dönt annak érdekében, hogy esetleges elutasítás az álláshely betöltése ne húzódjon el, a pályázat kiírásáról mielőbb gondoskodni lehessen. A miniszter a Kjtv. 23. § (3) bekezdése alapján a közjegyző áthelyezése ügyében egyebekben az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény rendelkezései szerint jár el.

5. §

Kjtv. a 21/B-D. §

A Javaslat bevezeti a kérelmet előterjesztő közjegyző számára a szolgálati jogviszonyát megszüntető életkor betöltését követő közjegyzőként történő továbbfoglalkoztatása lehetőségét. A kérelem engedélyezése esetén a továbbfoglalkoztatás felső korhatára a betöltött hetvenedik életév.

A kérelem benyújtásának feltétele egyrészt, hogy a kérelmező közjegyző rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálaton vegyen részt. A kérelem engedélyezésének előfeltétele, hogy a közjegyző a rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálaton alkalmas minősítést kapjon, a szolgálati jogviszony várható – meghatározott életkor betöltése miatti – megszűnésével összefüggésben lefolytatott működési vizsgálat eredményeként pedig megfelelt értékelést kapjon. E szabályok garantálják, hogy csak olyan közjegyző folytathassa a nyugdíjkorhatár betöltését követően a közjegyzői hivatás gyakorlását, aki minden tekintetben alkalmas annak magas színvonalú ellátására. Ha azonban a működési vizsgálat eredményének megállapítására a kérelem benyújtásáig nem kerül sor, a továbbfoglalkoztatás engedélyezése során a közjegyző működésének értékelésére nem kerül sor, a közjegyző az egyéb feltételek fennállása esetén a továbbfoglalkoztatásra jogosult. E rendelkezés célja, hogy a kamarai vizsgálat lefolytatásának az esetleges elhúzódása a kérelem benyújtását és a továbbfoglalkoztatást ne akadályozhassa.

A Javaslat rögzíti, hogy a kérelmet a területi kamara elnöksége útján kell a miniszterhez benyújtani.

A kérelmet legkorábban azon a napon lehet benyújtani, amely a szolgálati jogviszonyt megszüntető (nyugdíjkorhatárhoz igazodó) életkor betöltésének napját egy évvel megelőzi, legkésőbb pedig a szolgálati jogviszonyt megszüntető életkor betöltésének napját nyolc hónappal megelőzően. A benyújtásra vonatkozó határidő meghatározása azt a célt szolgálja, hogy az engedélyezéssel kapcsolatos eljárás lehetőleg a nyugdíjkorhatár betöltéséig lezajlódhasson. A nyolc hónaphoz kapcsolódó határidő arra tekintettel került megállapításra, hogy még az esetleges áthelyezési kérelmek benyújtása, illetve a pályázat szükséges kiírása előtt egyértelművé váljon, hogy az álláshelyen szolgáló közjegyző folytatni kívánja-e tevékenységét, vagy sem. Nincs helye ugyanis pályázat kiírásának, ha a közjegyző továbbfoglalkoztatás iránti kérelmet nyújt be, ebben az esetben a pályázat kiírásának határideje a továbbfoglalkoztatás iránti kérelmet visszautasító vagy elutasító döntés véglegessé válását követő napon újra kezdődik.

A közjegyzőnek a kérelem benyújtásával egyidejűleg igazolnia kell, hogy rendelkezik érvényes és hat hónappal nem régebbi rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálati eredménnyel.

A kérelem elbírálója a miniszter. A kérelem elbírálója vizsgálja, hogy a kérelem engedélyezésének előfeltételei a közjegyző vonatkozásában teljesülnek-e, valamint mérlegeli a területi kamara véleményében foglaltakat, amely a közjegyzőre vonatkozó legutóbbi működési vizsgálat eredményén, a kérelem benyújtását megelőző két évben a közjegyzővel szemben felmerült panaszok számán és jellegén, a közjegyző továbbképzési kötelezettségének teljesítésén, valamint a kamarában végzett tevékenységén alapul. A miniszter a közjegyző továbbfoglalkoztatása ügyében egyebekben az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény rendelkezései szerint jár el.

6. §

Kjtv. 22. § (1) bekezdés

A közjegyző nyugdíjkorhatár betöltését követő továbbfoglalkoztatásának lehetősége miatt indokolt kiegészíteni a közjegyzői szolgálati jogviszony megszűnésének esetköreit azokkal az esetekkel, amikor a közjegyző továbbfoglalkoztatási kérelmet terjeszt elő, de az a nyugdíjkorhatár betöltését követően vissza- vagy elutasításra kerül, valamint azzal, amikor a továbbfoglalkoztatott közjegyző betölti hetvenedik életévét.

7. §

Kjtv. 24/A. § (1) bek. d) pont

A Javaslat szerinti továbbfoglalkoztatási kérelem elintézésének esetleges elhúzódása miatt, amennyiben a kérelem elintézésére a nyugdíjkorhatár betöltése napjáig nem kerül sor, úgy a közjegyző szolgálati viszonya a nyugdíjkorhatár betöltése napját követő naptól a kérelem végleges elbírálásáig szünetel.

8. §

Kjtv. szövegcsere

Technikai jellegű, szövegpontosító rendelkezés.

9. §

Nbjt. 20. § (1) bekezdés g) pont

Az Nbjtv. hatályos rendelkezéseiben nem szerepel annak lehetősége, hogy a bíróság a kiadatás kérdésében a megalapozott döntéshez szükséges kiegészítő információk beszerzése iránt intézkedjen. A módosítással ez az eszköz a bíróság rendelkezésére fog állni.

10. §

Nbjt. 23. § (4)-(5) bekezdés

A módosítás azon eseteket kívánja rendezni, amikor egyszerűsített kiadatásnak lenne helye, ám a megkereső állam a kiadni kért személy átvétele helyett/előtt kiadatási kérelmet küld. Az egyszerűsített kiadatásnak a kiadatási kérelem megérkezését követően nincs helye, ezért az általános kiadatási eljárás szabályait kell ezt követően alkalmazni. Ugyanakkor ez a helyzet méltánytalanul hátrányos helyzetet eredményezne a kiadatásához hozzájáruló terhelt vonatkozásában, ezért a módosítás az eljárás haladéktalan lefolytatása érdekében a kiadatási letartóztatás határidejét a Javaslatban foglaltak szerint rövidíti le.

11. §

Nbjt. 24. § (3) bekezdés

A külföldi hatóság által kiadott nemzetközi elfogatóparancs az Interpol Find rendszer személykörözési rendszerében ún. „red notice” jelzést keletkeztet. Ezen jelzést a bíróság jogalkalmazói gyakorlata már jelenleg

is ideiglenes kiadatási kérelemként ismeri el, így a módosítás ennek rögzítését, az egységes jogértelmezést szolgálja.

12. §

Nbjt. 25. § (1) bekezdés

Amennyiben az ideiglenes kiadatási letartóztatás negyven napos határideje alatt a megkereső állam hatóságától nem érkezik meg a kiadatási kérelem, a hatályos szabályozás értelmében a letartóztatás – bár annak egyéb törvényi feltételei továbbra is fennállnak – megszűnik. A módosítással biztosítható az ideiglenes kiadatási letartóztatás újbóli elrendelhetősége.

13. §

Nbjt. 82. § (1) bekezdés

A módosítás egyértelművé kívánja tenni, hogy a fordítás az igazságügyi hatóságok (ügyészség, bíróság) feladata.

14. §

Eütv.

Szakmai jelzések alapján felmerült, hogy indokolt lenne újraszabályozni azt a kérdést, hogy milyen esetekben mellőzhető a hatósági, illetve az igazságügyi orvosi boncolás. Számos olyan büntetőeljárás és rendkívüli haláleseti hatósági helyzet fordul elő ugyanis, amikor kötelező a boncolás, de minden résztvevő számára egyértelmű, hogy az eljárás, az igazság kiderítése szempontjából többletinformációt nem képes nyújtani. A kérdést rendeleti szinten lehet szabályozni, ehhez azonban szükséges törvényi szinten megteremteni a kötelező boncolások alóli kivételek szabályozásának a lehetőségét.

15-42. §

Jszbt.

1. A Javaslat célja a jogi személyekkel szembeni büntetőjogi intézkedések átfogó reformja, amelyre a jelenlegi szabályozás joggyakorlat segítségével feltárt hiányosságai és aránytalanságai miatt, részben pedig nemzetközi kötelezettségekkel összefüggésben van szükség. A hatályos szabályozás egyes esetekben nem alkalmazható, holott indokolt lenne, míg más esetekben az intézményrendszer aránytalanságokat eredményez. Külön példaként lehet említeni e körben, hogy a cégbejegyzés – a bűncselekmény súlyához képest – aránytalanul súlyos következményekkel járhat, valamint a pénzbírságok összege sok esetben megkérdőjelezhetően, ami egyes, még jogszerű tevékenységet végző jogi személyek felszámolását eredményezi. Jelentős hiányosság továbbá, hogy a jogi személyek számára nincs lehetőség egyezségkötésre, ami azt eredményezi, hogy az érintettek passzív védekezési stratégiára kényszerülnek ahelyett, hogy a jogszerű működés helyreállítására és a hatóságokkal való együttműködésre törekednének. A jelenlegi szabályozás továbbá nem tartalmaz büntetéskiszabási elveket, amely széles mérlegelési jogkört eredményez, ez pedig indokolatlan fenyegetettséget jelent olyan esetekben is, amikor nincs szükség a legsúlyosabb intézkedések alkalmazására.

2. A Javaslat átfogó célja a fenti arányossági kihívások kezelése, az eljárási szerepek egyértelműsítése, a jogok következetesebb érvényesítése, valamint az indokolatlan károkozás mérséklése. A jogalkotó ezen célkitűzésekkel kívánja előmozdítani a jogi személyek együttműködését az eljárások során, miközben garantálja a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését. A Javaslat új szabályozási megoldásokat vezet be annak érdekében, hogy a jogi személyek eljárási helyzete közelebb kerüljön a klasszikus büntetőeljárás pozíciókhoz, és ezzel együtt az ilyen pozíciókkal járó jogokat is megszerezzék. Ez indokolja bizonyos terminológiai változásokat, például a „jogi személy védője” elnevezés bevezetését, amely lényegében megfelel a korábbi „jogi személy érdekében eljáró ügyvéd” szerepkörének. Hasonlóan, az „eljárás alá vont jogi személy” terminológia alkalmazása azt a célt szolgálja, hogy a jogi személy büntetőeljárás helyzetét

egyértelműbbé tegye, különösen attól az időponttól kezdve, hogy érintettségét közölték, ami egyfajta gyanúsított kihallgatással állítható párhuzamba.

A Javaslát értelmező rendelkezései közül kiemelendő, hogy azok lehetővé teszik a jogi személyekre vonatkozó intézkedések alkalmazását olyan esetekben is, amikor a bűncselekmény elkövetésének időpontjában a jogi személy még nem létezett, így például előtársaságként sem jött létre.

3. A jogi személlyel szemben az e törvényben meghatározott intézkedések alkalmazásának célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy a jogi személlyel kapcsolatban újabb, a 2. §-ban meghatározott bűncselekményt kövessenek el.

A jogi személyekkel szembeni intézkedések általános, a 2. §-ban szereplő feltételei tekintetében elsősorban formai kodifikációs változások történnek.

4. A Javaslát jelentős változásokat vezet be az alkalmazható intézkedések körében. Különösen a leg súlyosabb intézkedés, a jogi személy megszüntetése csak korlátozottabban lesz alkalmazható. Az új korlátozás lényege, hogy a jogi személy megszüntetésére kizárólag akkor kerülhessen sor, ha a törvénysértő működés helyreállításának a reális esélye a jövőben nem áll fenn. Ezzel teret enged a jogi személyek számára a belső szervezeti és működési átalakítások révén történő jogszerű működés helyreállítására, például új vezető tisztségviselők kinevezésével és az ellenőrzési struktúra módosításával.

A jogi személy tevékenységének korlátozásával kapcsolatban a Javaslát új feltételt vezet be, amely szerint a korlátozás csak akkor alkalmazható, ha anélkül nem lenne biztosítható a törvényes működés helyreállítása.

A Javaslát jelentős mértékben átalakítja a pénzbírság szabályozását, ennek keretében meghatározza a pénzbírság kiszabásának szempontjait, a kiszámítás módját és mértékét is. A pénzbírság mértékét ezek szerint úgy kell megállapítani, hogy az igazodjon a jogi személynek a számvitelről szóló törvényben meghatározott összesített árbevételehez, valamint a vagyoni és jövedelmi helyzetéhez is.

A Javaslát a ne bis in idem elv érvényesítése tekintetében is jelentős újításokat vezet be. A jogi személlyel szemben a 2. §-ban meghatározott intézkedés alkalmazása akkor mellőzhető, ha a jogi személlyel szemben az eljárás tárgyát képező cselekménnyel azonos cselekmény miatt közigazgatási hatóság, állami adó- és vámhatóság végleges határozatában vagy közigazgatási perben a bíróság jogerős határozatában joghátrány alkalmazására került sor, és erre tekintettel már nem indokolt a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazása. Ha az előzőekben felsorolt hatóságok a véglegessé vált határozatukban, vagy a bíróság a közigazgatási perben jogerőssé vált határozatában fizetési kötelezettséget állapít meg a jogi személlyel szemben, akkor annak összegét – egyfajta beszámításként – figyelembe kell venni a jogi személlyel szemben a büntető ügyben kiszabható pénzbírság meghatározásánál.

5. A Javaslát új elévülési szabályokat vezet be, amelyek a jogbiztonságot erősítik. Az elévülés igazodik a természetes személyi felelősség alapjául szolgáló bűncselekmény elévüléséhez, ideértve az elévülés kizárására, félbeszakítására és nyugvására vonatkozó rendelkezéseket. Ha nem kerül sor természetes személy felelősségének megállapítására, akkor a Javaslát kiegészítő rendelkezéseket biztosít az elévülés szabályozására.

6. A büntetőeljárás rendelkezései tekintetében a Javaslát rögzíti az officialitás elvét. A hatáskör és illetékességi kérdéseket a természetes személy elleni büntetőeljárás szabályaihoz igazítja, kiegészítő illetékességi okként pedig a jogi személy székhelyét határozza meg.

7. Az eljárás alá vont jogi személy vonatkozásában kötelező a jogi védelem. A jogi személy érdekében meghatalmazás, vagy kirendelés alapján a jogi személy védője jár el, akire egyébként a természetes személy terhelt védőjére vonatkozó szabályok értelemszerűen irányadóak. Az eljárás alá vont jogi személy védője ennek megfelelően a jogi személyt érintő körben gyakorolhatja az eljárási cselekményen való jelenlét jogát, az ügyirat megismerési jogát, indítványtételi és észrevétel tételi jogát, és a bírósági eljárásban felszólalhat.

A jogi személy törvényes képviselőjeként az a személy járhat el, aki a jogi személyre vonatkozó jogszabályok, valamint a jogi személy létesítő okirata (pl. alapító okirat, társasági szerződés stb.) alapján jogosult a jogi személy képviseletére. Ha az eljárás alá vont jogi személy ügyvezetését több vezető tisztségviselő vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület (pl. igazgatótanács, kuratórium) látja el, akkor a jogi személy törvényes képviselőjeként elsősorban az a személy járhat el, akit az érintettek maguk közül kijelölnek. Ennek hiányában az eljáró az eljárás alá vont jogi személy törvényes képviselőjét az eljáró nyomozó hatóság, ügyészség vagy bíróság jelöli ki, melynek során figyelemmel kell lenni a jogi személy nyilvánvaló érdekére. A jogi személy törvényes képviselőjének az eljárási cselekményen megfelelő módon kell igazolnia képviseleti jogosultságát, amely kiterjed az egyes jognyilatkozatok megtételére való jogosultsága (pl. az eljárás alá vont jogi személy nevében történő egyezségkötés) igazolására is, amely adott esetben a jogi személy irányítását, működésének ellenőrzését végző testület (pl. igazgatótanács, felügyelőbizottság) felhatalmazásának beszerzését is magába foglalhatja.

8. A jogi személyekkel szembeni vagyont érintő kényszerintézkedések körében a Javaslat pontosítja a zár alá vétel szabályait, amely igazodik a pénzbírság kiszabásának feltételeihez. A jogalkotói cél e körben is az, hogy a kisebb vagyoni sérelmet okozó esetekben ne kerüljön sor a zár alá vételre, illetve ne legyen indokolatlanul magas zár alá vett vagyon összege, mert az a büntetőeljárás célján túlmenő negatív gazdasági következményekkel járhat, valamint ellenérdekelte teheti a jogi személyt az eljárás tárgyát képező bűncselekmény felderítésében, a törvényes működés helyreállításában, vagy éppen a bűncselekménnyel okozott kár jóvátételében..

Bár formálisan nem minősül kényszerintézkedésnek, hatásait tekintve hasonló korlátozást jelent a 12/A. §-ban meghatározott értesítési kötelezettség, amelynek következményeként a jogi személyt érintő nyilvántartásba olyan bejegyzés kerülhet, amely elzárhatja az érintett jogi személyt a törvényes működés lehetőségétől, vagy a gazdasági életben kínálkozó üzleti lehetőségektől. A Javaslat ezért szükségességi és arányossági feltételeket ír elő. A Javaslat célja, hogy ne kerüljön sor stigmatizáló hatású bejegyzésre olyan esetekben, amikor csupán csekélyebb súlyú ügyről van szó, vagy a jogi személy törvényes működése helyreállítható. A Javaslat ennek megfelelően megkülönbözteti azt az esetet, amikor megalapozottan feltehető, hogy a jogi személy 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott megszüntetése szükséges, azoktól az esetektől, amikor elegendőnek látszik a jogi személy tevékenységének korlátozása, vagy pénzbírság alkalmazása. Az első esetben a nyomozó hatóság vagy az ügyészség az eljárás alá vont jogi személy érintettségének közlését követően értesíteni köteles az eljárás alá vont jogi személyt nyilvántartó bíróságot, valamint az eljárás alá vont jogi személy felett törvényességi, illetve szakmai felügyeletet gyakorló szervet is, amennyiben ez nem azonos a jogi személyt nyilvántartó bírósággal. A többi esetben az értesítés megtétele az eljáró nyomozó hatóság és ügyészség mérlegelésén múlik, amelynek eredményeképpen az értesítés megtétele mellőzhető. Lényeges újítás továbbá, hogy a bejegyzéssel szemben jogorvoslati lehetőség is biztosított lesz.

A nyomozási szakaszon belül a gyanúsításhoz hasonlítható cezúrát képez a jogi személy érintettségével kapcsolatos tények közlése és a törvényes képviselő meghallgatása. Ha a törvényes képviselő egyébként terheltként vagy tanúként vesz részt az eljárásban, akkor ezt a minőségét a Jsztb. hatálya alá tartozó eljárási cselekmény során is megtartja. A törvényes képviselő kihallgatása során közölni kell a jogi személy érintettségével kapcsolatos megalapozott gyanút, vagyis a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedést megalapozó bűncselekmény tényállását és annak Btk. szerinti minősítését, a jogi személy 2. §-ban meghatározott érintettségére vonatkozó tényállást, valamint azt, hogy a jogi személy a 2. § mely rendelkezése vagy rendelkezései szerint érintett a bűncselekmény elkövetésével. A jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedésről szóló közléssel szemben a gyanúsítás elleni panasszal egyező szabályok szerint van helye jogorvoslatnak. Az eljárás ettől a ponttól kezdve – ha más okból még nem került vizsgálati szakba – a nyomozás szabályai szerint folyik tovább. A jogi személy védekezési lehetőségének záloga a megfelelő ügyirat-megismerés, amelyet számára a terheltre hasonlóan teljes mértékben biztosítani kell a nyomozás befejezéséig.

9. A nyomozás megszüntető határozattal zárul, ha a jogi személlyel szembeni intézkedés feltételei nem állnak fenn.

10. Egyik legfontosabb újításként a Javaslat lehetőséget teremt az ügyészség és az eljárás alá vont jogi személy közötti egyezségkötésre, amely jelentős lépés a jogi személyek büntetőjogi felelősségének hatékonyabb érvényesítése felé. Az új rendelkezés biztosítja, hogy a jogi személyek – megfelelő elismerés és

jóvátétel mellett – együttműködhesse a hatóságokkal, így elősegítve a bűncselekmények gyorsabb felderítését és a káros következmények enyhítését. Az egyezségkötés intézménye ösztönzi a jogi személyeket arra, hogy belső kontrollmechanizmusokat vezessenek be a jövőbeni bűncselekmények megelőzése érdekében. A szabályozás emellett garantálja, hogy a megállapodás teljesítésének elmaradása esetén a jogi személlyel szembeni szankciók továbbra is alkalmazhatók maradjanak. Az új rendelkezés tehát egyensúlyt teremt a hatékony bűnüldözés és a jogi személyek önkorrekciós lehetőségeinek biztosítása között, miközben hozzájárul a büntetőeljárás gyorsításához és az állami büntetőpolitikai célok megvalósításához. Az egyezség következménye végső soron az lehet, hogy a legsúlyosabb intézkedés nem alkalmazható, a továbbiak pedig csak az egyezségben meghatározott mértékben.

11. A Javaslat törekszik arra, hogy a jogi személy büntetőjogi felelősségének elbírálására a természetes személy felelősségéről hozott döntéssel együtt kerülhessen sor, ezért a 13/A. §-a korlátozó feltételeket támaszt a jogi személlyel szembeni önálló vádemeléshez. Fontos utalni arra, hogy a természetes személlyel szembeni eljárás lefolytathatóságával kapcsolatos akadályok esetén tárgyi eljárás lefolytatásának is lehet helye a Jszbt. új 26/A. § rendelkezéseinek megfelelően.

12. További igen lényeges újítás, hogy a Javaslat a jogi személy együttműködésére az előkészítő ülésen is lehetőséget biztosít. Ennek keretében a jogi személy képviselője nyilatkozatot tehet, amelyben elismerheti az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban a jogi személy 2. §-ban meghatározott érintettségét. Amennyiben a bíróság elfogadja a törvényes képviselő nyilatkozatát, az ügy a jogi személlyel szemben az előkészítő ülésen befejezhető. A konszenzuális elem megjelenik abban a rendelkezésben is, amely a jogi személyt érintő körben a kölcsönösen elfogadott tények bizonyítása alól ad felmentést.

Ha az ügyészség a vádiratban a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását indítványozza, az előkészítő ülésen a jogi személy törvényes képviselőjének és védőjének jelenléte kötelező. A továbbiakban a jogi személy törvényes képviselője a tárgyaláson jelen lehet, a jogi személy védőjének jelenléte a tárgyaláson kötelező. A bíróság által folytatott bizonyítási eljárás során a jogi személy védője, valamint a törvényes képviselő a védőt követően terjeszthet elő indítványokat és észrevételeket, és a kihallgatottakhoz a védőt követően jogosult kérdéseket feltenni. A védő perbeszéde után a jogi személy képviselője, valamint a jogi személy védője felszólalhat, és a jogi személyt érintő körben indítványokat és észrevételeket tehet. A jogorvoslati nyilatkozatokat a védő jogorvoslati nyilatkozata után tehetik meg.

13. A Javaslat további újítása, hogy újra szabályozza a jogi személyt vonatkozásában indított, ún. tárgyi eljárás kereteit. A büntetőeljárás törvény rendelkezéseihez hasonlóan egyértelmű feltételeket teremt, emellett meghatározza a nyomozás lehetőségeit, amelyek leginkább a vagyonkutatáshoz hasonló jegyeket viselnek magukon. A tárgyi eljárás lezárásaként a Javaslat vádemelést, majd ezt követően az általános szabályok alkalmazását írja elő.

43-44. §, 90. §, 92. §

NEBEKtv.

EUtv. 71. § (2)-(8) bek

EUtv. hatkiv

A 2024. december 12-étől alkalmazandó, a tagállamok bűnüldöző hatóságai közötti információcseréről és a 2006/960/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2023. május 10-i (EU) 2023/977 európai parlamenti és tanácsi irányelv célja az uniós bűnüldöző hatóságok közötti hatékonyabb és eredményesebb információcsere szervezeti és eljárási feltételeinek megteremtése. Az irányelv átültetése a belügyi ágazati feladatellátást támogató törvények módosításáról szóló 2024. évi XXV. törvénnyel megtörtént. A Javaslat ehhez kapcsolódóan tartalmaz technikai, pontosító jellegű módosításokat annak érdekében, hogy az EUtv. közvetlen tájékoztatásra vonatkozó rendelkezései és a 2002. évi LIV. törvény szabályrendszere koherens egészet alkosson.

45. §

Társasházakról szóló törvény

A gyakorlati tapasztalatok alapján sok esetben nem került sor a társasházi közös képviselői tisztség bejegyzésének kezdeményezésére, és a hátralévő idő alatt az ezzel összefüggő feladatok és eljárás időigénye lehetetlenné vagy rendkívül nehézvé teszi a kötelezettség teljesítését. A módosítás alapján további másfél évig lehetőségük lesz a társasházi tisztségviselőknek a regisztráció elvégzésére. A közös képviselők továbbra is kezdeményezhetik a bejegyzést, a már bejelentkezett társasházi tisztségviselők tekintetében a nyilvántartás már működik. A törvényjavaslat alapján csupán a bejegyzés teljesítésének véghatárideje tolódik ki.

46-48. §

Sznptv. 3. § (1) és (4a) bek., 3/A. §, 4. § (1) bek.

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) módosításával új jogintézményként bevezeti a Javaslat az egyszerűsített polgári pert. Ebben a perben okirati és szakértői bizonyításnak van helye. Ugyanakkor a szakértői véleményt a felperesnek már a keresetleveléhez csatolnia kell, tehát azt a pert megelőzően be kell szereznie. A pert megelőzően a szakvélemény beszerzésére sor kerülhet akár az igazságügyi szakértőkről szóló törvényben szabályozott megbízás alapján, akár a szakértő közjegyzői nemperes eljárásban vagy polgári nemperes eljárásban történő kirendelése útján. Ugyanakkor e körben sajátos rendelkezéseket is szükséges megállapítani. Annak érdekében, hogy a szakértői vélemény már a kérelmező fél ellenfelének a nyilatkozataira, észrevételeire is figyelemmel kerüljön elkészítésre, és ne a perben váljon szükségessé a szakvélemény kiegészítése, az igazságügyi szakértő nemperes eljárásban történő kirendeléséről és ezzel összefüggésben a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról szóló 2005. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Sznptv.) módosítása előírja a következő sajátos szabályokat. Ha a kérelmező a szakvéleménynek az egyszerűsített polgári perben történő felhasználása céljából kéri a szakértő kirendelését, akkor az ellenfél nevét és lakóhelyét (székhelyét) is meg kell jelölnie a kérelemben. A kirendelt szakértőnek a kérelmező fél ellenfelét értesítenie kell a kirendelés tárgyáról, a vizsgálandó kérdések köréről, az általa kitűzött helyszíni szemléről és vizsgálatról, lehetővé kell tennie, hogy az ellenfél a kirendelés tárgyára vonatkozó nyilatkozatát, a vizsgálat tárgya szempontjából lényeges észrevételeit előterjessze, valamint a szakvéleményét az ellenfél vele közölt nyilatkozatát, észrevételeit is értékelő módon elkészítenie. Erről a szakértőt a kirendelő végzésben tájékoztatni kell. Arra figyelemmel, hogy a szakértőnek a fenti előírásokat is be kell tartania, több idő szükséges a szakvélemény elkészítéséhez, ezért a szakvélemény előterjesztésének a határideje 30 nap helyett 45 nap, ami egy alkalommal 30 nappal meghosszabbítható.

49. §

Ást. 4. § (7a) bek.

Az eltulajdonított okmányok pótlására irányuló eljárás díjkötelessé válása méltánytalan helyzetbe hozta azon áldozatokat, akik a bűncselekmény következtében kialakult krízishelyzet ellenére az eltulajdonított okmányuk pótlására irányuló eljárásban igazgatási szolgáltatási díj fizetésére kötelezettek, így a módosítás a továbbiakban is megteremti számukra a díjmentes eljárás lehetőségét az eltulajdonított személyazonosító igazolvány, valamint a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolvány tekintetében.

50. §

Ást. 20. § (4) bek.

A gyermek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve nem függhet az áldozatsegítő támogatás nyújtása a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére olyan törvényes képviselő hozzájárulásától, akit a büntetőeljárásból kizártak. Ezért szükséges, hogy az ilyen – adott esetben ellenérdekű – törvényes képviselő hozzájárulása az ehhez kötött cselekménynek ne legyen feltétele. Valamennyi törvényes képviselőt ebből a körből kizárni azonban nem lehet, így csak akkor lehet a tizennyolcadik életévét be nem töltött áldozat részére kijelölt képviselő részére ilyen feladatot delegálni, amennyiben kizárással nem érintett törvényes képviselő nincs.

51. §

Ást. 43/A. § (5) bekezdés

Az áldozatsegítő szolgálattal kiépülő szakrendszer-szakrendszer közötti elektronikus adatkapcsolat főszabállyá válásával rögzíteni szükséges az érintett zártan kezelt adatainak továbbítására vonatkozó rendelkezést is. A módosítás értelmében a nyomozó hatóság a zártan kezelt adatokat papíralapon csak akkor továbbíthatja az áldozatsegítő szolgálat részére, ha az adott technikai feltételek az elektronikus rendszerben nem garantálják a zárt kezelés feltétlen érvényesülését.

52. §

Ást. szövegcsere

a) pont: Az áldozatsegítő szolgálat azonnali pénzügyi segély szolgáltatást kérelemre, méltányossági döntés alapján, az áldozatnak a bűncselekmény, illetve a tulajdon elleni szabálysértés következtében kialakult helyzetére figyelemmel, az eset összes körülményeit vizsgálva és mérlegelve nyújthatja. Az azonnali pénzügyi segély célja a gyors, lehetőség szerint azonnali segítségnyújtás a bűncselekmény vagy a tulajdon elleni szabálysértés áldozata részére. Az azonnali pénzügyi segély nem az okozott kár, vagy a felmerülő költségek megtérítésére szolgál, nem sérelemdíj és nem is szociális helyzet alapján járó juttatás, hanem ún. krízis-segély. A támogatás célja az, hogy a bűncselekmény vagy a tulajdon elleni szabálysértés közvetlen következtében fellépő pillanatnyi rászorultság esetén segítséget jelentsen az áldozatnak abban, hogy a kialakult akut vagy hosszabb távú anyagi krízis megoldásához vezető első lépést megtegye. A jelenlegi gazdasági-szociális környezetben – továbbá figyelemmel arra, hogy a bűncselekmény, vagy a tulajdon elleni szabálysértés okán bekövetkező kár nem redukálható csupán a bűncselekmény elkövetési tárgyára – a méltányos eljárás során szükséges lenne az azonnali pénzügyi segély megítélhető legkisebb összegére is iránymutatást adni a jogszabályban. Amennyiben valaki jogosult a támogatásra, tehát esetében a krízishelyzet fennállása megállapítható, akkor indokolt, hogy számára legalább egy adott összegű segély kerüljön megállapításra. A törvényjavaslat szerint az azonnali pénzügyi segély legalacsonyabban megítélhető összege az alapösszeg 10 %-a. Ez az adott élethelyzetben már értékelhető segítséget nyújtana az áldozatnak a bűncselekmény, illetve a tulajdon elleni szabálysértés következtében kialakult helyzetében.

b) pont: Az Ást. 11. § (1) bekezdésében meghatározott igazolási kör ezzel a kiegészítéssel illeszkedik a 4. § (7a) bekezdéséhez.

c) pont: Az Ást. 43/A. § (1) bekezdésében foglalt bűncselekmények esetében az általános nyomozó hatóság ún. opt out adatátadás keretében automatikusan, szakrendszer-szakrendszer közötti elektronikus adatkapcsolat útján az érintett 43/A. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott adatait – ha a sértett az adattovábbítást nem tiltja meg – átadja az áldozatsegítő szolgálat részére. Amennyiben a bűncselekmény következtében a sértett elhalálozik, akkor az adatátadásra az esetek túlnyomó többségében nem kerül sor. Erre tekintettel szükséges annak jogszabályi feltételeit megteremteni, hogy ebben az esetben a rendőrség más olyan – az Ást. személyi hatálya alá tartozó – érintett adatait is átadhassa, akivel kapcsolatban az áldozatsegítő szolgáltatások és támogatások feljárlására sort lehet keríteni.

53-56. §

Kjnp. 23. § (2) és (3) bek., 25. § (2a) bek., 25/A. §, 26. § (1) bek.

A Javaslat az egyszerűsített polgári perhez kapcsolódóan az Sznptv. szerinti módosításokat az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény esetében is elvégzi.

57. §, 102. §, 155. §, 180. §, 182. §

*A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló
Be. 51/B. §-ához, 572/A. §-ához, illetve 581. §-ához, továbbá a Bvtv. 75/A. §-ához*

A törvényjavaslat tartalmazza azokat a módosításokat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a személy elleni erőszakos bűncselekmények sértettjei a jövőben a szabadságvesztés büntetését kitöltő elítéltektől kérhessenek távoltartást. Ezzel elérhető, hogy a sértettek védelme érdekében az állam a sértettel való kapcsolattartásra, illetve találkozásra vonatkozó jogi tilalmat állítson fel és érvényesítsen akkor is, ha az elítélt

már szabadult. A törvényjavaslat ennek érdekében módosítja a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvényt, a Be.-t, illetve a Bvtv.-t.

58. §

Bszi. 37. § (2) bekezdés

A Javaslat szerinti módosítás a Bszi. 32. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jogegységi eljárás esetében, amikor a jogegységi eljárás nem érint folyamatban lévő ügyet a legfőbb ügyésznek a nyilatkozattételre rendelkezésre álló határidejét tizenöt nappal harminc napra emeli annak érdekében, hogy a jogegységi eljárással érintett komplex, bonyolult kérdésekben a legfőbb ügyész megalapozott nyilatkozatot tehessen.

59. §

Bszi. 76. § (5) bekezdés

Az OBH elnökének döntési jogköre bővül annyiban, hogy dönt (a kúriai bíró kivételével) a bíró általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatásáról, a továbbfoglalkoztatás iránti kérelem elutasítása esetén azonban az OBT egyetértése szükséges.

60. §

Bszi. 103. § (3) bekezdése

A megfelelő garanciák biztosítása érdekében az OBT egyetértési jogot gyakorol az OBH elnökének és a Kúria elnökének a bíró nyugdíjkorhatár betöltését követő bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatása iránti kérelme tárgyában hozott elutasító döntése esetén.

61. §

Bszi. 117. § (1) bekezdése

A Kúria elnöke dönt a kúriai bíró általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatásáról. A kérelem elutasítása esetén a döntési jogkört az OBT egyetértésével gyakorolja.

62. §

Bszi. szövegcsere

Szövegcsere pontosító rendelkezés. A Bszi. 41/B. § (1) bekezdésének módosítása a Kúria módosuló szerepköréhez igazodik. A Javaslat a Kúria megváltozott felülvizsgálati szerepéhez igazodó eljárási szabályokat jelenít meg a polgári perrendtartásban is, a közigazgatási perrendtartás mintájára. A Kúriának a tényleges felülvizsgálatot az elsősorban jogegységi szempontokat figyelembe vevő engedélyezési mérlegelést követően indokolt biztosítani. Új szabály, hogy ha a felülvizsgálat engedélyezésére olyan ügyben került sor, amelyben törvény kizárja a felülvizsgálatot és a Kúria megállapítja, hogy a határozat az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő, illetve jogkérdésben eltér a Kúria hivatkozott, közzétett határozatától, de a jogszabálysértés a jogviszony természete vagy a beállt joghatások jellege miatt nem orvosolható, a Kúria kizárólag a jogsértés tényét állapítja meg. Ezzel összefüggésben indokolt a Bszi. 41/B. § (1) bekezdésének pontosítása annyiban, hogy jogegységi panasznak akkor van helye, ha a Kúria a jogsértést határozatában nem orvosolta, de ennek előfeltétele, hogy a Kúriának lehetősége lett volna a jogsértés egyedi orvoslására.

63. §

Bjt. 13/A. alcím

A Javaslát bevezeti a kérelmet előterjesztő bíró számára az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követően a bírói szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatás lehetőségét. A kérelem engedélyezése esetén a továbbfoglalkoztatott bíró esetében a továbbfoglalkoztatás felső korhatára a betöltött hetvenedik életév.

A kérelem benyújtásának konjunktív feltétele egyrészt, hogy a kérelmező bíró rendkívüli pályaaalkalmassági vizsgálaton vegyen részt, valamint maga kérje soron kívüli értékelését. A kérelem engedélyezésének előfeltétele, hogy a bíró a rendkívüli pályaaalkalmassági vizsgálaton alkalmas minősítést kapjon, a soron kívüli értékelés eredményeként pedig legalább kiválóan alkalmas értékelést kapjon. E szabályok garantálják, hogy csak olyan bíró folytathassa a nyugdíjkorhatár betöltését követően a bírói hivatás gyakorlását, aki alkalmas a továbbiakban is annak magas színvonalú ellátására.

A Javaslát rögzíti, hogy a kérelmet a munkáltatói jogkör gyakorlójához kell benyújtani.

A kérelmet legkorábban azon a napon lehet benyújtani, amely az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napját egy évvel megelőzi, legkésőbb pedig az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napját hat hónappal megelőzően. A benyújtásra vonatkozó határidő meghatározása azt a célt szolgálja, hogy az engedélyezéssel kapcsolatos eljárás lehetőleg a nyugdíjkorhatár betöltéséig lezajlódhasson, illetve a kérelem elbírálása érdekében begyűjtött információk valós mérlegelési lehetőséget kínáljanak a továbbfoglalkoztatás indokoltságának megítéléséhez.

A bírónak a kérelem benyújtásával egyidejűleg igazolnia kell, hogy rendelkezik érvényes és hat hónapnál nem régebbi rendkívüli pályaaalkalmassági vizsgálati eredménnyel, valamint, nyilatkoznia kell, hogy a továbbfoglalkoztatás érdekében saját maga kéri soron kívüli minősítését.

A munkáltatói jogkör gyakorlója a hiányos kérelmet benyújtó bírót rövid határidő tűzésével felhívja a hiányok pótlására. A javaslat rögzíti, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója visszautasítja a kérelmet, ha az idő előtti, elkészt, vagy ha a bíró a hiánypótlási felhívás ellenére a kitűzött határidőben nem pótolja kérelme megjelölt hiányait. A visszautasító döntéssel szemben a kérelmezőt jogorvoslati jog illeti meg az elsőfokú szolgálati bíróság előtt, kifogás formájában, az eljárást a szolgálati bíróság a fegyelmi eljárás szabályai szerint folytatja le, a törvényben meghatározott eltérésekkel.

Ha a kérelem érdemi vizsgálatra alkalmas, a munkáltatói jogkör gyakorlója a bíró soron kívüli értékelését elrendeli. Ha a soron kívüli értékelés eredményével szembeni jogorvoslati határidő valamennyi jogosulttal szemben lejárt vagy az azzal szemben benyújtott jogorvoslat tárgyában hozott határozat jogerőre emelkedett, a munkáltatói jogkör gyakorlója – ha a kérelem elbírálására nincs jogosultsága – a kérelmet és a kapcsolódó iratokat a jogorvoslati határidő lejártától, vagy kifogásolás esetén a jogorvoslat tárgyában hozott jogerős határozat közlésétől számított három napon belül felterjeszti a kérelem elbírálására jogosultnak.

A kérelem elbírálójá az OBH elnöke vagy – kúriai bíró esetén – a Kúria elnöke. A kérelem elbírálójá vizsgálja, hogy a kérelem engedélyezésének előfeltételei a bíró vonatkozásában teljesülnek-e, valamint mérlegeli, hogy munkaszervezést, munkaterhelést vagy költségvetést érintő igazgatási szempontok figyelembevétele mellett indokolt-e a továbbfoglalkoztatás.

Ha a kérelem elbírálójá a bíró továbbfoglalkoztatását indokolt határozatával engedélyezi, e határozattal szemben további jogorvoslatnak nincs helye, mert a kérelem szerinti elbírálás nem okozhat jogsérelmet a kérelmező számára. Előfordulhat azonban olyan eset is, hogy a kérelem engedélyezésének előfeltételei a bíró vonatkozásában teljesülnek, de a továbbfoglalkoztatás igazgatási szempontok alapján nem indokolt. Például az alacsony ügyszám nem teszi indokoltá a továbbfoglalkoztatást, hanem éppen ellenkezőleg az álláshelyek csökkentése indokolt. Ebben az esetben a kérelem elbírálójá a bíró továbbfoglalkoztatását indokolt határozatával elutasítja és határozatát a szükséges egyetértés beszerzése céljából megküldi az OBT-nek. Az OBT amennyiben a továbbfoglalkoztatást elutasító döntéssel egyetért, azt határozatával megerősíti, ellenkező esetben az egyetértési jog gyakorlását megtagadja. Ha az OBT a kérelem elbírálójával a közléstől számított harminc napon belül nem jut egyetértésre, a határidő lejártát követően a bíró továbbfoglalkoztatásra jogosult.

Bjt. 88. §

A Javaslát szerinti továbbfoglalkoztatási kérelemmel kapcsolatos esetleges jogorvoslati eljárások elhúzóda miatt, amennyiben a kérelem elintézésére a nyugdíjkorhatár betöltése napjáig nem kerül sor, úgy a bíró szolgálati viszonya a nyugdíjkorhatár betöltése napját követő naptól a kérelem elbírálásáig szünetel. Amennyiben a bíró továbbfoglalkoztatásra válik jogosulttá a szünetelés időtartama szolgálati viszonyban töltött időnek minősül, és a bírót a szolgálati viszony szünetelését megelőző szolgálati helyére kell beosztani.

65. §

Bjt. 90. § h) pont

A bíró nyugdíjkorhatár betöltését követő továbbfoglalkoztatásának lehetősége miatt indokolt kiegészíteni a bírói szolgálati jogviszony megszűnésének esetköréit azokkal az esetekkel, amikor a bíró továbbfoglalkoztatási kérelmet terjeszt elő, de az a nyugdíjkorhatár betöltését követően elutasításra kerül, amikor a továbbfoglalkoztatott bíró betölti hetvenedik életévét, valamint azzal, ha a bíró az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő továbbfoglalkoztatása esetén maga kéri nyugállományba helyezését.

66. §

Bjt. szövegcsere

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi. LII. törvény bevezette a köznevelési jogviszony fogalmát. A törvény 158. § (1) bekezdésének megfelelően korábban közalkalmazottként vagy munkaviszonyban foglalkoztatott pedagógusok jogviszonya 2024. január 1. napjától köznevelési jogviszonnyá alakult át. Annak érdekében, hogy a büntető ügyekben eljáró, köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló pedagógus ülnökök továbbra is részesülhessenek a Bjt. 221. § (1) bekezdése alapján távolléti díjban az ülnöki működésük időtartamára, a Javaslát kiegészíti a Bjt. 221. § (1) bekezdésének felsorolását a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonnyal.

67. §

Üsztv. 23. § (6) bekezdés

A hatályos rendelkezések szerint a legfőbb ügyészszégi ügyész részére semmilyen pótlék nem állapítható meg. A módosítás kivezeti a pótlékokra való hivatkozást.

68. §

Üsztv. 24. § (1) bekezdés c) pont

1. Az Alaptörvény módosulására tekintettel az ügyész szolgálati jogviszonya az ahhoz szükséges törvényi feltételek teljesülése esetén hetvenedik életévének betöltéséig is fennállhat, indokolt ezért pontosítani a legfőbb ügyész helyettes megbízatása megszűnésének esetköréit is. A legfőbb ügyész helyettes megbízatása megszűnik az ügyészszégi szolgálati viszonya megszűnését eredményező életkora betöltésével. Ez a megszűnési ok két esetkört foglal magában. Ha a legfőbb ügyész helyettes nem kezdeményezi az általános öregségi nyugdíjkorhatárt követő ügyészi továbbfoglalkoztatását, akkor megbízatása az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltésekor ugyancsak megszűnik. Ha azonban továbbfoglalkoztatásra jogosult, akkor legkésőbb a hetvenedik életéve betöltésével szűnik meg a megbízatása.

2. A hatályos rendelkezések szerint a legfőbb ügyészszégi ügyész részére semmilyen pótlék nem állapítható meg. A módosítás kivezeti a pótlékokra való hivatkozást.

69. §

Üsztv. 10/A. alcím

A Javaslat bevezeti a kérelmet előterjesztő ügyész számára az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő ügyészségi szolgálati viszonyban történő továbbfoglalkoztatás lehetőségét. Amennyiben a kérelmet engedélyezik, úgy a továbbfoglalkoztatott ügyész esetében az ügyészségi szolgálati viszony felső korhatára a betöltött hetvenedik életév.

A Javaslat rögzíti, hogy a kérelmet a legfőbb ügyészhez kell benyújtani.

A kérelmet legkorábban azon a napon lehet benyújtani, amely az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napját tizenöt hónappal megelőzi, legkésőbb pedig az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napját egy évvel megelőzően. A benyújtásra vonatkozó határidő meghatározása azt a célt szolgálja, hogy az engedélyezéssel kapcsolatos eljárás lehetőleg a nyugdíjkorhatár betöltéséig lezajlódhasson.

A Javaslat rögzíti – a törvény egyéb rendelkezéseihez igazodóan –, hogy az idő előtti vagy elkésztett kérelem érdemben nem bírálható el. A kérelem elbírálója a legfőbb ügyész.

70.§

Üsztv. 34. § p) pont

Az ügyész nyugdíjkorhatár betöltését követő továbbfoglalkoztatásának lehetősége miatt indokolt kiegészíteni az ügyészi szolgálati jogviszony megszűnésének esetköreit azzal az esettel, amikor a továbbfoglalkoztatott ügyész betölti hetvenedik életévét.

71. §

Üsztv. 36. § (1) bekezdés f) pont

Az ügyész nyugdíjkorhatár betöltését követő továbbfoglalkoztatásának lehetősége miatt indokolt kiegészíteni a felmentés esetköreit azzal az esettel, amikor – az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követően – a továbbfoglalkoztatott ügyész hetvenedik életévének betöltése előtt felmentését maga kéri.

72. §

Üsztv. 37. § (3) bekezdés

Az ügyész nyugdíjkorhatár betöltését követő továbbfoglalkoztatásának lehetősége miatt indokolt kiegészíteni a felmentésre vonatkozó szabályokat. Az ügyész az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltése után és a hetvenedik életévének betöltése előtt bármikor kérheti szolgálati viszonyának felmentéssel történő megszüntetését. Ez esetben a felmentési idő egy hónap, amelynek teljes idejére mentesül az ügyész a munkavégzési kötelezettség alól.

73. §

Üsztv. 77. § (2) és (3) bekezdés

A hatályos rendelkezések szerint a legfőbb ügyészségi ügyész részére semmilyen pótlék nem állapítható meg. A módosítás kivezeti a pótlékokra való hivatkozást.

74. §

Üsztv. 139. §

Jogtechnikai jellegű módosítás.

75. §

Üsztv. 147. § (2) bekezdés

Jogtechnikai jellegű módosítás.

76. §

Üsztv szövcsere

Szövegcsérés pontosító rendelkezések.

77. §

Üsztv hatkiv

Az Alaptörvény módosulására tekintettel az ügyész szolgálati jogviszonya az ahhoz szükséges törvényi feltételek teljesülése esetén hetvenedik életévének betöltéséig is fennállhat. E megváltozott szabályhoz igazodva indokolt pontosítani az Üsztv. érintett rendelkezéseit.

78. §, 79. §

Btk. 72. § (3a) bek., 74. § (4) bek.

Az elkobzást és a vagyoneklobzást biztosító kényszerintézkedésekkel érintett természetes vagy jogi személy jogutódlása esetén a joggyakorlat nem volt kellően egységes abban a kérdésben, hogy a megszűnt társasággal szemben alkalmazhatók-e vagyonekvonó intézkedések. Bár a szabályozás hiánya okozhat zavart, a jogalkalmazási gyakorlat nagyobb része ezt nem tekintette akadálnak, különösen annak fényében, hogy a Jsztb. kifejezetten rendelkezik arról, hogy a megszűnt jogi személlyel szemben is elrendelhető a pénzbírság.

Ez a kérdés különösen releváns a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetek esetében, mivel ebben az eljárásban az adós vagyont felosztják, és az államot a vagyoneklobzás alapján illetheti meg bármilyen részesedés az adós vagyonából. A vagyoneklobzás elrendelhetőségével kapcsolatos részbeni bizonytalanság is veszélyeztetheti az állami igények érvényesítését, a Javaslat ezért egyértelművé kívánja tenni, hogy sem az elkobzásnak, sem a vagyoneklobzásnak nem akadály a gazdálkodó szervezet megszűnése – akár jogutód nélkül, akár jogutóddal –, ezáltal biztosítva a kényszerintézkedések hatékony és egységes alkalmazását.

80. §, 117. §, 163-164. §

Btk. 77. § (1a) bekezdés

Bv. tv. 324. § (8) bekezdés

Be. 336. § (7) bek., Be. 336/A. §, 337. § (1), (9), (11) bek., 570. §

Az elektronikus adatok hozzáférhetlenné tételével kapcsolatos általános büntetőeljárási probléma, hogy egyrészt – összehasonlításban a közigazgatási jogban irányadó lehetőségekkel és eltekintve a jogági sajátosságoktól – indokolatlanul nehézkes az elrendelésük, ami eleve korlátozza az alkalmazhatóságukat. Az elrendeléssel kapcsolatos problémákhoz sorolható továbbá, hogy nem megfelelő az átjárhatóság az eltávolítás és a megakadályozás típusú hozzáférhetlenné tétel között, annak ellenére, hogy mindkét esetben a jogszerűség kérdésében már született döntés. További problémakör épül arra a tapasztalatra, hogy a büntetőjogi szabályozás mellett nehéz lépést tartani a bűncselekmények mindazon elkövetőivel, akik ugyanazokat az adatokat ismételten hozzáférhetővé teszik (pl. a korábbitól eltérő tárhelyszolgáltatónál). Ilyen esetekben a büntetőeljárásban újabb döntésre lenne szükség. A módosítás célja ezeknek a problémáknak az átfogó kezelése.

1. A Javaslat egyrészt változtat az elrendelés alanyi feltételein. A büntetőeljárásban alkalmazható ideiglenes hozzáférhetlenné tétel csak jogorvoslat folytán tartozik majd bírósági hatáskörbe [Be. 374. § (1) bekezdés h) pontja]. A módosítás emellett megváltoztatja az eltávolítás és a megakadályozás típusú hozzáférhetlenné tétel közötti viszonyt annak érdekében, hogy indokolt esetben széles körben lehessen azonnal a megakadályozás típusú hozzáférhetlenné tételt elrendelni. Ennek következtében a megakadályozás esetén megszűnik az a korlátozás, amely szerint csak szűken felsorolt bűncselekmények esetén volt lehetőség

a hozzáférés ideiglenes megakadályozására, valamint a további feltételek tekintetében rugalmasabb szabályok kerülnek bevezetésre. Ezek célja összességében az, hogy ha az eltávolítás eleve eredménytelennek tűnik, a megakadályozást – az eltávolítás megkísérlése nélkül – el lehessen rendelni. Az eltávolítás és a megakadályozás közötti viszony az ügydöntő határozat tekintetében is ezen megfontolásoknak megfelelően változik [Be. 570. §], így abban az esetben, ha az eltávolításra kötelezéstől reális eredmény nem lenne várható, a bíróság a megakadályozást rendelheti majd el. A büntetés-végrehajtási szakasz tekintetében az előzőekhez képest nem volt azonosítható olyan korlátozás, amelyet fel kellene számolni, a Bv. tv. módosítására ezért kizárólag a másolatokkal összefüggésben kerül sor.

2. A jogterületet érintő másik legfontosabb szabályozási csomópont, hogy a Javaslat általános érvennyel – az anyagai és az eljárásjogra is kiterjedően – rögzíti, hogy egy adott konkrét elektronikus adat jogszerűtlenségéről hozott döntés hatálya kiterjed valamennyi azonos adatra. A Javaslat ezeket az érintett elektronikus adat másolataként nevezi meg, és lehetőséget biztosít akár a műszaki-technikai szűrésükre. Az érintett vagyoni érdekelt a másolatok tekintetében is jogosult az esetleges jogsérelmének az orvoslására, de nem a klasszikus büntetőeljárás jogorvoslati rend szerint, hanem akként, hogy [a Be. 336/A. § alapján] a vagyoni érdekelt indítványára születik határozat a másolat tekintetében arról, hogy a másolat az eredeti határozat hatálya alá tartozik-e és ennek folyamánaképpen kiterjed rá az elrendelt hozzáférhetetlenné tétel. A határozattal szemben az érintett vagyoni érdekelt már az általános jogorvoslati szabályok alapján léphet fel. A módosítás eredményeként összességében a hozzáférhetetlenné tétel a másolatok tekintetében is számottevően kisebb adminisztrációval jár.

81. §

Btk. 219. § (4) bekezdés

A bírósági tárgyalások online nyilvánosságának megteremtése indokoltá teszi, hogy a jogalkotó büntetőjogi eszközökkel is fellépjen az új lehetőséggel való esetleges visszaélésekkel szemben. Ennek érdekében a Büntető Törvénykönyv szerinti személyes adattal visszaélés tényállásába új minősített esetként kerül szabályozásra az az eset, ha a személyes adattal visszaélést a bírósági tárgyalásról a helyszínen vagy a tárgyalás online nyilvánosságáról szóló jogszabály megsértésével készített kép- vagy hangfelvétellel, illetve kép- és hangfelvétellel követik el.

82. §, 83. §, 85. §, 203. §

Btk. 327–327/D. §, 330/A. §, Btk. 465. § (1), (2) bek.

Be. 878. § 37. pont

A Javaslat az uniós korlátozó intézkedések megsértése bűncselekményi tényállásainak és szankcióinak meghatározásáról és az (EU) 2018/1673 irányelv módosításáról szóló, 2024. április 24-i (EU) 2024/1226 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfeleléshez szükséges módosításokat tartalmazza a Btk.-ban, a Be.-ben és a Jsztb.-ben.

84. §

Btk. 332/A. § (3)

Az internetes agresszió esetében indokolt annak biztosítása, hogy a cselekmény, csak a sértett kezdeményezése – magánindítványa – alapján indulhasson meg.

86. §

Btk. szövegcsere

Szövegcsérés módosítások.

87. §

Btk. hatkiv

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

88. §

EUtv. 18. § (4) bekezdés

Az egyszerűsített átadás esetén a terhelt beleegyezésétől számított tíz nap áll a külföldi hatóság rendelkezésére, hogy a visszaszállítási garanciát megküldje a Fővárosi Törvényszék részére. Amennyiben ez a határidő eredménytelenül telik el, a hatályos szabályozás szerint a terheltet szabadítani kell. A módosítás az egyszeri, maximum tíz nappal történő hosszabbítás lehetőségének bevezetésével meggátolja, hogy az előforduló késedelem az egyébként gyors eljárásnak akadályát képezze.

89. §

EUtv. 29/A. §

Az ideiglenes átadás és az ideiglenes átszállítás szabályozásának koherenciáját a magyar bíróság által kibocsátott európai elfogatóparancs esetében is szabályozni kell, ahogy azt is, hogy erre milyen módon, a melléklet szerinti formanyomtatvány alkalmazásával kerülhet sor.

91. §

EUtv. 122. §

Az eljárás hatékonyságát biztosítja, ha a megtagadási okokról a bíróság az ügyiratok alapján is rendelkezhet.

93. §

Polgári Törvénykönyv

Az egyes hatósági ügyekre vonatkozó végrehajtási szabályok és az eltérő ágazati szabályok miatt problémát jelent az egyes eljárásokban az eseti gondnok, illetve eseti gyám eljáró hatóságok általi kirendelése. A kiskorúak és a gondnokoltak védelme érdekében különösen fontos a gyámhivatali közreműködés, ezért indokolt, hogy az eseti gyámot és az eseti gondnokot az egységes jogalkalmazás érdekében a gyámhivatal rendelje ki. E mellett a rendelkezés jogtechnikai jellegű módosítást is tartalmaz

94. §

Az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló tv

Jogtechnikai jellegű módosítás.

95. §

Jogtechnikai jellegű módosítások.

96-98. §-ok

Bv. tv. 20. § (3a) bek., 22. § (2) és (4) bek., új 23/A. §, szövegcsere módosítás a)-c) pont

A módosítás hiánypótló rendelkezésként rögzíti a végrehajtásért felelős szerv szervezeti egységei közötti áttétel és a határozat kézbesítése iránti intézkedés megtételének a határidejét, az elintézési határidő kezdőidőpontját, továbbá azt is, hogy az elintézési határidőbe az áttétel ideje nem számít bele. A módosítás a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása esetére egyszerűsítést is bevezet az indokolási kötelezettséggel kapcsolatosan.

A módosítás eredményeként a végrehajtásért felelős szerv határozata hivatalból vagy kérelemre kiegészíthető lesz abban az esetben is, ha jogszabály szerinti kötelező tartalmi elem maradt ki a határozatból. Bevezetésre kerül új jogintézményként a végrehajtásért felelős szerv saját hatáskörben történő módosítása vagy visszavonása, ha megállapítja, hogy határozata jogszabályt sért. A módosítást célszerűségi szempontok indokolják, a megoldás hasonló a közigazgatási rendtartásról szóló törvény szerinti szabályozáshoz. Ezzel elkerülhető lesz, hogy kizárólag a határozattal szembeni panasz elbírálása keretében küszöböljék ki a jogszabály ellenességet. A szabályozás erre három hónapos határidőn belül teremt lehetőséget, ez ugyanis a panasz – mulasztás igazolása mellett történő – benyújtásának a határideje.

A módosítás a döntés érdemét érinti, míg a kiegészítés új szabálya szerint arra akkor kerülhet sor, ha jogszabály alapján kötelező tartalmi elem pótlásáról van szó. Garanciális elemként a módosítás vagy a határozat visszavonása esetén az erről hozott határozatot mindazokkal közölni kell, akikkel az alaphatározatot közölték, valamint akikre nézve a megváltoztatás folytán az rendelkezést tartalmaz, továbbá a határozattal szemben ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint amely az eredeti határozattal szemben benyújtható.

99. §, 113. §, 114. §

Bv. tv. 26. § (4) bek. c), h) és i) pont, 188. § (1a) bek. c) pont és 188/A. § (2)–(6) bek., és (11) – (12) bekezdés

A Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontjában megjelölt személy elleni erőszakos bűncselekmény sértettjeinek hatékonyabb védelme érdekében, hogy nyilatkozatukat félelem nélkül szabadon megtehessék, a módosítás a sértett feltételes szabadsággal kapcsolatosan írásban megtett nyilatkozata, illetve a büntetés-végrehajtási bíró előtt szóban megtett nyilatkozatáról felvett jegyzőkönyv tekintetében az írat megismerését kizárja. Az íratmegismerés korlátozása továbbá felmerült a büntetés-végrehajtási szerv előterjesztéséhez kapcsolódó pszichológusi véleménnyel kapcsolatosan is.

Ezzel összefüggésben továbbá a módosítás a sértett részére kezdeményezési lehetőséget teremt arra, hogy a nyilatkozat tartalmi ismertetésének a mellőzését kérje a büntetés-végrehajtási bírótól, mely kérelem esetén a mellőzés tekintetében mérlegelési lehetőség nincs. A kérelem megalapozottsága körében ugyanis olyan szubjektív elemeket kellene vizsgálni, hogy van-e alapja a sértett félelemének, miközben a sértettel szemben súlyos jogsértés történt az elkövető részéről. A büntetés-végrehajtási bírót azonban ez esetben is kötné, hogy a nyilatkozatban foglalt tényállítások valóságtartalmát vizsgálja. A módosítás a sértetti nyilatkozat tartalmi ismertetésének mellőzését abban az esetben is lehetővé tenné, ha a büntetés-végrehajtási bíró a feltételes szabadság kérdésében való nemleges döntését más indokokra alapozta.

A módosítás megteremti a lehetőséget annak, hogy ha a sértett a feltételes szabadságra bocsátás esetére az elítélt szemben külön magatartási szabályként távoltartás elrendelést kezdeményezte, de annak elrendelését a büntetés-végrehajtási bíró különös méltánylást érdemlő esetben mellőzte, a sértett a rendelkezés mellőzésére tekintettel fellebbezéssel élhessen. E jog gyakorlása érdekében a sértett részére ez esetben a büntetés-végrehajtási bíró kézbesíti a határozatot. Ha kizárólag a sértett jelentett be fellebbezést, a módosítás erre a kérdésre korlátozza a másodfokú bíróság felülbírálatát.

A sértett a Bv. tv. 13. §-a értelmében az elítélt feltételes szabadságra bocsátásának időpontjáról értesítést kap. Ugyanakkor, ha a sértett a feltételes szabadságra bocsátás elbírálására vonatkozó büntetés-végrehajtási bírói eljárásban nyilatkozatot tesz, indokolt, hogy a nemleges döntésről is értesülhessen.

A módosítás kiegészíti a büntetés-végrehajtási bíró mérlegelési szempontrendszerének nem taxatív felsorolását az elítéltnak az általa elkövetett bűncselekményhez való viszonyulásának a vizsgálatával.

100. §

Bv. tv. 48. §

Jogszabályi koherenciát biztosító módosítás.

101. §

Bv. tv. 51. § (2), (5) és (6) bekezdés

A módosítás arra az esetre, ha kizárólag a sértett jelentett be fellebbezést a távoltartás mellőzésére tekintettel, e kérdésre korlátozza a másodfokú bíróság felülbírálati jogát. Indokolt továbbá a fellebbezésre jogosultak körének kiterjesztése a sértettre, akinek esetében nem általános fellebbezési jogról beszélhetünk, hanem kizárólag a Bv. tv.-ben meghatározott esetben fennálló lehetőségről, miként a kényszergyógykezelt házastársa, élettársa és törvényes képviselője esetén is.

A joggyakorlat felől számos jelzés érkezett arra vonatkozóan, hogy nem egységes a gyakorlat abban, hogy a Bv. tv. 50. § (1) bekezdés f) pont fc) alpontja, valamint az 51. § (5) bekezdése szerint szabályozott törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat és a jogintézményt első helyen szabályozó Be. szabályok alapján a büntetés-végrehajtási ügyekben milyen döntéseket hozhat a Kúria.

A Bv. tv. 51. § (5) bekezdésének a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, egyes büntető tárgyú törvények, valamint az európai uniós és a nemzetközi bűnügyi együttműködést szabályozó törvények módosításáról szóló 2017. évi CXLIV. törvény 94. §-ához írt indokolás korábban kísérletet tett arra, hogy egyértelművé tegye, hogy ha a Kúria bv. bírói határozatot vizsgál, akkor az ilyen határozatok esetében nem értelmezhető sem a súlyosítási tilalom, sem a hátrányosabb határozat hozatalának tilalma, mivel a büntetés-végrehajtási bíró végzése nem érinti a büntetőjogi felelősséget, és szankció kiszabásáról sem rendelkezik. Erre tekintettel szükséges külön szerepeltetni a Bv. tv.-ben azokat a határozatokat, amelyeket a Kúria meghozhat, ha a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat tárgya büntetés-végrehajtási bíró végzése.

Ugyanakkor e módosítást követően is születtek ellentétes döntések, amelyre tekintettel a Javaslát egyértelművé teszi, hogy a Be. 669. §-ban meghatározott rendelkezések nem képezik akadályát annak, hogy a Kúria a büntetés-végrehajtási szakban az elítélre nézve hátrányosabb határozatot hozzon.

103. §

Bv. tv. 76. § (2) bekezdés q) pont

A büntetés-végrehajtási szerv biztonsági követelményének érvényesüléséhez szükséges módosítás, amely biztosítja, hogy az intézet a biztonsági szempontból lényeges ügyiratokat megismerhesse.

104. §

Bv. tv. 86. § (1) bek.

Az elektronikus ügykezelés folytán feleslegessé vált a felhívásokról jegyzék kiállítása és megküldése, mivel az elektronikus nyilvántartás adatai az érintett bv. intézetek számára is rendelkezésre állnak.

105. §

Bv. tv. 92. § (3) bek. b) pont

A hatékony szakmai feladatellátás és megalapozott kockázatfeltárás és -értékelés érdekében, az agglomerációs központok esetében a BFB helyett, a jövőben a KKMI agglomerációs szervezeti egysége végeznék a kockázatelemzési vizsgálatot és a kategória-besorolást. A módosítás nyomán az elítéltet hátrány nem érné, sőt ez esetben a döntést a kategória-besorolásra specializálódott munkacsoport hozná meg. A

kategória-besorolások átvételével továbbá erősítené az egységes módszertan és végrehajtási elvek szerinti működést.

106. §,

Bv. tv. 106. § (1) és új (1a) bek. és a szövegcsere módosítás i) pontja

A módosítás célja, hogy tehermentesítse az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetet azáltal, hogy bizonyos egyszerűbb megítélésű esetekben decentralizálja a kizárólagos kivizsgálási hatáskörét a személyiségzavar gyanújával vizsgálatra utalt elítéltek vonatkozásában.

107. §

Bv. tv. 108/A. §

A szabadságvesztésre ítélt általános szerhasználati fertőzöttsége magasnak tekinthető, ugyanis 50,1%-uk fogyasztott valaha kábítószer, illetve 30%-uk rendszeres szerhasználó. A kábítószerrel összefüggő bűncselekmények elkövetői jellemzően magas kriminalitású környezetből jönnek, jellemzőek rájuk a szerhasználattal összefüggő akut kórképek, szer okozta pszichotikus- és hangulatzavarok, fertőző betegségek jelenléte, a súlyos elvonási tünetek kapcsán fellépő agresszív magatartás, ön- és közveszélyes állapot. E tünetek és jellemzők a fogvatartásuk folyamán is számos biztonsági, fogvatartási és visszaesési kockázatot generálnak. A büntetés-végrehajtási intézetbe újonnan befogadott fogvatartottak esetében az adminisztratív eljárást követően közvetlenül az ápolói befogadás, egy szakdolgozói szintű állapotfelmérés történik, amely az esetleges szerhasználatra, annak fajtájára, mennyiségére és gyakoriságára is kiterjed, majd a bv. orvos, szükség szerint pszichiáter, illetve az IMEI közreműködésével vizsgálja az elvonási tüneteket és az egészségügyi szükségleteket, amelynek megfelelően kerülnek kiválasztásra a kezelési eszközök, programok.

A függőségben szenvedő betegek részére kiemelten fontos a fokozott pszichológusi és reintegrációs tisztí odafigyelés, ugyanis esetükben az önkárosítás, öngyilkosság veszélye magasabb. Az enyhe intoxikáció, elvonási tünetek megelőzése miatt preventív gyógyszeres kezelésben részesülők betegszobai elhelyezése, az átlagnál gyakoribb ellenőrzése szükséges a biztonsági szakterület részéről is. A szerhasználók utókezelése az akut tünetek lezajlását és az egészségi állapot stabilizálását követően történik, amelynek során a fogvatartottak jellemzően gyógyszeres terápiában részesülnek, amely állapot kontrollja a pszichiáter által meghatározott időintervallumokban történik.

Ugyanakkor azt is látni kell, hogy az elmúlt időszak adatait elemezve egyre magasabb arányban fordul elő a büntetés-végrehajtási személyi állománya irányába tanúsított hivatalos személy elleni erőszak, amely jelentős számban volt összefüggésbe hozható a fogvatartottak addikciójával, illetőleg szerhasználati előzményével. Míg a 2023-as évben összesen 30 fő, 30 esetben követett el hivatalos személy elleni erőszakot, addig a 2024-es évet vizsgálva ez már 35 fő részéről, 33 esetben történt meg. A kábítószeres jelenléte a fogvatartottak között is növeli az agresszió és konfliktusok esélyét, így az egymás sérelmére elkövetett súlyos testi sértések aránya szintén növekvő tendenciát mutat. Súlyos testi sértés a 2023. évi adatokat vizsgálva 62 esetben, 68 fő elkövető érintettségében valósult meg, ez a szám 2024-ben 87 eset, mely 91 fő fogvatartotthoz köthető.

Mindezek alapján indokolt egy olyan speciális részleg felállítása, amely figyelemmel az elvonási tünetekkel fellépő agresszióra az addikcióból eredő egészségügyi szolgáltatások és fokozott odafigyelés biztosításával koncentráltan képes reagálni az összetett problémára. A részleg nem önkéntes alapon működne, az ott tartózkodás időszaka igazodna egy függőséget kezelő terápiás eljárást felőle időszakhoz. A bekerülés kizárólag egészségügyi szükségletek indokolhatják, ezért a részlegre helyezésre a bv. orvos – minden esetben pszichiáter bevonásával kialakított orvosi vélemény alapján – tehet javaslatot.

108. §

Bv. tv. 115. §

A módosítás eredményeként abban az esetben, ha a vármegyében nincs bv. intézet, a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka jogosult kijelölni azt a bv. intézetet, amely mellett működő pártfogó felügyelők kötelesek e tevékenységek elvégzésére. Ez a megoldás kellően rugalmas és biztosítja az arányos munkateher megosztást.

109-110. §, 112. §

Bv. tv. 122. § k) pont, 129. § (2) bekezdés és 170. § új (7)-(9) bek.

A módosítás az AJB-1116/2022. számú ügyben a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes egyéni panasz alapján indított vizsgálatban tett megállapításai és javaslata alapján került kidolgozásra. Az új szabályozás – törvényi szintre emelve a rendeleti szabályokat és részletesebb kimunkálással – érvényre juttatja azt a lényegi elemet, hogy a fegyelmi elkülönítés célja nem a további jogkorlátozás, hanem a fegyelmi eljárás rendjébe illeszkedően a fegyelmi eljárás eredményességének biztosítása.

111. §

Bv. tv. 142. § új (4) bek.

A gyakorlati tapasztalatok alapján felmerült a szükségessége a panaszügyek elbírálása során meghozható döntések törvényi meghatározásának, amely biztosítja a jogalkalmazás egységességét.

113. §

Bv. tv. 188. § (2a) bekezdés d) pontja

A módosítás eredményeként a jövőben a pszichológiai véleményt kell csatolni a feltételes szabadságra vonatkozó előterjesztéshez, ugyanis a kockázatelemzés önmagában, mivel egy valószínűségi becslés, mely a jogszabály szerint alacsony, közepes vagy magas, nem részletes képet az elítéltről.

115-116. §

Bv. tv. 288. § (2) bek. d) pont és 289. § e) pont

A Btk. 134. §-a értelmében katonával szemben szolgálati viszonyának fennállása alatt közérdekű munka büntetés nem szabható ki. Ebből következően a Bv. tv. közérdekű munka végrehajtására vonatkozó rendelkezései között sincs szabályozás arra, hogy ha az elítélt a közérdekű munka büntetés végrehajtása során létesít szolgálati viszonyt, azt miként kell végrehajtani. Ugyanakkor a honvédek jogállásáról szóló 137/2024. (VI. 28.) Korm. rendelet 7. § (5) bekezdése alkalmazásával előfordulhat, hogy legénységi állományba vétel esetén a katonával szemben közérdekű munka vár végrehajtásra. A módosítás tekintettel arra, hogy a szolgálati viszony ellátása a közérdeket szolgálja, erre az esetre egy kötelező félbeszakítási okot és végrehajtási akadályt épít be a törvénybe.

118. §

Bv. tv. 404. § (3) és (4) bek.

A módosítás hiánypótló rendelkezést iktat be a letartóztatottak tekintetében az újonnan bevezetett látogatófogadási formák alkalmazására vonatkozóan. A várakozási idő meghatározása, illetve annak mellőzése a letartóztatás, mint kényszerintézkedés természetére tekintettel kedvezőbben kerül megállapításra a szabadságvesztésre ítéltékéhez képest.

120. §

Bv. tv. 436/B. § új (2a) bek.

A módosítás kiegészíti a Mód. tv. 1.-hez kapcsolódó átmeneti rendelkezéseket arra tekintettel, hogy bizonyos esetekben (félbeszakítás, reintegrációs őrizet, feltételes szabadság), mivel az elítélt nem tartózkodott a bv. intézetben a rezsím besoroláshoz igazodó kategória- megfeleltetésre sem került sor, de ezekben az esetekben az elítélt visszakerül, illetve visszakerülhet a bv. intézetbe, ezért annak szükségessége felmerül.

121. §

Bv. tv. szövegcsere módosításai

Technikai és pontosító jellegű szövegcsere módosításokat tartalmaz.

122. §

Bv. tv. hatályon kívül helyező rendelkezése

Hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz.

123. §

Pp. 147/A. §

A Javaslat a Pp.-be az új 147/A. § beiktatásával szabályozza a bíróság számára törvényben megállapított intézkedési határidő túllépésének következményét. A Javaslat alapján az intézkedési határidő túllépése esetén a bíróságnak a határidő lejártát követő naptól kezdve naponta a – késedelem első napján érvényes – minimálbér 3 százalékának megfelelő mértékű vagyoni elégtételt kell nyújtania a felek részére. A minimálbér összege jelenleg 290.800 Ft, így a jelenlegi minimálbérrel számolva a vagyoni elégtétel napi összege 8724 Ft.

A vagyoni elégtételt az a bíróság nyújtja, amelynek eljárásában a határidő túllépés megvalósult. Ez alól kivételt képez, ha az érintett bíróság nem jogi személy. Ez esetben a vagyoni elégtételt az a jogi személyiséggel rendelkező bíróság nyújtja, amelynek illetékességi területén az eljáró bíróság található.

A vagyoni elégtétel megállapítása és kifizetése iránt a feleknek nem kell kérelmet előterjeszteniük, arra hivatalból kerül sor. Ennek érdekében a bíróság a vagyoni elégtétel nyújtására vonatkozó kötelezettségről a határidő túllépéssel érintett intézkedés megtételétől számított nyolc napon belül értesíti a vagyoni elégtételt nyújtó bíróság gazdasági hivatalát, amely 30 napon belül intézkedik a kifizetés iránt.

124-125. §

157. § (1) bek. d) pont, 157. § (2) bek., 158. § (4) bek

A Javaslat jogorvoslati lehetőséget is biztosít a felek számára arra az esetre, ha a vagyoni elégtétel kifizetése iránt a bíróság nem intézkedik. A Javaslat alapján a fél ebben az esetben az eljárás elhúzódása miatt kifogást terjeszthet elő. E kifogás elbírálása is az eljárás elhúzódása miatti kifogás szabályai szerint történik. Ha a kifogást elbíráló bíróság alaposnak tartja a kifogást, megfelelő határidő tűzésével az intézkedés megtételére utasítja a mulasztó bíróságot.

126. §

Pp. 160. § (6) bekezdés

A polgári perekben indokolt a felesleges adminisztrációs teher csökkentése és az érdemi munkavégzésre fordítható idő növelése érdekében olyan szabályozás kialakítása, amely alapján az elsőfokú eljárásban rövidített indokolást tartalmazó ítélet hozható, ha a felek az elsőfokú ítélet kihirdetésén nem jelennek meg, vagy a kihirdetéskor a bíróság felhívása ellenére nem kérnek részletes indokolást. Ezzel összefüggésben szükséges rögzíteni, hogy ha az elsőfokú bíróság az ítélete kihirdetésekor felhívja a jelen lévő feleket, hogy nyilatkozzanak, kérnek-e részletes indokolást tartalmazó ítéletet, a bíróság ennek megtörténtét, valamint a

nyilatkozatok tartalmát a jegyzőkönyvben – folyamatos felvétel készítése esetén a jegyzőkönyv írásbeli kivonatában is – feltünteti, a visszaidézhetőség érdekében.

127. §

Pp. 231. §(2a) bekezdés

A bírósági tárgyalások online nyilvánosságának megteremtésével párhuzamosan gondoskodni kell azokról a törvényi garanciákról is, amelyek az új jogintézmény alkalmazásában rejlő visszaélések kockázatát csökkentik. A tárgyalás eredményességének hátrányos befolyásolására lenne alkalmas, ha a leendő tanú online tárgyaláshallgatás útján a tudomására jutott lényeges nyilatkozatok alapján felkészülhetne egy későbbi meghallgatáson lezajló vallomása megtételére. A tárgyalás eredményét torzíthatja az is, ha az eljárás résztvevői bizonytalanok abban, hogy nyilatkozataikról kik szerezhetnek tudomást, lehet-e az online térben jelen olyan érintett személy, akinek tényleges jelenléte a nyilatkozattételt nehezítené vagy meggátolná. A bírósági tárgyalás online nyilvánosságának megteremtése nem eredményezheti a tárgyalás valódi céljának megghiúsulását, a perdöntő tények feltárásának, bizonyításának elnehezülését. Ezért lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az eljáró bíróság a hallgatóság azon tagjának tárgyaláson – vagy annak egy részén – történő részvételét is kizárhassa, akinek jelenléte a bizonyítás eredményességének hátrányos befolyásolására valószínűsíthetően alkalmas lehet. Ezt a lehetőséget azonban nem csak az online hallgatóság, hanem a tárgyalóteremben megjelenő hallgatóság vonatkozásában is, egységesen kell megteremteni. A Pp. a rendfenntartás körében szabályozza a hallgatóságot érintő intézkedési lehetőségeket (lásd Pp. 235. §), így a bíróság a tárgyalás rendjét zavaró hallgatóságot a tárgyalásról kiutasíthatja, illetve kivezetheti. Arra ugyanakkor nem ír elő intézkedési lehetőségeket, ha a hallgatóság tiszteletben tartja a tárgyalás rendjét, de más okból jelenléte a bizonyítás-felvétellel nem fér össze. A módosítás egységesen teszi lehetővé, hogy akár a tárgyalóteremben, akár az online térben jelenlévő hallgatóság részvételét ki lehessen zárni, ha jelenléte a bizonyítás eredményességének hátrányos befolyásolására valószínűsíthetően alkalmas lehet. Ez a szabály a nyilvánosságot részlegesen (személyre szabottan) korlátozó szabály, ugyanakkor a tisztességes eljárás követelményének érvényre juttatását, a „fair trial” elvét szolgálja.

128. §

Pp. 69/A. alcím

A tárgyalás online nyilvánosságának megteremtésével a hallgatóság online felületen keresztül is részt vehet a tárgyaláson. Ennek azonban előfeltétele, hogy az adott bíróságon a technikai feltételek rendelkezésre álljanak. Mindaddig, amíg valamennyi bíróság összes tárgyalótermében kiépítésre nem kerül az ehhez szükséges technikai háttér, az online részvétel csak az ehhez szükséges technikával felszerelt tárgyalótermekben, a tárgyalótermi kapacitás függvényében valósulhat meg, illetve technikai hiba fennállása is akadályozhatja az online tárgyaláshallgatást. A tárgyalás nyilvánosságára vonatkozó rendelkezéseket a tárgyalás online nyilvánossága tekintetében is – eltérő rendelkezés hiányában – mögöttesen alkalmazni kell, így az online nyilvánosság is természetesen kizárásra kerül, ha a bíróság például a tárgyalásról a nyilvánosságot minősített adat, üzleti titok, vagy kiskorú védelmében, illetve a fél személyiségi jogai védelmében az egész tárgyalásról, vagy annak egy részéről kizárja.

Az eljáró bíróság és az online hallgatóság közötti egyirányú – a kapcsolatfelvétel szükségessége esetén kétirányú – kép- és hangkapcsolatot biztosító összeköttetést, az erre szolgáló informatikai rendszer működtetésével, az OBH biztosítja. Alapvetően egyirányú összeköttetésre van szükség ahhoz, hogy az online hallgatóság a tárgyaláson történeteket követhesse, azonban felmerülhet olyan körülmény, amely valószínűsítheti, hogy az online hallgatóság érintett tagja a tárgyaláson mégsem vehet részt. Ilyen esetekben lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a bíróság és az érintett online hallgató közötti kétirányú kapcsolatfelvétel megtörténhessen, annak érdekében, hogy tisztázni lehessen az esetleges érintettséget. Magának a rendszernek és a hallgatóság informatikai eszközének is alkalmasnak kell lennie ezért a kétirányú kapcsolatfelvételre, melynek részleteit elegendő végrehajtási rendeletben szabályozni.

Egy tárgyaláson online hallgatóságként legfeljebb az első 100 eredményesen regisztráló nagykorú természetes személy vehet részt. Egyrészt a jelentkezés sorrendje a döntő a részvétel tekintetében. Másrészt indokolt korlátozni az online hallgatóság létszámát. Az esetleges visszaélések elkerülése érdekében ugyanis

feltétlenül szükséges lehetőséget biztosítani arra, hogy az eljárásban részt vevő felek (kérelemre) előzetesen ellenőrizhessék az online hallgatóság névsorát és jelezzék, ha olyan személyt észlelnek, akinek jelenléte az eljárás tisztességes lefolytatását valószínűsíthetően hátrányosan befolyásolná. A tárgyalóteremben fizikai jelenlét esetén az ilyen körülmények könnyebben észlelhetők, online hallgatóság esetében azonban ez nehezebben kiszűrhető és időigényesebb folyamat. Az ellenőrzés – erre irányuló kérelem esetén - nem nehezítheti el a szükségesnél nagyobb mértékben az eljárás lefolytatását. Több száz online hallgató esetén az érdemi eljárás lefolytatását ellehetetleníthetné az ellenőrzés, ezért indokolt a részvételi lehetőség arányos korlátozása a tárgyalás tényleges céljának zavartalan biztosítása, az eljárás időszerűségének és hatékonyságának fenntartása, a perkoncentráció elvének érvényesülése érdekében.

Az online hallgatóságként történő részvétel feltétele az erre a célra létrehozott elektronikus felületen történő regisztráció, amely nem minősül e törvény szerinti eljárási cselekménynek. Mindez azt jelenti, hogy bár a regisztrációs folyamatot a Pp. a szabályozott tárgykörrel összefüggésben nevesíti, az nem minősül polgári eljárásjogi értelemben vett eljárásnak, így annak során nem alkalmazandók a Pp. határidő-számításra, vagy akár a mulasztás igazolására vonatkozó szabályai, vagyis a regisztrációs cselekmények elmulasztásával összefüggésben például igazolási kérelem sem terjeszthető elő. A regisztráció a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Dáptv.) szerinti eAzonosításhoz kötött. Ez garantálja az online hallgatók személyazonosságának egyértelmű megállapítását, ami a visszaélések kockázatának csökkentése, illetve jogsértés (például személyiségi jogok megsértése) esetén a felelősség megállapításának és a szükséges jogkövetkezmények tényleges alkalmazhatóságának az alapját képezi. A tárgyaláson történő felelős részvétel érdekében azonban az online hallgatóságként jelentkező személynek a regisztráció során kifejezett nyilatkozatával el kell fogadnia az online hallgatóságként történő részvétel szabályait, annak jogszabályban rögzített feltételeit és következményeit, valamint nyilatkoznia kell, hogy a személyes adatok védelmére vonatkozó tájékoztatást megismerte. Ezek hiányában eredményes regisztrációra nem kerülhet sor, ugyanakkor a tárgyaláson történő online jelenlét csupán egy további lehetőség a részvételre, nem kötelezettség, így annak hiányában a tárgyalóteremben történő hagyományos megjelenési forma továbbra is biztosított.

A felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi képzési területén tanuló hallgatót, valamint a felsőoktatási intézmény e képzési területeken képzést folytató oktatóját vagy kutatóját – végrehajtási rendeletben meghatározott feltételek szerint – elsőbbségi regisztrációs jog illeti meg. Ennek indoka, hogy az online nyilvánosság megteremtése nem csak a társadalmi kontroll kiteljesedését szolgálja, hanem a jogi oktatás és tudományos kutatás korszerűsítésében is jelentős szerepet tölthet be. A bírósági tárgyalások hallgatásának elsősorban a jogi-, illetve államtudományi képzési területek vonatkozásában van tanulmányi, oktatási, kutatási szempontból jelentősége, mert az eljárásjogi szabályok gyakorlati alkalmazásának tanulmányozása hatékonyan segítheti a későbbi szakmai munkára való felkészülést. Indokolt ezért e személyi kör előnyben részesítése, nem kizárva a más személyi körhöz tartozó hallgatóság online részvételének lehetőségét sem. A hallgatói, oktatói, vagy kutatói minőséget azonban az oktatási nyilvántartásról szóló törvény szerinti felsőoktatási információs rendszerbe történő automatikus bekérdezéssel ellenőrzi a rendszer.

A hallgatók önállóan is regisztrálhatnak majd egy tárgyalásra, azonban annak sem lesz akadálya, hogy az oktatóval együtt csoportos regisztráció keretében vegyenek részt („tanóra” keretében) a tárgyaláson. Ez utóbbi esetben is szükség lesz az elektronikus felületen történő egyéni regisztrációra az oktató által lefoglalt helyek vonatkozásában, mert az online hallgatóság valamennyi tagjának személyesen azonosíthatónak kell lennie. Ugyanakkor ebben az esetben a regisztrált csoport tagjai az oktató által biztosított felületen közösen nézhetik majd a tárgyalást. Az oktatónak ugyanakkor meg kell győződnie arról, hogy a tárgyalás-hallgatás helyszínén (jellemzően tanterem), illetve a tárgyaláson történtek megvitatása során csak olyan személyek legyenek jelen, akik egyénileg visszaigazolt regisztrációval rendelkeznek (például katalógus alkalmazása és a visszaigazolás ellenőrzése). Ha a tárgyalás-hallgatás megkezdését követően megállapítást nyer, hogy az eljáró bíró valamely csoporttag hallgató részvételét a tárgyalásról érintettség miatt kizárja, az oktatónak kell gondoskodnia arról, hogy az érintett hallgató a tantermet elhagyja. A regisztrált csoporttag hallgató jogsértő cselekményéért (például tiltott felvétel készítése a tárgyalásról) ugyanakkor az oktatót felelősség nem terheli, ilyen esetben a jogkövetkezmények az érintett hallgatót terhelik. Az elsőbbségi regisztráció részletszabályai végrehajtási rendeletben kerülnek meghatározásra.

A bírósági tárgyalások online nyilvánosságának megteremtésével párhuzamosan indokolt gondoskodni a személyiségi jogok megfelelő szintű védelméről is. Ezért szükséges előírni a felvételt készítés tilalmát,

valamint a tárgyalás kép- és hanganyaga nyilvánosságra hozatalának tilalmát és e tilalmak megszegésének jogkövetkezményeire a hallgatóságot előzetesen figyelmeztetni kell. A Btk. e Javaslat részeként módosuló személyes adattal történő visszaélésre vonatkozó tényállása büntettként külön is nevesíteni fogja azt az esetet, ha a visszaélést bírósági tárgyalásról a helyszínen vagy a tárgyalás online nyilvánosságáról szóló jogszabály megsértésével készített kép- vagy hangfelvétellel, illetve kép- és hangfelvétellel követik el. Ugyanakkor polgári jogi jogkövetkezmények alkalmazására is lehetőség van ilyen esetekben, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) alapján (lásd például Ptk. 2:51-53. § – a személyiségi jogok megsértésének szankciói).

A Javaslat abszolút és relatív (bírói mérlegelésen alapuló) kizáró okokat is nevesít, amelyek alapján az online hallgatóság tagjának részvétele a tárgyaláson kizárt, vagy indokolt esetben kizárható.

Az eljáró bíróság, ha arról hivatalos tudomást szerez (például bejelentés alapján), az online hallgatóság tagjai közül kizárja azt a személyt, akinek korábban büntetőjogi-, illetve polgári jogi felelősségét – például bírósági tárgyalásról online hallgatóságként készített tiltott felvétel közzététele miatt – jogerős határozat megállapította. Ugyancsak kizárja az eljáró bíróság az online tárgyaláshallgatásból azt a személyt, aki a hallgatóságként történő részvétel szabályait megszegi, például nem működik közre az esetleges érintettség körülményeinek feltárásában és így nem állapítható meg egyértelműen, hogy részvétele a tárgyaláson jogszabályba ütközik-e.

Az online nyilvánosság csak úgy biztosítható, ha a távoli végpontról becsatlakozni szándékozó személy egyértelműen azonosítható és esetleges érintettsége a meghallgatandó személy és a bíróság számára szükség esetén megállapítható. Ha felmerül olyan körülmény az online hallgatóságként résztvevő személy vonatkozásában, amely valószínűsíthetően alkalmas a bizonyítás eredményességének hátrányos befolyásolására, akkor indokolt lehetőséget biztosítani az adott személy részvételének bíróság általi kizárására. Ezért a tárgyaláson résztvevő peres fél, más perbeli személy, közreműködő, illetve érdekelt a tárgyalás megkezdése előtt kérheti a tárgyalásra online hallgatóságként regisztrált személyek viselt és születési nevének, valamint arcképmásának megismerését, amelyet az eljáró bíróság a kérelmező számára biztosít. Ha az arra jogosult az online hallgatóságként regisztrált személyek nevének és arcképmásának megismerését követően úgy nyilatkozik, hogy meghatározott személy tárgyaláson történő részvételét kizáró ok áll fenn és ezt valószínűsíti, a bíróság a körülményeket megvizsgálja, szükség szerint az online hallgatóságként bejelentkezett személyt, valamint a tárgyaláson részt vevő egyéb érintetteket megnyilatkoztathatja, illetve szembesítheti. A bíróság ezt követően dönt a kizárás kérdésében.

A bíróság az online hallgatóság tárgyaláson történő részvételét a tárgyalás kitűzésével egyidejűleg előzetesen kizárhatja, ha a tárgyalásra megidézett perbeli személyek és közreműködők jelentős számára tekintettel az online hallgatóság tagjainak kizárásával kapcsolatos körülmények vagy a tárgyalás online hallgatóság által történő nyomon követésének feltételeivel kapcsolatos körülmények ellenőrzése valószínűsíthetően veszélyeztetné a tárgyalás időszerű lefolytatását. Nagyszámú perbeli résztvevő (felek, tanúk, tolmács, szakértő) esetén ugyanis az online hallgatósággal kapcsolatos várható ügyviteli teendők akadályozhatják az eljárás hatékony lefolytatását.

A bíróság a tárgyaláson történő részvétel kizárása esetén az online hallgatóságként regisztrált személy online bejelentkezését meggátolhatja, a bejelentkezett személy vonatkozásában az összeköttetést megszakíthatja.

Törvényi szinten indokolt rendezni az online hallgatóságként történő részvétellel kapcsolatos egyedi adatkezelés alapvető szabályait. A Dáptv. szerinti digitális állampolgárság szolgáltató a hallgatóságként regisztráló személy azonosíthatósága érdekében átadja az OBH részére a regisztráló személy konkrétan meghatározott, az azonosításhoz szükséges adatait. Az alapvető azonosító adatok mellett a lakcím adat és arcképmás adat biztosítja a perbeli személyekhez fűződő kapcsolat (azonos lakcímen lakás, tényleges ismeretségi kapcsolat gyakori nevek esetén) egyértelmű megállapítását.

A szakirányú felsőoktatási intézményeket érintő elsőbbségi regisztrációs jog gyakorlásának megállapítása érdekében az oktatási nyilvántartás vezetéséért felelős szerv a rendelkezésére álló adatok alapján tájékoztatást nyújt a regisztráló személy hallgatói, oktatói, illetve kutatói minősége fennállásáról vagy fenn nem állásáról. Egyéb adatszolgáltatás az oktatási nyilvántartás vezetéséért felelős szerv (például, hogy

pontosan mely egyetemmel áll hallgatói jogviszonyban a regisztráló személy) részéről nem szükséges a speciális regisztráció megtörténte, az adatkezelés célhoz kötöttségére is tekintettel.

A rendszert működtető OBH tájékoztatja az eljáró bíróságot az online hallgatóságként regisztrált személyre vonatkozó adatokról, az ezzel kapcsolatos adatfeldolgozási jogviszony tartalma végrehajtási rendeletben kerül megállapításra. Tekintettel arra, hogy az átadott adatok alapján állapítható meg adott esetben, hogy a hallgatóság részt vehet-e tárgyaláson, vagy jelenléte befolyásolhatta-e a bizonyítási eljárás eredményes lefolytatását, az eljáró bíróság az adatokat a Pp. általános adatkezelési szabályozásához igazodóan a bírósági irat részeként az ügy iratainak selejtezéséig vagy levéltárba adásáig kezeli [lásd Pp. 162. § (6) bekezdés].

Az online hallgatóságnak jelentkező személy viselt és születési nevén kívül az egyéb személyes adatait az eljáró bíróság zártan kezeli, azokat csak a bíróság, a jegyzőkönyvvezető, a leíró, az ügyész vagy az annak megismerésére törvény alapján feljogosított személy jogosult megismerni, azokról felvilágosítás pedig csak a bíróság, ügyész, közjegyző, bírósági végrehajtó, nyomozó hatóság vagy közigazgatási hatóság megkeresésére törvényben meghatározott feladataik ellátásához szükséges mértékben adható.

129. §

Pp. 347. § (1) bekezdés és (3) bek

1. A polgári perekben indokolt a felesleges adminisztrációs teher csökkentése és az érdemi munkavégzésre fordítható idő növelése érdekében olyan szabályozás kialakítása, amely alapján az elsőfokú eljárásban rövidített indokolást tartalmazó ítélet hozható, ha a felek az elsőfokú ítélet kihirdetésén nem jelennek meg, vagy az elsőfokú ítélet kihirdetésekor a bíróság felhívása ellenére nem kérnek részletes indokolást. Ezért szükséges azoknak az esetköröknek a bővítése, amelyek meghatározzák, hogy az ítélet mikor tartalmazhat rövidített indokolást. Az eljárás-támogatási kötelezettségből kifolyólag alapvetően elvárható a felektől, hogy amennyiben lehetőségük van rá, úgy a tárgyalásokon, illetve az ítélet kihirdetésén jelen legyenek, vagy azon képviseltesék magukat. Ez azért is kiemelkedően fontos, mert a bíróság az ítélet kihirdetésekor szóban ismerteti döntése indokait, így azt a felek közvetlenül a döntést hozó bíró személyes nyilatkozata alapján megismerhetik. Ha a felek nem jelennek meg a tárgyaláson, vagy a jelenlévő fél vagy felek az ítélet szóbeli indokolásának elfogadhatósága, meggyőző ereje miatt a bíróság felhívására úgy nyilatkoznak, hogy nem kérnek részletes írásbeli indokolást, a bíróságnak elegendő röviden indokolnia írásban határozatát. A rövid indokolási kötelezettségre tekintettel ugyanakkor a bíróságnak rövidebb idő is elegendő határozata írásba foglalására, ezért a rövidített indokolást tartalmazó ítélet írásba foglalására a bíróságnak a jövőben egységesen – valamennyi esetkör vonatkozásában – 8 nap áll majd rendelkezésére. Ha bármelyik fél már az ítélet kihirdetésekor részletes indokolást tartalmazó ítéletet kér, akkor a bíróság az általános szabályok szerint jár el. A Pp. 347. § (1) bekezdés d) és e) pontja szerinti rövidített indokolást tartalmazó ítélet kézbesítése esetén ugyanakkor a feleknek – ha élni kívánnak jogorvoslati jogukkal, fellebbezési szándékukat – még az indokok előadása nélkül – az ítélet kézbesítésétől számított 5 munkanapon belül be kell jelenteniük és a fellebbezési illeték megfizetését is igazolniuk kell. Ebben az esetben az eljáró bíróság részletes írásbeli indokolással látja el ítéletét, ami kettős célt szolgál. Ennek egyrészt indoka, hogy a fellebbező fél a részletes indokolás alapján tudja előkészíteni fellebbezését, másrészt az is, hogy a fellebbezési bíróságnak rendelkezésére álljon részletes indokolást tartalmazó ítélet a fellebbezés elbírálásához. A részletes indokolást tartalmazó ítéletet az elsőfokú bíróság azzal a felhívással kézbesíti a fellebbező számára, hogy a határozat közlésétől számított 15 napon belül a Pp. 371. §-nak megfelelő tartalmú fellebbezést terjesszen elő. A szabályozás tehát biztosítja a jogorvoslathoz való jog teljes körű gyakorlásának lehetőségét. Ha a felek nem jelentenek be fellebbezési szándékot az arra nyitva álló határidőben a rövidített indokolást tartalmazó ítélet jogerőre emelkedik és annak részletes megindokolása nem válik szükségessé a bíróság részéről. Ellenkező esetben ugyanakkor a jogorvoslathoz való jog megfelelően gyakorolható, mert a fél hozzájut a részletes indokolást tartalmazó ítélethez és az alapján terjesztheti elő fellebbezése részletes indokait. Fontos azt is hangsúlyozni, hogy a rövidített indokolást tartalmazó ítélet korábban már hatályos esetkörei vonatkozásában (az ítélet a kérelem elismerésén alapul, az ügy ténybeli és jogi megítélése egyszerű, a felek fellebbezési jogukról lemondtak) a fellebbezéssel kapcsolatos speciális eljárási szabályok alkalmazása nem kerül előírásra. A fellebbezési jogról történő lemondás esetén értelemszerűen nincs szükség a fellebbezési szándék előzetes bejelentésének előírására. A kereseti kérelem elismerése esetén is egyértelmű, hogy elegendő rövidített indokolást tartalmazó ítélet meghozatala. Indokolt azt a lehetőséget is fenntartani, hogy ha a bíróság az ügy ténybeli és jogi megítélését egyszerűnek ítéli, akkor saját jogkörben dönthessen rövidített ítélet

meghozataláról. Ezeket az esetköröket ugyanakkor indokolt az új esetkörökkel kibővíteni ahhoz, hogy a szükségtelen adminisztrációs terhek adott esetben elkerülhetőek legyenek és az érdemi munkavégzésre fordítható idő növekedjen. A közigazgatási perekben való alkalmazhatóság miatt szükséges a fellebbezéssel támadhatósághoz kötni a d) és az e) pont szerinti esetköröket, ugyanis így az egyszerűsített ítélet nem alkalmazható olyan közigazgatási perben hozott ítéletek esetében, amellyel összefüggésben felülvizsgálati kérelem benyújtásának van helye.

2. A polgári perekben indokolt a felesleges adminisztrációs teher csökkentése és az érdemi munkavégzésre fordítható idő növelése érdekében olyan szabályozás kialakítása, amely alapján az elsőfokú eljárásban rövidített indokolást tartalmazó ítélet hozható, ha a felek az elsőfokú ítélet kihirdetésén nem jelennek meg, vagy az elsőfokú ítélet kihirdetésekor a bíróság felhívása ellenére nem kérnek részletes indokolást. A rövidített indokolást tartalmazó ítélet új esetkörei esetén ugyanakkor a feleknek – ha élni kívánnak jogorvoslati jogukkal, fellebbezési szándékukat – még az indokok előadása nélkül – az ítélet kézbesítésétől számított 5 munkanapon belül be kell jelenteniük és a fellebbezési szándékbejelentés illetékének megfizetését is igazolniuk kell. Ha a fél fellebbezési szándékot jelent be, az elsőfokú bíróság ítéletét részletes indokolással látja el és azzal a felhívással kézbesíti a fellebbező számára, hogy a határozat közlésétől számított 15 napon belül a Pp. 371. §-nak megfelelő tartalmú fellebbezést terjesszen elő, valamint az illetéket egészítse ki a fellebbezési illeték összegére, vagyis a fellebbezési szándékbejelentés illetéke a fellebbezési illetékbe beszámítandó. Az újonnan bevezetett szabályokra tekintettel indokolt arról rendelkezni, hogy ezekben az esetekben a rövidített indokolást tartalmazó ítélet perorvoslati részének a fellebbezési szándék előzetes bejelentésével és a fellebbezés előterjesztésével kapcsolatos különös eljárási szabályokra vonatkozó tájékoztatást is tartalmaznia kell.

130. §

Pp. 351. §(4a) bekezdés

A rövid indokolási kötelezettségre tekintettel – az általános szabályokhoz képest – a bíróság számára rövidebb időnek is elegendőnek kell lennie határozata írásba foglalására, ezért a rövidített indokolást tartalmazó ítélet írásba foglalására a bíróságnak a jövőben egységesen – valamennyi esetkör vonatkozásában – 8 nap áll majd rendelkezésére.

131. §

358. § (3a) bekezdés

A rövidített indokolást tartalmazó ítélet új esetkörei esetén a feleknek – ha élni kívánnak jogorvoslati jogukkal, fellebbezési szándékukat – még az indokok előadása nélkül – az ítélet kézbesítésétől számított 5 munkanapon belül be kell jelenteniük és a fellebbezési szándékbejelentés illetékének megfizetését is igazolniuk kell. Ha a felek nem jelentenek be fellebbezési szándékot az arra nyitva álló határidőben a rövidített indokolást tartalmazó ítélet jogerőre emelkedik.

132. §

Pp. 365. § (6a) és (6b) bekezdés

A polgári perekben indokolt a felesleges adminisztrációs teher csökkentése és az érdemi munkavégzésre fordítható idő növelése érdekében olyan szabályozás kialakítása, amely alapján az elsőfokú eljárásban rövidített indokolást tartalmazó ítélet hozható, ha a felek az elsőfokú ítélet kihirdetésén nem jelennek meg, vagy az elsőfokú ítélet kihirdetésekor a bíróság felhívása ellenére nem kérnek részletes indokolást. Az eljárás-támogatási kötelezettségből kifolyólag alapvetően elvárható a felektől, hogy amennyiben lehetőségük van rá, úgy a tárgyalásokon, illetve az ítélet kihirdetésén jelen legyenek, vagy azon képviseltessék magukat. Ez azért is kiemelkedően fontos, mert a bíróság az ítélet kihirdetésekor szóban ismerteti döntése indokait, így azt a felek közvetlenül a döntést hozó bírósági személyes nyilatkozata alapján megismerhetik. Ha a felek nem jelennek meg a tárgyaláson, vagy a jelenlévő fél vagy felek az ítélet szóbeli indokolásának elfogadhatósága, meggyőző

ereje miatt a bíróság felhívására úgy nyilatkoznak, hogy nem kérnek részletes írásbeli indokolást, a bíróságnak elegendő röviden indokolnia írásban határozatát. A rövid indokolási kötelezettségre tekintettel ugyanakkor a bíróságnak rövidebb idő is elegendő határozata írásba foglalására, ezért a rövidített indokolást tartalmazó ítélet írásba foglalására a bíróságnak a jövőben egységesen – valamennyi esetkör vonatkozásában – 8 nap áll majd rendelkezésére. Ha bármelyik fél már az ítélet kihirdetésekor részletes indokolást tartalmazó ítéletet kér, akkor a bíróság az általános szabályok szerint jár el. A Pp. 347. § (1) bekezdés d) és e) pontja szerinti rövidített indokolást tartalmazó ítélet kézbesítése esetén ugyanakkor a feleknek – ha élni kívánnak jogorvoslati jogukkal, fellebbezési szándékukat – még az indokok előadása nélkül – az ítélet kézbesítésétől számított 5 munkanapon belül be kell jelenteniük és a fellebbezési szándékbejelentés illetékének megfizetését is igazolniuk kell. Ebben az esetben az eljáró bíróság részletes írásbeli indokolással látja el ítéletét, ami kettős célt szolgál. Ennek egyrészt indoka, hogy a fellebbező fél a részletes indokolás alapján tudja előkészíteni fellebbezését, másrészt az is, hogy a fellebbviteli bíróságnak rendelkezésére álljon részletes indokolást tartalmazó ítélet a fellebbezés elbírálásához. A részletes indokolást tartalmazó ítéletet az elsőfokú bíróság azzal a felhívással kézbesíti a fellebbező számára, hogy a határozat közlésétől számított 15 napon belül a Pp. 371. §-nak megfelelő tartalmú fellebbezést terjesszen elő, valamint az illetéket egészítse ki a fellebbezési illeték összegére, vagyis a fellebbezési szándékbejelentés illetéke a fellebbezési illetékbe beszámítandó. A szabályozás tehát biztosítja a jogorvoslathoz való jog teljes körű gyakorlásának lehetőségét. Ha a felek nem jelentenek be fellebbezési szándékot az arra nyitva álló határidőben a rövidített indokolást tartalmazó ítélet jogerőre emelkedik és annak részletes megindokolása nem válik szükségessé a bíróság részéről. Ellenkező esetben ugyanakkor a jogorvoslathoz való jog megfelelően gyakorolható, mert a fél hozzájut a részletes indokolást tartalmazó ítélethez és az alapján terjesztheti elő fellebbezése részletes indokait, amely beadványra a fellebbezésre vonatkozó általános szabályok irányadók.

133. §

Pp. 366. § (2a) bekezdés

A polgári perekben indokolt a felesleges adminisztrációs teher csökkentése és az érdemi munkavégzésre fordítható idő növelése érdekében olyan szabályozás kialakítása, amely alapján az elsőfokú eljárásban rövidített indokolást tartalmazó ítélet hozható, ha a felek az elsőfokú ítélet kihirdetésén nem jelennek meg, vagy az elsőfokú ítélet kihirdetésekor a bíróság felhívása ellenére nem kérnek részletes indokolást. A rövidített indokolást tartalmazó ítélet új esetkörei esetén ugyanakkor a feleknek – ha élni kívánnak jogorvoslati jogukkal, fellebbezési szándékukat – még az indokok előadása nélkül – az ítélet kézbesítésétől számított 5 munkanapon belül be kell jelenteniük és a fellebbezési szándékbejelentés illetékének megfizetését is igazolniuk kell. Ha a fél fellebbezési szándékot jelent be, az elsőfokú bíróság ítéletét részletes indokolással látja el és azzal a felhívással kézbesíti a fellebbező számára, hogy a határozat közlésétől számított 15 napon belül a Pp. 371. §-nak megfelelő tartalmú fellebbezést terjesszen elő, valamint az illetéket egészítse ki a fellebbezési illeték összegére, vagyis a fellebbezési szándékbejelentés illetéke a fellebbezési illetékbe beszámítandó. Az újonnan bevezetett szabályokra tekintettel indokolt rendelkezni a fellebbezés visszautasításának speciális eseteiről is.

134-136. §

Pp. 406. § (3) bekezdés, 407. §, 409. §

A Pp. 405–409. §-ai a felülvizsgálat kereteit határozzák meg. A Javaslat a Kúria megváltozott felülvizsgálati szerepéhez igazodó eljárási szabályokat jelenít meg a polgári perrendtartásban is, a közigazgatási perrendtartás mintájára. A Kúriának ugyanis a tényleges felülvizsgálatot az elsősorban jogegységi szempontokat figyelembe vevő engedélyezési mérlegelést követően indokolt biztosítani. Az ehhez szükséges szűrés kiterjesztése nem sérti a jogorvoslathoz való jogot. Az Alkotmánybíróságnak a jogorvoslathoz való joggal kapcsolatos gyakorlata szerint a jogalkotó a különböző eljárásokra irányadó szabályozásokban határozza meg az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket, azok igénybevételének módját, az Alaptörvény azonban nem tartalmaz előírást azzal kapcsolatban, hogyan épüljön fel a jogorvoslat rendszere {3097/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az Alaptörvény azzal kapcsolatban sem tartalmaz követelményt, hogy a jogorvoslati fórumrendszer hány fokon érvényesüljön, ily módon adott esetben a jogorvoslati fórumrendszer egyfokúsága is megfelelne az Alaptörvény követelményeinek {lásd pl. 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]; 3097/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [15]}. A jogalkotó joga és felelőssége, hogy olyan jogorvoslati eljárásokat alakítson ki, amelyek az egyes jogsérelmek, jogsértések

esetén a megfelelő jogvédelmet biztosítani tudják {3149/2023. (III.27.) AB végzés, Indokolás [62]}. A szűrő megfelel ennek a követelménynek, figyelembe veszi az Alkotmánybíróság által meghatározott szempontrendszert. Mindemellett utalni kell arra is, hogy a Kúria a tapasztalatok szerint a jogerős ítéleteket az esetek többségében hatályában ma is fenntartja, ily módon a felülvizsgálat ténylegesen rendkívüli jogorvoslatként funkcionál. A kétlépcsős megoldás a felek számára is kedvezőbb, mivel a felülvizsgálat megtagadása esetén a megfizetett többlet-illeték visszaigényelhető.

A Kúria jogegységesítő feladatának előtérbe kerülésével valóban rendkívüli esetekre korlátozódó felülvizsgálat hozzájárul ahhoz, hogy a jogerő visszakapja eredeti súlyát: azt csak egészen kivételesen, az alkotmányos igazságszolgáltatással összeegyeztethetetlen jogellenesség esetén törje át rendkívüli jogorvoslat. Ez ahhoz vezet, hogy az elsőfokon ítélkező bíró, kivételesen bírói tanács is visszanyeri tekintélyét: a jogviták előttük dőlnek el. Azon a rendes jogorvoslatot gyakorló másodfokú bíróság változtathat. Mindenki más csak kivételesen, rendkívüli módon.

A Kúria – felülvizsgálati eljárásban – ötfős tanácsban ítélkezik. Fontos ugyanakkor kiemelni, hogy a Javaslat egyik mintájának tekintett közigazgatási perrendben az öttagú ítélkezés zavartalan bevezetéséhez és működéséhez jelentős mértékben hozzájárult az is, hogy a közigazgatási perrendtartás a felülvizsgálatot két szakaszra bontja: a Kúria először a kérelem befogadásáról dönt, ezt követheti csak a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása. Az elsősorban jogegységi elemeket tartalmazó befogadási mérlegelést követően végzi tehát el a Kúria a tényleges felülvizsgálatot. Mindezek alapján a Javaslat a felülvizsgálható határozatok körét úgy határozza meg, hogy főszabály szerint engedélyezéshez köti a felülvizsgálatot, ebből következően a felülvizsgálatból kizárt részletező kivételszabályok egy részét eltörli. Ezzel párhuzamosan viszont a felülvizsgálat engedélyezését – amely a hatályos szabályok szerint csak bizonyos ügytípusok esetén lehetséges – kiterjeszti minden ügyre, ezáltal reális esélyt biztosítva minden egyes ügyben arra, hogy a vitás jogkérdésben a Kúria állást foglaljon. Ezt a társhivatásrendek – így elsősorban a közjegyzői és ügyvédi kar –, valamint az ítélőtáblák, illetve törvényszékek jelzései is indokolják. Ha ugyanis bizonyos pertípusok, nemperes eljárásokban hozott érdemi határozatok felülvizsgálata még kivételesen sem jut el a Kúriára, akkor a jogegységesítés – kötelező jelleggel – kizárólag a Bszi. 32. § (1) bekezdése alapján kezdeményezett előzetes döntéshozatali indítvány alapján, jogegységi eljárással valósulhat meg. Abban az esetben, ha a jogerős határozat felülvizsgálatát egyéb törvény zárja ki – ilyen például a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (Bpnp.) 2. § g) pontja, a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 62. § (3) bekezdése, 64. § (2) bekezdése, 71/A. § (6) bekezdése, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 27. § (1) bekezdése, 27/A. § (10) bekezdése, 60. § (7) bekezdése, a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (Pevtv.) 16. § (1) bekezdés e) pontja, a fizetési meghagyásról szóló 2009. évi L. törvény 41. §-a, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 5. § (2) bekezdése, a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (Hetv.) 113. § (3) bekezdése, továbbá a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) alapján a végrehajtási ügyekben hozott határozat a Vht. 214. §-ában meghatározott kivétellel – a felülvizsgálat a joggyakorlat egységének biztosítására hivatkozással engedélyezhető.

Megjegyzendő, hogy ez a szabályozás összhangban van az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága Ajánlásában megfogalmazott követelményekkel is. Az Európa Tanács szerint a harmadik bírósághoz (legfőbb bírói fórumokhoz) folyamodást azokra az ügyekre kell korlátozni, amelyeknél indokolt a harmadfokú felülvizsgálat, mint például amelyek a jog fejlődéséhez, vagy a törvény alkalmazásának egységéhez hozzájárulnak [Európa Tanács Miniszteri Bizottsága R (95) 5 számú Ajánlás a polgári és kereskedelmi jog területén jogorvoslati eljárások és rendszerek bevezetéséről és gyakorlásának javításáért, 6.]. A jogegységi és egyéni jogvédelmi funkcióknak ez az egyensúlya tükröződik vissza az Alaptörvény 25. cikkéből, továbbá az Európai Unió tagállamainak szabályozásából is, amelyek meghatározó többsége a Javaslatához hasonlóan abszolút engedélyezési rendszert vezetett be, emellett korábban a pertárgyértéken és az egybehangzó határozatokon alapuló korlátozásokat is eltörölte.

A félnek sokféle eszköz áll a rendelkezésére, ha vitatni akarja a jogerős döntést: felülvizsgálati kérelem, jogegységi panasz, alkotmányjogi panasz. Ráadásul ezek között nincs is kötött sorrendiség. Az alkotmányjogi panasz felülvizsgálati eljárás indítása nélkül is előterjeszthető.

A szakmai egyeztetések – más jogász hivatásrendek képviselőivel – azt mutatja, hogy szükséges a felülvizsgálat mint rendkívüli perorvoslat körének bővítése, reális esélyt adva ezzel minden, a polgári peres és nemperes eljárás alá tartozó ügyben résztvevő félnek arra, hogy az ügyét az Alaptörvény szerint a jogegység biztosításáért felelős Kúria elé vigye. Mindez nem érvényesülhet korlátok nélkül. Ezért a közigazgatási perrendtartás alkalmazása során nyert pozitív tapasztalatokra is figyelemmel indokolt a felülvizsgálat engedélyezését, mint kiszámítható módon érvényesülő szűrőrendszert általánossá tenni és szűk körben meghatározni az engedélyezés (a szűrő) alóli kivételeket.

A felülvizsgálat szabályai ezekkel a javasolt módosításokkal kerülnének összhangba a Pp. megalkotásakor elfogadott koncepcióval is, hogy a törvényszék az általános hatáskörű bíróság. Ebből következően főszabályként a felülvizsgálat körében is aszerint indokolt különbséget tenni a részletszabályokat tekintve, hogy az általános hatáskörű bíróságon befejezett ügyben hozott határozattal szemben indul-e a rendkívüli perorvoslati eljárás vagy sem. Emellett a személyi állapotot érintő perek tekintetében – ezek társadalmi jelentősége miatt – indokolt biztosítani az automatikus felülvizsgálat lehetőségét az eltérő első- és másodfokú határozatok esetén.

A Javaslat abból kiindulva, hogy a Pp. hatásköri szabálya a törvényszéki permodellre épül, az engedélyezés alá eső határozatok köréből – jelentős – kivételt fogalmaz meg: nem szükséges engedélyezés iránti kérelmet előterjeszteni abban az esetben, ha az ítéletábla megváltoztatja a törvényszék mint általános elsőfokú hatáskörrel rendelkező bíróság ítéletét, illetve ha a törvényszék személyi állapotot érintő perben megváltoztatja a járásbíró ítéletét. A két eltérő döntésre figyelemmel tehát engedélyezési kérelem nélkül is megnyílik az út a jogerős ítélet felülvizsgálatára. Az OBH honlapján közzétett, a 2023. évi statisztikai adatokról készült részletes elemzés tanúsága szerint a törvényszéki elsőfokon indult polgári-gazdasági ügyeket elbíró ítéletáblák a fellebbezések alapján a döntések 5,5%-át helyezték hatályon kívül, 46,9 %-ot helybenhagytak, következésképpen a megváltoztatás százalékos aránya 46,6%. Ezekben az ügyekben a feleket alanyi jogon illeti meg a felülvizsgálati eljárás kezdeményezésének joga. Ugyancsak alanyi jogon illeti meg a felülvizsgálati eljárás kezdeményezésének a joga a feleket a sajtó-helyreigazítás iránt indított perben és a közérdekű adat megismerésére irányuló igényvel összefüggésben indítható perben, amely tárgykörök vonatkozásában a rendkívüli jogorvoslat igénybevételéhez kiemelt közérdek fűződik, a társadalmi nyilvánosság egységes jogi kereteinek biztosítása érdekében.

Ehhez képest az általános hatáskörű törvényszék előtt indított ügyekben hozott helybenhagyó másodfokú (egybehangzó) ítéletek és a kivételesen a járásbíró hatáskörébe utalt ügyekben meghozott jogerős ítéletek kizárólag sikeres engedélyezést követően vizsgálhatók felül. Ez a szabályozás az ügyteher optimalizálásával is hozzájárul ahhoz, hogy a Kúria eleget tudjon tenni az Alaptörvényben konstituált alkotmányos feladatának (egységes jogalkalmazás biztosítása), ugyanakkor az általános hatáskörű bírósághoz tartozó ügyek esetében ellentétes döntések fennállásakor egyedi ügyekben is jogvédelmet biztosítson a peres feleknek. Ugyanakkor a járásbíró hatáskörébe tartozó személyi állapotot érintő perek esetén a Pp. XXXI.-XXXV. Fejezetében szabályozott védett jogtárgy kiemelt fontosságára tekintettel indokolt az eltérő szabályozás. Ezekben a különleges perekben a Pp. számos speciális rendelkezést tartalmaz, ezekhez illeszkedik a felülvizsgálat engedélyezésének eltérő szabálya. Az eltérő rendelkezés elősegíti az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdésében és a XV cikk (5) bekezdésében rögzített személyi kör védelmét. Szükséges azt is kiemelni, hogy ezek az ügyek az állam nemzetközi szerződésekből eredő kötelezettségét is érintik (a család, a kiskorú gyermekek, gondnokoltak védelme), amely szintén alátámasztja az eltérő szabályozás szükségességét. Nincs helye ugyanakkor a felülvizsgálat engedélyezésének az ítélet házasságot érvénytelenítő, vagy felbontó rendelkezése, illetve az apaság vélelmét megdöntő ítélet apaság vélelmét megdöntő része vonatkozásában, ha az apaság vélelmének megdöntését követően a gyermeket valamely személy teljes hatályú apai elismeréssel a magáénak ismerte el, vagy az apaságot jogerős bírói ítélet állapította meg. Ezekben az esetekben kiemelkedő társadalmi jelentősége van annak, hogy ne legyen jogbizonytalanság a jogerős döntések joghatása tekintetében (kettős házasság, kettős apasági vélelem elkerülése), ezért a felülvizsgálat kizártsága ellenére kivételes esetben sem kerülhet sor a felülvizsgálat engedélyezésére.

137-140. §

Pp. 411. § (1)-(2) bek., 412. § (2) bek., 413. § (1) bek. b)-c) pont, 413. § (4) bek., 415. § (1) bek. d)-f) pont

A Pp. 410–415. §-ai a felülvizsgálati kérelemmel szemben támasztott követelményeket, illetve ezek meg nem tartásának jogkövetkezményeit fogalmazzák meg. E körben a Javaslat átvezeti azt az alapvető

szemléletváltást, hogy a jogerős határozatok ellen fősabály szerint kizárt a felülvizsgálat, ugyanakkor a korábban kizárt ügyekben is lehetőség van felülvizsgálati kérelem engedélyezése iránti kérelem benyújtására. Figyelemmel arra, hogy az engedélyezés iránti kérelem – a kivételes esetköröket nem említve – minden felülvizsgálati kérelem kötelező eleme lesz, a Javaslat a Pp. jelenleg hatályos 410. §-át hatályon kívül helyezi és az engedélyezési kérelem tartalmi elemeit a felülvizsgálati kérelem tartalma körében helyezi el.

A Pp. 411. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálat megtagadásáról szóló végzést röviden kell indokolni. A felülvizsgálat megtagadásáról szóló végzést kizárólag abból a szempontból kell indokolni, hogy a felülvizsgálat miért nem volt engedélyezhető (így például azért, mert a Kúria már döntött a felmerült elvi kérdésben, avagy a felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége nem jelentős). E végzésben nincs helye annak, hogy a Kúria az ügy érdemét érintő kérdésekre is kitérjen, figyelemmel arra, hogy az ügy érdemére kiható jogszabálysértést a Kúria csak akkor vizsgálhatja, ha a felülvizsgálatot engedélyezi. Ez a megoldás megfelel az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által kialakított szempontrendszernek. Az EJEB több határozatában – így például az Ovlisen kontra Dánia - 16469/05., Kukonnen Kontra Finnország No. 2.-47628/06., Nerva kontra Egyesült Királyság - 42295/98., Jaczkó kontra Magyarország - 40109/03. ügyekben – is kifejtette, hogy a legfőbb bírói fórum eljárását megtagadó határozatot kizárólag abból a szempontból kell indokolni, hogy az engedélyezési okoknak a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem miért nem felelt meg. Nem eredményezi a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, ha az ügy érdemi kérdéseire a felülvizsgálatot megtagadó határozat nem tér ki, a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag az engedélyezési okok fennállásának hiányára hivatkozva tagadja meg. A felülvizsgálat engedélyezésének indokaira az érdemi határozatban kell röviden kitérni.

A Javaslat a 412. §-ban egyértelműen meg kívánja fogalmazni, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem, illetve a felülvizsgálati kérelem elemeinek el kell különülnie egymástól, aminek az engedélyezés iránti kérelem időszerű elbírálása tekintetében van jelentősége. A felülvizsgálatból kizárt határozatok ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelem benyújtásával a felülvizsgálat engedélyezése iránti illetéket kell leróni, amit a felülvizsgálat engedélyezése esetén kell kiegészíteni a felülvizsgálat illetékére.

A 413. § módosításával a Javaslat részben pontosítja, illetve kibővíti a felülvizsgálat engedélyezését megalapozó okokat és beépíti a Kp. 118. (1) bekezdés ad) pontja szerinti okot. Ez a módosítás összhangban van a 3353/2024. (X. 8.) AB határozattal. Ezen kívül átveszi azt a Kúria által következetesen kialakított gyakorlatot is, hogy a Kúria fősabály szerint csak olyan okból engedélyezheti a jogerős ítélet felülvizsgálatát, amelyre a fél hivatkozott az engedélyezés iránti kérelmében. E körben a Pp. szabálya eltér a Kp. megoldásától, ez utóbbiban azonban a hivatalbóliság nagyobb szerephez jut, ezért indokolható a támadott határozatok hivatalbóli vizsgálata a befogadás kérdésében.

141. §

Pp. 419. § (2) bekezdés

A koncepcionális módosításokhoz kapcsolódó szövegpontosító rendelkezést tartalmaz.

142. §

Pp. 424. § (3a) és (3b) bekezdés

A Javaslat részben módosítja a Kúria érdemi határozataira vonatkozó szabályokat is. Kimondja, hogy ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta, és a Kúria azt állapítja meg, hogy ez a határozat az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő, a Kúria a határozatot részben vagy egészben hatályon kívül helyezi és az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja. E kasszációs jogkör lényege, hogy az egybehangzó határozatokat követő új kúriai jogértelmezés ne járjon a felek jogorvoslathoz való jogának sérelmével, annak vitatására a peres feleknek az eljárás folyamán lehetősége legyen. A Javaslat célja nyilvánvalóan az, hogy a Kúria ne hozzon „meglepetés ítéleteket”. A Kúria ugyanis nem határozhat olyan kérdésben, amelyben az eljáró bíróságok még nem döntöttek, hiszen a felülvizsgálati eljárásban csak jogkérdés vizsgálható.

Új szabály, hogy ha a felülvizsgálat engedélyezésére olyan ügyben került sor, amelyben törvény kizárja a felülvizsgálatot (e körbe vonható a nemperes eljárásokra vonatkozó jogszabályok meghatározó része) és a Kúria megállapítja, hogy a határozat az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő, illetve jogkérdésben eltér a Kúria hivatkozott, közzétett határozatától, de a jogszabálysértés a jogviszony természete vagy a beállt joghatások jellege miatt nem orvosolható, a Kúria kizárólag a jogsértés tényét állapítja meg. Ez a megoldás is biztosítja a jogegységet, mivel a Kúria határozatát a Bírói Határozatok Gyűjteményében közzé kell tenni, a közzétett határozatokban foglalt jogértelmezést pedig az alsóbb fokú bíróságoknak követni kell. Az eltérő szabályozás indoka az, hogy az ágazati törvények egy része jellemzően azért zárja ki a határozattal szemben a felülvizsgálatot, mert a jogerős határozattal lezárt jogviszonyokban a felek, illetve a jogerős határozat alapján (például a hagyatékátadó végzés ismeretében) jogszerző harmadik személyek már nem hozhatóak olyan helyzetbe, hogy jóhiszeműen szerzett jogaik vagy kötelezettségeik kétségessé váljanak, még akkor sem, ha a Kúria megállapítja a jogszabálysértést. Ezt a problémát a kúriai joggyakorlat is észlelte korábban. A Kúria Gfv.X.30.232/2012/9. számú határozatában kimondta, hogy a korábban eljárt, felmentett felszámolónak a tisztségébe való visszahelyezésére nincs lehetőség akkor sem, ha a felülvizsgálati bíróság a korábbi felszámolót felmentő végzést hatályon kívül helyezi. A Kúria jogértelmezésével összhangban módosította a Cstv. 27/A. § (10) bekezdését a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény, valamint az azzal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi XLIX. törvény 10. § (3) bekezdése, kizárva a felülvizsgálatot a felszámolót felmentő végzés ellen. Ezekben az esetekben tehát a Kúria nem hozhat a felekre kiterjedő hatályú határozatot, kizárólag a jogsértés tényét állapíthatja meg, ebből következően pedig szükségszerűen a helyes jogértelmezést mondja ki. Jelenleg is van olyan jogszabály [például Ptk. 3:37. § (3) bekezdés], amely a bíróságot a jogsértés megállapítására jogosítja fel.

143. §

Pp. 435/A. §

Személyi állapotot érintő perekben törvényi szinten indokolt feltétel nélkül kizárni a tárgyaláson történő online hallgatóság részvételét a védett jogtárgy kiemelt érzékenysége tekintettel. Más esetekben ugyanakkor bírói mérlegelés tárgyává tehető a nyilvánosság kizárása vagy korlátozása a Pp. 231. § (2) bekezdésében foglalt feltételrendszer figyelembe vételével.

144. §

Pp. új NYOLCADIK/A RÉSZ

A Javaslat a Pp.-be egy új rész beiktatásával létrehozza az egyszerűsített polgári pert. Az egyszerűsített polgári per alkalmazásáról maguk a felek dönthetnek azzal, hogy a szerződésükben rögzítik, jogvitájukról a bíróság ebben a perben döntsön. A Javaslat alapján nem köthető ki az egyszerűsített polgári per alkalmazása a személyi állapotot, a munkaviszony jellegű jogviszonyt, a fogyasztói jogviszonyt érintő jogvita esetében e jogviták sajátosságaira tekintettel.

Az egyszerűsített polgári perben kötelező a jogi képviselő, mivel a per előkészítését a felperes végzi. A felperesnek már a keresetlevélhez csatolnia kell valamennyi okirati bizonyítékot, továbbá ha a jogvita tekintetében szakkérdés is felmerül, úgy a szakvéleményt is csatolni kell már a keresetlevélhez. A perben csak okirati és szakértői bizonyításnak van helye. Az egyszerűsített polgári perben a jogi képviselő kötelező, ebből következik, hogy az eljárásban az elektronikus kapcsolattartás teljes körűen érvényesül.

A pert megelőzően a szakvélemény beszerzésére sor kerülhet akár az igazságügyi szakértőkről szóló törvényben szabályozott megbízás alapján, akár a szakértő közjegyzői nemperes eljárásban vagy polgári nemperes eljárásban történő kirendelése útján. Tehát a felperes a per előkészítése során e tekintetben több lehetőség közül választhat, de minden esetben – akkor is, ha a szakértő a felperes megbízása alapján készíti el a szakvéleményt – a szakvélemény készítése során a szakértőnek a kérelmező fél ellenfelét értesítenie kell a kirendelés tárgyáról, a vizsgálandó kérdések köréről, az általa kitűzött helyszíni szemléről és vizsgálatról, lehetővé kell tennie, hogy az ellenfél a kirendelés tárgyára vonatkozó nyilatkozatát, a vizsgálat tárgya szempontjából lényeges észrevételeit előterjessze, valamint a szakvéleményét az ellenfél vele közölt nyilatkozatát, észrevételeit is értékelnie kell. Ha ezeknek a követelményeknek nem felel meg a szakvélemény, akkor aggályosnak minősül.

Az egyszerűsített polgári per nem különül perfelvételi és érdemi tárgyalási szakra, a kereset nem kapcsolható össze más kereseti kérelemmel, nincs helye keresetváltoztatásnak, ellenkérelem-változtatásnak, beavatkozásnak, viszontkereset előterjesztésének, beszámításnak, szünetelésnek, tárgyalás és meghallgatás tartásának, csatlakozó fellebbezésnek, és felülvizsgálatnak. A per tehát írásban, kizárólag a keresettel érvényesített követelés tekintetében kerül lefolytatásra annak érdekében, hogy rövid idő alatt jogerős és végrehajtható döntés szülessen.

Abban az esetben, ha a Pp. 121. § (1) bekezdés c)–f) pontja alapján szünetelésre kellene sor kerüljön – mert a fél a megadott címen nem elérhető, ügygondnoki díj előlegezésének lenne helye, a felperes a bizonyítással nem összefüggő fordítás, illetve külföldi kézbesítés költségét a bíróság felhívása ellenére nem előlegezi, vagy hirdetményi, illetve végrehajtói kézbesítésnek volna helye – a pert az általános szabályok szerint kell folytatni, mivel a fenti körülmények fennállása már nem teszi lehetővé az egyszerűsített perben foglalt sajátos eljárás lefolytatását és eljárási határidők betartását.

Az egyszerűsített polgári perben a felek és a bíróság számára is szoros határidők kerülnek megállapításra. A bíróság az egyszerűsített polgári perben soron kívül jár el, a bíróság általános intézkedési határideje legfeljebb 8 nap.

A bíróság a keresetlevelet kézbesíti az alperesnek, akinek 15 napos határidő alatt kell előterjesztenie ellenkérelmét. Az ellenkérelem beérkezését követően a bíróság rövid határidővel felhívja a feleket, hogy nyilatkozzanak kéri-e a per általános szabályok szerinti folytatását, vagy nyilatkozzanak esetleges megegyezési szándékukról, és egyidejűleg nyújtsák be egyezségi megállapodásukat. A felhívással egyidejűleg a bíróság a felperes részére kézbesíti az ellenkérelmet is. Ha szükséges, a bíróság a per e szakaszában hívhatja fel a feleket írásbeli nyilatkozattételre az esetleges ellentmondások vagy hiányosságok tisztázása érdekében. A nyilatkozatok kizárólag a korábban megtett állításokra, tagadásokra, vitasokra, csatolt okiratokra vonatkozhatnak, új tényállítás, jogállítás tételére már nincsen lehetőség.

Ha a felek az általános szabályok alkalmazására kívánnak áttérni, a bíróság perfelvételi tárgyalást tűz és az általános szabályok szerint folytatja az eljárást. Ha pedig a felek egyezséget kívánnak kötni, mód van arra, hogy a bíróság – ha ennek feltételei fennállnak – azt végzésével jóváhagyja.

Ha a felek sem az általános eljárási szabályok szerinti folytatás iránti kérelmet, sem egyezségi megállapodást nem terjesztenek elő, a bíróság az ezekre történő felhívás kiadásától számított 30 napon belül ítéletet hoz.

Az egyszerűsített polgári perben a fellebbezés előterjesztésére – mind a végzés elleni fellebbezés, mind az ítélet elleni fellebbezés esetén – a feleknek 8 napos határidő áll rendelkezésre.

Végzés elleni fellebbezés esetében a fellebbező fél ellenfele 5 nap alatt tehet észrevételt.

Az ítélet elleni fellebbezésnek kizárólag az elsőfokú eljárás szabályainak lényeges megsértésére vagy az ügy érdemi elbírálásának alapjául szolgáló jogszabály téves alkalmazására hivatkozással van helye. Az ítélet elleni fellebbezés esetében a fellebbező fél ellenfele a fellebbezési ellenkérelmét az elsőfokú bíróság felhívására 8 napon belül terjesztheti elő. Az elsőfokú bíróság már a fellebbezési ellenkérelemmel együtt terjeszti fel az iratokat a másodfokú bírósághoz, amely a fellebbezést 30 napon belül bírálja el.

145. §

Pp. 628. § (2) bekezdése o) pont

Felhatalmazó rendelkezés végrehajtási rendelet megalkotására.

146. §

Pp. szövegcsere

Szövegcsérés pontosító rendelkezések.

147. §

Pp. hatkiv

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

148. §

Kp. 36. § (1) bek. e) pont

A Pp.-ben új jogintézmény kerül bevezetésre, amely alapján, ha a bíróság a polgári perben bármely, törvényben megállapított intézkedési határidőt túllép, a határidő lejártát követő naptól kezdve vagyoni elégtételt nyújt a felek részére. E vagyoni elégtétel külön kérelem nélkül hivatalból kerül megállapításra, és kifizetésre a felek számára. Ahhoz, hogy ez a jogintézmény a közigazgatási perekben is alkalmazásra kerüljön, indokolt pontosítani a Kp. Pp. szabályozására utaló rendelkezéseit.

149-150. §

Pmt.

A nemzeti kockázatértékelésben azonosított kockázatokat jellemzően elsőként a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatók észlelhetik, így kulcsszerepet játszanak ezen események kezelésében. A hatékony fellépésük kulcsa az adatalapú, többrétegű védekezési ökoszisztéma kialakításában rejlik, amelynek elengedhetetlen alkotóeleme, hogy a hatékony szűrést támogató, valós idejű adatok álljanak rendelkezésükre.

Az új jogintézmény célja, hogy a pénzügyi információs egység operatív elemzése során megállapított olyan adatok, információk, amelyek a nemzeti kockázatértékelésben meghatározott kockázatok kezelése szempontjából jelentősek, minden szolgáltató számára elérhetővé váljanak. Lényege, hogy a kockázatok kezelésére szolgáló adatokat, információkat nemcsak a kockázatok észlelő szolgáltató, hanem az összes vagy a szolgáltatók meghatározott csoportja megismerheti, támogatva ezzel a kockázatok megfelelő kezelését.

151. §

Be. 43. § (2a) és (2b) bek.

A védő kizárása funkcionálisan azt a célt szolgálja, hogy ne járhasson el a terhelt érdekében olyan ügyvéd, akiben más személy képviseletéből is fakadóan érdekkonfliktus merülne fel. A képviselt személyek közötti konfliktus azonban a büntetőeljárásban nem szükségszerű, így alappal feltételezhető, hogy nem sérti a terhelt büntetőeljárási érdekeit a védő korábbi szerepvállalása más személy oldalán, ha azt a terhelt sem látja önmagára nézve sérelmesnek. Amennyiben a terhelt kifejezetten nyilatkozik arról, hogy a tanú vagy más résztvevő segítőjeként eljáró védő nem veszélyezteti a védelmét, a kizárás szükségtelen és aránytalan beavatkozást jelentene a védelem szabad megválasztásába. A módosítás ennek megfelelően lehetővé teszi a védő eljárását, ha a terhelt a meghatározott eljárási szakaszokban nem él kizárási indítvánnyal. Az új szabályozás egyúttal garanciális jelleggel előírja, hogy az indítvány akkor érvényesíthető, ha a terhelt nyolc napon belül szerzett tudomást a kizárás alapjául szolgáló tényről.

152-154. §, 178. §, 181. §

Be. 45. § (4) bek., 46. § (1) bek., 48. § (2a) és (2b) bek., 540. §, 576. § (1) bekezdés c) pontja

A bíróságok gyakorlatában ismétlődően jelentkező probléma, hogy egyes terhelt meg hatalmazott védő eljárása esetén a meghatalmazás ismételt visszavonásával az eljárás szándékos elhúzását célozzák. Jelenleg egy ügyben több védő eljárására kizárólag meghatalmazott védők esetében kerülhet sor, vagyis meghatalmazott és kirendelt védő egyidejű eljárására nincs törvényi lehetőség.

A módosítással kiküszöbölhető lesz a jelenlegi visszaélésszerű joggyakorlás, vagyis hogy a terheltek – gyakran az eljárási cselekmény során, vagy azt röviddel megelőzően – a büntetőeljárás szándékos elhúzása céljából, korlátlan alkalommal gyakorolhassák a Be. 45. § (4) bekezdésében biztosított jogukat, illetve újabb és újabb meghatalmazások benyújtásával elérik az aktuális védő kirendelésének hatályvesztését.

A módosítás emellett előmozdítja a hatékony védelem érvényesülését is, hiszen a hatóságoknak lehetőségük nyílna az ügyben korábban eljáró azon védő kirendelésére, illetve eljárásban tartására, aki az ügyet alaposan ismeri, így nem lenne szükség további felkészülési idő biztosítására. Ebben az esetben a szabad védőválasztáshoz való jog sem sérülne, hiszen a terhelt a kirendeléstől függetlenül másik védőt hatalmazhat meg.

156. §

Be. 107. § (4) bekezdés

A tárgyalás online nyomon követésének a biztosítása természetét tekintve nagy hasonlóságot mutat a nyilvánosság kép, hang, vagy kép- és hangfelvétel készítése útján [Be. 107. § (3) bekezdés] történő tájékoztatásával. Jogilag azonban teljesen különálló intézményekről van szó, aminek eljárásjogi szempontból kiemelt jelentősége van, ezért a módosítás kifejezetten elhatárolja az új jogintézményt a nyilvánosság tájékoztatásának szabályaitól. Hasonló különbségtétel szükséges arra az esetre, amikor az eljárási cselekményen jelenlétre kötelezett vagy jogosult személy számára telekommunikációs eszköz útján biztosítják az eljárási cselekményen való jelenlétet (Be. XX. Fejezet), amelynek szabályai szintén nem alkalmazhatóak a tárgyalás online nyomon követésére.

Az előző elhatárolásokhoz képest fontos rámutatni, hogy az új jogintézmény funkciója megegyezik a tárgyaláson hallgatóságként való személyes jelenléttel megvalósuló nyilvánossággal. A tárgyalás hatályos szabályozásban meglevő nyilvánosságának és a tárgyalás online nyomon követésének is az a funkciója, hogy biztosítsa a társadalom részéről való ellenőrzés lehetőségét, amely az eljárás tisztességének az egyik biztosítója. A funkcióazonosság mellett ugyanakkor a szabályozás nem lehet minden részletében azonos, hiszen az online hallgatóság részvétele egy olyan kiegészítő rezsím, amely nem mellőzhetetlen feltétel az eljárás tisztességéhez. Ezért önállóan szükséges mérlegelni az online nyomon követés hozzáadott értéke és a vele esetleg ellentétbe kerülő más érdekek közötti feszültséget. Az önálló mérlegelés következményeként a jogintézmények szintjén szükséges az elhatárolás, amelynek leglényegesebb folyamánya, hogy az online hallgatóság részvételével kapcsolatos eljárási hiba nem tekinthető a tárgyalás nyilvánosságára vonatkozó rendelkezések olyan fokú megsértésének, hogy az önmagában alapot adjon a Be. 609. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott relatív hatályon kívül helyezési ok megállapítására. Ez utóbbi szabályozási logika indoka az, hogy a tárgyalás nyilvánossága abszolút értelemben nem sérül, ha a nyilvánosság legalább személyes jelenléttel biztosított.

157. §, 203. §

Be. 174. § (1)-(2) bekezdés, 878/C. §

A belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1083 európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikke szélesebb körű adatokra nézve teszi kötelezővé az újságírói forrásvédelmet, a Be.-ben szereplő információt átadó személy kilétére vonatkozó forrásvédelemnél. A rendelet közvetlenül alkalmazandó szabályai képezhetnének a Be. 173. §-ába eső foglalkozási titkot, de a rendeletben szereplő kivételszabályok eljárásjogi alkalmazhatósága érdekében indokolt a Be. már kialakult, a 174. §-ban szereplő eljárásrend keretei között szerepeltetni a rendelet által védett adatkört.

158. §

Be. 190. § (2) bekezdés

Az előterjesztett, illetve előadott magánszakértői vélemény akkor minősül szakvéleménynek, ha azt a terhelt, illetve a védő a 190. § (2)–(4) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelően terjesztette elő. Egyéb esetben a magánszakértői vélemény a terhelt, illetve a védő észrevételének minősül, a szakértő pedig a szakkérdésre vonatkozóan tanúként nem hallgatható ki.

A hatályos szabályok alapján a terhelt és a védő magánszakértői vélemény elkészítésére kizárólag folyamatban lévő büntetőeljárásban adhat megbízást. A Kúria a perújítással kapcsolatos joggyakorlat-elemzés alapján készült összefoglaló jelentésének „de lege ferenda” részében hívta fel a jogalkotó figyelmét annak megfontolására, hogy a Be. 637. § (1) bekezdés a) pontja szerinti perújítási ok bejelentése esetén az indítványhoz magánszakértői véleményt lehessen csatolni annak elkerülése érdekében, hogy a szakvélemény beszerzésére külön perújítási nyomozást kelljen elrendelni.

A Javaslat a joggyakorlat-elemzés által feltártak szerint egészíti ki magánszakértői vélemény elkészítésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket.

159. §

Be. 234. § (3) bekezdés

Jelenleg a Be. 234. § (1) és (2) bekezdése szerint a bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök vesztegetés és vesztegetés elfogadása esetén a három, illetve öt évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény esetén alkalmazhatók. A korrupciós cselekmények jellemzője, hogy szükségszerűen két fél áll egymással szemben, egyrészt, aki kéri, elfogadja, másrészt, aki adja vagy ígéri az előnyt. A hálapénz kriminalizálása óta a Btk. 290. § (6) bekezdése alapján, aki az egészségügyi szolgáltatás nyújtásával összefüggésben egészségügyi dolgozónak, egészségügyben dolgozónak vagy ezekre tekintettel másnak az egészségügyről szóló törvényben meghatározottak szerint jogtalan előnyt ad vagy ígér, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ez esetben tehát a bírói engedélyhez kötött leplezett eszköz nem alkalmazható. A korrupciós cselekmény „másik oldalán” álló, azaz a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával szemben azonban a bírói engedélyhez kötött leplezett eszköz alkalmazható, amely egyenlőtlenséget okoz. A jelenlegi szabályozás nem teszi lehetővé azt, hogy a vesztegető személy (azaz a hálapénzt adó) – általában a páciens vagy hozzátartozója – cselekménye tekintetében felhasználható legyen a vesztegetés elfogadójának – általában orvos, egészségügyi szakdolgozó – cselekménye tekintetében engedélyezett bírói engedélyhez kötött leplezett eszköz alkalmazásával megszerzett bizonyíték. A Javaslat a vesztegetés esetén a büntetési tételtől függetlenül engedélyezi a bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök alkalmazását.

A Btk. 306. §-ban meghatározott közfeladati helyzettel visszaélés a Btk. XXVIII. fejezetében, a hivatali bűncselekmények sorában helyezkedik el, közvetlenül a hivatali visszaélés törvényi tényállását követően. A két bűncselekmény elkövetési magatartásai, a célzatai és a büntetési tételei azonosak, csupán a tényállások alanya különböző. A Javaslat megszünteti az indokolatlan a különbségtételt a szándékosan elkövetett hivatali visszaélés és közfeladati helyzettel visszaélés között a bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök alkalmazása során, tekintettel arra, hogy a közfeladatot ellátó személyek eljárásának törvényes, elfogulatlan és befolyástól mentes teljesítése hasonló szintű társadalmi érdek, mint a hivatali tevékenység esetén.

A Javaslat az előzőekben írt szempontok érvényesítése érdekében szünteti meg az indokolatlan különbségtételt a hivatalos személy elleni erőszak, a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak között a bírói engedélyhez kötött leplezett eszközök alkalmazása során.

160. §

Be. 281. § (1), (3), (5) bek.

1. A közelmúltban, különösen a 2024. március 1.-jével hatályba lépő módosítások folytán a bünygi felügyelet keretében meghatározható magatartási szabályok között egyre hangsúlyosabbá váltak azok, amelyek önállóan, a mozgási szabadság, illetve a lakóhely, a tartózkodási hely megválasztásának szabályát nem érintve is alkalmazhatók lennének. A Be.-ben is régóta meglevő, a minél kisebb korlátozás kívánalmát

rögzítő szabályok érdekében is szükségessé vált, hogy lehetőség legyen a bűnügyi felügyelet elrendelésére úgy is, hogy az kizárólag a cselekvési szabadság más aspektusát érintse, a mozgási szabadságot nem. Ahhoz, hogy az említett kötöttség nélkül is sor kerülhessen a bűnügyi felügyelet magatartási szabályainak a meghatározására szükséges módosítani a Be. 281. § (1) bekezdésében szereplő definíciót.

2. Az online csalásokkal szembeni kormányzati fellépésre létrejött minisztériumi munkacsoport tevékenységének eredményeként rögzíthető, hogy csalásból – de akár más bűncselekményekből is – származó jövedelem elvonásának megnehezítése érdekében indokolt kizárni a pénzforgalmi szektorból azokat a szereplőket, akik „strómanként” a nevükre nyitott különféle számlákkal támogatják, hogy megbízóik elvonják a bűncselekményből származó összegeket. A büntetőeljárás intézményrendszerben ilyen korlátozás az eljárás folyamatban léte alatt kényszerintézkedésként, azon belül is a bűnügyi felügyelet magatartási szabályai között kezelhető hatékonyan. A magatartási szabály a terheltet kötelezi, aki személyében köteles megszüntetni a meg nem engedett számlát. További végrehajtási szabályok a rendeleti joganyagban kerülnek elhelyezésre, ugyanakkor előre bocsátható, hogy a központi bankszámla nyilvántartás megkeresésével a magatartási szabály teljesítése adminisztratív úton, csekély erőforrás ráfordításával ellenőrizhető.

161. §

Be. 319. § (10)–(12) bek.

A módosítás célja a bűnjelként lefoglalt élőlények – különösen az állatok – hosszú távú érdekeinek biztosítása érdekében a szabályozás továbbfejlesztése. A 2022. január 1-jén hatályba lépett módosítást követően ismételten felmerült annak szükségessége, hogy a bűnjelkezelés során a jelenleginél nagyobb hangsúlyt kapjon az érintett élőlények jóléte és megfelelő, tartós elhelyezése.

A jelen módosítások legfőbb célja annak elősegítése, hogy a lefoglalt élőlények tartós és szükségleteiknek megfelelő elhelyezése a lehető legrövidebb időn belül megtörténjen, elkerülve ezzel az indokolatlanul hosszú ideig tartó bizonytalan állapotot. Ennek érdekében az új rendelkezések lehetőséget biztosítanak arra, hogy az állatok tulajdonjogát – az érintett tulajdonos és más az állatra igényt formáló személy akarata ellenére is – ingyenesen átruházhassák abban az esetben, ha azok értékesítése nem lehetséges.

A szabályozás ugyanakkor az érintett tulajdonos és más igénylő személy jogait védő garanciális elemeket is tartalmaz. A tulajdonosnak és más érdekelt személyeknek lehetőségük van arra, hogy vállalják az állatok gondozási, tárolási és kezelési költségeit, amivel megakadályozhatják az ingyenes tulajdon átruházást. Az előírt nyilatkozattételi és előlegezési határidők biztosítják, hogy az eljárás átlátható és méltányos legyen, miközben elősegítik, hogy az állatok megfelelő ellátásban részesüljenek mindaddig, amíg a tulajdoni helyzetük véglegesen rendeződik.

E módosítások tehát az élőlények védelmét és jólétét szolgálják azáltal, hogy biztosítják számukra a lehető leggyorsabb és legmegfelelőbb elhelyezést, ugyanakkor lehetőséget adnak az érintetteknek, hogy érdekeiket érvényesítsék a jogszabály által biztosított keretek között.

165. §

Be. 342. § (3) bekezdés 29. és 30. pont

A Be. 342. § (3) bekezdése tételesen felsorolja, hogy az előkészítő eljárás során adatkérés keretében kizárólagosan mely adatkezelőktől, illetve nyilvántartásokból kérhető adatszolgáltatás.

Az előkészítő eljárás célja annak megállapítása, hogy a bűncselekmény gyanúja fennáll-e. Elsődlegesen az adott személyekkel, tevékenységükkel kapcsolatos adatokat kell beszerezni, többek között, hogy dönteni lehessen arról, hogy a védett állományba tartozik-e, tényállási elemek megvalósultak-e vagy sem. Sok esetben az alapinformáció csak egy nevet, névtörödéket vagy hiányos személyes adatokat tartalmaz, a munkahelyre történő utalással. Több esetben előfordul, hogy a bejelentések egyes egészségügyi dolgozók, vagy földhivatali ügyintézők olyan tevékenységére vonatkoznak, amelyeket a jelenlegi állapotok szerint nem, vagy csak nagy

nehézségek árán lehet ellenőrizni. A 7. és 30 pontban szereplő módosítás a bejelentéssel érintett személyek jobb azonosíthatóságát szolgálják.

A TRACES rendszer (TRAdE Control and Expert System) az Európai Bizottság online webalapú, a hatósági ellenőrzések információkezelési rendszerének egyik eleme, amely nyomon követi az élőállatok, élelmiszerek, állati eredetű melléktermékek, takarmányok, növények és növényi termékek és az ökológiai termékek vagy vetőmag és szaporító anyag mozgását, kereskedelmi célú szállítását. A TRACES rendszer által kezelt adatok előkészítő eljárásban történő megismerése, jelentősen megkönnyíti annak megállapítását, hogy fennáll-e a bűncselekmény gyanúja a határokon átnyúló kereskedelemi tevékenységgel kapcsolatban.

166. §, 202. §

Be. 351. § (3)-(7) bek., 874. § (2a) és (2b) bekezdés

Az OECD Korrupcióellenes Munkacsoportja a Magyarországra vonatkozó vizsgálati jelentéseiben többször kiemelte, hogy a külföldi vesztegetés bűncselekményeire vonatkozó jelenlegi kétéves nyomozási határidő nem biztosít elegendő időt a megfelelő nyomozati cselekmények elvégzésére, különösen az összetett, több joghatóságot érintő ügyek esetében. Az OECD 6(b) ajánlása ennek megfelelően sürgeti a határidő meghosszabbítását annak érdekében, hogy a nyomozó hatóságok hatékonyan tudják alkalmazni a szükséges vizsgálati eszközöket a természetes személy gyanúsítottakkal szemben.

A magyar szabályozással kapcsolatos jogalkalmazói visszajelzések is megerősítették e javaslat szükségességét, rámutatva, hogy a jelenlegi szabályozás bizonyos, kiemelten összetett ügytípusok esetén – így különösen a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények, a korrupciós bűncselekmények és a pénzmosás – nem biztosít elegendő időt a teljes körű bizonyításra és a hatékony büntetőjogi fellépésre.

A módosítás célja egy olyan új szabályozási keret kialakítása, amely nem általánosan hosszabbítja meg a nyomozási határidőket, hanem egy kellően cizellált rendszerben a különféle komplexitású ügykategóriák esetében differenciált nyomozási időtartamokat vezet be, és a többlépcsős határidő hosszabbítás lehetőségét már csak a legkomplexxebb és legidőigényesebb nyomozások esetében biztosítja. Az új szabályok nemcsak a határidő meghosszabbításának rendjét szabályozzák, hanem a nyomozások alaphatáridejét is módosítják, ezzel egy háromlépcsős rendszert jön létre.

1. Az új rendszerben a nyomozás alap határideje a büntetési tételhez kapcsolódik: a három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények esetén az alaphatáridő egy év, az öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmények esetén két év, a nyolc évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmények esetén három év.

2. Mindhárom esetkörben a nyomozást irányító ügyészség jogosult egy első körös, hat hónapos határidő-hosszabbítás elrendelésére. A határidő hosszabbítás feltétele a (6) bekezdés alapján, hogy az időszerségi kérdések elkülönítéssel nem lennének rendezhetők.

3. A határidő a nyomozást irányító ügyészségi hosszabbítást követően – kivételes esetekben – a felettes ügyész által további egy évvel meghosszabbítható. Ennek feltétele, hogy az (5) bekezdésben meghatározott körülmények összefüggésbe hozhatók legyenek a nyomozás elhúzódásával. A módosítás (7) bekezdése e körben negatív feltételként szabályozza a gyanúsított egy évet meghaladó letartóztatását.

167. §, 174. §, 183-187. §, 196-199. §

Be. 394. § (1) bekezdés a) és b), 488, 637, 639, 644, 647, 650, 747-755. §

A Javaslat a terhelt távolléte esetén irányadó különféle eljárási szabályokat egységes elvek alapján módosítja annak érdekében, hogy az igazságszolgáltatási rendszert megkímélje az olyan indokolatlan esetektől, amikor csekély tárgyi súlyú ügyben születik olyan ítélet, aminek minimális visszatartó erőt képes kifejteni, így az ilyen esetekben a büntetési célok elérésére is okkal vonható kétségbe, miközben az igazságszolgáltatás valamennyi szereplőjét (bírók, bírák, ügyészek, bírósági elnökök, bírósági elnökök, bírósági elnökök) szükségtelenül működteti. A hatályos szabályok mellett a terhelt távollétében bagatell ügyekben is lefolytatható az eljárás, amelyben nincs

lehetőség az eljárást egyszerűsítő jogintézmények igénybe vételére, ráadásul előfordulhat, hogy a terhelt még a jogerős ügydöntő határozatról sem szerez tudomást. A távollétes eljárásokban nemzetközi szabályozási követelmények következtében is kötelező a perújítás a később előkerülő terhelt indítványára, így a megelőző teljes folyamat fölöslegesnek is bizonyulhat. Mindezek okán racionalizálni indokolt, hogy milyen esetekben folytatható le a terhelt távollétében az eljárás. Ennek érdekében a Javaslat újr szabályozza az eljárási feltételeket, csökkenti az adminisztrációs terheket, és biztosítja, hogy a terhelt ezekben az ügyekben is rendelkezhesen tudomással arról, hogy ellene milyen bűncselekmény alapján folyik eljárás.

A távollétes eljárás új szabályozása nem akadályozza meg a bűncselekmények miatt szükséges nyomozás lefolytatását, a bizonyítási eszközök beszerzését, tehát az állam büntetőjogi igénye nem vész el, a bizonyítékok beszerzése, a terhelt elítélése továbbra is biztosított marad.

1. A nyomozásra vonatkozó módosítások tekintetében a Javaslat egyértelműsíti, hogy ha a távollétes eljárás vagy a külföldön ismert helyen tartózkodó személlyel szembeni eljárás feltételei nem állnak fenn, akkor az eljárást fel kell függeszteni. A módosítás célja annak biztosítása, hogy olyan esetekben, amikor sem a távollétes eljárás, sem a külföldön tartózkodó terhelttel szembeni eljárás nem indítható meg, az eljárás ne folytatódjon szükségtelenül, és ne vonjon el erőforrásokat az igazságszolgáltatási rendszerből.

2. A távollétes eljárás [Be. CI. fejezet] feltételeinek átfogó módosítása terén a Javaslat rögzíti, hogy a büntetőeljárás távollétes formájának alkalmazására kizárólag olyan ügyekben kerülhet sor, ahol annak indokoltsága szakmailag is alátámasztható. Ennek megfelelően új feltételként jelenik meg, hogy a távollétes eljárás csak akkor indítható meg, ha a terhelttel szemben végrehajtandó szabadságelvonó büntetés vagy intézkedés alkalmazására irányuló vádbeli indítvány áll rendelkezésre. Az indokolatlan távollétes eljárások megelőzése érdekében a Javaslat továbbá előírja, hogy a távollétes eljárás feltétele a gyanúsított kihallgatás tényleges megtörténte is, így a terheltnek minden esetben tudomással kell bírnia arról, hogy vele szemben büntetőeljárás indult. Ennek következtében megszűnik a „távollévő terhelt” kategória, így a büntetőeljárás nem folytatható le olyan személlyel szemben, aki egyáltalán nem szerezhetett tudomást a vele szemben fennálló megalapozott gyanúról.

A Javaslat fontos újítása továbbá, hogy következetesen érvényesíti az eljárási akadályok következményeit mind a nyomozási, mind a bírósági szakaszban, ha a távollétes eljárás feltételei nem állnak fenn, akkor – az eljárási szakasztól függetlenül – fel kell függeszteni az eljárást. Az igazságszolgáltatási rendszer terheinek csökkentése érdekében adminisztratív egyszerűsítéseket is bevezet a Javaslat, ezek közül kiemelendő, hogy a terhelt számára nem szükséges hirdetményi úton kézbesíteni valamennyi eljárási ügyiratot. A tájékoztatás az ügyészégi vádemeléssel történik meg egyetlen hirdetmény formájában, amely az interneten elérhető az eljárás befejezéséig.

3. A külföldön ismert helyen tartózkodó terheltek [Be. CII. fejezet] eljárási szabályainak módosítása terén Javaslat egységesíti és pontosítja a külföldön ismert helyen tartózkodó terheltekkel szembeni eljárás feltételeit, egyben azt hozzá igazítja a modern társadalmi és jogi keretekhez. A jelenlegi társadalmi és jogszabályi környezetben a külföldön tartózkodó, tehát a hatóságok számára elérhető terhelt jelenléte a büntetőeljárásban számos módon biztosított. A határmenti települések, ingázók esetében személyes megjelenésre is sor kerülhet, biztosítható a jelenlét telekommunikációs eszköz igénybevételével, továbbá jogsegélykérelem útján, valamint a büntetőeljárási szabályok alapján a terhelt a tárgyaláson való jelenlét jogáról le is mondhat. Mindezek okán a több évtizedes múlta visszatekintő, alapvetően a külföldön tartózkodó terhelt elérhetetlenségét vélelmező szabályozás átfogó felülvizsgálat volt indokolt.

A szabályozás az eljárás lefolytatásának előfeltételeként rögzíti, hogy a terhelt kézbesítés útján elérhető legyen, azaz az ügyiratok átadása a számára biztosított legyen. A terhelt elérhetősége a tisztességes eljárás követelménye érvényesülésének sarokköve. Amennyiben ez a feltétel megszűnik, lehetőség nyílik a távollétes eljárásra való áttérésre.

A Javaslat a gyakorlati tapasztalatok és a számottevően eltérő jogszabályi környezet miatt különbséget tesz az Európai Unió tagállamaiban és a harmadik államokban tartózkodó terheltek között. Mindkét esetben alapvető szempont, hogy ha a terhelt jelenléte biztosítható elfogatóparanccsal, telekommunikációs eszközökkel vagy más jogsegély-mechanizmusokkal, akkor ezeket az eljárási formákat kell előnyben

részesíteni. Ezzel biztosítható, hogy – a távollétes eljáráshoz hasonlóan – az igazságszolgáltatás rendszere ne terhelődjön feleslegesen olyan ügyekben, amelyek nem igényelnek végrehajtandó szabadságvesztést.

A Javaslat további fontos eleme, hogy az eljárás során a vádlott nem köteles személyesen megjelenni a tárgyaláson, azonban a védő kirendelése továbbra is kötelező, és kézbesítési célú elérhetőség fennállása biztosítja az írásbeli kapcsolattartás lehetőségét, ami a tájékozódás és a jogok gyakorlásának is a forrása. Ennek megfelelően a vádlott írásbeli védekezést is előadhat, és így biztosított marad a védelemhez való joga még akkor is, ha fizikailag nincs jelen az eljárásban.

4. A perújítás szabályainak módosításával kapcsolatban a Javaslat elvi szempontként rögzíti, hogy csekély súlyú bűncselekmények esetében, ahol szabadságvesztésnél enyhébb büntetést szabtak ki, indokolatlan a külföldön ismert helyen tartózkodó terhelt esetén irányadó eljárásban hozott ítélet revíziója. Erre a nemzetközi jogi kötelezettség alapján is észszerű lehetőség van, hiszen az eljárás alapvetése – a terhelt elérhetősége – az eljárás során mindvégig biztosított volt, a terhelt jelenléti és jogorvoslati jogát mindvégig megfelelően gyakorolhatta. Ezáltal elkerülhető, hogy az ilyen ügyek indokolatlan újrafelvétele felesleges eljárásokat eredményezzen, amelyek további terhet rónának az igazságszolgáltatási rendszerre.

168. §

Be. 404. § (2) bekezdés d) pont

A terhelti együttműködés a büntetőeljárás egészét átszövő komplex rendszer, ahol a terhelti beismerés és az ezért felajánlható előnyök a fokozatosság elvéhez igazodva lettek meghatározva. Ha a terhelti beismerés a saját ügy mellett más büntetőügy felderítéséhez, bizonyításához hozzájárul, illetve az eljárás minél korábbi szakaszában történik meg, úgy az a terhelt számára annál nagyobb előnnyel járhat.

A 422. § (3) bekezdés szerinti ún. mértékes ügyészi indítvány az előkészítő ülésen történő terhelti együttműködés kialakítását ösztönzi, azzal, hogy az ügyész immár a vádiratban indítványt tehet meghatározott büntetés vagy intézkedés mértékére, illetve tartamára nézve arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri. Az 502. § (1) bekezdése alapján a mértékes ügyészi indítvány megtételére legkésőbb az előkészítő ülésen van lehetőség, miután az ügyész ismerteti a vád lényegét, és megjelöli a vádat alátámasztó bizonyítási eszközeit.

Az ügyészségi intézkedés vagy határozat kilátásba helyezése jogintézmény célja alapvetően a terhelt beismerésének ösztönzése, annak érdekében, hogy az ügyészség érdemi rendelkezése alatt álló döntések meghozatalához ne kelljen megvárni a nyomozás befejezését és a vádemelés időpontját, hanem már a nyomozás során megszülethessenek ezek a döntések.

A 404. § (1) bekezdése alapján az ügyészség a nyomozás során bármikor közölheti a gyanúsítottal és a védővel, hogy milyen, a (2) bekezdésben meghatározott intézkedés alkalmazására vagy határozat meghozatalára lát lehetőséget abban az esetben, ha a gyanúsított a bűncselekmény elkövetését beismeri.

A Be. LXIV. Fejezetében található törvényi rendelkezések nem zárják ki annak lehetőségét, hogy az ügyészségi intézkedés vagy határozat kilátásba helyezésére, akár a gyanúsítást követően, de még a terhelti vallomás megtétele előtt sor kerüljön. A terhelt ebben az esetben már az ügyészség tájékoztatásának tudatában tehet érdemi vallomást.

A hatályos szabályok alapján az ügyészség - vádemelés esetén - a bíróság elé állítás, és a büntetővégzés meghozatalára irányuló külön eljárás alkalmazása érdekében szükséges intézkedések megtételét helyezheti kilátásba, ha a felsorolt intézkedések vagy határozatok e törvényben meghatározott – a bűncselekmény elkövetésének beismerésén, illetve az együttműködésen kívüli – feltételei fennállnak. A jogintézmény rugalmassága megengedi, hogy a mértékes ügyészi indítvány megtételének kilátásba helyezése beilleszthető legyen a nyomozás folyamatába.

Az ügyészségi gyakorlat szerint az ügyészi határozat vagy intézkedés kilátásba helyezése során jelenleg sem tilalmazott az indítványozandó joghátrány nemének közlése a vádemeléssel kapcsolatos intézkedés esetén, értelemszerűen konkrét mérték nélkül. A Javaslat szerinti kiegészítés tovább csökkentheti a terheltek (és a

védelem) bizonytalanságát az eljárás lehetséges kimenetelét illetően, ezáltal a terheltek (és a védelem) már a nyomozás korai szakaszában érdekeltté válhatnak az eljárás időszerű befejezésében.

169-171. §, 175. §, 193-195. §

Be. 408. § (3) bekezdés, 409, 411/A-B, 492, 734, 735, 736

A jogalkalmazók következetes visszajelzései alapján egyértelművé vált az igény a szabályozás módosítására annak érdekében, hogy az egyezségkötés hatékonyabban támogassa az eljárás felderítési szakaszát, valamint rugalmasan igazodjon a büntetőeljárás későbbi fejleményeihez. A hatályos rendelkezések statikus jellegűnek mondhatók, nem szólnak az egyezség utólagos módosításának vagy új egyezség megkötésének a lehetőségéről, holott akár a terhelt együttműködésének eredményeként akár attól függetlenül is felmerülhetnek olyan körülmények, amelyek az egyezség tartalmának korrekcióját indokolják.

A szabályozás ezirányú hiányosságai többek között abban is megmutatkoznak, hogy nem rendezik egyértelműen a tényállás esetleges módosulásának kezelését, illetve az egyezség alapján biztosított kedvezmények változásának következményeit. Ez bizonytalanságot eredményezhet a jogalkalmazásban, és visszatartó hatással lehet az egyezség intézményének gyakorlati alkalmazására. Ezt támasztja alá az egyezségkötések alacsony száma, amely annak ellenére sem mutat növekedést, hogy a joggyakorlat – különösen az 1/2024. (VIII. 31.) LÜ h. körlevél – igyekezett rugalmas jogértelmezéssel enyhíteni a szabályozás merevségét.

A jogbiztonság és a hatékony büntetőeljárás érdekében szükségessé vált, hogy a törvény egyértelmű álláspontot alakítson ki az egyezség utólagos módosíthatóságával és annak hatáiraival kapcsolatban. Ennek megfelelően a Javaslat bevezeti az egyezség korrekciójának a lehetőségét, amelyet kétirányú szabályozással tesz lehetővé.

Egyrészt lehetővé teszi kisebb változtatások egyoldalú, konszenzus nélküli alkalmazását. Ennek megfelelően nem szükséges az egyezség formális módosítása az egyezségben foglalt tényállási elemek olyan mértékű megváltoztatásához, amely nem érinti a bűncselekmény minősítését, vagy amely – bár hatással van a minősítésre – nem eredményez lényeges eltérést a bűncselekmény büntetési tételében, megengedettnek minősül.

Ezzel szemben a Javaslat kizárja a jelentősebb eltéréseket. Amennyiben a változás túllépi az előzőekben rögzített határokat, az eljárás szakaszától függő jogkövetkezményeket kell alkalmazni, amelyek az egyoldalú ügyészégi módosítás explicit tiltásával, az eljárás megszüntetésével vagy az egyezség jóváhagyásának akadályával jelennek meg konkrétan a Javaslatban.

A szabályozás ezen túlmenően rögzíti a korábbi egyezséget megelőző terhelti vallomás felhasználhatóságának szabályait. Ha az új rendelkezések következtében az egyezség érvénytelenné válik, a korábban tett vallomás továbbra is felhasználható. Ennek indoka, hogy a valótlan vallomástétel ne maradjon következmények nélkül, és az eljárás tisztaságát biztosító szankciórendszer fennmaradjon. E megoldás nem előzmény nélküli a büntetőeljárás jogban, hiszen a Be. 406. § (3) bekezdése is hasonló rendelkezést tartalmaz.

Az egyezséget érintő további jelentős újítás, hogy az előkészítő ülésen megírt jóváhagyást követően az ügyészség még mindig tehet mértékes indítványt. Ennek elfogadása esetén az ügy az általános szabályok szerint lezárható, amely hozzájárul a büntetőeljárás gyorsításához és az ügyek hatékonyabb kezeléséhez.

173. §, 192. §, 200. §

Be. LXXI/A. Fejezet, Be. 728. §, Be. 773. §

Az online hallgatóság tárgyalási részvételének legáltalánosabb feltétele az ehhez szükséges technikai feltételek rendelkezésre állása, ezek biztosítását a módosítás a bíróságok feladatává teszi. Értelemszerűen a bíróság az online hallgatóság számára végpontot nem biztosít, csupán a bírósági infrastruktúrához való csatlakozás lehetőségét (az online hallgató saját eszközzel csatlakozik ehhez). Az online hallgatóság és a tárgyalás közötti közvetítés jellemzően egyoldalú, ugyanakkor esetenként szükségessé válhat a kétoldalú

összeköttetést biztosítani. Garanciális szempontból van jelentősége annak, hogy a tárgyalásról közvetített felvétel a későbbiekben is megőrzésre kerüljön, ez nem csak az online hallgatóság szempontjából lényeges előírás az eljárásjogi törvényben, hanem a telekommunikációs jelenlét esetén ezzel azonos rendelkezések találhatók, így a garanciákat illető belső koherencia is ezt indokolja. Megjegyzendő, hogy a felvétel még kisebb vagy korlátozottabb online nyilvánosság esetén is képes betölteni azt a garanciális szerepet, amelyet a törvény egyébként a tárgyalás nyilvánosságától eleve elvár.

A módosítás többféle lényeges korlátot állít fel az online hallgatóság tekintetében, a már említett műszaki feltételek mellett a tárgyalás nyomon követésének egyéni korlátját képezi a létszámkorlát, ugyanis legfeljebb összesen száz személy regisztrációja megengedett, ezek közül is meghatározott helyek különféle csoportok számára oszthatók ki. Egyéni szempontból a tárgyalás online hallgatóság ekként történő nyomon követése érvényes regisztrációhoz kötött, melyhez a rendeleti szabályozás további követelményeket támaszt, de a módosuló törvényi szabályozás rögzíti a legalapvetőbb feltételeket, amelyeknek a regisztrációhoz teljesülnie kell. Ilyen törvényi követelmény a nagykorúság, a vonatkozó szabályozás és korlátok elfogadása, továbbá az adatkezeléshez való hozzájárulás. A törvény egyes külön eljárások esetében eleve kizárja tárgyalás online hallgatóság általi nyomon követését, ilyen a fiatalkorú elleni büntetőeljárás, a bíróság elé állítás, valamint a magánvádas eljárás. A kizáró okok rendszerében a Be. 438/F. § (1) bekezdése meghatároz abszolút kizáró okokat, amelyek esetén a teljes online hallgatóság részvétele kizárt, emellett a Be. 438/F. § (2) bekezdése tartalmazza a relatív kizáró okokat, amelyek meghatározott személy tekintetében érvényesülnek.

Végül fontos felhívni a figyelmet arra, hogy a regisztrációs folyamat nem tekinthető a Be. szerinti eljárási cselekménynek, ezért arra a Be. általános szabályait nem lehet alkalmazni (így például igazolási kérelem a Be. alapján nem terjeszthető elő).

Miután a regisztráció létszámkorláthoz kötött, a módosítás preferenciákat határoz meg, bizonyos kedvezményezett csoportok részvétele érdekében, ennek keretei között a jog és államtudományi képzés támogatása érdekében előregisztrációs jogot biztosít.

A tárgyalás nyilvánossága lehetőséget biztosít a társadalmi kontroll számára az igazságszolgáltatás felett, amely alkotmányos szempontból is feltétele az eljárás tisztességének. Az azonban nem vezethető vissza az eljárás tisztességére, hogy a társadalom online is követni tudja a bírósági tárgyalásokat. Az online nyomon követésre biztosított lehetőség fokozott kockázatot teremt, egyben fokozott felelősséget telepít a résztvevőkre is. A normaszövegben ezért szükséges egyértelművé tenni, hogy a tárgyalások követése nem jelenti azok nyilvánosságra hozatalának vagy tovább közvetítésének engedélyezését. Az ilyen cselekmények ellentétesek mind a büntető, mind a polgári jog szabályaival.

A normaszöveg célja, hogy szabályozza a digitális állampolgárság szolgáltató, az OBH és a bíróságok közötti adatkezelési folyamatokat az online tárgyalások hallgatóságként való követéséhez kapcsolódóan. Az (1) bekezdésben meghatározott azonosító adatok biztosítják, hogy a regisztráló személyek egyértelműen azonosíthatók legyenek, ezáltal elkerülhetők a visszaélések. Ezen a téren különös jelentősége van a büntetőeljárásban az arcképmás tárolásának, ugyanis a különféle eljárási szereplők az esetek jelentékeny részében nem ismerik egymást – illetve az ügyhöz áttételesen kapcsolódó más személyeket – névről, csupán az arcképmás alapján ismerik fel egymást. A résztvevő eljárási joggyakorlása szempontjából ugyanakkor nagy jelentősége van annak, hogy vallomást egyrésztől mindenki félelem és kontrollmentesen tehessen, másrésztől, hogy illetéktelen személyek ne ismerhessék meg a peranyagot. A (2) bekezdés az oktatási nyilvántartásból származó adatokra támaszkodva kizárólag a jogi és államtudományi területeken tanulók és oktatók regisztrációjának jogszerűségét ellenőrzi. A (3) bekezdés biztosítja, hogy az OBH haladéktalanul tájékoztassa a bíróságot a regisztrációs adatokról, ezzel segítve a tárgyalások zavartalan lebonyolítását. A (4) bekezdés rögzíti az adatkezelés időtartamát, amely a bírósági ügyiratkezeléshez igazodik, biztosítva a célhoz kötöttséget. Az (5) bekezdés külön rendelkezik a személyes adatok védelméről, zárt kezelésükkel garantálva az érintettek magánszférájának tiszteletben tartását.

A büntetőeljárás sajátja, hogy eleve a jog által legsúlyosabban értékelt cselekményekkel szemben kíván fellépni, a bűncselekmény elkövetése során a személyek alapvető jogain esik súlyos sérelem. Ennek nagy – vagy akár csak kontrollálatlan összetételű – nyilvánosság elé tárása eleve súlyos sérelmet okozhat az érintett személyeknek, és magában hordozza a másodlagos viktimizáció reális lehetőségét is. A büntetőeljárásnak és annak részeként a tárgyalás nyilvánosságának kerülendő mellékkövetkezménye, hogy a sértettek számára egy

újabb pszichés traumát okozzon, a nyilvánosság biztosításának a célja az, hogy társadalom ne legyen elzárva eljárás tisztességének ellenőrzésére vonatkozó lehetőségtől. A kockázatok értékelése során számba kell venni azokat az eseteket is, amikor különös büntetőeljárási érdek kívánja, hogy online ne legyen követhető a tárgyalás. A büntetőeljárás jól azonosítható érdeke az, hogy az érintett személyek jogait félelem-, fenyegetés- vagy más befolyástól mentesen tehessek meg. Egyes büntetőeljárási résztvevők különféle alá-fölérendeltségi viszonyban állhatnak, és sok ilyen viszony kihatással lehet a vallomás tartalmára is, ezt pedig minden lehetséges eszközzel ellensúlyozni szükséges, máskülönben az eljárási szereplők nem lesznek képesek megfelelően gyakorolni a jogukat.

A két látszólag ellentétes érdek, egyrészt a büntetőeljárásban részt vevő személyek védelme, másrészt a tárgyalás – online – nyilvánosságához fűződő érdek közötti konfliktus nem oldható fel sommás szabályozással, ehelyett vizsgálni szükséges, hogy milyen többlet veszélyek fakadnak az online nyilvánosságból, és azok milyen többletgaranciákkal semlegesíthetők elfogadható mértékűre. Az online nyilvánossággal kapcsolatban rá kell mutatni arra is, hogy szemben a tárgyalás nyilvánosságával, nem fűzhető hozzá alkotmányos tartalom. Az online nyilvánosság csak a tárgyaláson hallgatóként való részvételnek egy – a hallgatóság számára – kényelmesebb módja, de az online nyilvánosság hiánya nem keletkeztethet sérelmet az eljárás tisztességét illetően, hiszen a társadalmi kontroll objektív lehetősége ebben az esetben is adott. A konkuráló alkotmányossági szempontok következménye az kell, hogy legyen, hogy a büntetőeljárási résztvevők és a büntetőeljárási érdek nagyobb súllyal veendő számításba, mint a tárgyalások online nyilvánossága. A büntetőeljárási résztvevők és a büntetőeljárási érdek védelme érdekében több olyan eset merülhet fel ezért, mint azok, amelyek a tárgyalási nyilvánosság mindennemű kizárását eredményezik a jelenlegi szabályozásban [lásd: Be. 436. § (4) bekezdés].

Ennek érdekében a módosítás meghatároz olyan ügycsoportokat és olyan személyeket, amelyek esetén – a fenti mérlegelés alapján – a résztvevő vagy az eljárási érdek sérelmének kockázata túlzottan nagy lenne a tárgyalás online nyilvánossághoz fűzött fokozott kontrollal szemben.

Az ügýtípushoz kapcsolódó kivételek konkrét tárgyalása tekintetében rögzítendő, hogy a zárt tárgyalás valamennyi esetében nem csak a hallgatóság fizikai jelenlétét, hanem a virtuálisit is indokolt kizárni. Az emberi méltóság, a gyermekek egészséges fejlődése és erkölcsi ok is indokolja, hogy a nemi élet szabadsága elleni, illetve a gyermekek érdekét sértő bűncselekmények tárgyalása során a sértetteknek ne kelljen azt számukra személytelenül megjelenő online nyilvánosság elé tárni. Ugy szintén evidencia, hogy az eleve eljárási jogaiban korlátozott, különleges bánásmódot igénylő személyek esetén ugyanez nem várható el más bűncselekmények tárgyalása során sem. Az online nyilvánosság mellőzésének további oka, hogy a védett adat ne legyen veszélyben, ha ez a tárgyalás online nyilvánosságán múlna. A perbeli igazság szempontjából legfajszínűsőbb jogalap azonban, amely kizárhatja az online nyilvánosságot, az a bizonyítás eredményességének a veszélyeztetése. A bizonyítás a büntetőeljárásban magában foglalja a valóság-hű tényállás megállapításának a kötelezettségét, ha ezt bármilyen okból veszélyeztetné az online nyilvánosság biztosítása, akkor azt ki kell zárni. Nem indokolt kockáztatni, hogy téves döntés születne a büntetőeljárásban amiatt, hogy az online nyilvánosságra tekintettel torzult a bizonyítási eszközök tartalma. A büntetőeljárás eredménye nem csak a bizonyítással összefüggésben, hanem az attól független joggyakorlás szempontjából is előbbre való az online nyilvánoságnál. Az ilyen érdek fakadhat más, párhuzamos, az ügygel összefüggő büntetőeljárásból (például ahogyan a járulékos bűncselekmények kapcsolódnak az alapbűncselekményhez) vagy az adott büntetőeljáráson belül tervezett eljárási cselekményektől (például a bűncselekmény útján szerzett vagyon visszaszerzésének az igényével).

Végül az utolsó abszolút, az ügy adott szakaszában a teljes online hallgatóságra vonatkozó kizáró ok, ha a tárgyalási részvételük az eljárási időszerűséget hátrányosan befolyásolná. A Be.-ben a hatályba lépéstől kezdve igen nagy hangsúly lett helyezve az időszerűségre, ennek megsértése esetenként még az eljárási szankcióknak is az alapját képezi. A tárgyalás online nyilvánossága esetén is meg kell tartani az eljárási törvény ezen hangsúlyait, és elejét kell venni, hogy az érdemi bírósági teendőket az online nyilvánossággal összefüggő adminisztratív teendők érdemben hátráltassák. A relatív kizáró okokat illetően a korábbi szabályszegés objektíve és határidő nélkül kizárja az online részvételt. Miután az online nyomon követés nem alapjog, ennek alkotmányos, arányossági korlátja sem azonosítható. Végül nem igényel különösebb magyarázatot, hogy az online hallgatóság tagjaként nem követheti a tárgyalást az, aki a tárgyaláson fizikailag sem lehetne jelen (például a tanú a kihallgatását megelőzően).

A normaszöveg rögzíti a bíróság tájékoztatási kötelezettségét annak érdekében, hogy a tárgyalás online követésére vonatkozóan minden érintettet megfelelően tájékoztasson. A kizárásokról való tájékoztatás és a regisztrált online hallgatók számának közlése az alapja annak, hogy az érintettek kellő ismeretek birtokában indítványt tehesse az online nyomon követés lehetőségének vagy személyeknek a kizárására, akik korlátját képeznék a büntetőeljárási jogaik gyakorlásának vagy a törvényben meghatározott más szempontból nem vehetnek részt online hallgatóként.

141. §

Be. 419. § (4) bekezdés

A jogszabályban meghatározott helyreállító szemléletű – a pártfogó felügyelői szolgálat által lefolytatott – eljárásban való részvétel mint önállóan nevesített magatartási szabály, a 2024. évi LXIV. törvénnyel vált a büntető eljárásjog részévé. A törvény rendelkezett arról, hogy a végrehajtásért a pártfogó felügyelői szolgálat felel, ugyanakkor azt nem tette kötelezővé, hogy erre pártfogó felügyelet keretei között kerüljön sor. A prognosztizálható esetek jelentős részében a helyreállító szemléletű eljárás elrendelésére fiatalokúakkal szemben kerül sor, akikkel szemben a pártfogó felügyelet eleve kötelező, felnőtt korúak esetén azonban a pártfogó felügyelet az érintett esetkörben nem kötelező. Indokolatlan lenne az új magatartási szabályokra nézve kettős nyomtávú rendszer kialakítása, azzal hogy ugyanazt a folyamatot fiatalokúak esetében pártfogó felügyelet keretében hajtják végre, felnőttek esetén pedig többnyire önállóan. A végrehajtás további szabályait illetően indokolt megjeleníteni a szabályozásban, hogy a pártfogó felügyelői szolgálat a pártfogó felügyelet végrehajtási szabályai alapján hajtja végre a magatartási szabályt, így a pártfogó felügyelet elrendelése felnőtt korú gyanúsítottak esetén is kötelező.

176-177. §

Be. 518. § (3) bekezdése, 527. § (1) bekezdés c) pontja, 633. § (6) és (8) bekezdése

A módosítás alapján lehetőség nyílik a megismételt eljárásban, valamint a tárgyalás folytonosságának megszakítása esetén ismétlés nélkül lefolytatni az eljárást, az ismétlésre vonatkozó indítványokat a módosítás folytán más bizonyításra irányuló indítványokkal azonos módon kell kezelni.

187. §

Be. 650. § (1) bekezdés d) pont

Az első fokon eljáró bíróság ügydöntő végzésével az eljárást megszünteti, ha a terhelt az ellene folyamatban lévő büntetőeljárás alatt elhalálozik. Ha a terhelt halála a másodfokú (harmadfokú) bíróság eljárásában következik be, akkor az eljáró másod (harmad) fokú bíróság a rendes jogorvoslattal támadott ügydöntő határozatot hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti.

A bíróság ügydöntő határozatának jogerőre emelkedését követően a terhelt javára szóló perújítási indítvány, felülvizsgálati indítvány benyújtása nincs határidőhöz kötve. A terhelt terhére felülvizsgálati indítványt a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni. A Be. nem szabályozza ugyanakkor, hogy mi a teendő a terhelt jogerő utáni halála esetén, ha a terhére az ügyészség felülvizsgálati indítványt nyújtott be. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy a terhelt jogerő utáni halála (akár a felülvizsgálati indítvány benyújtása előtt, akár utána következett be) esetén a terhére az ügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt el kell utasítani. A módosító szabályból egyúttal az is következik, hogy a terhelt javára, illetve hatályon kívül helyezésre irányuló felülvizsgálati eljárás nem utasítható el, és nem szüntethető meg a terhelt halála miatt, illetve a terhelt jogerő előtti halála miatt hatályon kívül helyezésre irányuló felülvizsgálati indítvány elbírálgatható, mert az nem a terhére irányul.

188. §

Be. 655. § (1) bekezdés

Az online csalások elleni fellépés érdekében szükséges törvények és egyéb büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2024. évi XVIII. törvény az egyszerű és gyors ügyintézés elősegítése érdekében lehetővé tette, hogy a Kúria a 656. § (2) vagy (4) bekezdésében meghatározott esetekben a felülvizsgálati indítvány elutasításáról három hivatásos bíróból álló tanácsban járjon el.

A jogalkalmazói tapasztalatok szerint azonban ez a megoldás nehézséget okoz a Kúriát a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 10. § (4) bekezdése szerinti, a Kúria ügyelosztása tekintetében érvényesülő szempontoknak való megfelelés, valamint a Bszi. 10. § (7) bekezdés szerinti közzétételi kötelezettség teljesítése során.

A nehézség akkor jelentkezik, amikor a tanács elnöke az ügyben eljáró tanács kijelölését követően, a felülvizsgálati indítvány áttanulmányozása után tud csak a Be. előírásainak megfelelően dönteni arról, hogy azt érdemben öttagú tanácsban kell elbírálni, vagy háromtagú tanácsban elutasítani.

Az ügyelosztási rend és a tanácson belüli tanács összeállítás kialakítását jelentősen megkönnyíti és még átláthatóbbá teszi, ha – a jogorvoslat a törvényesség érdekében eljárásnak megfelelően – a Kúria a felülvizsgálati eljárásban is kizárólag öt hivatásos bíróból álló tanácsban jár el.

189. §

Be. 674. § (4) bekezdés

A Javaslat az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás során hozott határozatra vonatkozó rendelkezéseket egészíti ki azzal, hogy a bíróság ítéletet is hozhat, tekintettel arra, hogy a bűnügyek egyesítésének elmaradása esetén a törvénysértés orvoslása körében súlyosabb büntetés kiszabására, vagy súlyosabb intézkedés alkalmazására is sor kerülhet.

190. §, 192. §, 200. §

Be. 691. § (3) bekezdés, 728. § (5) bekezdés, 773. § (7) bekezdés

A tárgyalás online követése diszfunkcionálissá válik a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban, hiszen a fiatalkorú személyisége érzékenyebb az eljárás okozta sérelmekre, amelyek hátráltathatják a helyes irányú fejlődésének az elősegítését.

A magánvádas eljárásokban a tapasztalatok szerint nyomatékosan megjelenik egy magánjellegű, személyes ellentétekből fakadó sérelem, amely egy csekély tárgyi súlyú bűncselekménnyel párosul. A magánvádas eljárásban az érintettek (magánvádló, vádlott, esetleg viszonvádló) magánéletének védelméhez fűződő joga nyomatékosabb érdek, minthogy az ilyen ügyekben is online követhető legyen a tárgyalás.

Bíróság elé állítás esetén a rendelkezésre álló idő rövidege indokolja, hogy a bíróságot ne terheljék az online nyomon követéshez kapcsolódó további adminisztratív terhek.

191. §

Be. 721/A. § (10) bekezdés

A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 230. § (2) bekezdése 2021. január 1-jei hatállyal iktatta be a 649. § (2) bekezdés f) pontját, amely szerint eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a specialitás szabályán alapuló mentességnek, a törvényben meghatározott mentelmi jogon alapuló mentességnek vagy a nemzetközi jogon alapuló mentességnek a megsértésével hozta meg.

Ugyanekkor került törvénybe iktatásra a 721/A. § is, amely a specialitás szabályán alapuló mentesség esetén történő eljárás szabályait tartalmazza. E törvényhely (8) és (9) bekezdése szabályozza a Kúria eljárását és döntési jogkörét. E szabályok értelmében a felülvizsgálati eljárásban az érdemi döntés meghozatala előtt be kell szerezni a terhelt nyilatkozatát arról, hogy lemond-e a specialitás szabályának alkalmazásáról, és amennyiben nem, meg kell keresni az őt átadó tagállamot a büntetőeljárás lefolytatásához történő hozzájárulás beszerzése érdekében. Ha a terhelt nyilatkozata nem áll rendelkezésre, a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban nyilvános ülést kell kitűznie, amely a terhelt távollétében nem tartható meg. A nyilvános ülésnek egyetlen célja van a terhelti nyilatkozat beszerzése. Ha a terhelt nyilatkozata rendelkezésre áll az eljárás az átadó tagállam megkeresésével folytatódik.

Az előzőekben kifejtettek alapján megállapítható, hogy a Kúria az érdemi döntés meghozatala helyett nagyjából a döntést előkészítést szolgáló adminisztratív teendőket lát el, amely az egyéb okból folytatott felülvizsgálati eljárásokkal összehasonlítva indokolatlan.

A Javaslat a Kúria döntését előkészíteni hivatott adminisztratív jellegű eljárási cselekményeket az alacsonyabb fokú bíróságra telepíti, elősegítve ezzel azt, hogy a Kúria az érdemi kérdések eldöntésére fókuszálhasson.

201. §

866. § (2) bekezdés 6. pont

A tárgyalások online nyomon követésének részletes szabályait rendeleti szinten indokolt megállapítani. Ennek fajsúlyos része lesz a regisztrációs folyamat, amely felétele a tárgyalás online nyomon követésének, ezért a rendeleti szabályok betartása feltétele egyben a Be.-ben meghatározott jogok gyakorlásának is.

205. §

Be. szövegcsere

Szövegcsérés módosítások.

206. §

Be. hatkiv

Hatályon kívül helyező rendelkezések.

207. §

Oktatási nyilvántartásról szóló tv

Az Onyvtv. módosítása az online tárgyalás-hallgatás megvalósítása miatt szükséges. A felsőoktatási intézmény jogi vagy államtudományi képzési területén tanuló hallgatót, valamint a felsőoktatási intézmény e képzési területeken képzést folytató oktatóját vagy kutatóját – végrehajtási rendeletben meghatározott feltételek szerint – elsőbbségi regisztrációs jog illeti meg. Ennek indoka, hogy az online nyilvánosság megteremtése nem csak a társadalmi kontroll kiteljesedését szolgálja, hanem a jogi oktatás és tudományos kutatás korszerűsítésében is jelentős szerepet tölthet be. A hallgatói, oktatói, vagy kutatói minőséget azonban az oktatási nyilvántartásról szóló törvény szerinti felsőoktatási információs rendszerbe történő automatikus bekérdezéssel ellenőrzi a rendszer, így az ehhez szükséges adatszolgáltatásra törvényi szinten felhatalmazást kell adni.

208. §

Pevtv. 8. § (4) bek.

A Pp.-ben új jogintézményként kerül bevezetésre, hogy a bíróság bármely, törvényben megállapított intézkedési határidő túllépése esetén a határidő lejártát követő naptól kezdve naponta a minimálbér összege 3 százalékanak megfelelő mértékű vagyoni elégtételt nyújt a felek részére. E szabályozásra tekintettel indokolt módosítani a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvényt a jogszabályok közötti összhang megteremtése, illetve a kettős értékelés tilalmának történő megfelelés érdekében. Ha a fél már meghatározott időszak vonatkozásában vagyoni elégtételben részesült, akkor ugyanazon időszak vonatkozásában további vagyoni elégtétel érvényesítésre már nem lehet jogosult. A bírósági eljárás figyelembe vehető időtartamának számítása során ezért a bírósági eljárásban nyújtott elégtétellel érintett napokat is figyelembe kell venni, ugyanakkor a már kompenzált napok tekintetében a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendeletben meghatározott mértékű napi díjtétel nem érvényesíthető, az érintett napokra eső – kormányrendelet szerinti – napi díjtételek összegét a teljes időszakra megállapított kormányrendelet szerinti összegből le kell vonni.

209. §

hatályba léptető

Hatályba léptető rendelkezés.

210. §

sarkalatossági

Sarkalatossági záradék.

211. §

jogharm záradék

Jogharmonizációs záradék.